

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ : "ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ"

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

-ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΡΚΟΥΛΙΑΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

-ΛΑΓΟΥΣΑΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ

-ΣΜΥΡΝΙΩΤΗ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ

ΠΑΤΡΑ 1996

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	2133
----------------------	------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
Α. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1985 - 1995.....	3
Ι. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.....	6
ΙΙ. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.....	10
ΙΙΙ. ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.....	14
Β. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΑΝΑ ΕΠΑΡΧΙΑ	
Ι. ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΤΡΩΝ	
- ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ.....	17
- ΠΑΤΡΑ.....	18
α. Ιστορική αναδρομή.....	19
β. Η βιοτεχνία και η βιομηχανία της Πάτρας.....	20
- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
α. Βιομηχανική Περιοχή Πατρών.....	31
β. Το λιμάνι της Πάτρας.....	33
γ. Ζεύξη Ρίου - Αντιρρίου.....	35
δ. Έργα οδοποιίας - έργα αναβάθμισης από τον Ο.Σ.Ε.....	39
ε. Αξιοποίηση υδάτινων πόρων.....	40
στ. Ο βιολογικός καθαρισμός της Πάτρας.....	42
ζ. Εκθεσιακό και συνεδριακό κέντρο.....	42
η. Εκπαιδευτικά ιδρύματα.....	44
θ. Το φυσικό αέριο.....	47

- ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΠΑΤΡΩΝ	
α. Αρχαιολογικοί τόποι.....	49
β. Ιστορικοί τόποι	50
γ. Φυσικές ομορφιές.....	51
δ. Ανάπτυξη και προβολή του νομού.....	51
- Νέα μαρίνα στην Πάτρα.....	51
- Το καζίνο του Ρίου.....	52
- Το καρναβάλι της Πάτρας.....	53
- Συμμετοχή στις διεθνείς εκθέσεις.....	54
- ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	55
- ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	58

II. ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

- ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ.....	61
- ΑΙΓΙΟ.....	62
α. Ιστορική διαδρομή.....	62
β. Οικονομική ανάπτυξη.....	63
- Τομέας γεωργίας.....	64
- Βιοτεχνία βιομηχανία	71
- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
α. Το λιμάνι του Αιγίου.....	75
β. Πολιτιστικό κέντρο.....	78
γ. Εκπαίδευση.....	80
δ. Δασικά έργα.....	80
ε. Τομέας καθαριότητας.....	81

στ. Έργα οδοποιίας.....	83
- ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ	
α. Ιστορικοί - αρχαιολογικοί τόποι και μνημεία.....	84
β. Φυσικές ομορφιές.....	86
γ. Τουρισμός.....	87
- ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	89
- ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	89
III. ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	
- ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ.....	94
- ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ.....	95
α. Ιστορική αναδρομή.....	95
β. Οικονομική ανάπτυξη.....	96
- ΓΕΩΡΓΙΑ - ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ.....	96
- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
α. Χιονοδρομικό κέντρο.....	99
β. Οδοντωτός σιδηρόδρομος.....	100
γ. Δασικά έργα.....	101
δ. Έργα οδοποιίας.....	101
- ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	
α. Ιστορική - αρχαιολογικοί τόποι και μνημεία.....	103
β. Τουρισμός.....	105
- ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	106
- ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	106

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ

A. ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ (ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ Μ.Ο.Π Κ.Α.Π. ΦΕΟΓΑ ΚΑΙ ΓΑΤΤ)	
- ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	109
- Μ.Ο.Π.....	110
- Κ.Α.Π.....	112
- ΦΕΟΓΑ.....	116
- ΓΑΤΤ.....	117
B. ΠΙΝΑΚΕΣ.....	121
Γ. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΝΟΜΟΙ	
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Αχαΐα είναι μια περιοχή που πάντα αποτελούσε ένα αναπόσπαστο κομμάτι της Ελληνικής πραγματικότητας, παρουσιάζοντας μια σημαντικότερη πορεία μέσα στο χρόνο, από την αρχαιότητα έως σήμερα, δίνοντας το παρόν σε όλα τα κοινωνικά, πολιτικά, οικονομικά και ιστορικά δρώμενα του Ελληνικού Έθνους.

Το θέμα της Οικονομικής Ανάπτυξης του Νομού Αχαΐας είναι ευρύτατο και κατά συνέπεια πολύ δύσκολο να καλυφθεί από όλες τις πλευρές. Μέσα από αυτή την εργασία θα προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε τη δεδομένη κατάσταση και να προτείνουμε πιθανές ενέργειες που θα μπορούσαν να τη βελτιώσουν.

Θα αναπτύξουμε γενικά τα θέματα που απασχολούν την Αχαϊκή κοινωνία (ανά τομέα παραγωγής) και μετά θα τα εξειδικεύσουμε κατατάσσοντάς τα κατά επαρχία προκειμένου να τα θέσουμε σε πιο στενά πλαίσια. Θα ασχοληθούμε ειδικότερα με τα εξής:

Το πρόβλημα της ανεργίας, τα προβλήματα από την αποβιομηχάνιση που δέχτηκε ο νομός, τα προβλήματα του εμπορικού και αγροτικού κόσμου, τα αναπτυξιακά κίνητρα, την απορρόφηση κονδυλίων για τα αναπτυξιακά έργα και τα εμπόδια που προκύπτουν στην εφαρμογή τους. Επίσης, το φαινόμενο της συσσώρευσης του πληθυσμού στα αστικά κέντρα, την προσφορά των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στην οικονομική ευημερία της ευρύτερης περιοχής. Ακόμα θα αναφερθούμε στις πρόσφατες θεομηνίες που δημιούργησαν τεράστια προβλήματα κυρίως στην περιφέρεια της Αιγιάλειας.

Τέλος, θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους όσους μας βοήθησαν να συγκεντρώσουμε το υλικό και να ολοκληρώσουμε την εργασία μας. Ειδικά

ευχαριστούμε τον κ. Ευάγγελο Καρκούλια, καθηγητή μας και εισηγητή αυτού του τόσο ενδιαφέροντος θέματος, τον κ. Βασίλη Μανωλόπουλο, Περιφεριακό Διευθυντή και τον κ.Αγγελο Κάνιστρα, καθηγητή μας, για την παροχή πολύ σημαντικών πληροφοριών για τις επιχειρήσεις του νομού Αχαΐας.

A. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1985-1995

Στα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετώπιζε ο νομός και που ακόμα δεν έχει ξεπεράσει, ήταν αυτό της ανεργίας. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει δημοσιοποιήσει κατά καιρούς το Εργατικό Κέντρο Πάτρας αλλά και τα πορίσματα του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, το ποσοστό ανεργίας ανέρχεται ίσως και ξεπερνά το 25% του συνολικού πληθυσμού.

Η συντριπτική πλειοψηφία των ανέργων συγκεντρώνεται στην Πάτρα και ακολούθως στο Αίγιο. Η κατάσταση αυτή διαμορφώθηκε μετά τη διακοπή της λειτουργίας μεγάλων βιομηχανικών μονάδων όπως : ΠΕΙΡΑΪΚΗ - ΠΑΤΡΑΪΚΗ, ΧΑΡΤΟΠΟΙΕΣ (Πατρών-Αιγίου), PIRELLI, ΒΕΣΟ, ΜΥΛΟΙ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ κ.λ.π.

Στις θέσεις εργασίας που χάθηκαν λόγω της διακοπής της λειτουργίας αυτών των μονάδων πρέπει να προστεθούν και αυτές που χάθηκαν από το κλείσιμο ή τη συρρίκνωση βιοτεχνικών μονάδων ή επιχειρήσεων του εμπορικού κλάδου που στήριζαν την λειτουργία τους στην συνεργασία τους με τις μεγάλες βιομηχανίες που έκλεισαν.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφέρουμε ότι από το 1984 λειτούργησε ο Οργανισμός Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (Ο.Α.Ε.) ο οποίος φέρει την ευθύνη της αποβιομηχάνισης, διότι εφάρμοσε μια επιχορήγηση του Δημοσίου όχι παραγωγική. Ο Ο.Α.Ε. προωθούσε την μερική μετοχοποίηση των χρεών των προβληματικών και αυτονόμησής τους με την μορφή Α.Ε. χωρίς όμως τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Αξίζει όμως στο σημείο αυτό να υπενθυμίσουμε ότι το 1988, ο δευτερογενής τομέας απασχολούσε το 40 % του ενεργού πληθυσμού της

Αχαΐας, η οποία αποτελούσε παραδοσιακά την τρίτη βιομηχανική περιοχή της Ελλάδας. Όμως η απουσία επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας ήταν πλήρης. Επίσης περιορισμένες ήταν και είναι στις εναπομείναντες βιομηχανίες, οι επενδύσεις εκσυγχρονισμού.

Το πρόβλημα της ανεργίας με περισσότερη έμφαση την τελευταία επταετία, έχει προκαλέσει σωρεία συσκέψεων αλλά και κινητοποιήσεων. Αποτελεί το μόνιμο ζήτημα ενασχόλησης των φορέων και των εκπροσώπων των παραγωγικών τάξεων των Αχαιών σε όλα τα επίπεδα συζητήσεων και διεκδικήσεων.

Αχαΐα όμως δεν είναι μόνο η Πάτρα και το Αίγιο, είναι και η υπαίθρος στην οποία ζει και απασχολείται ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού. Στα μέσα της δεκαετίας του 80 ο πρωτογενής τομέας απασχολούσε ένα υψηλότερο ποσοστό του πληθυσμού (25%).

Η γεωργική γη καλύπτει σημαντική έκταση (31%), με σχετικά υψηλό ποσοστό αρδευομένων (25%) και πεδινών (45%) εκτάσεων. Η διατήρηση όμως παραδοσιακών καλλιεργειών και μεθόδων, διατηρεί χαμηλά την απόδοσή τους. Τούτο έχει ως αποτέλεσμα την συρρίκνωση του πρωτογενή τομέα, καθώς οι νέοι άνθρωποι εμφανίζουν μια τάση εγκατάλειψης της υπαίθρου και αναζήτηση της τύχης τους στις πόλεις (κυρίως στην Πάτρα). Η τάση αυτή όμως, έχει ως αποτέλεσμα την παραπέρα αύξηση της ανεργίας αφού στην Πάτρα και στο Αίγιο, όχι μόνο δεν δημιουργούνται αλλά χάνονται θέσεις εργασίας. Από τα φαινόμενα το πρόβλημα αντί να αντιμετωπίζεται, εντείνεται εφόσον οι ατομικές επιχειρήσεις που ευκαιριακά δημιουργούν οι άνεργοι (κυρίως των βιομηχανιών) "ναυαγούν" λόγω του ότι γίνονται απρογραμμάτιστα και δεν λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες της περιοχής.

Η συρρίκνωση του πρωτογενή τομέα, αλλά και κυρίως του δευτερογενή τομέα έχουν σαν αποτέλεσμα την μετατόπιση του ενδιαφέροντος

στον τριτογενή τομέα ο οποίος συγκεντρώνεται στην πόλη της Πάτρας. Οι κλάδοι (με σειρά συμμετοχής στη συνολική παραγωγή), που κυριαρχούν είναι η υγεία, η εκπαίδευση, το εμπόριο, ο τουρισμός, η δημόσια διοίκηση και τέλος οι μεταφορές.

Ο μεγαλύτερος εργοδότης και ταυτόχρονα η μεγαλύτερη οικονομική μονάδα της περιοχής είναι το Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ρίου και ακολουθεί το Πανεπιστήμιο Πάτρας.

Τα περιθώρια ανάπτυξης των κλάδων του τριτογενή τομέα είναι σημαντικά αν λάβουμε υπόψη τη χαμηλή τουριστική κίνηση στην Πάτρα και την Αχαΐα (η Πάτρα λειτουργεί ως σταθμός διέλευσης), τη μικρή συμμετοχή των τοπικών εταιρειών στις μέσσω του λιμανιού μεταφορές κάτω του 5% και τον νέο ρόλο του λιμανιού της Πάτρας ως πύλη προς τη Δύση (μετά τις εξελίξεις στην πρώην Γιουγκοσλαβία).

Τα παραπάνω στοιχεία σκιαγραφούν την μια όψη της κατάστασης στον νομό Αχαΐας. Οι ιδιωτικές επενδύσεις είναι ελάχιστες αλλά δεν είναι λίγοι οι ντόπιοι επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται είτε με νέες επιχειρήσεις είτε μεταφέροντας δραστηριότητες από την Αχαΐα σε χώρες των Βαλκανίων (Αλβανία, Βουλγαρία). Την ίδια στιγμή η Βιομηχανική Περιοχή (ΒΙ.ΠΕ.) Αγίου Στεφάνου εμφανίζοντας ελλιπή υποδομή (νερό, διάθεση αποβλήτων, συγκοινωνιακό δίκτυο, σιδηρόδρομος), δεν κατέστη δυνατό να αποτελέσει χώρο συγκέντρωσης βιοτεχνικών-βιομηχανικών δραστηριοτήτων και πόλο επενδυτικών πρωτοβουλιών.

Σ' αυτό το σημείο θεωρήσαμε απαραίτητο να παρουσιάσουμε αναλυτικότερα την κατάσταση και τα προβλήματα που παρουσιάζονται στον κάθε τομέα παραγωγής. Συνεχίζουμε λοιπόν κάνοντας αναφορά κατ' αρχήν στον πρωτογενή τομέα παραγωγής. Παράλληλα ανά τομέα, θα κάνουμε

ορισμένες παρατηρήσεις - προτάσεις για την αντιμετώπιση της δεδομένης κατάστασης.

I. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Η συμμετοχή της αξίας της αγροτικής παραγωγής στο Α.Ε.Π. του νομού ανέρχεται σε σχεδόν 20% , αρκετά υψηλότερο από το αντίστοιχο εθνικό μέσο που είναι σχεδόν 16%.

Οι αγροτικές και ειδικότερα οι ορεινές περιοχές παρουσιάζουν έντονα σημεία γήρανσης του πληθυσμού, κυρίως λόγω της ημιμετανάστευσης. Αυτό το γεγονός αποδυναμώνει σημαντικά την ύπαιθρο της Αχαΐας μια και της στερεί το πιο δυναμικό και ικανό μέρος του εργατικού δυναμικού.

Σε σχεδόν 90% των αγροτικών εκμεταλλεύσεων ο κάτοχος είναι μεγαλύτερος από 40 ετών, η δε ηλικιακή διάρθρωση του αγροτικού δυναμικού επιδεινώνεται συνεχώς χωρίς ουσιαστικές προοπτικές βελτίωσης.

Η μέση γεωργική εκμετάλλευση έχει έκταση 32 στρεμμάτων κατακερματισμένα σε 4 περίπου αγροτεμάχια. Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των εκτάσεων αρδεύεται. Σχεδόν 40% της καλλιεργούμενης γης καταλαμβάνεται από αροτριάιες καλλιέργειες ενώ από 15% αντίστοιχα καταλαμβάνουν οι δενδρώδεις καλλιέργειες και τα αμπέλια - σταφιδάμπελα.

Το ουσιαστικότερο πρόβλημα της Ελληνικής γεωργίας, που επηρεάζει άμεσα τον νομό, εντοπίζεται στην αύξηση του όγκου της παραγωγής, που δυστυχώς δεν μπορεί να απορροφηθεί και έτσι υπάρχει πτώση του δείκτη πραγματικών τιμών των γεωργικών προϊόντων. Η παραγωγή εμφανίζει έντονα προβλήματα προσαρμογής τόσο στις καινούριες

απαιτήσεις της αναθεωρημένης Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π.) όσο και στο διεθνές περιβάλλον που διαμορφώνεται μετά την GATT (γύρος της Ουρουγουάης). Τα προβλήματα στην παραγωγή συνυπάρχουν με τις ξεπερασμένες δομές εμπορίας και μεταποίησης αγροτικών προϊόντων.

Χαρακτηριστική για το νομό είναι η περίπτωση της καλλιέργειας πατάτας. Ενώ η καλλιεργούμενη έκταση και ο όγκος παραγωγής είναι ικανοποιητικός, ο νομός έχει αποτύχει σε όλες τις εναλλακτικές λύσεις για το προϊόν όπως να αυξήσει την εαρινή καλλιέργεια (σχεδιασμός παραγωγής), να αυξήσει την προστιθέμενη αξία στο προϊόν (μεταποίηση), να διαθέσει την φθινοπωρινή σοδειά τον χειμώνα με δημιουργία ψυκτικών θαλάμων (εμπορία). Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι μέσα από συγκεκριμένα προγράμματα, το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και το FEOGA επιδοτούν την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό μονάδων συντήρησης νωπής πατάτας καθώς και την ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό, συμπλήρωση μονάδων μεταποίησης πατάτας (προτηγανισμένη, κατεψυγμένη, τσίπς και σνάκ) σε ποσοστό μέχρι 45% του επενδυτικού σχεδίου.

»»» Στο προσάρτημα της εργασίας μας βρίσκονται πίνακες και λοιπά στοιχεία των γεωργικών προϊόντων της Αχαΐας, από την Στατιστική Υπηρεσία Πατρών καθώς και πληροφορίες για τα προγράμματα των GATT, Κ.Α.Π., FEOGA κ.λ.π.

Εκτός από την γεωργία, η κτηνοτροφία είναι ένας δυναμικός κλάδος του νομού με σημαντικές δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης, ιδιαίτερα στην επεξεργασία του γάλακτος και την παραγωγή νέων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας, ανάλογα με την ζήτηση π.χ. τυριά κίτρινα κ.λ.π.

Η αλιεία και η δασοπονία δεν έχουν ουσιαστική συμβολή στην διαμόρφωση του Α.Ε.Π. του νομού για τον πρωτογενή τομέα, αποτελούν όμως σημαντικούς πόρους κοινής ωφέλειας.

Μέσω των στοιχείων που δημοσιοποίησε η Στατιστική Υπηρεσία Πατρών εντοπίζεται η μεγάλη μείωση του αγροτικού πληθυσμού της Αχαΐας τις τρεις τελευταίες δεκαετίες. Συγκεκριμένα :

Με την απογραφή του πληθυσμού της Αχαΐας για το 1961 ο αγροτικός πληθυσμός κυμαινόταν στους 105.850. Το 1971 στους 88.610 και από αυτούς οι 27.070 εξασκούσαν το επάγγελμα του αγρότη. Για το 1991 δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία, αλλά υπολογίζεται ότι γύρω στις 5.000 αγρότες καλύπτουν το νομό Αχαΐας. Σε έρευνες που έγιναν από την Στατιστική Υπηρεσία Πατρών ένα μεγάλο ποσοστό δεν ασχολείται με το επάγγελμα αυτό για λόγους καθαρά οικονομικούς. Επίσης δηλώνεται ότι σαν επάγγελμα είναι ριψοκίνδυνο από την άποψη ότι οι καιρικές συνθήκες παίζουν καθοριστικό ρόλο στην παραγωγή των προϊόντων.

Μια κατά κάποιον τρόπο εξέλιξη στον αγροτικό τομέα είναι η ψήφιση τον Αύγουστο του '95 στη Βουλή του νομοσχεδίου για το μητρώο Αγροτών και Αγροτικών εκμεταλλεύσεων (Μ.Α.ΑΕ.). Ο νόμος αυτός υποστηρίζεται ότι μπορεί να αποτελέσει ριζοσπαστική τομή για το μέλλον της γεωργίας και των αγροτών της Αχαΐας και ολόκληρης της Ελλάδας. Την αναγκαιότητά του και την χρησιμότητά του την υπογράφουν τα νέα δεδομένα της Κ.Α.Π. και της GATT. Η διάταξη αφορά την δημιουργία του Ο.Ε.Γ.Ε.Π. (Οργανισμός Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων) υπό του Υπουργείου Γεωργίας.

Παρατηρήσεις- Προτάσεις

Παρ' όλες τις προσπάθειες παρατηρείται μια ουσιαστική αδυναμία της δημόσιας και ιδιωτικής πολιτικής, για την ανάπτυξη των φυσικών πόρων του νομού και κυρίως της γεωργίας που βρίσκεται στην λανθασμένη θεώρηση της υπαίθρου σαν ενός αγροτικού χώρου. 'Υπαιθρος είναι κάθε περιοχή με χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού και μικρού μεγέθους οικισμούς ή

χωριά. Στην Ελλάδα και διεθνώς η εξάρτηση του πληθυσμού της υπαίθρου από τη γεωργία συνεχώς μειώνεται. Το ότι είναι κάποιος κάτοικος της υπαίθρου, όλο και λιγότερο σημαίνει ότι εξασφαλίζει αποκλειστικά εισόδημα από τη γεωργική δραστηριότητα. Από την άλλη πλευρά βέβαια, δεν μπορεί να υπάρξει γεωργική, δασική ή αλιευτική δραστηριότητα χωρίς τον αναγκαίο πληθυσμό στην ύπαιθρο.

Είναι επείγουσα η ανάγκη ενημέρωσης του αγροτικού κόσμου για τις επιπτώσεις της Κ.Α.Π., GATT, FEOGA ΜΟΠ. μέσω ενός δικτύου πληροφόρησης του πολίτη δίνοντας έμφαση στον αγροτικό πληθυσμό και στους κατοίκους των απομακρυσμένων περιοχών. Οι αγρότες της Αχαΐας κατά γενική ομολογία γνωρίζουν ελάχιστα τόσο για τα προγράμματα όσο και για το τι πρέπει να κάνουν για την αναγκαιότητα αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών. Το Υπουργείο Γεωργίας θα πρέπει να αναλάβει να κάνει αυτήν την ενημέρωση μέσω των αρμόδιων και κυρίως των γεωπόνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η πολιτική της ανάπτυξης της υπαίθρου είναι ουσιαστικός παράγοντας ανάπτυξης της γεωργίας. Ακόμη περισσότερο, η επιτυχημένη πολιτική ανάπτυξης της υπαίθρου μειώνει την μεταναστευτική πίεση που δέχονται τα αστικά κέντρα του νομού.

Η βιωσιμότητα της υπαίθρου του νομού, δεν θα πρέπει να αναζητηθεί στην διατήρηση (επιδοτήσεις) και επέκταση (κίνητρα) συμβατικών οικονομικών δραστηριοτήτων και κυρίως στην παραγωγή πλεονασματικών αγροτικών προϊόντων χαμηλής αξίας και ποιότητας. Πολύ περισσότερο η βιωσιμότητα της υπαίθρου δεν θα πρέπει να αναζητηθεί στην εγκατάσταση ή διατήρηση ζημιολογών επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα μια και αυτές οι προσπάθειες έχουν παταγωδώς αποτύχει τόσο σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές της χώρας μας όσο και στην Ευρώπη.

Το μέλλον της υπαίθρου θα πρέπει να αναζητηθεί κατά κύριο λόγο σε εναλλακτικές οικονομικές δραστηριότητες που θα συνυπάρχουν με συμβατικές δραστηριότητες και σε κατοίκους οι οποίοι θα απασχολούνται συμπληρώνοντας ικανοποιητικά το γεωργικό εισόδημα από διαφορετικές της γεωργίας πηγές (δραστηριότητες). Οι εναλλακτικές οικονομικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν την παραγωγή προϊόντων για τα οποία ο νομός έχει συγκριτικό τοπικό πλεονέκτημα (λόγω ύπαρξης αστικών κέντρων, κλίματος, εκτεταμένης άρδευσης κ.λ.π.), εναλλακτικές μεθόδους πώλησης των προϊόντων, αύξηση της προστιθέμενης αξίας του προϊόντος στην εκμετάλλευση ή στο χωριό, εντατικοποίηση της παραγωγής (με διάφορους κανονισμούς), η ανάπτυξη αγροτικής βιοτεχνίας-χειροτεχνίας, ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού στον οποίο η περιοχή Καλαβρύτων - Κλειτορίας έχει πολύ αποτελεσματικά εκμεταλλευθεί το συγκριτικό τοπικό της πλεονέκτημα.

Ακόμα και το πρόγραμμα INTEREG II προωθεί τις ήπιες μορφές τουρισμού (αγροτουρισμού) στα πλαίσια των προσπαθειών για επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

II. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Η αποβιομηχάνιση του νομού σε μικρό χρονικό διάστημα αποδίδεται στην συγκέντρωση της οικονομικής δραστηριότητας σε ορισμένους μεταποιητικούς κλάδους οι οποίοι σήμερα δεν ευδοκμούν ικανοποιητικά (π.χ. υφαντουργία, χαρτοποιία) λόγω ανάπτυξης άλλων τομέων. Έτσι, στον δευτερογενή τομέα υπάρχει σαφής πλέον απόδειξη ότι μεγάλο μέρος της τοπικής βιομηχανίας στηριζόταν στο φθινό εργατικό δυναμικό και στην

κρατική επιχορήγηση και ενίσχυση. Θα πρέπει να αναζητηθούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της βιομηχανίας του νομού και να αναπτυχθούν επιχειρηματικές δραστηριότητες (π.χ. Δημιουργία Πατρικής ναυτιλιακής εταιρείας κ.λ.π.) με βάση αυτά τα πλεονεκτήματα.

Η ουσιαστική προσφορά βοήθειας θα πρέπει να δοθεί στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ήδη υπάρχει πρωτοβουλία από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Τα προβλήματά τους (εσωτερικά-εξωτερικά) έχουν εντοπιστεί και αυτή η πρωτοβουλία της Ε.Ε. παρουσιάζει ένα πρόγραμμα αντιμετώπισής τους. Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει σειρά από διαδικασίες πληροφόρησης, ενημέρωσης, επιμόρφωσης και παροχής υπηρεσιών έτσι ώστε οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις να προσαρμοστούν στην αγορά και να γίνουν ανταγωνιστικές σε διεθνές επίπεδο. Η συνολική δαπάνη της Πρωτοβουλίας για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις ανέρχεται σε 47 δισεκατομμύρια δραχμές Πανελλαδικά.

Ήδη από τα τέλη του Φεβρουαρίου του 1996 έχουν προκηρυχθεί διαγωνισμοί για το πρόγραμμα INTEREG II, που αφορούν τον ιδιωτικό τομέα από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Οι ενισχύσεις και τα κίνητρα που παρέχονται στην ιδιωτική πρωτοβουλία κρίνονται ως ιδιαίτερα ενθαρρυντικά για τις Ελληνικές επιχειρήσεις. Το πρόγραμμα πρέπει να υλοποιηθεί ως το 1999 και ανάμεσα στις περιοχές που έχουν επιλεγεί είναι και η Αχαΐα.

Στο πλαίσιο των προγραμμάτων θα ενισχυθούν κατά πρώτον οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις με εξαγωγικό προσανατολισμό, προκειμένου να εκσυγχρονιστούν και να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να ετοιμάζουν επιχειρηματικά σχέδια από 100 εκ. δρχ. έως και 400 εκ. δρχ. και σύμφωνα με πληροφορίες θα εγκριθούν 40-50 ολοκληρωμένα επιχειρηματικά σχέδια ισάριθμων επιχειρήσεων των

επιλεγμένων νομών. Στην Αχαΐα σύμφωνα με τις εκτιμήσεις θα εγκριθούν από 5 μέχρι 7 σχέδια.

Τα γεγονότα δείχνουν ότι ο δευτερογενής τομέας είναι αυτός που έχει παρουσιάσει την μεγαλύτερη συρρίκνωση που έχει σαν αποτέλεσμα τον πολλαπλασιασμό των ανέργων.

Οι κλάδοι κλωστοϋφαντουργίας, ιματισμού και δέρματος αφήνουν πίσω τους πολλούς ανέργους πράγμα πολύ κακό για την περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη του νομού της Αχαΐας. Ακόμα το κλείσιμο των Χαρτοποιιών της Αχαΐας και τα συνεχή εμπόδια που συναντώνται όσον αφορά στην ιδιωτικοποίησή τους προκαλούν στασιμότητα στην απορρόφηση εργατικού δυναμικού.

Ο αριθμός των μεταποιητικών επιχειρήσεων το 1984 ανερχόταν σε 3.623 μονάδες και αντίστοιχη απασχόληση σε 22.575 άτομα. Από το 1984 μέχρι το 1992 σταμάτησαν την λειτουργία τους 37 μεγάλες επιχειρήσεις και δημιουργήθηκαν 4.373 άνεργοι. Ο νομός Αχαΐας σήμερα έχει να καλύψει πάνω από 15.000 ανέργους από όλους τους τομείς.

Ένα ουσιαστικό εργαλείο για την καταπολέμηση της ανεργίας είναι η συνεχής και προγραμματισμένη προσφορά του εργατικού δυναμικού με τις απαραίτητες τεχνικές γνώσεις και εκπαίδευση στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του επιχειρησιακού περιβάλλοντος. Η προσφορά τεχνικών γνώσεων σκοπό έχει να φέρει σε επαφή τους μικρούς και μεσαίους επιχειρηματίες με τις τεχνολογικές εξελίξεις και καινοτομίες στην παραγωγή προϊόντων και στην τεχνικο-οικονομική διαχείριση των επιχειρήσεών τους. Η εκπαίδευση θα πρέπει να στοχεύει σε δύο εντελώς διαφορετικές κατευθύνσεις : Πρώτον, στην συνεχιζόμενη κατάρτιση, δηλαδή στην εκμάθηση καινούριων τεχνικών, πληροφοριών και διεργασιών από το εργατικό δυναμικό που βρίσκεται σε δουλειά. Δεύτερον, στην εκπαίδευση

ανέργων η οποία αναφέρεται τόσο στην εξ'αρχής κατάρτιση άνεργου εργατικού δυναμικού σε κλάδους που παρουσιάζονται κινητικοί ή προβλέπεται ότι θα παρουσιάσουν αύξηση στην ζήτηση εργατικού δυναμικού.

Στο μεταξύ ο επιχειρηματικός - βιομηχανικός κόσμος της περιοχής της Αχαΐας εκφράζει την έντονη επιθυμία να καταταγεί ο νομός Αχαΐας στις φθίνουσες βιομηχανικές περιοχές έτσι ώστε να υπάρξουν επενδυτικές προοπτικές που θα ανατρέψουν το υπάρχον δυσμενές επενδυτικό κλίμα. Η κατάταξη αυτή είχαν προτείνει να γίνει μέσω των αναπτυξιακών νόμων και συγκεκριμένα μέσω της μετατόπισης από την Β και Γ περιοχή που ανήκει ο νομός στην Γ και Δ αντίστοιχα. Αυτά αναφέρονται λαμβανόμενου υπόψη του γεγονότος ότι την περίοδο 82-87 οι επενδύσεις με βάση τον αναπτυξιακό νόμο 1262/82 ήταν 5,2% των συνολικών επενδύσεων στην χώρα και έδιναν στον νομό την τέταρτη θέση στην προσέλκυση κεφαλαίων. Από το 1990 και μετά με βάση τον αναπτυξιακό νόμο 1892/90 οι επενδύσεις ήταν μόλις το 2% του συνόλου της χώρας, συνολικού παραγωγικού κόστους 2,4 δισεκατομμύρια δραχμές. Μέχρι το 1994 η εικόνα ήταν απογοητευτική καθώς με τον ισχύοντα νόμο 2234/94 είχαν υποβληθεί μόνο 3 επενδυτικά σχέδια. Τελικά τον Μάρτιο του 1995 επιτεύχθηκε η κατάταξη του νομού στις φθίνουσες περιοχές με επιχορήγηση 45%.

Ο χαμηλός ρυθμός ανανέωσης του πάγιου εξοπλισμού συντελεί στην ανεπαρκή απόδοση του διαθέσιμου παραγωγικού κεφαλαίου και στην αδυναμία συνδυασμού των παραγωγικών συντελεστών. Στην εποχή της σύγχρονης τεχνολογίας και της εφαρμογής της στην παραγωγή, της ένταξης της πληροφορικής στην οργάνωση και τον σχεδιασμό της παραγωγικής διαδικασίας, η εικόνα είναι θλιβερή. Η ανυπαρξία επενδύσεων σε καινοτομικά προϊόντα, διαδικασίες και σε εξοπλισμό υψηλής τεχνολογίας, υποθηκεύει και διατηρεί το κακό μεταποιητικό μέλλον του νομού.

Την ίδια στιγμή η Βιομηχανική Περιοχή (ΒΙ.ΠΕ) Αγίου Στεφάνου δεν κατέσται δυνατόν να πετύχει τους σκοπούς της δημιουργίας της .

{Το περιεχόμενο των αναπτυξιακών νόμων αναφέρεται στο προσάρτημα της εργασίας μας}

III. ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Η συρρίκνωση του πρωτογενή και ιδιαίτερα του δευτερογενή τομέα σπρώχνει τους Αχαιούς και όχι μόνο, στον τριτογενή τομέα. Είναι σημαντικό το γεγονός ότι η μόρφωση του πληθυσμού ξεπερνά σημαντικά το μέσο επίπεδο της χώρας χωρίς να παρουσιάζει ουσιαστικές επαγγελματικές ελλείψεις σε επιστημονικά ή διοικητικά στελέχη.

Έτσι, όσον αφορά στον τριτογενή τομέα ο νομός Αχαΐας θα πρέπει να αναζητήσει διέξοδο μέσα από την ανάπτυξη εξειδικευμένων υπηρεσιών (εμπορικών, τραπεζικών, ασφαλιστικών, τηλεπικοινωνιακών, πληροφορικής, μεταφορών κ.λ.π.) στα αστικά κέντρα και στην ανάπτυξη διαφοροποιημένων μορφών τουρισμού και εμπορίου στην ύπαιθρο. Οι δυνατότητες ανάπτυξης στον τριτογενή τομέα είναι τεράστιες δεδομένου του πόλου της Πάτρας (λιμάνι) και της φυσικής ομορφιάς του νομού.

- ΥΓΕΙΑ

Το Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο του Ρίου είναι ένα σημαντικό στοιχείο στο τμήμα υγείας της ευρύτερης περιοχής. Είναι δεδομένες όμως οι ελλείψεις που παρουσιάζονται κατά καιρούς με συνέπεια κάποιοι ασθενείς να μεταβαίνουν αναγκαστικά σε νοσοκομεία της Αθήνας.

Τα περισσότερα νοσοκομεία της Αχαΐας, όπως είναι φυσικό λόγω του πληθυσμού είναι συγκεντρωμένα στην Πάτρα ενώ υπάρχει ένα στο Αίγιο και

ένα στα Καλάβρυτα. Για το πού και πόσα υγειονομικά κέντρα υπάρχουν στάθηκε αδύνατο να συλλέξουμε πληροφορίες. Κάτι που πρέπει να σημειωθεί είναι το γεγονός ότι το Νοέμβριο του 1994 συγκροτήθηκε το συντονιστικό συμβούλιο των Νοσοκομείων της Αχαΐας, που κύριο σκοπό είχε τον συντονισμό των υγειονομικών δραστηριοτήτων στο νομό. Οι αρμοδιότητές του είναι : Τροποποίηση Οργανισμών, Μετακινήσεις προσωπικού, Κάλυψη αναγκών των Νοσοκομείων, συντονισμός και αλληλοϋποστήριξη εφημερίας, Κοινές προμήθειες. Το συμβούλιο θα έχει διετή ισχύ και θα συνεδριάζει την πρώτη εβδομάδα κάθε μήνα, αφού πρώτα το κάθε ένα Νοσοκομείο έχει αποφασίσει για το πρόβλημα που το απασχολεί.

- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Κυρίως το Πανεπιστήμιο αλλά και το Τ.Ε.Ι. της Πάτρας αποτελούν κατά τα φαινόμενα τον μεγαλύτερο εργοδότη και ταυτόχρονα την μεγαλύτερη οικονομική μονάδα, για την ευρύτερη περιοχή. Επειδή όμως αφορούν την περιοχή των Πατρών θα μιλήσουμε λεπτομερέστερα στο αντίστοιχο μέρος.

- ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Είναι γενικά παραδεκτό ότι ο νομός Αχαΐας είναι ο πιο όμορφος νομός της Πελοποννήσου. Συνδιάζει βουνό και θάλασσα με τρόπο μοναδικό. Επίσης διαθέτει και πλεονεκτική θέση εφόσον βρίσκεται στο επίκεντρο τριών μοναδικών αρχαιολογικών χώρων (της Επιδαύρου, της Αρχαίας Ολυμπίας και των Δελφών). Είναι όμως επίσης παραδεκτό ότι με την πρώτη επαφή με το νομό και ιδίως μέσω της πρόσβασης από το λιμάνι της Πάτρας, οι εκατοντάδες χιλιάδες τουρίστες που επισκέπτονται τη χώρα μας κάθε χρόνο, δεν βλέπουν τίποτα που να τους κάνει να μείνουν στον νομό. Τον χρησιμοποιούν απλώς σαν ένα ολιγόωρο σταθμό πριν την μετάβασή τους κάπου αλλού. Αυτό προβληματίζει όλους τους φορείς που ασχολούνται με

τον τουρισμό. Μάλιστα, η Ένωση Ξενοδόχων Αχαΐας εξέθεσε τους προβληματισμούς της στους αρμόδιους φορείς. Η Ε.Ξ.Α. λοιπόν δίνει μεγάλη σημασία στα έργα υποδομής (μαρίνα, καθαρισμός παραλιών κ.λ.π.), ώστε να αναβαθμιστεί η ευρύτερη περιοχή αλλά και η ίδια η πόλη της Πάτρας, καθώς και αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρονται στους τουρίστες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο νομό Αχαΐας λειτουργούν 88 ξενοδοχεία με 3.327 δωμάτια και 6.300 κλίνες, στα οποία συνολικά εργάζονται 1.500 εργαζόμενοι.

Η οικονομική ανάπτυξη και όχι μόνο, πρέπει να απορρέει από την μελέτη της ιστορίας και των γενικών αναπτυξιακών δυνατοτήτων του νομού Αχαΐας για να προσδιοριστεί έτσι ο ρόλος του νομού στο Εθνικό και Ευρωπαϊκό οικονομικό περιβάλλον.

Μέσα από την δεδομένη κατάσταση που παρουσιάζεται ξεχωριστά σε κάθε μια από τις τρεις επαρχίες του νομού, θα συνεχίσουμε την προσπάθειά μας να προσεγγίσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο τι απασχολεί και τι ζητάει αυτή η περιοχή προκειμένου να εμφανιστεί και να συνεχίσει δυναμικά στον 21ο αιώνα.

B. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΑΝΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

I. ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΤΡΩΝ

-ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Η επαρχία Πατρών καταλαμβάνει την μεγαλύτερη έκταση σε σχέση με τις άλλες δύο επαρχίες του νομού (Αιγιαλείας και Καλαβρύτων) 1.658 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Πρωτεύουσά της είναι η Πάτρα που είναι και η μεγαλύτερη πόλη της Πελοποννήσου με τεχνητό λιμάνι που εξυπηρετεί χιλιάδες πλοία ετησίως, καθώς και εξαιρετική ρυμοτομία (στο κέντρο). Το έδαφος της επαρχίας Πατρών είναι περισσότερο ορεινό. Πεδινό είναι στα παραθαλάσσια και στο δυτικό μέρος. Στις ορεινές περιοχές υπάρχουν οροπέδια. Διαθέτει έναν αρκετά υποσχόμενο υδροφόρο ορίζοντα κυρίως από τις πολλές βροχοπτώσεις.

Οι κάτοικοι της επαρχίας εκτός από τους κατοίκους της πρωτεύουσας, ασχολούνται κυρίως με την γεωργία, την κτηνοτροφία, το ψάρεμα και την βιοτεχνία. Το κυριότερο προϊόν της επαρχίας αλλά και ολόκληρου του νομού, είναι η Κορινθιακή σταφίδα. Για την προστασία της σταφίδας έχει ιδρυθεί από το 1925 ο Αυτόνομος Σταφιδικός Οργανισμός (Α.Σ.Ο.). Ο Α.Σ.Ο. από το 1953 έχει την έδρα του στην Πάτρα. Άλλα σπουδαία προϊόντα της επαρχίας είναι δημητριακά, όσπρια, σταφύλια, λάδι, κηπευτικά, πατάτες, εσπεριδοειδή, φρούτα. Επίσης, γάλα, διάφορα τυριά, κρέας, ψάρια κ.α. Η Ένωση που εξυπηρετεί και δραστηριοποιείται στον γεωργικό τομέα της επαρχίας Πατρών είναι η Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών Πατρών, που ξεκίνησε την λειτουργία της το 1918. Η Ένωση σήμερα καλύπτει και εκπροσωπεί 117 Γεωργικούς Συνεταιρισμούς στην ευρύτερη περιοχή Πατρών,

ενώ ο αριθμός των συνεταιρισμένων σε αυτούς αγροτών φθάνει τις 9.000 περίπου. Ο σκοπός και το κύριο αντικείμενο της Ένωσης, σε σχέση με την περιοχή άσκησης δραστηριοτήτων της, είναι ο συντονισμός και η ενίσχυση του έργου των Αγροτικών Συνεταιρισμών που είναι μέλη της. Ο ρόλος και η συμμετοχή της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών Πατρών στην ανάπτυξη της περιφέρειάς της είναι σημαντικότερος. Ο ρόλος της για την προστασία του εισοδήματος των αγροτών - μελών της, συμβάλλει κατ' επέκταση στην προστασία του εισοδήματος μεγάλου μέρους του πληθυσμού, άμεσα ή έμμεσα. (Στο προσάρτημα της εργασίας μας παρουσιάζεται πίνακας των προϊόντων από το σύνολο του νομού).

Η επαρχία έχει δύο δήμους την Πάτρα και την Κάτω Αχαΐα που αναγνωρίστηκε σε δήμο, με το προεδρικό διάταγμα της 18 Μαΐου του 1990, και 113 Κοινότητες. Ο πληθυσμός της είναι γύρω στις 210.000 κατοίκους, εκ των οποίων, σύμφωνα με την απογραφή του 1991 οι 141.529 κατοικούν στην Πάτρα.

Σε αυτό το σημείο θα κάνουμε ιδιαίτερη αναφορά στην Πρωτεύουσα του νομού και στην ευρύτερη περιοχή της που κατά τα φαινόμενα συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον.

Π Α Τ Ρ Α

Η Πάτρα δεν είναι μια απλή πόλη μέσα στον Ελληνικό χώρο, είναι ένα κομμάτι από την Ιστορία της Ελλάδας που στάθηκε παράγοντας καθοριστικός όχι μόνο στην πολιτική διαμόρφωση του νεοσύστατου Ελληνικού κράτους, αλλά και στην οικονομική και κοινωνική του εξέλιξη.

α. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Περί το 1082 π.Χ. ο Πατρέας με τους Αχαιούς κυριεύουν την Αρόη, την ενώνουν με την Ανθεία και την Μεσάτιδα και δίνουν στην νέα πόλη το όνομά του. Φιλήσυχοι οι κάτοικοι ασχολούνται με τις δουλειές τους και δεν παίρνουν μέρος στους εμφύλιους πολέμους των άλλων Ελληνικών πόλεων. Το 280 π.Χ. γίνεται μέλος της Αχαιϊκής Συμπολιτείας με άλλες εννιά πόλεις και αγωνίζεται πρώτα εναντίον των Ρωμαίων, στους οποίους υποτάχθηκε το 146 π.Χ. Με τη διάδοση του Χριστιανισμού και επί Νέρωνος ήλθε στην Πάτρα ο Απόστολος Ανδρέας όπου και εμαρτύρησε. Στην Βυζαντινή περίοδο λεηλατήθηκε το 395μ.Χ. από τους Γότθους και το 551 μ.Χ. δυνατός σεισμός προκαλεί τεράστιες καταστροφές με 4.000 και πλέον νεκρούς. Επιδρομές με λεηλασίες, καταστροφές επιχειρούν και οι Σλάβοι και οι Σαρακηνοί και οι Βούλγαροι. Το 1458 πέφτει στα χέρια των Τούρκων. Στις 21 Μαρτίου 1821 στην πλατεία Αγίου Γεωργίου κηρύσσεται η έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα από τον Π.Π. Γερμανό. Στις 7 Οκτωβρίου 1828 η πόλη παραδίδεται στον Γάλλο στρατηγό Μαιζών και ενώνεται με την ελεύθερη Ελλάδα.

Περίπου 50 χρόνια μετά από την απελευθέρωση, αρχίζει να εμφανίζεται δειλά-δειλά μια υποτυπώδης μορφή βιομηχανίας στην Πάτρα και στην ευρύτερη περιοχή και 100 χρόνια μετά λειτουργούν στην Πάτρα 35 μικρά και μεγάλα εργοστάσια. Έτσι, δεν είναι τυχαίο που από πολύ νωρίς δίνεται το χαρακτηριστικό στην Πάτρα ως βιομηχανικής πόλης.

Με την πάροδο του χρόνου η ανάπτυξη του κεφαλαίου με τις μεγάλες βιομηχανίες στέκεται ένας από τους κυριότερους παράγοντες για την άνοδο του βιοτικού επιπέδου των ευρύτερων μαζών στην Πατραϊκή κοινωνία καθώς και ένας από τους πιο σημαντικούς πόλους έλξης πληθυσμού.

Επειδή η βιοτεχνία και η βιομηχανία συγκεντρώνεται γύρω από την πόλη της Πάτρας θα αναφερόμαστε σε αυτήν την ευρύτερη περιοχή ονομάζοντάς την Πάτρα για λόγους ευκολίας.

Β Η ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Στην Πάτρα είναι πολύ αναπτυγμένη η επαγγελματική βιοτεχνία. Έχει όλων των ειδών τις βιοτεχνίες. Τα κυριότερα βιοτεχνικά προϊόντα της Πάτρας είναι : έπιπλα, είδη ζαχαροπλαστικής, τυριά, έτοιμα ενδύματα, πουκάμισα, εσώρουχα, πλεχτά, παπούτσια, ασβέστης, σιδερένιες κατασκευές, τσιμεντόπλιθες, πλάκες δαπέδου, πλαστικά, μαρμάρια είδη κ.λ.π. Οι βιοτεχνίες της Πάτρας παίρνουν τις πρώτες ύλες από το νομό Αχαΐας αλλά και από άλλους νομούς της Ελλάδας. Τα προϊόντα διατίθενται στα πλαίσια του νομού αλλά και στην υπόλοιπη Ελλάδα. Στο εξωτερικό εξάγονται έτοιμα ενδύματα, πλεχτά, πουκάμισα και ποτά.

Η Πάτρα δεν έχει βαριά βιομηχανία. Έχει όμως ανεπτυγμένη την ελαφρά βιομηχανία. Προϊόντα που παράγονται από την ελαφρά βιομηχανία της Πάτρας είναι: είδη τροφής, ζυμαρικά, οινόπνευμα, κρασιά, ποτά, αναψυκτικά, κομπόστες, υφαντά, πλεχτά, όλα τα είδη ενδυμασίας, παπούτσια, διάφορα δερμάτινα είδη, έπιπλα, πλαστικά, είδη οικοδομής, τσιμέντα, ηλεκτρικές συσκευές, μαγειρικά σκεύη, μηχανήματα, φάρμακα. Υπάρχουν ακόμα στην Πάτρα και εργοστάσια επεξεργασίας και συσκευασίας σταφίδας, επεξεργασίας και συσκευασίας αλάτου καθώς και παστεριωμένου γάλακτος. Από τα εργοστάσια αυτά, άλλα παίρνουν τις πρώτες ύλες από το νομό Αχαΐας και την υπόλοιπη Ελλάδα και άλλα τις φέρνουν από το εξωτερικό. Οι βιομηχανίες διαθέτουν τα προϊόντα τους σε όλη την Ελλάδα.

Εξαγωγές γίνονται σε : είδη ζαχαροπλαστικής (λουκούμια, καραμέλες, γλυκά του κουταλιού), οινόπνευμα, πλεχτά, έτοιμα ενδύματα, τυριά, αγροτικά προϊόντα, δερμάτινα είδη κ.λ.π.

Θεωρήσαμε σκόπιμο εδώ να παραθέσουμε τις μεγαλύτερες και πιο επικερδής βιομηχανικές και βιοτεχνικές-εμπορικές επιχειρήσεις της ευρύτερης περιοχής των Πατρών, σύμφωνα με τους ισολογισμούς που έχουν δημοσιεύσει κατά καιρούς στις διάφορες οικονομικές εφημερίδες.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΙΔΟΣ	ΤΖΙΡΟΣ 94
1. ACHAIA CLAUS	Οινοποιία	5,3 δις δρχ.
2. Κρητικός Α.Ε.	Νήματα-Βαμβάκια	4,2 δις δρχ.
3. ΑΒΕΕ	Ευλεία	3,5 δις δρχ.
4. "MANZA" VINO	Οινοποιία	3,5 δις δρχ.
5. Πέττας	Σαπουνοποιία-Ελαιουργία	3,2 δις δρχ.
6. ELITE Α.Ε.	Χαρτοβιομηχανία	3,2 δις δρχ.
7. Μοχλός Α.Ε.	Μπετόν	2,4 δις δρχ.
8. "RIOPECCA" Δ.Π. Ελλάδος	Ιχθυοκαλλιέργειες	2,4 δις δρχ.
9. Σπηλιώπουλος	Οινοπνεύματα	2,1 δις δρχ.
10. Βοσινάκης Α.Ε.	Φρυγανιές	2,1 δις δρχ.
11. Μανιατόπουλος Α.Ε.	Ποδήλατα	1,7 δις δρχ.
12. Δούρος (DUR) Α.Ε.	Ενδύματα	1,7 δις δρχ.
13. Μύλοι Καπέτου	Άλευρα	1,6 δις δρχ.
14. Καλογεράκης	Πλεκτοβιομηχανία	1,5 δις δρχ.

15.ELPACK -Σπυράκης	Συσκευασίες	1,2 δις δρχ
16."RANNIA"	Πλεκτοβιομηχανία	1,1 δις δρχ
17.Μπελούσης Α.Ε.	Σταφίδες	1 δις δρχ
18.FLEXO Α.Ε.- Χαρίτος	Φλεξογραφία	700 εκ δρχ
19.ΧΙΩΝ Α.Ε.	Αλάτι	700 εκ. δρχ
20.Πιλαβά Α.Ε.	Ουζοποιία	600 εκ δρχ
21.Καραμούζης Α.Ε.	Οπτικά	500 εκ. δρχ

Επίσης στην ευρύτερη περιοχή της Πάτρας λειτουργούν οι εξής πολύ σημαντικές και μεγάλες οικονομικές (βιομηχανικές) μονάδες

- 22.Αθηναϊκή ζυθοποιία Α.Ε.
- 23.Ελληνική Εταιρεία Εμφιαλώσεως (3Ε) Α.Ε.
- 24 LEVER Α.Ε. - ALGIDA
- 25.ALLUGAN Α.Ε.
- 26.FRIGOREX Α.Ε.

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΙΔΟΣ	ΤΖΙΡΟΣ
94		
1. ΠΡΟ.ΣΥ.ΦΑ	Συνεταιρισμός Φαρμάκων	3,5 δις δρχ.
2. Ν. Δούβρης Α.Ε.	Ηλεκτρικά είδη	2,1 δις δρχ.
3. Π. Αθανασόπουλος Α.Ε.	Ηλεκτρικά είδη	1,6 δις δρχ.
4. Μπακαλάρος Α.Ε.	Διανομές - Εμπόριο	1,5 δις δρχ.
5. Σπεταέρης Α.Ε.	NESTLE	1,2 δις δρχ.
6. Προμηθέας Α.Ε.	Εμπόριο	1,2 δις δρχ.

7. Ευλεμπορική Α.Ε.	Ευλεία	800 εκ δρχ.
8. Δούρος Α.Ε.	Τρόφιμα	750 εκ δρχ.
9. ΔΗΜΕΠ-Κασάπης Α.Ε.	Ηλεκτρολογικά	700 εκ. δρχ.
10. ΤΡΟΦΟ ΜΑΡ	Τρόφιμα	700 εκ. δρχ.
11. ΑΠΛΟ	Επιπλα	650 εκ. δρχ.
12. ΔΡΕΣ Α.Ε.	Διανομές - Εμπόριο	600 εκ. δρχ.
13. KNOWLEDGE Α.Ε.	Εφαρμογές πληροφορικής	600 εκ. δρχ.
14. Ευστρατιάδης Α.Ε.	Αντλίες	600 εκ. δρχ.

Βασιζόμενοι σε προηγούμενες καταστάσεις των επιχειρήσεων που λειτουργούν στην ευρύτερη περιοχή των Πατρών, διαπιστώνουμε ότι το μεγαλύτερο πλήγμα το έχει δεχτεί ο κλάδος της κλωστούφαντουργίας (πράγμα που συνέβη και Πανερωπαϊκά). Οι μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις που έκλεισαν δημιούργησαν πολλαπλά προβλήματα, τόσο κοινωνικά όσο και στην οικονομική ανάπτυξη του νομού.

Οι οικονομικές μονάδες αυτές, είναι κατά κλάδο :

1. Υφαντικές βιομηχανίες (ενδυμασίας και διαφόρων ειδών από υφάσματα).
 - Πειραιϊκή - Πατραϊκή Βιομηχανία Βάμβακος Α.Ε.
 - Πειραιϊκή - Πατραϊκή Κλωστούφαντήρια Πατρών Α.Ε.
 - ΑΜΓΚΡΕ (MADISON) Αμερικανοελληνική Βιομηχανία Πλεκτική Α.Ε.
 - ΝΤΡΕΣΚΟ Ε.Π.Ε.
2. Βιομηχανίες ειδών διατροφής
 - Μύλοι Αγίου Γεωργίου Α.Ε.
3. Βιομηχανίες Χάρτου
 - Πατραϊκή Χαρτοποιία Α.Ε. Λαδόπουλος
4. Βιομηχανίες ελαστικών
 - PIRELLI HELLAS Α.Ε.

5. Βιομηχανίες Ελαίων, Σαπουνιών, Οίνων

- Β.Ε.Σ.Ο.

Θα ασχοληθούμε περισσότερο με το θέμα της Πειραιϊκής - Πατραϊκής όσον αφορά στην πορεία της και στα αίτια που την έθεσαν εκτός λειτουργίας, τόσο για το γεγονός ότι έχει προκαλέσει μακροχρόνιες αντιδράσεις της κοινής γνώμης, η επαναλειτουργία της υπό άλλο καθεστώς, όπως επίσης και για το γεγονός ότι η υπόθεση της αντικατοπτρίζει το τι συνέβη και στις άλλες επιχειρήσεις.

Αν ρίξουμε μια ματιά μόνο, στα βασικά λογιστικά στοιχεία της επιχείρησης στις δύο προηγούμενες δεκαετίες, θα δούμε την συνεχώς αυξανόμενη διαφορά μεταξύ πωλήσεων και κερδών. Δηλαδή, ενώ οι πωλήσεις αυξάνονται (το 1978 5,2 δις, το 1985 26,72 δις) από την άλλη πλευρά η καθαρή θέση της Πειραιϊκής - Πατραϊκής είναι αρνητική.

Η προσπάθεια εξυγίανσης της εταιρείας που άρχισε το 1984 με την ένταξή της στις διατάξεις του Ν.1386/83 δεν απέδωσε. Η μελέτη βιωσιμότητας που εκπονήθηκε το 1986 στηρίχτηκε (κατά την άποψη των συνδικαλιστών) σε λαθεμένα δεδομένα και έτσι τα μέτρα που πάρθηκαν ήταν ακατάλληλα και ανεπαρκή.

Τα χρέη που είχαν συσσωρευθεί στην περίοδο 1981 - 1984 είναι 33 δις δρχ. Κατά την περίοδο 1985 - 1987 χωρίς τα χρέη, υπήρχε κέρδος 10 δις. Τα χρέη προς το δημόσιο κυρίως είναι ο κύριος παράγοντας που δεν αφήνουν την εταιρεία να έχει κέρδη, αφού οι δυσβάσταχτες υποχρεώσεις του παρελθόντος, την βουλιάζουν όλο και περισσότερο - καθώς αυτά πληθαίνουν- στο βούρκο των ελλειμμάτων.

Το κράτος γνωρίζοντας την κρισιμότητα της κατάστασης, εισάγει την Πειραιϊκή-Πατραϊκή στον Ο.Α.Ε. (Οργανισμός Ανασυγκρότησης

Επιχειρήσεων) μαζί με άλλες 12 ομοειδής σε σύνολο 45 προβληματικών που βρίσκονται στον έλεγχο του οργανισμού. Η μερική μετοχοποίηση των χρεών (30,5 δις δρχ.) και η αυτονόμηση των εργοστασίων με τη μορφή Ανωνύμων εταιρειών δεν έφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Για το 1988 είχε προϋπολογιστεί ζημιά 6,7 δις δρχ (άν πραγματοποιούνταν πωλήσεις 34,2 δις) που θεωρείτο απίθανο και που φυσικά δεν έγινε. Το τι επακολούθησε είναι ευρέως γνωστό.

Πολλές οι γνώμες και οι εισηγήσεις από όλες τις πλευρές : συνδικαλιστές - διοίκηση - κράτος. Ξεκινώντας από το υπόμνημα που είχε σταλεί στις 10-10-1985 προς τον Ο.Α.Ε. το Σωματείο Εργαζομένων Πειραιϊκής-Πατραϊκής, ζητούσε άμεσο εκσυγχρονισμό των παραγωγικών μονάδων ώστε τα προϊόντα να γίνουν ανταγωνιστικά. Πράγματι γίνανε κάποιες επενδύσεις αλλά δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα εφόσον την τελευταία δεκαετία ο κλάδος κλωστοϋφαντουργίας Πανευρωπαϊκά είναι σε ύφεση, και είναι γεγονός ότι τεχνολογικά τα πράγματα τρέχουν στον τομέα αυτόν και απαιτείται πλέον ανανέωση των μηχανημάτων ανά τρία χρόνια. Πώς θα μπορούσε να ανταπεξέλθει λοιπόν μια επιχείρηση με τόσα προβλήματα όταν οι εγκαταστάσεις της χρονολογούνται από το 1948, 1950, 1965 και τα πιο μοντέρνα είναι του 1970, 1973 το πολύ.

Το γεγονός λοιπόν ότι δεν κατάφερε να ανταπεξέλθει στην πρόκληση του 1992 (Επικύρωση συμφωνιών του Maastricht) θεωρήθηκε από πολλούς αναμενόμενο.

Το κλείσιμο της Πειραιϊκής-Πατραϊκής δεν είχε τραγικές συνέπειες μόνο για τους 2.780 εργαζόμενους κατοίκους της Πάτρας αλλά και για άλλους 4.000 περίπου εργαζόμενους στις εγκαταστάσεις της ανά την Ελλάδα (Αθήνα, Σάμος, Καρπενήσι, Φιλιάτες, Θεσσαλονίκη, Σύρο).

Ο οικονομικός αντίκτυπος λοιπόν ήταν εθνικού επιπέδου εφόσον οι εξαγωγές ήταν 10,9 δις το 1986 και 13 δις το 1987. Επίσης η Πειραιϊκή-Πατραϊκή κατανάλωνε πάνω από 20.000 τόνους Ελληνικού Βαμβακιού ετησίως.

Ένα άλλο γεγονός που ενέτεινε την πίεση στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας είναι η αλματώδης ανάπτυξη στον τομέα αυτόν, των Χωρών του Τρίτου Κόσμου καθώς και της Τουρκίας που με τα φθηνά προϊόντα κατακλύζει τις αγορές της Ευρώπης.

Για να λειτουργήσει πάλι η Πειραιϊκή-Πατραϊκή θα πρέπει να αναζητηθεί μια άλλη λύση από το να συνεχίσει την παλιά της πορεία στον ίδιο τομέα, γιατί έτσι δεν ωφελείται κανένας και χάνεται πολύτιμος χρόνος που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί με πολύ καλύτερα αποτελέσματα. Ακόμα δεν μπορεί κανείς να επιβάλλει στον οποιονδήποτε νέο ιδιοκτήτη αν υπάρξει, να προσλάβει κάποιους ή όλους τους προηγούμενους εργαζόμενους.

Τόσα χρόνια τώρα, είναι δεκάδες οι αποφάσεις και τα ψηφίσματα που ως αίτημα διατυπώνουν την άμεση επαναλειτουργία της Πειραιϊκής-Πατραϊκής και των άλλων βιομηχανιών. Κανείς δεν αντιτίθεται σε μια τέτοια εξέλιξη, φτάνει να είναι βιώσιμη και με προοπτική. Άλλωστε ακόμα και στο ενδεχόμενο της άμεσης επαναλειτουργίας της Πειραιϊκής-Πατραϊκής θα προσφερθούν στην αγορά εργασίας 900 θέσεις (που μιλώντας πάντοτε για την Πάτρα) δεν επιλύουν το πρόβλημα της ανεργίας.

Η προσπάθεια ιδιωτικοποίησης της Πειραιϊκής-Πατραϊκής τον τελευταίο καιρό, προκειμένου να ξαναλειτουργήσει, δεν έχει σταματήσει να συναντά εμπόδια τόσο από το σωματείο των πρώην εργαζομένων της όσο και από τους αρμόδιους πλειοδότες για την εξαγορά της. Το καλοκαίρι του 1995 σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις η κατάσταση ήταν η εξής :

Ετεροχρονίζεται η ιδιωτικοποίηση της Πειραιϊκής-Πατραϊκής, καθώς οι επιχειρηματίες Στράτος-Κατσάμπας-Ολαγιάν, οι οποίοι έχουν ανακηρυχθεί πλειοδότες για την εξαγορά της επιχείρησης, αναζητούν και άλλες εταιρείες του εξωτερικού για πιθανή συμμετοχή τους στην επένδυση.

Σύμφωνα με πληροφορίες οι πλειοδότες έχουν συστήσει ήδη την εταιρεία που θα εξαγοράσει την Πειραιϊκή-Πατραϊκή, χωρίς ωστόσο να έχουν καθορίσει ακόμη το ποσοστό συμμετοχής της κάθε πλευράς στη νέα εταιρεία. Παράλληλα οι πρώην ιδιοκτήτες της (Στράτος και Κατσάμπας) βρίσκονται σε επαφές με Αμερικάνικη και Βρετανική εταιρεία του κλάδου, προκειμένου αυτές να συμμετάσχουν στο μετοχικό κεφάλαιο της νέας εταιρείας αγοράζοντας μερίδια κατά την αύξηση κεφαλαίου, η οποία θα πραγματοποιηθεί αμέσως μετά την εξαγορά της Πειραιϊκής-Πατραϊκής.

Με βάση αυτά τα δεδομένα, τόσο το Υπουργείο Βιομηχανίας και Ανάπτυξης όσο και ο Ο.Α.Ε. βρίσκονται εν αναμονή της επόμενης κίνησης των υποψηφίων αγοραστών προκειμένου να προχωρήσει η οριστικοποίηση της μεταβίβασης.

Από την άλλη πλευρά βρίσκεται στο προσκήνιο η προσπάθεια ιδιωτικοποίησης, προκειμένου να λειτουργήσει ξανά, της Χαρτοποιίας Λαδόπουλου. Και σε αυτήν την περίπτωση συναντώνται συνεχώς εμπόδια, είτε από τους πρώην εργαζόμενους, είτε από την πλευρά των στελεχών της Αναπτυξιακής που έχουν αναλάβει την διεργασία των διαπραγματεύσεων.

Όμως και η μεγαλύτερη - από άποψη κύκλου εργασιών - βιομηχανική εταιρεία των Πατρών η ΑΧΑΪΑ ΚΛΑΟΥΣ τον τελευταίο χρόνο αντιμετωπίζει προβλήματα. Η οινοβιομηχανία διανύει μια από τις πιο κρίσιμες περιόδους της ιστορίας της, ενώ ορατός είναι ο κίνδυνος να μεταβληθεί σε προβληματική.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ΑΧΑΪΑ ΚΛΑΟΥΣ και τους τρόπους επίλυσής τους συζήτησαν εκτενώς σε πρόσφατη σύσκεψη οι πιστώτριες τράπεζες. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι οι τράπεζες οδηγούνται πλέον σε διακοπή της χρηματοδότησής τους προς την οινοβιομηχανία, εκτιμώντας ότι πλέον η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης δεν μπορεί να οδηγήσει σε οριστική επίλυση των εκκρεμοτήτων της. Οι ίδιες πληροφορίες αναφέρουν ότι οι τράπεζες θεωρούν ως μόνη λύση που θα άρει τα αδιέξοδα, την αύξηση κεφαλαίου της ΑΧΑΪΑ ΚΛΑΟΥΣ.

Η επιλογή της λύσης αυτής συνεπάγεται αυτόματα επιτάχυνση των διαδικασιών για την είσοδο στη μετοχική σύνθεση της εταιρείας και πιθανόν στην διοίκησή της, νέων επιχειρηματικών ομίλων ή επιχειρηματιών, εκτός και αν η παρούσα διοίκηση και ιδιοκτησία έχει τα απαιτούμενα κεφάλαια για να συμμετάσχει στην επικείμενη αύξηση του κεφαλαίου που προωθούν οι τράπεζες. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την συμμετοχή τους στο μετοχικό κεφάλαιο της ΑΧΑΪΑ ΚΛΑΟΥΣ έχουν επιδείξει, δύο ισχυροί επιχειρηματικοί όμιλοι ένας εκ των οποίων είναι εισηγμένος στο Χρηματιστήριο.

Παρ' όλα αυτά ο επιχειρηματικός κόσμος της περιοχής Πατρών μόνο με στασιμότητα δεν μπορεί να χαρακτηριστεί. Βέβαια οι αρνητικές εξελίξεις υπερτερούν των θετικών αλλά αυτό δεν μπορεί να σταματήσει τις υγιείς οικονομικές μονάδες στην άνοδό τους.

Μια πολύ σημαντική εξέλιξη θεωρείται το γεγονός ότι η βιομηχανική επιχείρηση "ΔΟΥΡΟΣ Α.Ε." προσανατολίζεται σε νέα παραγωγική μονάδα, στο πλαίσιο του τετραετούς επενδυτικού της προγράμματος με στόχο την ενίσχυση και τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής της και την διεύρυνση των εξαγωγών.

Η νέα μονάδα που θα δημιουργηθεί σε ιδιόκτητο οικόπεδο 80 στρεμμάτων στην εθνική οδό Πατρών-Πύργου, θα οδηγήσει στην καθετοποίηση της παραγωγής, καθώς, εκτός από το εργοστάσιο παραγωγής ενδυμάτων, θα περιλαμβάνει και νηματοουργείο με στόχο τη μείωση του κόστους.

Με τη λειτουργία της μονάδας αναμένεται να διπλασιαστεί η παραγωγή της εταιρείας, εξυπηρετώντας κυρίως την εξαγωγική δραστηριότητα. Οι εξαγωγές των ενδυμάτων DUR αυξήθηκαν κατά 30% το 1994 και ανάλογος ρυθμός υπήρξε και για το 1995. Ο τζίρος της επιχείρησης παρουσιάζει σταθερά αυξητική πορεία και στην Ελληνική αγορά έχει αναπτύξει δίκτυο καταστημάτων Dur Escape Land που αριθμεί 26 σημεία πώλησης.

Το γεγονός ότι η Πάτρα εκτός από πολύ σημαντικό εμπορικό κέντρο, διαθέτει και ένα πολύ δυναμικό καταναλωτικό κοινό, επιβεβαιώνεται από τις πολλές νέες οικονομικές μονάδες που εγκαταστάθηκαν τα τελευταία χρόνια ή αναμένεται να εγκατασταθούν. Το φαινόμενο αυτό όμως κάθε άλλο παρά καλό μπορεί να χαρακτηριστεί για τους ντόπιους επιχειρηματίες. Οι εκπρόσωποι των παραγωγικών τάξεων και κυρίως των επιχειρήσεων λιανικών πωλήσεων επισημαίνουν το πρόβλημα.

Οι εκπρόσωποι λοιπόν των λιανέμπορων, τονίζουν ότι η οικονομική ευρωστία των πολυκαταστημάτων (Ελληνικών π.χ. Βασιλόπουλος και ξένων π.χ. Praktiker), επιτρέπει να οξύνουν τον ανταγωνισμό και να πωλούν κάτω του κόστους, έχοντας συνεπώς χαμηλές τιμές, που προσελκύουν πελατεία από τις μικρές επιχειρήσεις. Το γεγονός ότι το έδαφος θεωρείται ιδιαίτερα πρόσφορο για την Πάτρα το επιβεβαιώνει και το γεγονός - σύμφωνα με πληροφορίες - ότι επίσης τα γιγάντια πολυκαταστήματα MAKRO και

CONTINENT ήδη αναζητούν εκτάσεις για εγκατάσταση στην Πάτρα, ενώ ετοιμάζεται και ο ερχομός των Γαλλικών γιγάντων Carrefour και Promodes.

Η λύση που προτείνεται για να υπάρξει κάποια ελπίδα προοπτικής στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στρέφεται κυρίως στην κατεύθυνση της παροχής κινήτρων για την συγχώνευση ομοειδών επιχειρήσεων.

Ακόμα ο Εμπορικός Σύλλογος Πατρών ανέλαβε εκστρατεία παροχής κινήτρων στους Πατρινοὺς καταναλωτές με το σύνθημα "Προτιμάτε τα Πατρινά Καταστήματα" με σκοπό την αναθέρμανση της αγοράς και την καλύτερευση των συνθηκών για τους Πατρινοὺς μικρομεσαίους επιχειρηματίες.

**ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΤΡΩΝ**

α. Βιομηχανική Περιοχή Πατρών

Επειδή τα εργοστάσια μολύνουν το περιβάλλον, δημιουργήθηκε στην Πάτρα, Βιομηχανική περιοχή (ΒΙ. ΠΕ). Βρίσκεται περίπου 25 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Πάτρας. Είναι κοντά στο χωριό Άγιος Στέφανος, και 8 χιλιόμετρα νότια του παραθαλάσσιου χωριού Καμίνια. Στην περιοχή αυτή είναι και οι φυλακές της Πάτρας.

Το 1981 άρχισε να λειτουργεί εκεί το εργοστάσιο μύρας "LEVENBRAU" Αθηναϊκή Ζυθοποιία Α.Ε. και μετέπειτα το εργοστάσιο ξυλείας "ΑΒΕΞ". Όλα τα εργοστάσια που θα γίνονται, υποχρεωτικά πρέπει πλέον, να είναι σε αυτήν την περιοχή και αυτά που υπάρχουν στην πόλη της Πάτρας να μεταφερθούν.

Η δημιουργία της ΒΙ.ΠΕ. των Πατρών έγινε με σκοπό να συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Η Πάτρα λόγω της γεωγραφικής θέσης που καταλαμβάνει αποτελεί τον συνδετικό κρίκο της χώρας μας με την υπόλοιπη Ευρώπη. Αυτός είναι ο βασικότερος λόγος για τον οποίο επιλέχθηκε η Πάτρα για την δημιουργία ΒΙ.ΠΕ.

Επίσης η ύπαρξη της ΒΙ.ΠΕ. προσφέρει και από άποψη περιβαλλοντική, γιατί η συγκέντρωση των βιομηχανιών στην ΒΙ.ΠΕ. της περιοχής Πατρών απαλλάσσει τους οικισμούς που βρίσκονται κοντά στις βιομηχανίες από οχλήσεις και απόβλητα. Επίσης αξίζει να σημειωθεί ότι ένας μεγάλος αριθμός εργαζομένων πήρε μέρος για την δημιουργία των εργοστασίων μέσα στην ΒΙ.ΠΕ. Βλέπουμε λοιπόν ότι η ΒΙ.ΠΕ. Πατρών έχει

προσφέρει εργασία μέσα στα εργοστάσια, τα οποία χρειάζονται εργατικό δυναμικό για να λειτουργήσουν καθώς επίσης εργασία για την κατασκευή των εργοστασίων, που εγκαθίστανται μέσα σ' αυτήν.

Η δημιουργία ΒΙ.ΠΕ. συμβάλλει στην δημιουργία και ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της βιοτεχνίας και των συνεταιρισμών με την εντατικοποίηση των μέτρων, που στην συγκεκριμένη ΒΙ.ΠΕ., έχουν ήδη προβλεφθεί για το σκοπό αυτό στα πλαίσια των ενισχύσεων για τη βελτίωση της οργάνωσης των επιχειρήσεων. Επίσης την παραγωγή άλλων δραστηριοτήτων στο επίπεδο μικρομεσαίων επιχειρήσεων και ιδίως όσων η λειτουργία εντάσσεται στο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας προγενέστερο της γεωργίας και της βιομηχανίας ειδών διατροφής καθώς και δραστηριοτήτων συναφών με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Η ύπαρξη της ΒΙ.ΠΕ Πατρών έδωσε κίνητρα για την μεταφορά βιομηχανιών που βρίσκονται μέσα στην πόλη, στην εγκατάστασή τους στην ΒΙ.ΠΕ. (μέσω των αναπτυξιακών νόμων παρέχεται 35% επιχορήγηση).

Παράδειγμα μεταφοράς που πληρεί κάποιους από τους σκοπούς της δημιουργίας της ΒΙ.ΠΕ., είναι η Βιομηχανία Κατεργασίας Δέρματος από τις Ιτιές που δημιουργούσε προβλήματα περιβαλλοντικά (δυσοσμίες, απόβλητα στον Πατραϊκό κόλπο).

Η ΒΙ.ΠΕ στην δημιουργία της είχε σκοπό να επιτελέσει όλα τα παραπάνω, δηλαδή έναν ρόλο ως μέσο χωροταξικής ανακατανομής της βιομηχανίας και περιφερειακής ανάπτυξης. Επίσης να συντελέσει στην οικονομική άνοδο της περιοχής με την δημιουργία έργων υποδομής και άνοδο του βιοτικού και ποιοτικού επιπέδου του πληθυσμού.

Όμως με την παρέλευση της δεκαετίας η διαπίστωση είναι ότι τελικά η εμφάνιση ελλειπών υποδομής (νερό, διάθεση αποβλήτων, συγκοινωνιακό δίκτυο), σαν αποτέλεσμα είχε να μην καταστεί δυνατόν να αποτελέσει χώρο

συγκέντρωσης βιοτεχνικών -βιομηχανικών δραστηριοτήτων και πολύ επενδυτικών πρωτοβουλιών.

β. Το λιμάνι της Πάτρας

Το λιμάνι της Πάτρας λόγω του μεγέθους του και της θέσης του, εξυπηρετεί πολλά πλοία που φεύγουν για διάφορα μέρη της Ελλάδας και του εξωτερικού. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα με τον πόλεμο στην Γιουγκοσλαβία η κίνηση αυξήθηκε τόσο πολύ που τέθηκε το θέμα να επεκταθεί το λιμάνι. Συγκεκριμένα η αύξηση των αφίξεων - αναχωρήσεων και ο αλματώδης πολλαπλασιασμός των φορτηγών διεθνών μεταφορών, προκαλούν κυκλοφοριακό κομφούζιο ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες και η δυσφορία των οδηγών και επιβατών ανάλογη. Τα μέτρα αστυνόμευσης και η ενίσχυσή τους δεν αποτελούν λύση.

Τα παραπάνω προκάλεσαν το ενδιαφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των τοπικών φορέων και έτσι άρχισε να γίνεται πραγματικότητα το έργο του νέου λιμένα Πατρών. Τον Ιούλιο του 1995 επιλέχθηκαν 10 κοινοπραξίες ή εταιρείες, προκειμένου να καταθέσουν προσφορά για την κατασκευή του προϋπολογισμού 13 δις δραχμών. Σημειώνεται ότι το έργο αυτό, συγχρηματοδοτείται από το δεύτερο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Επίσης στο δεύτερο Πλαίσιο Στήριξης εντάσσονται και μελέτες χωροταξίας χερσαίων χώρων - μελέτες έργων υποδομής, μελέτες γενικών έργων - στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η μελέτη για την κατασκευή κτιρίου που θα στεγαστεί ο νέος λιμενικός σταθμός της Πάτρας.

Επίσης στο προσκήνιο είναι και η ειδική μελέτη που συντάξε το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Σύμφωνα με την μελέτη αυτή, το λιμάνι της Πάτρας χαρακτηρίζεται πρώτης σπουδαιότητας και προτείνεται η συνεχής χρηματοδότησή του, μέχρι το 2010.

Ειδικότερα, σύμφωνα με μελέτη που έγινε για λογαριασμό του υπουργείου, η αναμενόμενη σταδιακή είσοδος πολλών ευρωπαϊκών χωρών στην Ένωση και η ανάγκη ταχείας και ανεξάρτητης από γεωπολιτικές εξελίξεις σύνδεσης της χώρας μας με τις άλλες χώρες μέλη της Ένωσης, θα δώσει μόνιμο προβάδισμα στη θαλάσσια συχνή επικοινωνία Ελλάδας - Ιταλίας.

Λαμβάνοντας υπόψη τους κοινοτικούς στόχους, τις εθνικές προτεραιότητες, τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες, τους περιορισμούς και τα προβλήματα του λιμενικού συστήματος, τα λιμάνια της χώρας χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες. Η πρώτη περιλαμβάνει οκτώ λιμάνια (μέσα σε αυτά και της Πάτρας), στα οποία πρέπει να βελτιώνεται συνεχώς η υποδομή τους προκειμένου να καλύπτονται οι ανάγκες που θα προκύπτουν.

Αιτιολογώντας τις προτεραιότητες, η μελέτη αναφέρει μεταξύ άλλων, ότι τα λιμάνια Ηγουμενίτσας και Πάτρας θα ενεργοποιηθούν οι δυτικές πύλες των αξόνων Εγνατίας και ΠΑΘΕ. Ωστόσο, επειδή κατά την επόμενη εικοσαετία προβλέπεται ότι η ετήσια αύξηση της εμπορικής κίνησης θα είναι της τάξεως του 4% και της επιβατικής, της τάξεως του 5%, πρέπει να ληφθούν επειγόντως διάφορα μέτρα κυρίως στα λιμάνια της πρώτης κατηγορίας. Μεταξύ των μέτρων περιλαμβάνονται : η εισαγωγή σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης και λειτουργίας, η δημιουργία αυτόνομων οργανισμών λιμένων, η προώθηση ιδιωτικοποίησης μεγάλου μέρους των δραστηριοτήτων των λιμανιών, η τυποποίηση της συσκευασίας, η εισαγωγή ελέγχου ναυσιπλοΐας κ.λ.π.

Έτσι το 2010 το λιμάνι της Πάτρας (και τα υπόλοιπα λιμάνια της πρώτης κατηγορίας), θα πρέπει να διαθέτει όλες τις αναγκαίες κτιριακές και ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις, τις απαραίτητες οδικές προσβάσεις και τον κατάλληλα διαμορφωμένο περιβάλλοντα χώρο για να ανταποκριθούν στις αυξανόμενες εμπορευματικές και επιβατικές ανάγκες.

Σημειώνουμε δε, ότι στο λιμάνι της Πάτρας συνολικά κατέπλευσαν για το πρώτο εξάμηνο του 1995, 1650 πλοία (1550 Ferry-Boats, Ro-Ro και 100 φορτηγά πλοία), με τα οποία εκινήθηκαν 310.000 επιβάτες, 101.000 φορτηγά οχήματα, 46.500 ιδιωτικά οχήματα, 3.100 δίκτροχα και 1.500 λεωφορεία.

Σε σύγκριση με την κίνηση του πρώτου εξαμήνου του 1994, η κίνηση του 1995 παρουσίασε μια ελαφρά αύξηση, αλλά από την άποψη του οργανωμένου τουρισμού παρουσίασε σημαντική μείωση της τάξεως του 26% (δεν πρέπει να ξεχνάμε την μεσολάβηση του καταστρεπτικού σεισμού του Αιγίου).

γ. Ζεύξη Ρίου - Αντιρρίου

Πρόκειται για ένα από τα μεγαλύτερα αναπτυξιακά έργα που θα πραγματοποιηθούν στην Ελλάδα. Τα δύο τελευταία χρόνια βρίσκεται στο προσκήνιο συνέχεια λόγω των προβλημάτων και των αντιδράσεων μέχρι την υπογραφή της σύμβασης του έργου.

Ας κάνουμε όμως μια αναδρομή στα γεγονότα πριν την τελική υπογραφή της σύμβασης.

Κατ' αρχήν κανένας δεν αποφάνθηκε αρνητικά για την ανάγκη της πραγματοποίησης του έργου. Μάλιστα οι πρώτες επίσημες μελέτες για την κατασκευή του, έχουν υποβληθεί ήδη από το 1976. Οι αντιδράσεις όμως των περιβαλλοντολόγων από την μια πλευρά και τα προβλήματα που

δημιουργήθηκαν από τις πηγές χρηματοδότησης, είχαν αποτέλεσμα να μλοκάρουν το έργο είκοσι ολόκληρα χρόνια.

Όσον αφορά στους περιβαλλοντολόγους, οι αντιδράσεις προκλήθηκαν από το γεγονός ότι δεν συμφώνησαν για τον τρόπο κατασκευής της γέφυρας. Συγκεκριμένα, αρχίζοντας από τους τοπικούς φορείς (Επιτροπή Προστασίας Τοπίου και Περιβάλλοντος βορειοανατολικών Κοινοτήτων Πατρών) βλέπουμε ότι ενώ δηλώνουν ότι η γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου σίγουρα είναι ένα έργο που θα συμβάλλει αποτελεσματικά στην ανάπτυξη του τόπου και θα απομακρύνει τα ρυπογόνα -για το θαλάσσιο περιβάλλον- Ferry Boats, από την άλλη πλευρά δεν συμπεριφέρονται με κανέναν τρόπο την άποψη "περι μεγαλείου και επιβλητικότητας" μιας κρεμαστής γέφυρας. Ως επιχειρήματα φέρνουν τις κλιματολογικές συνθήκες (άνεμοι μέχρι 10 μποφόρ), ότι είναι η πιο δαπανηρή λύση (αντιπροτείνουν δε, κατασκευή επιπλέουσας ή υποπλέουσας γέφυρας), επίσης υποστηρίζουν ότι με την κρεμαστή γέφυρα θα καταστραφεί το τοπίο του πορθμού (ιστορικά κάστρα κ.λ.π.). Το ισχυρότερο όμως εμπόδιο που προκάλεσαν ήταν η καταγγελία που έγινε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Περιβάλλοντος στην οποία υποστηρίχτηκε ότι δεν έγινε σωστή ενημέρωση του ενδιαφερόμενου κοινού, κατά παράβαση του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας.

Παράλληλα με τα παραπάνω υπήρξαν και τα χρηματοδοτικά προβλήματα. Πιο συγκεκριμένα :

Η διαπιστωμένη (από τους επιστήμονες) σεισμικότητα της περιοχής Ρίου-Αντιρρίου, φάνηκε να προβληματίζει ιδιαίτερα την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ε.Τ.Ε.Π.) για την χρηματοδότηση του έργου. Τα προβλήματα περιπλέχθηκαν ακόμα περισσότερο όταν ζητήθηκαν εγγυήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο και η αύξηση της αντοχής της γέφυρας σε περίπτωση σεισμού, που με βάση την μελέτη δημοπράτησης υπολογίζεται

στους 7 βαθμούς της κλίμακας Ρίχτερ (μεγαλύτερο κόστος - πιο δυσχερής χρηματοδότηση).

Τελικά η υπογραφή της τελικής σύμβασης είναι πλέον πραγματικότητα. Η ημερομηνία της υπογραφής της σύμβασης ήταν η 3/1/1996 και στην συνέχεια δόθηκε για επικύρωση από τη Βουλή. Οι τελευταίες πληροφορίες αναφέρουν ότι ο χρόνος έναρξης του έργου θα είναι μέσα στον Σεπτέμβριο του 1996.

Ας αναφερθούμε όμως στα πολύ σημαντικά στοιχεία που διαθέτουμε για την διαδικασία της υλοποίησής του.

Όπως είναι γνωστό ανάδοχος του έργου, αναδείχτηκε η κοινοπραξία "ΓΕΦΥΡΑ" που αποτελείται από την Γαλλική GTM και τις Ελληνικές εταιρείες : Ελληνική Τεχνοδομική, ΤΕΒ, Ιωάννου και Παρασκευαΐδης, Αθηνά, Προοδευτική και Κ.Ι. Σαραντόπουλος.

Το έργο έχει προϋπολογισμό με σημερινές τιμές περί τα 200 δις δραχμές και δεν τίθεται θέμα επικαιροποίησης του τμήματος, καθώς όλη η προσφορά έχει υποβληθεί σε ECU και τόσο η επικαιροποίηση όσο και η αναθεώρηση των τιμών είναι προκαθορισμένες για όλη τη διάρκεια εκτέλεσής του.

Σύμφωνα με το σχέδιο της σύμβασης, ο χρόνος εκμετάλλευσης από την ανάδοχο του έργου θα φθάσει τα 35 χρόνια, ο δε χρόνος κατασκευής τα 5 χρόνια.

Η προσφορά της κοινοπραξίας για το τμήμα της κατασκευής του έργου είναι 450 εκατομμύρια ECU σε τιμές 1993 και υπολογίζεται το συνολικό κόστος με τις αναθεωρήσεις και τις κεφαλαιοποιήσεις των τόκων να φτάσει ως την περάτωση του έργου τα 620 εκατ. ECU, δηλαδή περί τα 200 δις δραχμές σε σημερινές τιμές.

Το έργο θεωρείται πρότυπο για την Ελλάδα, αλλά και διεθνώς. Θα χρησιμοποιηθούν ρομπότ για τη θεμελίωση των τεσσάρων πυλώνων μέσα στην θάλασσα (σε βάθος μέχρι και 54m), στους οποίους θα στηρίζεται η γέφυρα. Η τεχνολογία που θα χρησιμοποιηθεί είναι αυτή που εφαρμόζεται για να κατασκευαστούν οι πλατφόρμες άντλησης πετρελαίου στην Βόρειο Θάλασσα. Για την αντισεισμική θωράκιση της γέφυρας θα εφαρμοστεί η τελευταία λέξη της τεχνολογίας και οι προδιαγραφές είναι ίσες με τις δυσμενέστερες της Καλιφόρνιας, δεδομένου ότι είναι γνωστή η σεισμικότητα του θαλάσσιου διαύλου.

Η κυρίως γέφυρα θα έχει συνολικό μήκος 2300 μέτρα και άλλα 630 μέτρα θα είναι οι προσβάσεις - ράμπες από τις δύο πλευρές της. Οι τέσσερις κεντρικοί πυλώνες θα έχουν ύψος πάνω από την επιφάνεια του νερού 160 μέτρα. Το συνολικό πλάτος του καταστρώματος θα είναι 25 μέτρα με δύο λωρίδες κυκλοφορίας οχημάτων ανά κατεύθυνση, μια λωρίδα έκτακτης ανάγκης ανά κατεύθυνση και δυο φαρδιά πεζοδρόμια.

Τα διόδια που θα εισπράττονται για την διέλευση της γέφυρας έχουν υπολογιστεί σε 5 ECU για κάθε αυτοκίνητο, ανεξαρτήτως των ατόμων που μεταφέρει, δηλαδή περίπου 1500 δρχ. Σήμερα η διέλευση με τα Ferry Boats στοιχίζει 1200 δρχ. για κάθε αυτοκίνητο συν 110 δρχ. για κάθε επιβάτη που μεταφέρει. Στη γέφυρα θα υπάρξουν και μειωμένα διόδια για τους τακτικούς πελάτες.

Πρέπει να σημειωθεί ότι σήμερα με τα Ferry Boats διέρχονται ετησίως 2 εκατομμύρια οχήματα, εκ των οποίων τα 25% είναι φορτηγά και λεωφορεία.

Ο χρόνος διέλευσης των αυτοκινήτων είναι περίπου 45 λεπτά, αλλά με την γέφυρα περιορίζεται σε 5 λεπτά, ενώ εξασφαλίζεται η οδική επικοινωνία ανεξαρτήτως καιρικών συνθηκών.

δ. Έργα οδοποιίας - έργα αναβάθμισης από τον ΟΣΕ.

Από οδικής άποψης το μεγαλύτερο έργο που ολοκληρώθηκε είναι η οδική αρτηρία που ενώνει την Πάτρα - διασχίζοντας την ορεινή Αχαΐα - με την Τρίπολη. Ένα άλλο μεγάλο έργο που καθυστερεί πολύ να ολοκληρωθεί είναι η Περιμετρική της πόλης της Πάτρας.

Η Περιμετρική της Πάτρας αποτελεί πάγιο αίτημα του Πατρινού κόσμου για πολλά χρόνια (και ιδίως όταν η κίνηση άρχισε να γίνεται ασφυκτική). Το πρώτο βήμα έγινε με βάση τις διατάξεις του Ν.2229/94 , και αποτελούσε την στήριξη ομόφωνα της πρώτης Επιτροπής εισήγησης και ανάθεσης του έργου "Ευρεία παράκαμψη Πάτρας κ4-κ5". Η έλλειψη όμως των κατάλληλων γεωλογικών μελετών και μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων καθυστερεί την ολοκλήρωση του έργου.

Το γεγονός είναι ότι η ολοκλήρωση του έργου αποτελεί μια φοβερή ανακούφιση γι' αυτούς που ζούν στην Πάτρα και μάλιστα κοντά στο λιμάνι αλλά και γι' αυτούς που χρησιμοποιούν τους δρόμους της Πάτρας για να εξυπηρετούν επαγγελματικές ανάγκες που δεν έχουν άμεση σχέση με την πόλη. Χωρίς άλλο, η συνεχής μετακίνηση των αυτοκινήτων, λεωφορείων καθώς και η συχνότητα που απαιτεί αυτή η μετακίνηση, τόσο από την άποψη μεταφοράς επιβατών (π.χ φοιτητές - σπουδαστές, κάτοικοι άλλων περιοχών), όσο και από την άποψη μεταφοράς αγαθών (π.χ φορτηγά και containers από το λιμάνι της Πάτρας) επιβάλλει εκτός της Περιμετρικής, την δημιουργία και άλλων παρακαμπτήριων καθώς και βελτίωση των επαρχιακών δρόμων, περιπτώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του Ν. 2229/94 και αναμένεται η δρομολόγησή τους.

Από σιδηροδρομικής άποψης τα περισσότερα έργα βρίσκονται στο στάδιο του σχεδιασμού μέσα στο πλαίσιο της αναβάθμισης και

εκσυγχρονισμού που έχει ορίσει ο ΟΣΕ για τη γραμμή Πάτρας - Αθήνας. Στο ίδιο πλαίσιο είναι και η γραμμή Πάτρας - Πύργου.

Πιο συγκεκριμένα προωθείται σταδιακά το σύστημα αυτόματης σηματοδότησης και κατάργησης των φυλάκων. Ήδη έχει τοποθετηθεί αυτόματη σηματοδότηση στις σιδηροδρομικές γραμμές που διασχίζουν το ποτάμι του Γλαύκου και σε άλλες γραμμές. Οι προτάσεις τώρα του ΟΣΕ για την περιοχή των Πατρών (και γενικά της βόρειας πλευράς του νομού) είναι : Μετατροπή της σημερινής γραμμής Κορίνθου - Πατρών σε διπλή γραμμή κανονικού εύρους με ηλεκτροκίνηση και με ταχύτητα 150 χιλ. την ώρα, Μετατροπή (όσον αφορά την δυτική πλευρά του νομού) της σιδηροδρομικής γραμμής Πάτρας - Πύργου σε μικρού εύρους γραμμή και διασύνδεση με το λιμάνι της Πάτρας.

ε. Αξιοποίηση υδάτινων πόρων.

Ο νομός Αχαΐας είναι από τους ελάχιστους νομούς της χώρας με υψηλό δείκτη βροχοπτώσεων αλλά με τόσα προβλήματα με το νερό. Μην ξεχνάμε επίσης, ότι η Πάτρα είναι η πρώτη σε κατανάλωση εμφιαλωμένου νερού στην Ευρώπη.

Εύκολα μπορεί κάποιος να διαπιστώσει τα εξής :

- Η Πάτρα διαθέτει αναιμικό υδροφόρο ορίζοντα. Στις δύσκολες εποχές του χρόνου - συνήθως τους καλοκαιρινούς μήνες - παρουσιάζεται ανεπάρκεια στην ομαλή υδροδότηση της πόλης και η ποιότητα του αντλούμενου από τις γεωτρήσεις νερού μειώνεται κατακόρυφα.
- Η βιομηχανική Περιοχή της Πάτρας με δυσκολία κατορθώνει να υδροδοτείται και η έλλειψη νερού αποθαρρύνει νέους επενδυτές, εάν δεν

αναγκάζει τις ήδη εγκατεστημένες εκεί μονάδες να αναζητούν διέξοδο με μεταφορά σε άλλες Βιομηχανικές Περιοχές στη Ελλάδα.

- Οι αγροτικές καλλιέργειες είναι ο τομέας εκείνος, που ίσως περισσότερο δέχεται τις πολλαπλές επιπτώσεις της έλλειψης νερού κυρίως στην Δυτική Αχαΐα, αφού στην Αιγιάλεια η εκλογικευμένη χρήση των υδάτινων πόρων και οι σαφώς λιγότερες ανάγκες εξομαλύνουν σε περισσότερο βαθμό το πρόβλημα.

Οι φορείς αναζητούν τη λύση με την άμεση δρομολόγηση του φράγματος Πείρου-Παραπείρου.

Πρόκειται για ένα γιγάντιο έργο που πλην των άλλων θα συμβάλλει στην επαρκή υδροδότηση της Βιομηχανικής Περιοχής της Πάτρας, και θα ικανοποιήσει το πάγιο αίτημα του βιομηχανικού κόσμου. Ήδη έχουν ολοκληρωθεί η περιβαλλοντική και η τεχνικοοικονομική μελέτη ενώ ανατέθηκε και η τεχνική μελέτη κατασκευής του έργου.

Το πρόβλημα βρίσκεται στον τομέα χρηματοδότησης. Η άρνηση της Ενωμένης Ευρώπης σημαίνει ότι το φράγμα θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί εξ' ολοκλήρου από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (καθαρώς εθνικούς πόρους). Πριν τέσσερα χρόνια έγινε μια προσπάθεια ένταξής του στα Ευρωπαϊκά προγράμματα, αλλά η άρνηση των Βρυξελλών ήταν απαγορευτική για οποιαδήποτε άλλη κίνηση. Η Ενωμένη Ευρώπη επικαλέστηκε τον αγροτικό χαρακτήρα του έργου και απάντησε πως στα πλαίσια της νέας ΚΑΠ δεν προβλέπονται για την συγκεκριμένη περιοχή βελτιώσεις στους όρους της γεωργικής υποδομής.

Σύμφωνα με πληροφορίες το ΥΠΕΧΩΔΕ προτίθεται να χρηματοδοτήσει το έργο από εθνικούς πόρους και οι όποιες ανακοινώσεις θα υπάρξουν μετά την επίσκεψη κυβερνητικού κλιμακίου μέσα στο 1996. Η σημαντικότητα αυτού του έργου φαίνεται και από το γεγονός ότι η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση του

νομού αποφάσισε την σύσταση Νομαρχιακού Φορέα Αξιοποίησης Υδάτινων Πόρων.

στ. Βιολογικός καθαρισμός της Πάτρας

Από το Ταμείο Συνοχής με κονδύλι 4,4 δις δραχμές θα χρηματοδοτηθεί ο βιολογικός καθαρισμός της Πάτρας μετά το "OK" που δόθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ΥΠΕΧΩΔΕ σε συνεργασία με τα Υπουργεία Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας, αξιοποίησε πόρους από τέσσερις πηγές, προκειμένου να κατασκευαστούν βιολογικοί καθαρισμοί σε 130 πόλεις της χώρας. Τα προγράμματα που αξιοποιήθηκαν είναι το ENVIREG, το Α' ΚΠΣ, το Ταμείο Συνοχής και τελευταία το Β' ΚΠΣ.

Μετά την ομόφωνη έγκριση από το Δημοτικό Συμβούλιο της Πάτρας, η κατασκευή της μονάδας θα ξεκινήσει τους προσεχείς μήνες (το καλοκαίρι του 1996) σε μια περιοχή 80 στρεμμάτων ανάμεσα στην PIRELLI και στου Μαραγκόπουλου.

Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί σε πέντε χρόνια και ο χώρος εγκατάστασης της μονάδας θα δεντροφυτευθεί και θα διαμορφωθεί από τον Δήμο σε πάρκο.

ζ. Εκθεσιακό και συνεδριακό κέντρο

Σε συνεργασία του Επιμελητηρίου Αχαΐας και με επαφές με την HELEXPO-ΔΕΘ και την εταιρεία PIRELLI αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί από πλευράς της PIRELLI η παραχώρηση των εγκαταστάσεων 9000 τ.μ. (εφόσον δεν λειτουργεί) για την δημιουργία Εκθεσιακού και Συνεδριακού κέντρου στην Πάτρα, για 5 χρόνια.

Τα επιχειρήματα που παρουσιάστηκαν για την αναγκαιότητα υλοποίησης αυτού του έργου είναι τα εξής :

- Η πόλη της Πάτρας είναι το κεντρικό σημείο της ευρύτερης περιοχής, συνεπώς αποτελεί το ουσιαστικότερο εμπορικό κέντρο αυτής.
- Με την συντελούμενη μετεξέλιξη στις οικονομικές δραστηριότητες της περιοχής από παραδοσιακό μεταποιητικό κέντρο σε παροχής υπηρεσιών είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί Εκθεσιακό και Συνεδριακό κέντρο.
- Κατα γενική ομολογία τα παραπάνω κέντρα προσφέρουν μεγάλες υπηρεσίες στις τοπικές κοινωνίες καθώς θεωρούνται ως τα πιο αποδοτικά μέσα προβολής προϊόντων και υπηρεσιών, προώθησης της εγχώριας παραγωγής καθώς και ανάπτυξης διεθνών συνεργασιών.
- Συνεπώς η ίδρυση τους θα συμβάλει στην περαιτέρω προβολή και προώθηση της πόλης της Πάτρας και θα βοηθήσει στην εξελικτική πορεία ανάπτυξης και αναβάθμισης της.

Πέρα από το όφελος για την τοπική οικονομία αναμφίβολα θα εξυπηρετήσει και την ευρύτερη περιοχή, εφόσον παρατηρείται παντελής έλλειψη Εκθεσιακών χώρων σε ολόκληρη την Δυτική Ελλάδα, η οποία έχει να επιδείξει σωρεία πρωτοποριακών πρωτοβουλιών σε παραγωγή ανταγωνιστικών προϊόντων εφάμιλλων των Ευρωπαϊκών.

Η δημιουργία του Εκθεσιακού και Συνεδριακού κέντρου στην Πάτρα θα ενδιέφερε ανεξαρτήτως όλες τις επιχειρήσεις της ευρύτερης περιοχής είτε αυτές παράγουν προϊόντα είτε προσφέρουν υπηρεσίες.

Τα αποτελέσματα από την λειτουργία του κέντρου θα είναι αρκετά θετικά για την Πάτρα γιατί πέρα από τους άμεσα ενδιαφερόμενους και τις εμπλεκόμενες επιχειρηματικές τάξεις, θα δραστηριοποιηθούν γύρω τους πολλές οικονομικές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών οι οποίες σήμερα υπολειτουργούν ιδίως τους χειμερινούς μήνες.

Κατά συνέπεια θα υπάρξουν θετικές επιδράσεις και θα δημιουργηθούν συν των άλλων νέες θέσεις εργασίας που έχει απόλυτη ανάγκη η πόλη της Πάτρας και η ευρύτερη περιοχή.

Όλοι οι τοπικοί παράγοντες και οι αρχές της πόλης, έχουν τοποθετηθεί ευνοϊκά και υποστηρίζουν την προσπάθεια πραγματοποίησης της ιδέας αυτής.

Πάντως το Επιμελητήριο Αχαΐας, έχει ήδη ξεκινήσει και την προσπάθεια για την κατασκευή μονίμων εγκαταστάσεων για το Εκθεσιακό Κέντρο Πάτρας.

Συγκεκριμένα έχει ζητηθεί από την Νομαρχία η παραχώρηση έκτασης 45 στρεμμάτων, που ανήκει στο Δημόσιο και βρίσκεται στα Μποζαΐτικα δίπλα από το νέο "Παλαί ντε Σπόρ".

Η Νομαρχία δεσμεύτηκε να κινήσει τις διαδικασίες για την παραχώρηση της έκτασης,, ενώ ο πρόεδρος του Επιμελητηρίου δεσμεύτηκε να κινήσει τις διαδικασίες για τη σύσταση του φορέα που θα αναλάβει την χρηματοδότηση του έργου.

Ήδη το Επιμελητήριο Αχαΐας, έχει καταθέσει πρόταση στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTEREG , για την χρηματοδότηση της κατασκευής του Εκθεσιακού κέντρου με 850 εκατομμύρια δραχμές.

η. Εκπαιδευτικά ιδρύματα

Το Πανεπιστήμιο και το Τ.Ε.Ι. είναι οι μεγαλύτεροι εργοδότες και η μεγαλύτερη οικονομική πηγή που απολαμβάνει η Πάτρα. Και μόνο τα έσοδα από την διαμονή, στην πόλη της Πάτρας και τα προάστιά της, των 20.000 περίπου φοιτητών-σπουδαστών, δικαιολογεί εν μέρη το τεράστιο ποσό των ιδιωτικών καταθέσεων στην Πάτρα μόνο. Εκτός από την δεδομένη

επιχειρησιακή δραστηριότητα λοιπόν η Πάτρα μπορεί να χαρακτηριστεί και ως "φοιτητούπολη".

Οι εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου κοστολογούνται μέχρι στιγμής σε 65 δις δραχμές και υπάρχει συνεχής ανάπτυξη του σε όλους τους τομείς που εξυπηρετεί.

Οι μελέτες και οι διαδικασίες που προωθούνται αφορούν στην πολιτιστική ανάπτυξη και την κτιριακή υποδομή του Ιδρύματος. Συγκεκριμένα : Προωθούνται οι μελέτες και οι διαδικασίες για το Μουσείο Επιστημών και Τεχνολογίας, για κτίρια Τμημάτων που στερούνται μόνιμης εγκατάστασης , για έργα υποδομής της Πανεπιστημιούπολης (διαμόρφωση εξωτερικών χώρων, φωτεινοί σηματοδότες,, διερεύνηση της σκοπιμότητας και δυνατότητα συγκοινωνιακής σύνδεσης Πανεπιστημιούπολης - Πάτρας με τραμ, σύνδεσης με το εθνικό και τοπικό δίκτυο μέσω κόμβων συστηματική ανάπτυξη πράσινου στην Πανεπιστημιούπολη, προσέγγιση και ανάπτυξη ήπιων μορφών ενέργειας, διαχείριση των υδάτινων πόρων, διερεύνηση της σκοπιμότητας - δυνατότητας λειτουργίας της Πανεπιστημιούπολης ως αυτόνομης μονάδας Τοπικής Αυτοδιοίκησης κ.ά.).

Όσον αφορά στην οικονομική ανάπτυξη, υπάρχει προέγγραψη από την Περιφέρεια μέρος του προγράμματος INTEREG II, ενώ γίνεται προσπάθεια για την έγκριση ενός άλλου μεγάλου ποσού από το ΥΠΕΧΩΔΕ για την ανάπτυξη του βιολογικού καθαρισμού, που θα εξυπηρετήσει την ευρύτερη περιοχή της Πράσινης Πανεπιστημιούπολης, της διάθεσης των αποβλήτων κ.λ.π. Επίσης έχουν υποβληθεί προτάσεις οριζόντιας δράσης για το Β' Κ.Π.Σ. που αφορούν την αναβάθμιση (ηλεκτρονική, λειτουργική) της Κεντρικής Βιβλιοθήκης και των Τμημάτων, την διαμεσολάβηση και την σύνδεση του Πανεπιστημίου με τον επιχειρηματικό κόσμο της περιοχής, την πρακτική άσκηση των φοιτητών σε διάφορους τομείς κ.ά.

Έχει ήδη δημιουργηθεί Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης και έχουν εγκριθεί εννέα προγράμματα. Δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης η ετήσια επιχορήγηση με 9 εκατομ. δραχμές των Τμημάτων με Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών, γεγονός που αυτοματοποιεί τη χρηματοδότηση αυτή και αποτελεί πρωτοπορία για το Πανεπιστήμιο της Πάτρας. Λειτουργεί επίσης Γραφείο Διαμεσολάβησης και Καινοτομιών, που χρηματοδοτείται από τη Γενική Γραμματεία Ερευνας και Τεχνολογίας (Γ.Γ.Ε.Τ.). Τέλος, έχει εγκριθεί ο αλγόριθμος (που θα εφαρμοστεί μέσα στο 1996) για τη δικαιότερη κατανομή των πιστώσεων του Τ.Π. και του προγράμματος των Δ.Ε. στα τμήματα και στις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου.

Επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι το Πανεπιστήμιο της Πάτρας λαμβάνει και πρωτοβουλίες διεθνούς κύρους. Το πιο πρόσφατο είναι το διεθνές συνέδριο στην Πορτογαλία με θέμα "Προηγμένες τεχνικές για ολοκληρωμένα βιομηχανικά συστήματα". Σ' αυτό το συνέδριο φάνηκαν και τα θετικά αποτελέσματα από τη συνεργασία του Πανεπιστημίου με τις νέες μικρομεσαίες και δυναμικά εξελισσόμενες εταιρείες (συγκεκριμένα με την Ελληνική Knowledge A.E., που εδρεύει στην Πάτρα).

Όσον αφορά στο Τ.Ε.Ι. της Πάτρας δεν έγινε δυνατό να συλλέξουμε ανάλογες πληροφορίες, αλλά ως σπουδάστριες του Ιδρύματος στάθηκε δυνατό να παρατηρήσουμε την εξελεγκτική του πορεία.

Στο διάστημα των τριών ετών προστέθηκαν νέα κτίρια και δημιουργήθηκε η βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι., ενώ τα έργα επιδομής και υποδομής καθώς και η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου προχωρούν με σταθερό ρυθμό.

θ. Το φυσικό αέριο.

Δεν πρόκειται για αναπτυξιακό έργο που αφορά προς το παρόν την περιοχή, αλλά όρο για την προοπτική ανάπτυξής της. Από την άλλη πλευρά το αναφέρουμε σ' αυτό το κομμάτι μια και εξυπηρετεί κατά το μέγιστο δυνατό τον βιομηχανικό-επιχειρηματικό κόσμο, που κατά πλειοψηφία βρίσκεται στην ευρύτερη περιοχή της Πάτρας.

Οι τελευταίες πληροφορίες αναφέρουν ότι ολοκληρώθηκε η κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου. Μέσα στο 1996 δε, θα αρχίσει η διακίνηση του αερίου στην Πρωτεύουσα, στο Θριάσιο Πεδίο (Δ. Αττική), στην Θεσσαλονίκη και στη Λάρισα.

Το δίκτυο του φυσικού αερίου αποτελεί το νέο στοιχείο ανάπτυξης των βιομηχανικών υποδομών στην χώρα μας. Μια φθηνή και ευέλικτη στη χρήση της ενεργειακή ύλη, που είναι δυνατόν να μετατρέψει κατά καθοριστικό τρόπο τους ρυθμούς και τις επιδόσεις της Ελληνικής βιομηχανίας.

Η Αχαΐα για την ώρα, βρίσκεται εκτός των περιοχών εκείνων, που σε λίγους μήνες θα έχουν την δυνατότητα χρήσης του φυσικού αερίου. Από τον Μάιο του 1995 έχουν συστηματικά αρχίσει οι προσπάθειες να πειστεί το υπουργείο Βιομηχανίας (τώρα Υπουργείο Ανάπτυξης) να επεκτείνει στην Δυτική Ελλάδα τον αγωγό του φυσικού αερίου.

Οι τοπικοί φορείς τονίζουν ότι ο αγωγός φυσικού αερίου αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία που θα δημιουργήσουν ελκυστικές προϋποθέσεις για επενδύσεις, γιατί από την μια πλευρά θα δελεάσει νέους επενδυτές, από την άλλη θα συμβάλλει στην τόνωση των βιομηχανικών μονάδων που λειτουργούν.

Αναφέρεται επίσης ότι το φυσικό αέριο πλην της βιομηχανίας είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί για οικιακή χρήση, στον εμπορικό τομέα, αλλά

και για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, προσφέροντας υψηλούς βαθμούς απόδοσης και μεγάλη οικονομία.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΠΑΤΡΩΝ

Λίγο πολύ αναφερθήκαμε στο θέμα της Τουριστικής κίνησης της επαρχίας Πατρών. Εντοπίσαμε το πρόβλημα που δεν έχει βρει ακόμα τη λύση του (η Πάτρα λειτουργεί σαν ολιγόωρος σταθμός διέλευσης προς άλλους νομούς). Σ' αυτό το σημείο της εργασίας μας θα παρουσιάσουμε τι διαθέτει η επαρχία που να αποτελεί πόλο τουριστικής έλξης, πού υπάρχουν ελλείψεις στην τουριστική υποδομή (αναφερόμενες στην τουριστική ανάπτυξη) προσπαθώντας να συμπεράνουμε το "γιατί" της δεδομένης κατάστασης.

α. Αρχαιολογικοί τόποι.

Η Επαρχία της Πάτρας και γενικότερα η Αχαΐα ήταν ως την δεκαετία του '60 αρχαιολογικά πολύ παραμελημένη. Έκτοτε οι αρχαιολογικές ανασκαφές φέρνουν συνέχεια στο φως νέα στοιχεία για την μακραίωνη ιστορία της περιοχής.

Τα τελευταία 25 χρόνια (1970-1995) οι ανασκαφές έφεραν στην επιφάνεια εξαιρετικά δείγματα προϊστορικής εποχής και συγκεκριμένα σε περιοχές όπως η Βούντενη, η Καλλιθέα Πατρών, η Κλάους και οι Πόρτες (στην Ν.Δ. Αχαΐα).

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών που στεγάζεται στο κτίριο που βρίσκεται στην οδό Μαιζώνος και Αράτου, λειτουργεί από το 1936. Τα εκθέματά του είναι μαρμάρινα αγάλματα της Ρωμαϊκής κυρίως εποχής (αντίγραφα) και τα περισσότερα είναι ακέφαλα και χωρίς άκρα, επίσης υπάρχουν πολλά αντικείμενα χάλκινα, ασημένια και χρυσά ανυπολόγιστης

αξίας . Ακόμα πολύ σημαντικό έκθεμα είναι και ένα ρωμαϊκό ψηφιδωτό (100μ.Χ.).

Σημαντικές αρχαιολογικές περιοχές αποτελούν το τείχος Δυμαίων κοντά στον Άραξο (που καταστράφηκε και πυρπολήθηκε γύρω στα 1125-1075 π.Χ.) και θεωρείται ένα από τα τελευταία προπύργια του Μυκηναϊκού πολιτισμού στη Δυτική Ελλάδα. Επίσης η περιοχή της Τριταίας παρουσιάζει σημαντικό αρχαιολογικό ενδιαφέρον.

β. Ιστορικοί τόποι.

Από τις νεότερες ιστορικές τοποθεσίες ξεχωρίζουν η Χαλανδρίτσα (το 1205π.Χ. ήταν πρωτεύουσα Βαρωνείας- επί Φραγκοκρατείας), το μοναστήρι του Ομπλού πάνω από το Σαραβάλι, και το μοναστήρι της Χρυσοποδαρίτσας, κοντά στον Κάλανο.

ΜΝΗΜΕΙΑ

Τα κυριότερα μνημεία της επαρχίας είναι ο βυζαντινός ναός του Αγίου Δημητρίου Μπάδα (νότια της Κάτω Αχαΐας), τα ερείπια του φρούριου του βυζαντινού στρατηγού Δοξαπατρή, κοντά στο Σκιαδά, ο ναός του Αγίου Αθανασίου Χαλανδρίτσας, ο βυζαντινός ναός της Παναγίας Μέτζαινων (Πλατανόβρυσης), το ενετικό φρούριο του Ρίου. Επίσης το ασκητήριο της Ανάληψης (νότια της Πιτίτσας) και το μοναστήρι της Αγίας Ελεούσας, κοντά στην Πιτίτσα. Σπουδαίο μνημείο είναι ο βυζαντινός ναός Αγίου Νικολάου Πλατανιού (10ος αι. μ.Χ.). Φυσικά δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι και η Πάτρα (η πόλη) διαθέτει μνημεία εξαιρετικής σπουδαιότητας που αξίζει κανείς να τα επισκεφτεί (π.χ. το αρχαίο Ωδείο).

γ. Φυσικές ομορφιές.

Είναι αναμφισβήτητο ότι η επαρχία της Πάτρας διαθέτει πλουσιοπάροχα φυσικές ομορφιές είτε αν πρόκειται για παραθαλάσσιες περιοχές είτε για ορεινές. Απλώς δεν υπάρχει η κατάλληλη εκμετάλλευση και προβολή τους. Από τις παραθαλάσσιες περιοχές ξεχωρίζουν η Καλογριά και η Λακκόπετρα, ενώ από τις ορεινές περιοχές το Καλέτζι στις πλαγιές του Ερύμανθου.

δ. Τουριστική ανάπτυξη και προβολή του νόμου.

- ΝΕΑ ΜΑΡΙΝΑ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Τα έργα επέκτασης της παλαιάς μαρίνας που άρχισαν το καλοκαίρι του 1995 κοντεύουν να ολοκληρωθούν. Οι όλες διαδικασίες άρχισαν εφόσον θεωρήθηκε από τους αρμόδιους και τον Ε.Ο.Τ. ότι η κατασκευή νέας μαρίνας είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τον θαλάσσιο τουρισμό.

Σύμφωνα με πληροφορίες που αντλήσαμε από τον Πατρινό τύπο, υποστηρίζεται ότι το καζίνο -ίσως- (αναφερόμαστε στις διάφορες απόψεις που επικρατούν αμέσως παρακάτω), ν' αποτελεί το πρώτο βήμα για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, αλλά χρειάζονται γενναίες παρεμβάσεις σε διάφορα επίπεδα, με έργα υποδομής.

Η παλιά μαρίνα που διαθέτει η Πάτρα έχει πολλά μειονεκτήματα και δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις καινούριες ανάγκες. Τα επιχειρήματα που ώθησαν στην ανανέωσή της αναφέρονται ως εξής :

Δεν έχει υψηλές προδιαγραφές και επίσης ελάχιστες παρεχόμενες υπηρεσίες, πράγμα που αποτελεί έναν σαφώς ανασταλτικό παράγοντα για την προσέλευση θαλάσσιου τουρισμού στον τόπο.

Το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την τοπική κυρίως οικονομία, καθώς ο θαλάσσιος τουρισμός απευθύνεται (κατά κύριο λόγο) σε υψηλά εισοδηματικά στρώματα, με αποτέλεσμα να συμβάλλει θετικά στα συναλλαγματικά έσοδα. Αυτό βεβαίως δεν σημαίνει ότι ξαφνικά με μια μαρίνα θα συγκεντρωθούν χιλιάδες τουρίστες στην περιοχή. Θα είναι όμως, μια σημαντική εξέλιξη που σε συνδυασμό με άλλες ομοειδής παρεμβάσεις θα δημιουργήσει θετικές προϋποθέσεις.

- ΤΟ ΚΑΖΙΝΟ ΤΟΥ ΡΙΟΥ

Και σε αυτήν την περίπτωση οι γνώμες διίστανται. Από την μια πλευρά είναι εκείνοι που υποστηρίζουν ότι το καζίνο θα έχει αναπτυξιακή διάσταση και θα έλξει τουρισμό καθώς και ότι θα δημιουργήσει πολυπόθητες θέσεις εργασίας, ενώ από την άλλη πλευρά είναι εκείνοι (και μάλλον είναι πολύ περισσότεροι) που αντιδρούν κάθετα σε μια τέτοια εξέλιξη.

Πολύ πρόσφατες πληροφορίες (Φεβρουάριος 1996) παρουσιάζουν την κατάσταση κάπως έτσι :

"Οι Αμερικάνοι ετοιμάζουν το καζίνο, ελπίζοντας ακόμη και σήμερα να πάρουν από την κυβέρνηση την πολυπόθητη γι' αυτούς άδεια, αλλά οι κάτοικοι της Πάτρας αντιδρούν.

Είκοσι οκτώ φορείς της πόλης (μεταξύ των οποίων, το νομαρχιακό συμβούλιο, η Ιερά Μητρόπολη, το Εργατικό Κέντρο, το Πανεπιστήμιο, το Τ.Ε.Ε., οι πολιτικές κινήσεις, σύλλογοι κ.α.) είναι κατά της εγκατάστασης του καζίνο και υποστηρίζουν ότι η λειτουργία του θα έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην ήδη προβληματική οικονομία της Αχαΐας.

Παρά ταύτα, στο ξενοδοχείο "Πόρτο Ρίο" που ανήκει στον όμιλο "Αρφάνη" συνεχίζονται οι προετοιμασίες σε χώρους της μονάδας για την εγκατάσταση του καζίνο."

Η υπόθεση της άδειας βρίσκεται στα χέρια του Υπουργείου Ανάπτυξης αλλά ακόμα δεν έχει υπογραφεί. Αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική, κοινωνική, και τουριστική υφή της περιοχής, από τη λειτουργία του καζίνο στο Ρίο διαβλέπει και η σύγκλητος του Πανεπιστημίου Πατρών.

Πιο συγκεκριμένα δηλώνεται ότι : η λειτουργία του καζίνο θα σημαίνει την κοινωνική υποβάθμιση της περιοχής, θα οδηγήσει σε διάλυση οικογενειών και ακόμα ότι δεν είναι δυνατόν να λειτουργήσει καζίνο έξω από την πόρτα του Πανεπιστημίου.

Στο τελευταίο ψήφισμα της συντονιστικής επιτροπής φορέων που καλύπτουν όλο το φάσμα των τομέων της πόλης επισημαίνεται ότι η εμπειρία από τα ήδη λειτουργούντα καζίνο και οι αρνητικές επιδράσεις έχουν δημιουργήσει νέους όρους στην τοπική μας κοινωνία που κλιμακώνει τις αντιδράσεις για την λειτουργία του. Οι εκπρόσωποι των 28 φορέων αποφάσισαν να επισκεφτούν την υπουργό Ανάπτυξης και να ζητήσουν να εμποδίσει την λειτουργία του καζίνο.

- ΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Ακόμα και σήμερα το καρναβάλι της Πάτρας κατέχει το σκήπτρο ως το μεγαλύτερο και πιο φαντασμαγορικό γεγονός της Αποκριάς στην Ελλάδα και όχι μόνο. Αυτή την στιγμή ο κύριος ανταγωνισμός που δέχεται είναι από το καρναβάλι της Βενετίας στην γειτονική Ιταλία.

Ο θεσμός του καρναβαλιού υφίσταται για την Πάτρα εδώ και έναν αιώνα περίπου και άρα αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της τοπικής παράδοσης.

Είναι ένας τεράστιος πόλος τουριστικής έλξης και μάλιστα μέσα στην καρδιά του χειμώνα, πράγμα που έχει πολύ μεγάλη ανάγκη η περιοχή. Η Πάτρα στην περίοδο του καρναβαλιού υπολογίζεται ότι φιλοξενεί πάνω από

250.000 επισκέπτες -κυρίως Έλληνες από άλλες περιοχές- αλλά και ξένους που έχουν εύκολη πρόσβαση από την Ιταλία μέσω του λιμανιού της Πάτρας.

- ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Η συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις απαιτεί άριστη προετοιμασία ώστε να εμφανιστούν όλες οι δυνατότητες του νομού (τουριστικά αξιοθέατα, πολιτιστικές πρωτοβουλίες, καθαρές ακτές, προϊόντα που παράγονται κ.α.).

Στόχος, όμως, της παρουσίας σε εκθέσεις είναι και το κλείσιμο συμφωνιών με εταιρείες που ασχολούνται με τον τουρισμό και έχουν τον πρώτο λόγο στην προώθηση τουριστικού ρεύματος σε διάφορες χώρες.

Το πρώτο βήμα για την τουριστική προβολή της Αχαΐας έγινε με την συμμετοχή της στην διεθνή έκθεση "Φιλοξένια" που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 1995 στην Θεσσαλονίκη. Η κίνηση αυτή θεωρήθηκε το "πράσινο φανάρι" για την περαιτέρω προβολή της τουριστικής της "ταυτότητας".

Η συνέχεια όμως δεν αποδείχτηκε ακριβώς έτσι μια και η συμμετοχή της Αχαΐας στην Διεθνή Έκθεση του Βερολίνου (που πραγματοποιείται μέσα στον Μάρτιο του 1996) είναι αμφίβολη και μάλλον αδύνατη.

Οι ελπίδες πλέον συγκεντρώνονται στην συμμετοχή της Αχαΐας στην Διεθνή Έκθεση της Μόσχας τον επόμενο χρόνο. Συγκεκριμένα αυτήν την περίοδο συνεδριάζει στην Νομαρχία Αχαΐας η Επιτροπή Τουριστικής Προβολής και συζητά θέματα που αφορούν τον προγραμματισμό σχετικά με διεθνείς εκθέσεις που πραγματοποιούνται στο εξωτερικό.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κατ' αρχήν οφείλουμε να παρατηρήσουμε ότι τα φαινόμενα της αποβιομηχάνισης, της αύξησης της ανεργίας και της μείωσης του αγροτικού πληθυσμού, δεν είναι φαινόμενα μόνο της Αχαϊκής κοινωνίας (και της χώρας μας γενικότερα) αλλά φαινόμενα που απασχολούν πολλές ανεπτυγμένες χώρες ανά τον κόσμο.

Η αποβιομηχάνιση, πιο συγκεκριμένα είναι ένα γεγονός, που έχει συντελεστεί σε κάθε κράτος με εξαίρεση την Ιαπωνία, με την έννοια ότι οι υπηρεσίες αναλογούν σε ένα μεγάλο ποσοστό Α.Ε.Π. Επιπλέον η μεταστροφή προς τις υπηρεσίες, έγινε ιδιαίτερα αισθητή από τις αρχές της δεκαετίας του 1960 μέχρι και πιο πρόσφατα. Συνέπεια λοιπόν, των παραπάνω είναι ότι οι επιπτώσεις της "αποβιομηχάνισης" γίνονται περισσότερο εμφανείς στην απασχόληση παρά στην παραγωγή.

Το πρόβλημα της ανεργίας είναι αυτό που απασχολεί όλο και περισσότερο τον νομό Αχαΐας (εντάθηκε ιδιαίτερα την τελευταία επταετία), με φυσιολογική συγκέντρωση του ενδιαφέροντος στην επαρχία της Πάτρας, μια και ο πληθυσμός της πρωτεύουσας και της ευρύτερης περιοχής αποτελούν τα 2/3 του συνολικού πληθυσμού του νομού. Επίσης σ' αυτήν την περιοχή συγκεντρώνονται και περισσότερες από το 70% των επιχειρήσεων που υπάρχουν στο σύνολο του νομού Αχαΐας.

Το παραπάνω πρόβλημα δημιουργήθηκε από δύο παραμέτρους. Πρώτο και σημαντικότερο είναι ότι μεγάλες βιομηχανικές - οικονομικές μονάδες που λειτουργούσαν στην Πάτρα και μάλιστα με διεθνές κύρος, έπαψαν την λειτουργία τους λόγω των οικονομικών προβλημάτων και άφησαν ανέργους χιλιάδες κατοίκους της Πάτρας.

Η δεύτερη παράμετρος είναι το γεγονός ότι την τελευταία δεκαετία, παρατηρείται εντονότατη τάση εγκατάλειψης της υπαίθρου. Κυρίως οι νέοι άνθρωποι-κάτοικοι της υπαίθρου αποζητούν την καλύτερη και ευκολότερη ζωή στην πόλη, εγκαταλείποντας την ενασχόληση με τον πρωτογενή τομέα και τις δεδομένα σκληρές και δύσκολες συνθήκες που τον περιβάλλουν. Το γεγονός αυτό έχει το αποτέλεσμα να συγκεντρώνεται όλο και περισσότερο εργατικό δυναμικό στην πόλη της Πάτρας που είναι φυσικό να αδυνατεί να απορροφήσει.

Με δεδομένη την παραπάνω κατάσταση, η περιοχή δέχτηκε και άλλη μια συνέπεια με εξίσου άσχημο αποτέλεσμα. Εκατοντάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις δημιουργήθηκαν ευκαιριακά και χωρίς λογική στήριξη. Τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν και από την δική τους οικονομική αποτυχία είναι και αυτά πολύ μεγάλα και επηρεάζουν και αυτά σημαντικά την συνολική οικονομική πορεία του τόπου.

Από την άλλη πλευρά οι φιλόδοξες προσπάθειες των φορέων της περιοχής και τα μέτρα που λαμβάνονται για την καταπολέμηση της κατάστασης αποδεικνύονται ελλιπή ή παρουσιάζουν δυσκολίες στα χρησιμοποιούμενα κονδύλια.

Όμως μαζί με τα παραπάνω προβλήματα συνυπάρχουν και άλλα μικρότερης σημασίας για τους αρμόδιους φορείς, ίσως, αλλά που έχουν εκλάβει σημαντικότερη θέση για τη ζωή των κατοίκων της περιοχής. Ως παράδειγμα φέρνουμε το έργο της αλλαγής του δικτύου ύδρευσης και του μεγάλωματος του δικτύου των υπονόμων. Οι εργασίες περάτωσής του, έχουν αρχίσει εδώ και τρία χρόνια αλλά δεν φαίνονται να τελειώνουν με αποτέλεσμα η αγανάκτηση των κατοίκων της πόλης να είναι στο κατακόρυφο.

Σ' αυτό το σημείο οφείλουμε να παρατηρήσουμε ότι τα πολλά και σημαντικότερα έργα που έγιναν ή που θα γίνουν στην Πάτρα έχουν την τάση να συναντούν τέτοιου βαθμού δυσκολίες που η ολοκλήρωσή τους να απαιτεί την πάροδο πολλών χρόνων πέραν αυτών που είχαν προϋπολογιστεί.

Τα άλλα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο νομός είναι περισσότερο προβλήματα υποδομής. Το πιο σημαντικό πιστεύουμε ότι είναι το προβληματικό οδικό δίκτυο. Οι στενοί και επικίνδυνοι δρόμοι που οδηγούν σε πανέμορφες ορεινές περιοχές και χωριά στην ορεινή επαρχία είναι ανασταλτικός παράγοντας και για τους κατοίκους τους αλλά και γι' αυτούς που θα ήθελαν να τις επισκεφτούν.

Πέραν των προβλημάτων που εξελίσσονται σε μειονεκτήματα για την περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, η επαρχία των Πατρών διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα σε σχέση με τον υπόλοιπο νομό. Αυτό προσδιορίζεται από το γεγονός ότι λόγω της γεωγραφικής της θέσης και του λιμανιού με το τόσο μεγάλο κύρος σε εθνικά επίπεδα, της παρουσιάζονται προοπτικές ανάπτυξης που μάλλον δεν είναι δυνατόν να αποκτήσουν οι άλλες δύο επαρχίες του νομού.

Συμπερασματικά, η κατάσταση στο νομό και ιδιαίτερα στην επαρχία Πατρών δεν είναι μια κατάσταση που ξενίζει δηλαδή έξω από τα υπάρχοντα δεδομένα, τόσο στη χώρα μας όσο και στο εξωτερικό. Φυσικά υπάρχουν οι ιδιαιτερότητες που κάνουν έναν τόπο να ξεχωρίζει από έναν άλλο, αλλά η ουσία είναι η ίδια. Οι ευκαιρίες που δίδονται για ανάπτυξη στην επαρχία είναι αρκετές. Αν οι άμεσα ενδιαφερόμενοι (φορείς και κάτοικοι της περιοχής) καταφέρουν με κάποιο τρόπο να συνεργαστούν και να αντιμετωπίσουν λογικά τα πιθανά εμπόδια τότε η άνοδος του τόπου θα γίνει περισσότερο ορατή και πραγματοποιήσιμη στο κοντινό μέλλον.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η οικονομική ανάπτυξη μιας περιοχής είναι συνάρτηση της ανάπτυξης των τομέων παραγωγής και των υποδιαϊρέσεών τους.

Για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα έχουμε να προτείνουμε τα εξής :

- Ενημέρωση του αγροτικού πληθυσμού για το περιεχόμενο και τις επιπτώσεις των GATT, Κ.Α.Π. κ.λ.π. Η άγνοια είναι που προκαλεί αντιδράσεις χωρίς αντίκρισμα.
- Οι αγρότες να αποκτούν και εναλλακτικές οικονομικές δραστηριότητες που θα συνυπάρχουν με τις συμβατικές οικονομικές δραστηριότητές τους , πράγμα που θα βελτιώσει το εισόδημά τους που αποτελεί τον σημαντικό όρο για την διαβίωση.

Για την ανάπτυξη του δευτερογενή τομέα έχουμε να προτείνουμε τα εξής :

- Να προχωρήσουν με ταχύτερο ρυθμό οι ιδιωτικοποιήσεις των μεγάλων εργοστασίων έτσι ώστε το γρηγορότερο δυνατόν να αρχίσει πάλι η αποκόμιση οικονομικών οφελών για την ευρύτερη περιοχή αλλά και για την ίδια την Πάτρα.
- Να γίνει χαρτογράφηση της αγοράς εργασίας, μέσω της καταγραφής του εργατικού δυναμικού και των θέσεων εργασίας. Μ' αυτό τον τρόπο η εικόνα θα γίνει πολύ καθαρότερη και η αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας θα μπει σε πιο στενά πλαίσια.
- Να γίνεται καλύτερη πληροφόρηση ως προς τους επίδοξους ιδιοκτήτες ατομικών μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων έτσι ώστε να αποφεύγονται τα "ναυάγια" και οι συνεχείς αντιδράσεις.

Για την ανάπτυξη του τριτογενή τομέα θα κάνουμε προτάσεις ανά λειτουργική του περιοχή.

Υγεία

- Να δημιουργηθεί ένα νοσοκομείο (κοντά στην Κάτω Αχαΐα και προς τα δυτικά) σύγχρονων προδιαγραφών , προκειμένου να εξυπηρετούνται οι κάτοικοι της Ν.Δ. Αχαΐας.
- Να υπάρξει επιτροπή αξιοκρατίας και ελέγχου για τις προσλήψεις στα νοσοκομεία που ήδη υπάρχουν στην Πάτρα έτσι ώστε να καλύπτονται οι πραγματικές ανάγκες με ικανά στελέχη και να υπάρχει συνεχής αναβάθμιση του συστήματος υγείας.

Εκπαίδευση

- Να αφεθούν στα χέρια του Πανεπιστημίου και του Τ.Ε.Ι. της Πάτρας περισσότερες πρωτοβουλίες (αν ζητηθούν από τους φοιτητές-σπουδαστές). Να συμμετάσχουν δηλαδή σαν αυτόνομοι οργανισμοί στα τεκταινόμενα της περιοχής και όχι μόνο (π.χ. ευρεσιτεχνία).
- Να αναπτυχθούν μέσα σε αυτά τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης σε συνεργασία με τον Ο.Α.Ε.Δ..
- Να δημιουργηθούν σε συνεργασία με τα ιδρύματα (Πανεπιστήμιο και Τ.Ε.Ι.) ιδιωτικές φοιτητικές εστίες με καλύτερες συνθήκες διαβίωσης για τους φοιτητές - σπουδαστές και μέσα σε σωστά πλαίσια (οικονομικό ζήτημα, σωστή τοποθεσία κ.λ.π.).

Τουρισμός

- Να αξιοποιηθούν περισσότερο τα σπήλαια και οι ιαματικές πηγές που υπάρχουν στην επαρχία της Πάτρας.
- Να κατασκευαστεί σύγχρονο κτίριο για την στέγαση του αρχαιολογικού μουσείου έτσι ώστε να προσελκύει περισσότερο τουριστικό ενδιαφέρον.

- Να κατασκευαστεί ένα σύγχρονο και εντυπωσιακό κτίριο στο λιμάνι της Πάτρας που να λειτουργεί έτσι ώστε οι τουρίστες που επισκέπτονται το νομό να πληροφορούνται από τις διάφορες υπηρεσίες του κτιρίου για όλες τις περιοχές, μνημεία, παραλίες που θα μπορούσαν να επισκεφτούν στα πλαίσια του νομού. Στο ίδιο κτίριο να υπάρχει και ένα εργαστήριο αρχαιοελληνικής ή παραδοσιακής Ελληνικής τέχνης έτσι ώστε να δίνεται ένα ακόμα στοιχείο που λείπει σχετικά από την πόλη της Πάτρας.
- Να αποκτήσει το αεροδρόμιο του Αράξου την δυνατότητα, μέσω της επέκτασής του, να εξυπηρετεί όλα τα είδη πολιτικών πτήσεων (εκτός των πτήσεων charters) και κάποια στιγμή να διαχωριστεί σε πολιτικό και στρατιωτικό αεροδρόμιο.

Πέραν των προτάσεων που αναφέρθηκαν το σημαντικότερο είναι να πραγματοποιηθούν τα αναπτυξιακά έργα που έχουν δρομολογηθεί για την Πάτρα και την επαρχία της Πάτρας γενικότερα. Η περάτωσή τους θα δώσει τη λύση στα περισσότερα προβλήματα που απασχολούν την περιοχή και θα δώσει την ώθηση για την περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη του τόπου.

II. ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

- ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Η επαρχία Αιγιαλείας βρίσκεται στο Β.Α. μέρος του νομού Αχαΐας και στα βόρεια της Πελοποννήσου. Έχει δύο δήμους το Αίγιο που είναι και η πρωτεύουσα της επαρχίας με 20.955 κατοίκους, και το δήμο Ακράτας που δημιουργήθηκε τα 2 τελευταία χρόνια με την ένωση των γύρω κοινοτήτων.

Η επαρχία Αιγιαλείας δεν είναι πολύ μεγάλη. Έχει έκταση 513 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Το έδαφός της είναι κυρίως ορεινό με μια στενή πεδινή λουρίδα στα παραθαλάσσια όπου εκτείνεται το Αίγιο. Ανατολικά συνορεύει με το νομό Κορινθίας και δυτικά με την επαρχία Πατρών. Βόρεια βρέχεται από τον Κορινθιακό κόλπο και νότια συνορεύει με την επαρχία Καλαβρύτων.

Τα ψηλότερα βουνά της επαρχίας είναι το Μαρμάρι (1780μ.) και ο Κλοκός (1779μ.). Άλλα βουνά είναι της Κερύνειας, η Χιονίστρα, ο Κολοκοτρώνης και τα βουνά του Κουμουδιού. Όλη η παραλία της επαρχίας από την Αιγείρα ανατολικά, μέχρι το Λόγγο δυτικά, είναι μια στενόμακρη πεδιάδα. Σε όλη την πεδινή περιοχή καλλιεργούνται κηπευτικά, αμπέλια, ελιές, εσπεριδοειδή και διάφορα φρούτόδεντρα.

Ανάμεσα από τα βουνά σχηματίζονται πολύ όμορφες κοιλάδες. Ομορφότερη είναι η κοιλάδα του Βουραϊκού ποταμού. Ανατολικά κοντά στην Αρχαία Ελίκη χύνεται ο Σελινούντας ποταμός.

Μερικά από τα μεγαλύτερα χωριά της επαρχίας Αιγιαλείας είναι η Ροδοδάφνη, το Διακοφτό, τα Σελιανίτικα, ο Ελαιώνας, η Κουλούρα, η Ελίκη, ο Λόγγος κ.α.

ΑΙΓΙΟ

α. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Το Αίγιο είναι πάρα πολύ παλιά πόλη. Πρώτοι κάτοικοί του ήταν οι Πελασγοί (σημερινοί Αιγιαλείς). Μετά το κυρίεψαν οι Αχαιοί. Προστάτης του Αιγίου ήταν ο Δίας. Το όνομά του το Αίγιο το πήρε από τον αρχαίο βασιλιά Αιγιαλέα. Ίσως όμως να το πήρε από τον Αιγιαλό όπως λέγεται η παραλία.

Όπως και σήμερα έτσι και στα παλιά χρόνια, το Αίγιο το αποτελούσαν η επάνω και η κάτω πόλη που απλωνόταν από το σημερινό συνοικισμό Μυρτιά μέχρι τις αλυκές. Στην παραλιακή πόλη υπήρχε και τότε πολύ σπουδαίο λιμάνι με πλούσια πηγή εκεί κοντά. Υπήρχαν ακόμα ναός της Αφροδίτης, του Ποσειδώνα και της Δήμητρας. Στην επάνω πόλη υπήρχε θέατρο, ναός της Αθηνάς, της Ήρας, του Ασκληπιού και του Διόνυσου. Μέσα στους ναούς υπήρχαν πολλά και σπουδαία αγάλματα. Η επάνω και κάτω πόλη συνδέονται με ένα όμορφο υπόγειο θολωτό πέρασμα.

Στο Αίγιο σχεδιάστηκε και μελετήθηκε η εκστρατεία στην Τροία. Το 319 π.Χ. το Αίγιο το κυρίεψαν και το λεηλάτησαν οι Αιτωλοί. Απο αυτούς ελευθερώθηκε μετά 43 χρόνια. Το 146π.Χ. το κυρίεψαν οι Ρωμαίοι και το 23 μ.Χ. καταστράφηκε από δυνατό σεισμό. Μετά έγινε κομμάτι της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και το 1204μ.Χ. το Αίγιο όρος και άλλες περιοχές έπεσαν στους Φράγκους.

Τότε ονομαζόταν Βοστίτσα και ήταν ονομαστή σε όλη την Ευρώπη για την περίφημη σταφίδα της. Το όνομα Βοστίτσα βγαίνει από τη σλαβική λέξη Βόστα-βοσταν που θα πει πόλη των κήπων.

Μετά τους Φράγκους πήραν το Αίγιο οι Τούρκοι κατόπιν οι Βενετοί και πάλι οι Τούρκοι. Στους Τούρκους έμεινε σκλαβωμένο μέχρι το 1821 που

άρχισε στην Αγία Λαύρα η επανάσταση. Οι Αιγιώτες με αρχηγό τον Ανδρέα Λόντο έτρεξαν από τους πρώτους στον αγώνα. Το Αίγιο ελευθερώθηκε αμέσως μόλις άρχισε η επανάσταση και από τότε είναι ελεύθερο. Τότε ξαναπήρε το παλιό της όνομα Αίγιο.

Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Πριν αναφερθούμε στην οικονομική ανάπτυξη της επαρχίας Αιγιαλείας, πρέπει να αναφέρουμε ότι στις 15 Ιουνίου του 1995, ένας καταστροφικός σεισμός έπληξε την περιοχή και ιδιαίτερα το κέντρο της πόλης του Αιγίου. Ο σεισμός αυτός αφαιρέσει ανθρώπινες ζωές και κατέστρεψε κυριολεκτικά την ισορροπία των κατοίκων ολόκληρης της επαρχίας Αιγιαλείας.

Πολλά ειπώθηκαν μετασεισμικά για το τι περιμένει το Αίγιο. Πολλοί μίλησαν για 50 χρόνια οπισθοδρόμησης, άλλοι για ολιγωρία της Κυβέρνησης, άλλοι πάλι μιλούσαν για ένα νέο Αίγιο, αναγεννημένο, που είναι και επιθυμία όλων.

Συγκεκριμένα από τις 11/9/95 που ξεκίνησαν τα πρώτα δάνεια για κεφάλαια κίνησης, ήδη έχουν διοχετευθεί στην αγορά του Αιγίου, περίπου τρία δισεκατομμύρια δραχμές. Σχεδόν όλοι οι επαγγελματίες έσπευσαν να χρησιμοποιήσουν το δικαίωμα δανειοδότησής τους, με κάποιες εξαιρέσεις που δείχνουν σύνεση και άφησαν αυτό το δικαίωμα για να το χρησιμοποιήσουν αργότερα. Αυτά τα 3 δις δρχ. βέβαια δεν είναι τίποτα μπροστά στον πακτωλό των χρημάτων που έρχεται από τα σεισμόπληκτα στεγαστικά δάνεια.

Οι τράπεζες είναι έτοιμες για τη χορήγηση αυτών των δανείων, και ήδη η Εθνική τράπεζα άρχισε να τα χορηγεί για επιδιόρθωση κατοικιών. Η ταχύτητα δε χορήγησης, θα εξαρτηθεί από την ετοιμότητα που θα επιδειξει το

Συνολικά υπάρχουν στην Αιγιάλεια 6.067 κατοικίες για επιδιόρθωση ή ανακατασκευή, από τις οποίες οι 3.267 βρίσκονται μέσα στην πόλη του Αιγίου. Αν μεταφράσουμε αυτά τα νούμερα σε δάνεια, μιλάμε για ποσά που ξεπερνούν τα 30 δις δραχμές. Σ' αυτό το ποσό τώρα, θα πρέπει να υπολογίσουμε και 40 δις δρχ. της Αιγιάτικης κοινωνίας που βρίσκονται στα ταμεία των τραπεζών. Από αυτά ένα σημαντικό μέρος θα διοχετευθεί στην αγορά για την αποπεράτωση των κατοικιών, μιας και τα δάνεια δεν φθάνουν. Αν υπολογίσουμε ακόμα και την κάθε άλλης μορφής αρωγή του κράτους, τότε τα συνολικά ποσά που θα περάσουν μέσα από τον κλάδο της οικοδομής και θα διοχετευθούν στην αγορά για την διετία 95-97 φθάνουν και ξεπερνούν τα 60 δις δρχ.

Να λοιπόν η ευκαιρία για το Αίγιο και την ευρύτερη περιοχή να γνωρίσει περίοδο οικονομικής ευμάρειας. Όπως όμως επισημαίνουν οι Τραπεζίτες, έμποροι και άλλοι, σύντομα θα δούμε ξένες επιχειρήσεις να ξεφυτρώνουν σαν τα μανιτάρια, διεκδικώντας μερίδιο. Θα πρέπει λοιπόν οι τοπικές επιχειρήσεις να οργανωθούν, γιατί ο ανταγωνισμός θα ενταθεί πολύ σύντομα. Οι συνέπειες δε, μιας κακοδιαχείρισης από την τοπική αγορά, μπορεί να σημαίνει την κατάρρευση της.

ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Αν θέλαμε να χαρακτηρίσουμε την επαρχία Αιγιαλείας με βάση τον τομέα που έχει την μεγαλύτερη ανάπτυξη, θα λέγαμε ότι είναι βασικά γεωργική-αγροτική περιοχή. Η αγροτική οικονομία της επαρχίας Αιγιαλείας στηρίζεται στην παραγωγή σπυροφόρων, κυρίως λεμονιές, στην καλλιέργεια σταφίδας και στην παραγωγή ελαιολάδου.

Στο σημείο αυτό θα μιλήσουμε αναλυτικά για την παραγωγή λεμονιών , σταφίδας και ελαιολάδου μιας και είναι τα τρία κυριότερα προϊόντα που παράγει η Αιγιάλεια και είναι αυτά που στηρίζουν την οικονομία της επαρχίας .

Ένα λοιπόν προϊόν που έπαιξε και παίζει σημαντικό ρόλο για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, είναι το λεμόνι. Το λεμόνι είναι προϊόν ζωτικής σημασίας για την ευμάρεια του τόπου. Φθάνει να σημειωθεί ότι καλύπτει το 1/4 της πανελλήνιας παραγωγής λεμονιού για να καταλάβουμε το εύρος της σημασίας του προϊόντος αυτού.

Η δεκαετία 1957-1967 ήταν χρυσή για το λεμόνι. Η ποιότητά του ήταν η καλύτερη της αγοράς. Υπήρχε πλήρης κάλυψη της παραγωγής με εξαγωγές στις δυτικές χώρες όπως η Ολλανδία, η Γαλλία και η Αγγλία. Επίσης υπήρχε πλήθος αγοραστών στην Πολωνία και Ρουμανία. Το 1967 όμως, ο παγετός κατέστρεψε τα δέντρα και έτσι για τρία χρόνια έχασαν την παραγωγικότητά τους.

Την περίοδο αυτή χάνεται πολύτιμο έδαφος, λόγω αδυναμίας τροφοδότησης των αγοραστών του εξωτερικού. Το 1971 έρχεται περίοδος ανάκαμψης για το προϊόν που επανήλθε στη φυσιολογική του κατάσταση, με μεγάλη ζήτηση όμως στην εσωτερική αγορά. Η ποιότητά του όμως είχε πέσει αρκετά. Στο εξωτερικό πλέον δεν προμηθεύονταν λεμόνια από την Αιγιάλεια (και γενικά την Ελλάδα), αφού στα τρία χρόνια αδράνειας, άλλες χώρες όπως η Ισπανία και η Ιταλία μπήκαν στο προσκήνιο.

Σήμερα η παραγωγή του λεμονιού, υπολογίζεται πανελλαδικά στους 135.000 τόνους εκ των οποίων οι 35.000 τόνοι είναι η παραγωγή της Αιγιάλειας. Για να φθάσει πάλι η παραγωγή και η ποιότητα του λεμονιού σε επιθυμητά επίπεδα, έτσι ώστε να γίνει ανταγωνιστικό στο εξωτερικό, πρέπει να λυθούν κάποια προβλήματα που εντοπίζονται στα εξής :

- Δεν έχει γίνει καμία προσπάθεια για εξεύρεση καλύτερων ποικιλιών από το μαγληνό και το καρυστινό, τα οποία παράγονται μόνο 8 μήνες το χρόνο, τη στιγμή που οι ανταγωνίστριες χώρες έχουν εφεύρει ποικιλίες με 12μηνη παραγωγή και καλύτερη ποιότητα.

- Υπάρχει τεράστια υποβάθμιση του προϊόντος και αδυναμία επαναφοράς του στις παλιές καλές συνήθειες, εφόσον οι ίδιοι οι παραγωγοί ενδιαφέρονται για το εύκολο κέρδος και όχι για την ποιότητα του προϊόντος.

- Τα περισσότερα συσκευαστήρια δουλεύουν με απαρχαιωμένο εξοπλισμό, χρησιμοποιώντας μέσα συσκευασίας που δεν ενδείκνυται όπως χαρτοκιβώτια. Αυτό συμβαίνει γιατί το Υπουργείο Γεωργίας δεν έχει καθορίσει ενιαία γραμμή για τον τρόπο συσκευασίας, με αποτέλεσμα το Ελληνικό προϊόν να μην είναι επώνυμο στις ξένες αγορές.

- Τέλος, η μεταφορά του λεμονιού σε κάποιες μόνο Σοβιετικές δημοκρατίες, που εξάγει η Αιγιάλεια, γίνεται με καράβια χωρίς ειδικότητα στην μεταφορά οπωροφόρων, με αποτέλεσμα την καταστροφή του προϊόντος και την κακή φήμη του στο εξωτερικό.

Ένα άλλο προϊόν ζωτικής σημασίας για την Αιγιάλεια είναι η σταφίδα, που πρωταγωνιστεί στην επαρχία για 2 αιώνες περίπου. Η σταφίδα Βοστίτσας ήταν και είναι από τις καλύτερες ποιότητες, όπως και της Μονής Ταξιαρχών.

Η ποιότητα αυτή της σταφίδας καλλιεργείται και παράγεται από την εποχή που πρωτοεμφανίστηκε το είδος αυτό της σταφυλής στο Μοριά, κατά την πιο επικρατέστερη γνώμη το 1340μ.Χ. μόνο στα εδάφη της περιφέρειας της Βοστίτσας, της σημερινής επαρχίας Αιγιαλείας και των "τέως" δήμων Ερινεού, Κράθιδος και Φελόςης.

Η ιδιαίτερη γεύση της, το άρωμά της, η λεπτή επιδερμίδα της, το "απύρυνον" αυτής (χωρίς κουκούτσι), η μεγάλη περιεκτικότητά της σε ζάχαρη,

ο ιδιαίτερος χρωματισμός της και γενικά όλη η εμφάνισή της, την καταστούν στην πρώτη κατηγορία από όλες τις άλλες ποιότητες της μαύρης Κορινθιακής σταφίδας. Γι' αυτό και η τιμή της ήταν πάντα ανώτερη κατά 4-5 μονάδες από την τιμή της σταφίδας που παράγεται στις άλλες περιφέρειες.

Το είδος αυτό της μαύρης σταφίδας, έχει το προνόμιο από τη φύση του να ευδοκμεί μόνο στα εδάφη της Αιγιάλειας. Όπου αλλού μεταφυτεύτηκε δεν έδωσε τα ίδια αποτελέσματα καρποφορίας. Οι πηγές αναφέρουν ότι η Βοστίτσα στις αρχές του ΙΗ' αιώνα ήταν η κύρια παραγωγική περιφέρεια σταφίδας και το 1755 η παραγωγή της διπλασιάστηκε.

Την προσωνυμία του (σήμα, μάρκα) με τη λέξη "Βοστίτσα - Vostizza", το προϊόν αυτό την πήρε από την ονομασία του τόπου της παραγωγής του και πλάστηκε περισσότερο σαν εμπορικός όρος από τους ξένους εμπόρους, για διάκριση από τις άλλες δεύτερες ποιότητες και έγινε δεκτή κι από τους Έλληνες συναδέλφους τους και τις αρμόδιες Κυβερνητικές αρχές που μετά τον καθιέρωσαν επίσημα και είναι χρονολογικά το πρώτο προϊόν στο είδος του που έτυχε και νομοθετικής προστασίας από γενικής πλευράς.

Οι χρυσοφόροι σταφιδάμπελοι όπως τις έλεγαν, της περιοχής αυτής, την εποχή του Όθωνος δόθηκαν σε υποθήκη για την ενίσχυση στην ίδρυση της Εθνικής Τράπεζας το 1840.

Η αρχή της εμπορίας της σταφίδας στο Μοριά γενικά, κατά τις πηγές, πρέπει να άρχισε στα μέσα του 14ου αιώνα. Τότε αναφέρεται ότι έγινε εξαγωγή της για πρώτη φορά από τα λιμάνια της Βοστίτσας και της Γλαρέτζας, που τα κατείχαν οι Φράγκοι. Πρώτοι έμποροι ήταν οι Βενετοί, που ήταν και πλοιοκτήτες. Ιδιαίτερη κίνηση παρουσίαζε τότε το λιμάνι της Βοστίτσας.

Πολλά μικρά εμπορικά βαπόρια, φόρτωναν σταφίδα και άλλα εμπορεύματα για να τα μεταφέρουν στην Πάτρα και εκεί να μεταφορτωθούν

σε μεγαλύτερα βαπόρια, που θα τα μετέφεραν στην Βενετία σε αποθήκες για διαμετακόμιση στις βόρειες χώρες της Ευρώπης, Αγγλία, Ολλανδία, Γερμανία που ήταν, από την αρχή που πρωτοεμφανίστηκε το προϊόν αυτό, αλλά και σήμερα ακόμα, και ιδιαίτερα η Αγγλία, οι μεγαλύτεροι καταναλωτές του.

Από τότε, με την άνθηση και τη ζήτηση της σταφίδας, άρχισαν να δημιουργούνται και οι εμπορικοί οίκοι εξαγωγής της σταφίδας, τα μεσιτικά γραφεία και τα άλλα σχετικά με το εμπόριο αυτό, επαγγέλματα. Τότε εμφανίζεται και στη Βοστίτσα ο πρώτος οίκος εμπορίας και εξαγωγής της σταφίδας "Vostizza" γαλλικός, με την επωνυμία "DAVID" εβραϊκό βέβαια.

Η εκμετάλλευση όμως των παραγωγών από τους εμπόρους, οδήγησε στην ανάγκη δημιουργίας της "Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών. Έτσι το 1935 ιδρύεται από δύο συνεταιρισμούς της Κουνινάς και της Βοστίτσας. Στη συνέχεια άρχισαν να προσχωρούν σε αυτή και οι συνεταιρισμοί των άλλων μικρών σταφιδοπαραγωγικών χωριών.

Σήμερα η Ένωση στεγάζεται σε ιδιόκτητα κτίρια που καλύπτουν 50 στρέμματα. Τα κτίρια αυτά βρίσκονται 2 χιλιόμετρα έξω από το Αίγιο στην παλαιά Εθνική Οδό. Ολοκληρώθηκαν το 1989 και στοίχισαν συνολικά 2 δις δρχ. Τα έξοδα αυτά καλύφθηκαν από τους αναπτυξιακούς νόμους του κράτους, από την Ε.Ο.Κ. και τα ίδια κεφάλαια της Ένωσης. Το κτιριακό αυτό συγκρότημα διαθέτει γραφεία, συσκευαστήριο λεμονιών, εργοστάσιο επεξεργασίας σταφίδας, αποθήκες, τυποποιητήριο λαδιού και δεξαμενές συγκέντρωσής του, εμπορικά καταστήματα και αίθουσα πολλαπλών χρήσεων και εκδηλώσεων.

Επίσης στην περιοχή λειτουργεί από το 1876 το εργοστάσιο "Παρθενών" Α.Ε. του Κουνινιώτη που ασχολείται με την επεξεργασία σταφίδας. Η πολύχρονη ενασχόλησή του και οι καλές ποικιλίες σταφίδας που διαθέτει

έχουν κάνει ακόμα πιο γνωστή την σταφίδα της Αιγιάλειας στο εσωτερικό και εξωτερικό.

Το τρίτο βασικό προϊόν που παράγει η Αιγιάλεια είναι το ελαιόλαδο το οποίο παίζει κι αυτό σημαντικό ρόλο στην τοπική οικονομία και είναι ακόμα πιο σημαντικό πανελλαδικά. Φθάνει να σημειωθεί ότι η αξία των ελαιοκομικών προϊόντων, δηλαδή ελαιόλαδο, βρώσιμες ελιές, πυρηνέλαιο και άλλα, καλύπτει το 13% της ακαθάριστης παραγωγής στην Ελλάδα.

Η παραγωγή της Αιγιάλειας το 1995 έφθασε τους 300.000 τόνους. Θεωρείται μια καλή χρονιά, που θα ήταν καλύτερη χωρίς τον καύσωνα του Μαΐου του '95, εποχή που δένει ο καρπός και γενικά την παρατεταμένη ανομβρία.

Πολύ σημαντικός είναι ο ρόλος της κοινότητας που παρεμβαίνει αγοράζοντας τα λάδια από τις χώρες παραγωγούς και τα μεταπουλάει με διαγωνισμούς. Η Ε.Ο.Κ. κατατάσσει το λάδι της Αιγιάλειας, μετά από χημικές αναλύσεις στις παρακάτω κατηγορίες :

- α) Έξτρα Παρθένο ελαιόλαδο (οξύτητα 0-1%)
- β) Παρθένο ελαιόλαδο (οξύτητα 1-2%)
- γ) Κοινό παρθένο ελαιόλαδο (οξύτητα 2-3,3%)
- δ) Βιομηχανικό ελαιόλαδο

Έτσι ανάλογα με την κατηγορία υπάρχουν και οι διάφορες τιμές παρέμβασης. Η Ε.Ο.Κ. επίσης μειώνει την επιδότηση τυποποίησης, ενώ κατά το ίδιο ποσοστό αυξάνει την επιδότηση απευθείας στους παραγωγούς. Ακόμα επιδοτεί την εξαγωγή σε τρίτες χώρες. Εδώ όμως είναι το αδύνατο σημείο των παραγωγών της Αιγιάλειας αφού δεν έχουν καταφέρει να βρουν αγορές για να πουλήσουν το λάδι τους, το οποίο ποιοτικά είναι το καλύτερο στον κόσμο.

Εδώ και ένα χρόνο όμως, γίνονται κάποιες αξιόλογες προσπάθειες από το Υπουργείο Γεωργίας σε συνεργασία με τον οργανισμό προώθησης

ελαιολάδου για την προώθηση στις Η.Π.Α.. Αυτό που μένει είναι η διατήρηση της καλής ποιότητας της ελιάς σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Στην περιοχή του Αιγίου υπάρχουν εργοστάσια που ασχολούνται με τον καρπό της ελιάς. Μερικά από αυτά είναι : η Αγροτική Ένωση Συνεταιρισμών, ο ελαιουργικός Συνεταιρισμός Αχλαδιά, Ελαιουργία της Ελλάδος, Αφοί Τρίψα, Αγγελοπούλου Βασιλική και Σια κ.α.

Εκτός από τα τρία αυτά προϊόντα (λεμόνι, σταφίδα, λάδι), που αναπτύξαμε παραπάνω λόγω της μεγάλης σημασίας τους για την Αιγιάλεια στην περιοχή καλλιεργούνται επίσης σιτηρά, οπωροκηπευτικά, αμπέλια, οπωροφόρα όπως βερικοκιές, ροδακινιές, αχλαδιές και εσπεριδοειδή όπως μανταρίνια, πορτοκάλια κ.α.

ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Στην επαρχία Αιγιάλειας είναι αρκετά αναπτυγμένη η επαγγελματική βιοτεχνία. Κυριότερα βιοτεχνικά προϊόντα είναι : Έτοιμα ενδύματα, πλεκτά, εσώρουχα, πουκάμισα, υποδήματα, ψωμί, είδη ζαχαροπλαστικής, τυριά, ποτά, αναψυκτικά. Επίσης έπιπλα, πλαστικά, μαρμάρινα είδη, σιδερένιες και αλουμινένιες κατασκευές, κουφώματα οικοδομών κ.α.

Οι βιοτεχνίες της Αιγιάλειας παίρνουν τις πρώτες ύλες από το νομό Αχαΐας αλλά και από την υπόλοιπη Ελλάδα. Τα προϊόντα της όμως πωλούνται σε όλη την Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό, όπως έτοιμα ενδύματα και ποτά.

Η Αιγιάλεια έχει ελαφρά βιομηχανία. Στα εργοστάσιά της που είναι αρκετά, παράγονται προϊόντα όπως χυμοί φρούτων, ποτά, κρασιά, κομπόστες, λάδι, τουρσιά, γλυκά κουταλιού, μαρμελάδες. Ακόμα , έτοιμα ενδύματα, βαμβακερά και πλαστικά νήματα, πλαστικοί σάκοι και άλλα μαλακά και σκληρά πλαστικά (πολυεστέρες). Επίσης κατασκευάζονται λυόμενα σπίτια, κουφώματα οικοδομών, έπιπλα, ξυλοκιβώτια, τούβλα, τσιμεντόπλιθοι, φορητά όπλα στρατιωτών, μηχανήματα κονσερβοποιίας, μηχανήματα ελαιουργικά, μέταλλα και διάφορα εργαλεία.

Ακόμα υπάρχουν εργοστάσια που επεξεργάζονται τη σταφίδα και άλλα που συσκευάζουν ελιές, μανιτάρια και λαχανικά.

Οι βιομηχανίες της Αιγιάλειας στέλνουν τα προϊόντα τους σε όλη την Ελλάδα. Πολλά από αυτά εξάγουν και σε ξένα κράτη. Τέτοια είναι : χυμοί φρούτων, σταφίδα, γλυκά κουταλιού, κομπόστες, κονσερβοποιημένα λαχανικά, ελιές, κουφώματα, έπιπλα ξενοδοχείου, πλαστικούς σάκους κ.α.

Αναφέρουμε μερικές από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες και βιοτεχνίες της Αιγιάλειας καθώς και τα προϊόντα που παράγουν :

ΟΝΟΜΑ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

1. Ελληνική Βιομηχανία όπλων (Ε.Β.Ο.)	Όπλα φορητά
2. "Παρθενών" Α.Ε. (Κουνινιώτης)	Επεξεργασία σταφίδας
3. CAVINO	Ποτά αναψυκτικά
4. INTERPLAST	Σκληρά πλαστικά
5. Κλωνή Κ. και Σια	Γλυκά κουταλιού, μαρμελάδες
6. Φόστερ Ελλάς	Επεξεργασία και συσκευασία
φρούτων και λαχανικών
Συσκευασία ελιών
7. Τρίψα Αφοί	Τσιμεντοσωλήνες, τσιμεντόπλιθες
8. Υιοί Δ. Σιαβελή	Ελαιουργικά και άλλα μηχ/τα
9. Αρβανίτης Γ. Παπανικολάου Β.	Μαρμάρια είδη
10. Αφοί Μπουρνάζου	Τσιμέντα
11. TITAN	Είδη μηχανουργείου
12. Δ. Κωστόπουλος και Σια	Υποδήματα
13. ΑΛΦΑ	Πυρηνέλαια, σαπούνια κ.α.
14. Ελαιουργία της Ελλάδος	Επεξεργασίαμανιταριών
15. Μανιτάρια Αιγίου	Σιδερένιες και αλουμιένιες
κατασκευές, λυόμενα.
16. Ραμπαβίλας Λεωνίδας	

Οι πιο αναπτυγμένες και κερδοφόρες από αυτές τις επιχειρήσεις είναι η ΤΙΤΑΝ ο Κουνινιώτης και η Ελληνική Βιομηχανία Όπλων (Ε.Β.Ο.)

Η επιχείρηση ΤΙΤΑΝ είναι ένας πολυεθνικός όμιλος, λειτουργεί ήδη 94 χρόνια και έχει πάνω από 40 θυγατρικές εταιρείες που καλύπτουν τον τομέα των δομικών υλικών από τα αδρανή έως το έτοιμο σκυρόδεμα. Στον πυρήνα των δραστηριοτήτων του Τιτάνα βρίσκονται 4 εργοστάσια παραγωγής

τοιμέντου στην Ελλάδα από τα οποία το ένα λειτουργεί στο Δρέπανο Αχαΐας. Η επιχείρηση αυτή, συνεισφέρει τόσο στη μείωση της ανεργίας στην περιοχή, όσο και στην αύξηση των επενδύσεων και του κοινωνικού προϊόντος του τόπου, που υπολογίζεται στα 26,060 δις δραχμές.

Η επιχείρηση "Παρθενών" Α.Ε. Κουνινιάτη, είναι η πιο αναπτυγμένη στον τομέα της επεξεργασίας σταφίδας, με πολύχρονη πείρα και εξαγωγές σε πολλά κράτη της Ευρώπης. Λειτουργεί από το 1876 στην περιοχή Ροδοδάφνη Αιγιαλείας και σύμφωνα με ισολογισμούς που έχουν εκδοθεί, ο ετήσιος κύκλος εργασιών του φθάνει τα 5,5 δις δραχμές τον χρόνο (για το 1994).

Η επιχείρηση CAVINO τέλος, γνωστή για το ούζο της και με ετήσιο κύκλο εργασιών 1,4 δις δραχμές, είναι μια από τις καλά οργανωμένες και κερδοφόρες επιχειρήσεις στον χώρο της ποτοποιίας στην επαρχία Αιγιαλείας.

Την τελευταία δεκαετία όμως (όπως και στην επαρχία Πατρών), έχουν κλείσει πολλά εργοστάσια στην περιοχή, όπως η Χαρτοποιία, τα διάφορα κλωστήρια και υφαντουργεία, γεγονός που έχει μειώσει την βιομηχανική ανάπτυξη στην περιοχή και έχει δημιουργήσει πάρα πολλούς ανέργους.

Ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Δυτικής Ελλάδος ανέπτυξε μια έντονη δραστηριότητα για να προβάλλει τα οξυμένα προβλήματα της βιομηχανίας της επαρχίας Αιγιαλείας, αλλά και να πιέσει τους Κυβερνητικούς αρμόδιους με υπεύθυνες και τεκμηριωμένες προτάσεις και θέσεις, προκειμένου να ανταποκριθούν και να αντιμετωπίσουν με συγκεκριμένα μέτρα την δημιουργηθείσα κατάσταση.

Η έκδοση της κοινής Υπουργικής απόφασης για την ένταξη τμηματικώς του νομού Αχαΐας στις φθίνουσες βιομηχανικές περιοχές, ήταν το αποτέλεσμα επίμονων και συνεχών ενεργειών. Έτσι οι βιομήχανοι θέλουν να πιστεύουν ότι τα παρεχόμενα κίνητρα θα προσελκύσουν το επενδυτικό ενδιαφέρον.

Επίσης ενισχύεται κάθε πρωτοβουλία του δήμου Αιγίου για ιδιωτικοποίηση της Χαρτοποιίας, που σύμφωνα με πηγές από τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων, πιο συμφέρουσα για το εργοστάσιο του Αιγίου είναι η προσφορά της "FIBRE HELLAS" με ποσό αγοράς 4,2 δις δραχμές και δέσμευση για 150 θέσεις εργασίας.

Οι ενέργειες και παρεμβάσεις του συνδέσμου στο χρόνο που πέρασε, εστιάστηκαν στα ακόλουθα θέματα :

- Την επίσπευση διαδικασιών ιδιωτικοποίησης προβληματικών βιομηχανικών επιχειρήσεων

-Την προσέλκυση νέων επενδύσεων

-Την επέκταση του φυσικού αερίου

-Την επίσπευση των μεγάλων έργων υποδομής

-Την εκ νέου χάραξη του σιδηροδρομικού δικτύου.

Η επίλυση αυτών των θεμάτων θα φέρει την βιομηχανική ανάπτυξη της περιοχής της Αιγιάλειας σε επιθυμητά επίπεδα.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΙΘΑΛΕΙΑ

α. Λιμάνι

Το λιμάνι του Αιγίου είχε από πολύ παλιά μεγάλη εμπορική κίνηση. Πάρα πολλά πλοία περνούσαν από το λιμάνι, για να πάρουν τα εμπορεύματα που παρήγαγαν οι επιχειρήσεις του Αιγίου και της γύρω περιοχής, ή να φέρουν άλλα εμπορεύματα και πρώτες ύλες.

Αργότερα όμως λόγω της παύσης της λειτουργίας πολλών εργοστασίων της περιοχής αλλά και η μεγάλη ανάπτυξη του λιμανιού της Πάτρας, μείωσαν κατά πολύ τις εμπορικές δραστηριότητες στο λιμάνι του Αιγίου. Δεν παύει όμως να αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την ανάπτυξη της πόλης και της γύρω περιοχής.

Για πολλά χρόνια όμως δεν έχουν διατεθεί οι απαραίτητες πιστώσεις για την εκτέλεση των αναγκαίων έργων, που θα έχουν σαν αποτέλεσμα την μετατροπή του σε κέντρο του διαμετακομιστικού εμπορίου από και προς τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα τελευταία δύο χρόνια έγιναν σοβαρά βήματα για την προώθηση αυτού του στόχου. Όμως ο καταστροφικός σεισμός του Ιουνίου του '95 προκάλεσε εκτός των άλλων και σοβαρές ζημιές στο λιμάνι του Αιγίου. Έτσι οι ενέργειες ξεκίνησαν πάλι από την αρχή.

Στόχοι της Δημοτικής αρχής του Αιγίου για τα επόμενα χρόνια, σε συνεργασία με την Λιμενική Επιτροπή είναι η εκτέλεση των εξής έργων :

- Επέκταση του εμπορικού λιμανιού προς την δυτική πλευρά.

- Δημιουργία επιβατικού λιμανιού πλήρως οργανωμένου ώστε να μπορεί να δεχτεί και να εξυπηρετήσει κίνηση επιβατών, από και προς τη Δυτική Ευρώπη και ιδιαίτερα την Ιταλία.

- Η εκτέλεση έργων κυκλοφοριακής σύνδεσης του λιμανιού , με τους οδικούς άξονες.

- Ανάπλαση της παραλίας.

Τον τελευταίο χρόνο η Λιμενική Επιτροπή μελέτησε με αγαστή συνεργασία, όλα τα χρονίζοντα προβλήματα του λιμανιού και της παραλιακής ζώνης που άπτονται της οικονομικής κατάστασης του τόπου, και που η επίλυσή τους διασφαλίζει την εμπορική, την επιβατική και τουριστική κίνηση, προάγει την πολιτιστική και πνευματική ζωή και τιμά την ιστορία και την παράδοση της πόλης.

Οι δραστηριότητες της λιμενικής επιτροπής αφορούσαν τον συνολικό σχεδιασμό των έργων, αποφεύγοντας τις αποσπασματικές λύσεις, ώστε να καλύπτονται όχι μόνο οι ανάγκες του παρόντος, αλλά και οι αυξημένες απαιτήσεις του μέλλοντος. Ειδικότερα επιτεύχθηκαν :

- Η ένταξη του λιμανιού στα εθνικής σημασίας, επιτυγχάνοντας την αναγνώριση της σπουδαιότητας του λιμανιού από τους Κυβερνητικούς πολιτικούς σχεδιασμούς.

- Η μελέτη επίχωσης του λιμενίσκου και η έγκριση της από τις αρχές.

- Η μελέτη προέγκρισης Χωροθέτησης των νέων έργων που αφορούν στην επέκταση προς τα Δυτικά, όπου υπάρχει εύκολη πρόσβαση με το εθνικό οδικό δίκτυο, και προς τα Ανατολικά, για την κατασκευή μαρίνας ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής.

- Η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τις νέες δραστηριότητες (ώστε να μην προκαλέσουν επιπλέον ζημιές).

- Η μελέτη σκοπιμότητας και προϋπολογισμού νέων έργων του λιμανιού, με στοιχεία κίνησης πλοίων στην περιοχή Νοτιοδυτικής Ελλάδας και γενικότερα της Μεσογείου.
- Γεωτεχνικές έρευνες του βυθού στα Ανατολικά και Δυτικά της υπάρχουσας προβλήτας, με σκοπό τη διακρίβωση νέων στοιχείων, αλλά και την επαλήθευση παλαιότερων, με σκοπό την σύνταξη τευχών δημοπράτησης κατασκευής νέων προβλητών, επισκευής της υπάρχουσας και εκβάθυνσης εκεί που υπάρχει σήμερα ο φάρος, κατασκευής μαρίνας κ.λ.π.
- Διαδικασίες συμπλήρωσης οριοθέτησης της οριογραμμής και τροποποίησης και επέκτασης του λιμανιού.
- Βρίσκεται σε εξέλιξη η επίστρωση της προκυμαίας.
- Επισκευάστηκε η ράμπα για την εξυπηρέτηση των φέρυ-μπόουτ και των υπόλοιπων πλοίων.
- Αποδεσμεύτηκε και περιφράχτηκε χώρος 940 τ.μ και αποθήκη 600τ.μ, μέσω των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών και σήμερα αξιοποιείται από το Λιμενικό Ταμείο.
- Επαναχορηγήθηκε η αποθήκη 300τ.μ από το Υπουργείο Γεωργίας, τοποθετήθηκαν ψυγεία και σήμερα υπάρχει η δυνατότητα αποθήκευσης 2.000 τόνων και πλέον. Οι αποθήκες αυτές αποτελούν υποδομή της διαμετακόμισης προϊόντων προς Βουλγαρία, Σερβία κ.λ.π.

Οι ενέργειες αυτές έγιναν με την άριστη συνεργασία των μελών του Λιμενικού Ταμείου και μιας ομάδας μηχανικών και τεχνικών συμβούλων, που πέτυχαν να αναστήσουν κυριολεκτικά μια υπόθεση εγκλωβισμένη στα κανάλια της γραφειοκρατίας και είναι βέβαιο ότι σε μικρό χρονικό διάστημα, το Αίγιο θα αποκτήσει νέες εγκαταστάσεις λιμανιού και πόρους που θα εξασφαλίσουν μείωση στην ανεργία και αναπτυξιακή πορεία για το μέλλον.

Το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας στο Α' εξάμηνο του 1996 θα δώσει την έγκριση για την δημοπράτηση των έργων του λιμανιού, σε πρώτη φάση με κονδύλι 1 δις δρχ. Τα έργα αυτά που ήδη άρχισαν λόγω της σεισμικότητας της περιοχής, υπολογίζεται ότι θα είναι έτοιμα τον Οκτώβριο του 1997.

Με τα διαθέσιμα χρήματα και το υπάρχον σχέδιο, το νέο λιμάνι θα μπορεί να καλύψει τόσο την εμπορική όσο και την επιβατική κίνηση της γραμμής Αιγίου-Ιταλίας. Το νέο λιμάνι θα μπορεί να δεχτεί δυο οχηματαγωγά πλοία, ένα εμπορικό κανονικού μεγέθους, δύο φέρυ-μποουτς, ενώ ο αρχικός σχεδιασμός επιτρέπει μελλοντικά και νέα ανάπτυξη του λιμανιού.

Επίσης στο ένα άκρο του λιμένα -προς το μέρος της Παναγίας Τρυπητής- βάσει του τελικού σχεδιασμού, θα δημιουργηθεί χώρος κατάλληλος για δημιουργία ενός τύπου "μαρίνας", στον οποίο θα μπορούν να δέσουν περίπου 70 με 80 σκάφη τουριστικά ή αλιευτικά. Ακόμα από το ΥΠΕΧΩΔΕ έχει εγκριθεί για τα επόμενα τρία χρόνια ποσό 70 εκατομμυρίων δραχμών για την ανάπλαση της παραλίας, που ιδιαίτερα μετά το σεισμό και την βύθιση κάποιων κομματιών της κρίνεται απαραίτητη.

β. Πολιτιστικό κέντρο.

Το κτίριο του παλαιού Νοσοκομείου Αιγίου, ιδιοκτησίας του Δήμου Αιγίου, είναι ένα όμορφο νεοκλασικό, χτισμένο στα τέλη του περασμένου αιώνα. Μαζί με το οικόπεδό του, εκτάσεως 9.000 τ.μ. διαμορφωμένο σε κήπο και με τη θέα που έχει στον Κορινθιακό κόλπο, μπορεί να μετατραπεί κάλλιστα σε πολιτιστικό κέντρο. Η αξιοποίηση αυτού του ακινήτου, ειδικά μετά τον καταστρεπτικό σεισμό, είναι επιτακτική ανάγκη, αφού υπάρχει η δυνατότητα αξιοποίησης του δανείου που δίνει το κράτος για την αναπαλαίωση των διατηρητέων.

Γεγονός είναι ότι η πόλη στερείται ενός τέτοιου κέντρου που θα συγκεντρώνει τις πολιτιστικές δραστηριότητες όλων των συλλόγων, που μέχρι τώρα δρουν μεμονωμένα και αποσπασματικά. Επίσης θα δώσει την ευκαιρία να αναπτυχθούν πολύμορφες πολιτιστικές δραστηριότητες, που θα αξιοποιήσει θετικά τον ελεύθερο χρόνο των νέων της πόλης και της ευρύτερης περιοχής. Θα δώσει ακόμα την δυνατότητα να λειτουργήσει μόνιμο θεατρικό σχήμα και μόνιμη αίθουσα εκθέσεων.

Σύμφωνα με μελέτη που έχει ήδη γίνει στο Δήμο, διαμορφώνονται οι εξής χώροι :

Στον 1ο όροφο:

1. Αίθουσα εμβαδού 250 τ.μ. με σκηνή 30 τ.μ. , χωρητικότητας 356 θέσεων στην πλατεία και δημιουργία εξώστη 74τ.μ. για άλλες 92 θέσεις.
2. Αίθουσα δεξιώσεων-εστιατόριο 78τ.μ. με βοηθητικούς χώρους.
3. Αίθουσα εκθέσεων 78τ.μ.
4. Μπάρ, γραφεία, γκαρνταρόμπα, χώροι εισόδου.
5. Βοηθητικά κλιμακοστάσια.

Στο ισόγειο:

1. Μικρή αμφιθεατρική αίθουσα 105τ.μ. και 120 θέσεων.
2. Δύο αίθουσες 78τ.μ. για χρήση πολιτιστικών συλλόγων
3. Μπάρ-καφετέρεια 92τ.μ.
4. Παρασκήνια αίθουσας πολλαπλών χρήσεων.
5. Τουαλέτες , μηχανοστάσιο.

Το κόστος για την αποκατάσταση του σκελετού μαζί με την στέγη υπολογίζεται στα 120 εκ. δρχ. που μπορούν να δοθούν από το δάνειο του Τ.Α.Σ. , αλλά για την αποπεράτωση και λειτουργία του θα φτάσει στα 200 εκ. δρχ. Ήδη έχει εγκριθεί ποσό 50 εκατομμυρίων δραχμών από το ΥΠΕΧΩΔΕ.

γ. Εκπαίδευση.

Στο Αίγιο λειτουργεί ικανοποιητικός αριθμός δημοτικών σχολείων, 3 Γυμνάσια και 2 Λύκεια γενικής κατεύθυνσης, στεγασμένα στους ίδιους χώρους και ένα Λύκειο τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης.

Στην δημιουργία όμως, δύο νέων τύπου σχολικών μονάδων, προχωρά το Υπουργείο Παιδείας στο Αίγιο, μετά την έντονη πίεση που ασκήθηκε στην ηγεσία, τόσο από την παρούσα δημοτική αρχή όσο και από τους φορείς της πόλης που δρουν στο χώρο της εκπαίδευσης.

Προς το παρόν εξετάζεται ο χώρος εγκατάστασης του πολυκλαδικού λυκείου σε οικόπεδο του Αιγίου, πράγμα που σύντομα θα οριστικοποιηθεί αφού ήδη το νομαρχιακό συμβούλιο Αχαΐας, ενέκρινε κονδύλι 500 εκ. δρχ. για την κατασκευή των πρώτων 26 αιθουσών. Επίσης από την νέα σχολική χρονιά 96-97 θα λειτουργήσει στο Αίγιο και νυχτερινό γυμνάσιο, αίτημα πολλών χρόνων, το οποίο θα στεγαστεί στο χώρο του Αθλητικού γυμνασίου που υπάρχει ήδη στο Αίγιο.

δ. Δασικά έργα.

Οι δασικές εκτάσεις στην επαρχία Αιγιαλείας είναι αρκετές και οφείλουμε να τις διατηρήσουμε και να τις προστατέψουμε.

Γι' αυτούς τους λόγους εγκρίθηκε από τον Περιφεριακό Διευθυντή Ν. Αχαΐας, το πρόγραμμα δασικών έργων και εργασιών έτους 1995-1996, που συνέταξε η διεύθυνση δασών και στο οποίο προβλέπονται έργα και δασικές εργασίες συνολικού προϋπολογισμού δαπάνης 184,9 εκ. δρχ. για την Αιγιαλεία.

Αναλυτικά οι εργασίες αυτές είναι : α. Σύνταξη μελετών 900.000 δρχ., β. Βελτίωση υποβαθμισμένων δασών 9 εκ. δρχ., γ. Αντιπυρική προστασία 74 εκ. δρχ., δ. Δάση αναψυχής 10 εκ. δρχ., ε. Δασική οδοποιία 30 εκ. δρχ., ζ.

Δασικά κτίρια 8 εκ. δρχ., η. Αναδασώσεις 10 εκ. δρχ., θ. Δασική διευθέτηση χειμάρρων (τεχνικά) 20 εκ. δρχ., ι. Θηραματοπονία 3 εκ. δρχ., κ. Βελτίωση βοσκότοπων 10 εκ. δρχ., λ. Ορεινή οικονομία 10 εκ. δρχ.

Με τα προτεινόμενα αυτά δασικά έργα, επιδιώκεται η αξιοποίηση και προστασία των δασών και δασικών εδαφών, καθώς και η βελτίωση των ορεινών βοσκότοπων, για αύξηση των προσόδων της κτηνοτροφίας. Το πρόγραμμα θα ολοκληρωθεί εντός του 1996 με ευθύνη του Δασαρχείου και ανάλογα των χρηματοδοτήσεων από το Υπουργείο Γεωργίας.

ε. Τομέας καθαριότητας

Ένα από τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η πόλη του Αιγίου και οι γύρω περιοχές είναι η διάθεση των απορριμμάτων. Αρχικά θεωρήθηκε σωστή η λύση του προβλήματος της διαχείρισης των απορριμμάτων, μέσω ενός έργου μακράς πνοής για την υγειονομική ταφή των απορριμμάτων σε επίπεδο νομού.

Μια τέτοια λύση απαιτούσε μεγάλο κόστος και έπρεπε να τεθεί σαν αίτημα στα αρμόδια Υπουργεία ΥΠΕΧΩΔΕ και Εσωτερικών και να ζητηθούν τόποι ακόμα και από τα προγράμματα της Ε.Ο.Κ..

Από την πλευρά της η Νομαρχία δεν έκρυψε ότι έχει στα ταμεία της πίστωση 30 εκ. δρχ. για να προχωρήσει σε σύνταξη μελέτης για το πρόβλημα των απορριμμάτων. Η αρχική σκέψη δημιουργίας ενός τόπου σε όλο το νομό, υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων και η δημιουργία υποσταθμών σε διάφορα σημεία του νομού, φαίνεται πως εγκαταλείφτηκε, αφού η Ε.Ο.Κ. απαιτεί πληθυσμό τουλάχιστον 500.000 πολιτών, προκειμένου να χρηματοδοτήσει ένα τέτοιο πρόγραμμα.

Η εκπόνηση λοιπόν του έργου, θα πρέπει να γίνει από το ΥΠΕΧΩΔΕ, και μόνο για την περιοχή του Αιγίου, αποκλειόμενης της ανάθεσης σε

ιδιωτική εταιρεία. Παράλληλα να ενεργοποιηθεί η γνωμοδοτική επιτροπή , για την επιλογή του χώρου.

Η επιλογή του χώρου πρέπει να έχει κριτήρια αποκλεισμού για περιοχές στις οποίες αναπτύσσονται αξιολογολογοι υδροφόροι σχηματισμοί σε μικρό σχετικά βάθος, περιοχές με έντονη τουριστική δραστηριότητα, περιοχές με μεγάλες κλίσεις ή μεγάλο υψόμετρο, η παραλιακή ζώνη, πεδινές εκτάσεις γεωργικής περιοχής και περιοχές απροσπέλαστες από το υπάρχον οδικό δίκτυο.

Οι εγκαταστάσεις που θα κατασκευαστούν, πρέπει να είναι σύγχρονες, να μην ρυπαίνουν ουσιαστικά το περιβάλλον, ούτε να υποβαθμίζουν την περιοχή λειτουργίας τους.

Όσον αφορά τον βιολογικό καθαρισμό της περιοχής του Αιγίου, έπειτα από πολλές διαμάχες για τον τόπο εγκατάστασής του, ξεκίνησε με ένα πρώτο κονδύλι που δόθηκε από το κράτος για την περιοχή του οικισμού Μυρτιάς Αιγίου, αλλά έπειτα από τον σεισμό και τα καινούρια προβλήματα που παρουσίασε αυτός στην περιοχή, σταμάτησε στη μέση, αφού δεν δόθηκαν επιπλέον χρήματα για την αποπεράτωση του έργου.

Τέλος, ένα πολύ σημαντικό οικολογικό θέμα αποφασίστηκε να ολοκληρωθεί εφέτος. Πρόκειται για τον καθαρισμό, την διευθέτηση και την προστασία του ποταμού Σελινούντα και των παρόχθιων δρόμων. Το έργο είναι κολοσσιαίας σημασίας για την οικολογία της περιοχής, αφού σήμερα η περιοχή αυτή έχει μετατραπεί σε απέραντο σκουπιδότοπο, που ανεξέλεγκτα καθένας χρησιμοποιεί για να απαλλαγεί από κάθε είδους σκουπίδια. Φυσική κατάληξη όλων αυτών είναι η θάλασσα όπου εκβάλλει ο ποταμός.

στ. Έργα οδοποιίας.

Το οδικό δίκτυο της επαρχίας Αιγιαλίας δεν βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση. Πολλοί είναι ακόμα και σήμερα, οι χωματόδρομοι που γίνονται δύσβατοι ιδιαίτερα κατά τους χειμερινούς μήνες, αλλά και οι ασφαλτοστρωμένοι δρόμοι χρειάζονται αρκετές βελτιώσεις, όπως διανοίξεις σε διάφορα σημεία, κλείσιμο πολλών βαθουλωμάτων που έχουν γίνει στην ασφαλτο, κ.λ.π.. Οι δρόμοι αυτοί ταλαιπωρούν τόσο τους κατοίκους της επαρχίας όσο και τους ξένους που επισκέπτονται την περιοχή. Το κακό οδικό δίκτυο είναι μείον για την ποιότητα ζωής και τον τουρισμό.

Μερικά από τα έργα που γίνονται ή έχουν προγραμματιστεί να γίνουν στην περιοχή είναι :

1. Επαρχιακή οδοποιία επαρχίας Αιγιαλίας προϋπολογισμού 1 δις δρχ., που αφορά τη βελτίωση των βασικών αξόνων του επαρχιακού οδικού δικτύου και περιλαμβάνει τα εξής υποέργα-εργολαβίες :

α. 17η Επαρχιακή Οδό (Ε.Ο.) Αιγείρα-Αιγές-Μοναστήρι-Σελιάνα-Περιθώρι και 18η Ε.Ο. Αιγείρα-Αμπελόκηποι-Όαση-Εξοχή και προς Βελά. Τα έργα αυτά προϋπολογισμού 350 εκ. δρχ. βρίσκονται σε εκτέλεση.

β. 19η Ε.Ο. Ακράτα-Ζαρούχλα και προς Βούτσιμο-Περιστερά και Σόλο. Εκτελείται, προϋπολογισμού 200 εκ. δρχ.

γ. 22η Ε.Ο. Μαμουσιά-Δουμενά-Καλάβρυτα αξίας 150 εκ. δρχ.

δ. Ε.Ο. Ροδοδάφνη-Γρηγόρι-Βερίνο αξίας 170 εκ. δρχ.

ε. Ε.Ο. Κούμαρι-Δάφνες-Παρασκευή και Κουλούρα-Μαυρίκι-Μελίσσια αξίας 140 εκ. δρχ.

2. Οδός Πούντας - Καλαβρύτων αξίας 700 εκ. δρχ.

3. Έργα οδοποιίας δήμου Αιγίου 50 εκ. δρχ. (Βρίσκεται υπό εκτέλεση.)

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

α. Ιστορικοί - αρχαιολογικοί τόποι και μνημεία.

Όλο το Αίγιο είναι ιστορικός τόπος. Στα παλιά χρόνια υπήρχαν σε αυτό, πολλά και ωραία οικοδομήματα, ναοί, αγορά, υδραγωγείο, στοές, αγάλματα και άλλα. Όμως όλα αυτά καταστράφηκαν από τους διάφορους κατακτητές. Σώθηκαν μόνο μερικά αγάλματα που μέχρι το 1994 βρίσκονταν στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Αθήνας και αργότερα μεταφέρθηκαν στο Μουσείο του Αιγίου.

Κάτω από το σημερινό Αίγιο υπάρχουν θαμμένα πολλά αρχαία. Μερικά από αυτά βρίσκονται όταν σκάβουν θεμέλια για πολυκατοικίες. Κάθε ιστορικός και αρχαίος τόπος έχει και τα μνημεία του. Αυτά που υπάρχουν σήμερα στο Αίγιο είναι : Ο πλάτανος του Πausανία και οι 12 βρύσες, που βρίσκονται στην παραλιακή πόλη. Όπως λέει η παράδοση, στον ίσκιο του πλάτανου κάθισε ο αρχαίος περιηγητής Πausανίας για να ξεκουραστεί. Οι σημερινοί επιστήμονες λένε πως ο πλάτανος είναι περίπου 600 χρόνων. Κοντά στον πλάτανο την εποχή του Πausανία υπήρχαν πολλές πηγές. Οι πηγές αυτές είναι σήμερα οι 12 βρύσες που το νερό τους τρέχει από χάλκινους κρουνοί σε σχήμα λιονταριού.

Άλλο μνημείο είναι το "παλιό υπόγειο πέρασμα" που συνδέει την επάνω με την κάτω πόλη του Αιγίου. Ακόμα σώζεται η παλιά δημοτική αγορά η οποία βρίσκεται στην παλιά άνω πόλη. Είναι ένα όμορφο κτίριο που το έφτιαξε ο Ερνέστος Τσίλλερ, μεγάλος Γερμανός Αρχιτέκτονας το 1890. Στο κτίριο αυτό έχει στεγαστεί από το 1994 το Αρχαιολογικό Μουσείο του Αιγίου. Ο χώρος έχει διαμορφωθεί ανάλογα με τις απαιτήσεις, τόσο της λειτουργίας του μουσείου, όσο και του πολιτιστικού κέντρου του Δήμου. Σε έξι αίθουσες

εκτίθενται ευρήματα που χρονολογούνται από τα νεολιθικά χρόνια έως και τα ύστερα Ρωμαϊκά.

Τα ευρήματα προέρχονται κυρίως από την πόλη του Αιγίου αλλά και από τις άλλες αρχαίες πόλεις της επαρχίας Αιγιαλείας όπως η Αιγείρα, η Κερύνεια, οι Ρύπες κ.λ.π. Επίσης σώζεται και λειτουργεί ακόμα και σήμερα το 1ο Γυμνάσιο που κατασκευάστηκε το 1876 όταν το Αίγιο λεγόταν ακόμα Βοστίτσα.

Κυριότερα μνημεία της Αιγιαλείας εκτός του Αιγίου είναι το "Μοναστήρι των Ταξιαρχών" κοντά στο χωριό Κουνινά. Πρωτοϊδρύθηκε το 1370 από τον καλόγερο Λεόντιο, ανιψιό των Αυτοκρατόρων Παλαιολόγων. Το πρώτο αυτό μοναστήρι, σήμερα είναι ερειπωμένο και λέγεται "Παλαιομονάστηρο". Βρίσκεται σε μια σπηλιά ενός απότομου βράχου του βουνού Κλοκού. Το νέο μοναστήρι χτίστηκε το 1620. Βρίσκεται πιο χαμηλά από το παλιό σε μια όμορφη τοποθεσία, στην ανατολική όχθη του ποταμού Σελινούντα. Ολόγυρα έχει κελιά για τους καλόγερους και μέσα στην εκκλησία των Ταξιαρχών έναν πύργο. Στην εποχή της τουρκοκρατίας ήταν πνευματικό κέντρο και εθνικός προμαχώνας. Στο μοναστήρι υπάρχει σήμερα σπουδαίο μουσείο και πλούσια βιβλιοθήκη με 4.000 τόμους βιβλία. Υπάρχουν λείψανα 150 Αγίων και κομμάτια από τα άχραντα πάθη του Χριστού. Οι καλόγεροι εκεί από πολύ παλιά καλλιεργούν ρόδα και βγάζουν τη φημισμένη ροδοζάχαρη.

Κοντά στο μοναστήρι των Ταξιαρχών βρίσκεται το "Μοναστήρι της Πεπελενίτσας". Ιδρύθηκε τον 14ο αιώνα από την μητέρα του Λεόντιου. Το πρώτο όνομα του μοναστηριού ήταν "Ελπίδα των απελπισμένων". Στο μοναστήρι αυτό οι καλογριές μέχρι σήμερα υφαίνουν σε αργαλειούς διάφορα υφαντά.

Άλλες ιστορικές τοποθεσίες της επαρχίας Αιγιαλείας είναι η αρχαία Φελόη, η αρχαία Αιγείρα στην οποία βρέθηκαν σπουδαία αρχαία, οι αρχαίες Αιγές που καταστράφηκαν περίπου το 281 π.Χ., η αρχαία Βούρα και η αρχαία Κερύνεια. Επίσης η αρχαία Ελίκη, η οποία στην αρχαιότητα ήταν θρησκευτικό και πνευματικό κέντρο με πολλούς όμορφους μαρμάρινους ναούς και σπουδαία αγορά.

Το 373 π.Χ. βούλιαξε όμως στη θάλασσα από δυνατό σεισμό και δεν σώθηκε τίποτα. Είναι η χαμένη Ατλαντίδα του Κορινθιακού. Τα τελευταία χρόνια εκδηλώνεται έντονη η επιθυμία πολλών αρχαιολόγων να τους δοθεί η άδεια έναρξης ανασκαφών στην περιοχή της αρχαίας Ελίκης. Έτσι το καλοκαίρι του 1994 ξεκίνησαν οι εργασίες για τον εντοπισμό και την αποκάλυψη της αρχαίας Ελίκης, από την επιστημονική ομάδα της Αμερικανικής σχολής Κλασικών σπουδών της Αθήνας.

Από όλα αυτά λοιπόν βλέπουμε ότι η επαρχία Αιγιαλείας αξίζει την προσοχή μας, τόσο για τα μνημεία που διαθέτει, όσο και για τη μεγάλη φυσική ομορφιά της. Παλιά αρχοντικά σπίτια και στενά ειδυλλιακά δρομάκια του Αιγίου και των γύρω περιοχών, συνθέτουν μια μαγευτική εικόνα γεμάτη παραδοσιακό χρώμα.

Διαθέτει βουνά και θάλασσες με αφάνταστες φυσικές ομορφιές. Αξίζει να την επισκεφτεί κανείς.

β. Φυσικές ομορφιές.

Η Αιγιαλεία δεν έχει μεγάλη τουριστική κίνηση. Σταματούν όμως πολλοί τουρίστες καθώς περνούν από Πάτρα για Κόρινθο ή από Κόρινθο για Πάτρα και Ολυμπία. Άλλοι πάλι φθάνουν στο Αίγιο με το φερυ-μποτ από τον Άγιο Νικόλαο Φωκίδας. Περισσότερη τουριστική κίνηση παρατηρείται στο λιμάνι.

Κάθε ξένος επισκέπτης της Αιγιάλειας μπορεί να επισκεφτεί, εκτός από τα ιστορικά μνημεία και αρχαιολογικούς τόπους που αναφέραμε, την πλατεία των Ψηλών Αλωνίων του Αιγίου και να θαυμάσει την υπέροχη θέα. Αν βρεθεί στα Ψηλά Αλώνια στο τέλος Ιουνίου, θα θαυμάσει τις γιορτές των Ελικείων που γίνονται εκεί.

Κάποιες από τις φυσικές ομορφιές της επαρχίας είναι η Φτέρη με υψόμετρο 1100μ., η Σελιάνα με υψόμετρο 750μ. και το Περιθώρι με υψόμετρο 940μ. Ακόμα η παραλία Ποροβίτσας, η παραλία Πλατάνου, η Τράπεζα, τα Βαλιμίτικα, η Ροδοδάφνη, τα Σελιανίτικα και ο Λόγγος.

γ. Τουρισμός

Η επαρχία Αιγιάλειας θα μπορούσε να γίνει αποκλειστικά τουριστική περιοχή, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, αν υπήρχαν οι κατάλληλες συνθήκες και προϋποθέσεις. Όμως ακόμα και τα ξενοδοχεία και εστιατόρια της περιοχής δεν είναι αρκετά ούτε και άριστα οργανωμένα για να δεχτούν τον τουρισμό.

Έτσι η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, ξεκίνησε προσπάθεια για την ένταξη της Αχαΐας αλλά και ειδικότερα της Αιγιάλειας στην ειδική ζώνη ανάπτυξης για τις επενδύσεις τουριστικού ενδιαφέροντος. Με σκοπό βεβαίως την εξασφάλιση ευνοϊκών συνθηκών αναβάθμισης του τουρισμού στην περιοχή. Με την ένταξη στην ειδική ζώνη επιδιώκεται, η μέσω κινήτρων προσέλκυση επενδύσεων στον ξενοδοχειακό χώρο.

Στην αναζήτηση νέων μορφών τουρισμού για την σωστή αξιοποίηση των δυνατοτήτων της περιοχής και για την αύξηση των θέσεων εργασίας καταλήγει έρευνα-μελέτη του Ινστιτούτου Εργασίας της Γ.Σ.Ε.Ε. Ένα από τα πλέον χρήσιμα συμπεράσματα της έρευνας, αφορά τη νοοτροπία που υπάρχει

σε όσους ασχολούνται με τον τουρισμό, καθώς έχουν αρκεστεί στις μεθόδους της δεκαετίας του '60 παρά το γεγονός ότι οι ίδιοι τις θεωρούν ξεπερασμένες.

Η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στον τουρισμό και συνεπώς η ανάπτυξη αυτού του τομέα δεν μπορεί να προχωρήσει, χωρίς την συνεχή επιμόρφωση των εργαζομένων στον κλάδο αλλά και των επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται σ' αυτόν.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και μια αντίφαση που προκύπτει από την έρευνα : ενώ οι εργαζόμενοι θεωρούν τον μαζικό και θαλάσσιο τουρισμό τις πιο κατάλληλες μορφές για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, εντούτοις στην πράξη φαίνεται ότι οι τουρίστες που επισκέπτονται την Αιγιάλεια, είναι ως επί το πλείστον ελεύθεροι επαγγελματίες και οι λόγοι της επίσκεψής τους, είναι κυρίως επαγγελματικοί παρά λόγοι αναψυχής. Άλλο σημαντικό στοιχείο που αφορά στην έλλειψη υποδομών για τις οποίες ζητείται η συνδρομή του κράτους, καθώς επίσης και το κακό οδικό δίκτυο.

Πάντως εκτιμάται, ότι με την ιδιαίτερη από οικονομικής πλευράς μεταχείριση, θα ανοίξει ο δρόμος για δημιουργία νέων ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων. Αλλά και οι έχοντες ξενοδοχειακές μονάδες στην Αιγιάλεια θα είναι σε θέση με καλούς όρους να τις επεκτείνουν και να τις βελτιώσουν. Με την κάλυψη λοιπόν αναγκών υποδομής που χρειάζεται ο τόπος, μπορεί να επιτευχθεί μεγάλο τουριστικό άλμα στην Αιγιάλεια.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα προβλήματα που εντοπίζονται στην επαρχία Αιγιαλείας συνοψίζονται στα εξής :

1. Ανεργία
2. Μείωση βιομηχανίας
3. Μείωση της εμπορικότητας του λιμανιού
4. Οικιστικά, χωροταξικά προβλήματα ειδικότερα μετά τον καταστρεπτικό σεισμό.
5. Έλλειψη σημαντικών παροχών και κινήτρων στον αγροτικό τομέα.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Σύμφωνα με την άποψή μας, για να δοθούν λύσεις στα προβλήματα που απασχολούν την επαρχία Αιγιαλείας, θα πρέπει να γίνει ένα αναπτυξιακό σχέδιο που να περιλαμβάνει τους στόχους που πρέπει να έχουν οι φορείς της Αιγιαλείας, και να προτάσσονται τρόποι επίτευξης των στόχων αυτών.

Οι στόχοι του αναπτυξιακού αυτού σχεδίου πρέπει ιεραρχικά να είναι :

1. Στήριξη της οικονομίας της Αιγιαλείας
2. Οικονομική-Χωροταξική μελέτη ανοικοδόμησης της Αιγιαλείας.
3. Διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσης.

Αναλυτικά οι παραπάνω στόχοι θα πρέπει να προσεγγιστούν ως εξής :

1. Η οικονομία της Αιγιαλείας θα πρέπει να υποστηριχτεί άμεσα με τη δέσμη μέτρων που έχουν εξαγγελθεί ή και πρόκειται να εξαγγελθούν. Το βάρος θα πρέπει να δοθεί στη δημιουργία μηχανισμών, ίσως και θεσμών,

ελέγχου εφαρμογής των μέτρων. Τα πλέον κατάλληλα μέτρα μπορεί να αδρανήσουν, αν υλοποιηθούν στο πλαίσιο ενός χαλαρού θεσμικού πλαισίου και από διοικητικά ακατάλληλους συγκεντρωτικούς μηχανισμούς.

Η ανεργία στην υπό κρίση περιοχή της Αιγιάλειας είναι ψηλότερη του εθνικού μέσου όρου και τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του απαξιωμένου παραγωγικού συστήματος, δημιουργούν μακροχρόνιες καταστάσεις οικονομικής καθήλωσης. Περιοχές, όπως η Αιγιάλεια, στις οποίες ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός εργαζόταν σε μεγάλο βαθμό στη βιομηχανία, αντιμετωπίζουν σε διαφορετικό βαθμό η κάθε μια, τη συρρίκνωση και την αποσταθεροποίηση των τοπικών τους οικονομιών, την απαξίωση του βιομηχανικού τους πληθυσμού και την μείωση του βιοτικού τους επιπέδου.

Η ταχεία ανάπτυξη της βιομηχανίας και των υπηρεσιών είναι η ουσιαστική οδός για την μακροπρόθεσμη αντιμετώπιση της ανεργίας. Η ανάπτυξη είναι βιώσιμη μόνο αν το προϊόν είναι ανταγωνιστικό. Κι αυτό προϋποθέτει δεδομένους τρόπους παραγωγής, οι οποίοι είναι εντάσεως κεφαλαίου και εντάσεως γνώσεως. Συνεπώς για να μετατραπεί η ανάπτυξη σε νέες διατηρήσιμες θέσεις εργασίας, χρειάζεται να αναζητηθούν πολιτικές που θα ενισχύουν την δυνατότητα της τοπικής οικονομίας να διευρύνει την απασχόλησή της χωρίς δυσμενείς επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα.

Από την άλλη πλευρά, θα πρέπει να αποφευχθούν μέτρα που βραχυχρονίως μεν μειώνουν την ανεργία, αλλά υποσκάπτουν την ανταγωνιστικότητα. Τέτοια μέτρα καταλήγουν σε σύντομο χρονικό διάστημα σε ακόμα μεγαλύτερη ανεργία, καθώς η μείωση της ανταγωνιστικότητας ενθαρρύνει τις εισαγωγές.

2. Η οικιστική και χωροταξική μελέτη είναι ένα θέμα καθαρά τεχνοκρατικό, για το οποίο όμως θα πρέπει να διατεθούν πραγματικά κονδύλια δεδομένης της σεισμικότητας της περιοχής. Οι χώροι εγκατάστασης

οικοδομών για κατοικία, βιομηχανία ή βιοτεχνία κ.λ.π. θα πρέπει να προταθούν ύστερα από λεπτομερή εξέταση όλων των φυσικών, οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων. Ο έλεγχος του υπεδάφους, θα δώσει στις χωροταξικές επιλογές, την απαραίτητη ασφάλεια, η οποία αυτή τη στιγμή απουσιάζει από τους φοβισμένους κατοίκους του Αιγίου.

3. Η αποβιομηχάνιση σε μικρό χρονικό διάστημα αποδίδεται στην συγκέντρωση της οικονομικής δραστηριότητας σε μεταποιητικούς κλάδους, οι οποίοι εκ των πραγμάτων δεν απέδωσαν οικονομικά αποτελέσματα στο παρελθόν (υφαντουργεία, χαρτοποιία κ.λ.π.). Η διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσης θα εξασφαλίσει ικανοποιητικά επίπεδα απασχόλησης.

Στον πρωτογενή τομέα η κατεύθυνση πρέπει να είναι προς την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που :

- Να διαφοροποιούν την παραγωγή προς μη πλεονασματικά προϊόντα για τα οποία η Αιγιάλεια έχει συγκριτικό πλεονέκτημα παραγωγής.
- Να αυξήσουν την προστιθέμενη αξία των προϊόντων στην εκμετάλλευση.
- Να εντατικοποιήσουν την παραγωγική διαδικασία και να προστατεύουν το περιβάλλον.

Στον δευτερογενή τομέα υπάρχει σαφής πλέον απόδειξη ότι μεγάλο μέρος της τοπικής βιομηχανίας, στηριζόταν στο φθηνό εργατικό δυναμικό και στην κρατική επιχορήγηση και ενίσχυση. Θα πρέπει να αναζητηθούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της βιομηχανίας του νομού Αχαΐας, και να αναπτυχθούν επιχειρηματικές δραστηριότητες με βάση αυτά τα πλεονεκτήματα. Το σχέδιο θα πρέπει να προσδιορίζει τους ταχέως αυξανόμενους και κινητικούς κλάδους της τοπικής οικονομίας και τις σχέσεις εισροών-εκροών τους με τους άλλους κλάδους.

Η ουσιαστική προσφορά βοήθειας στις μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις θα πρέπει να αποτελεί κύριο στόχο το αναπτυξιακού

προγράμματος για τη μεταποίηση. Η κρατική βοήθεια με κανένα τρόπο δεν μπορεί να είναι άμεσης χρηματοοικονομικής μορφής. Από την άλλη πλευρά θα πρέπει να αναζητηθούν λύσεις στα προβλήματα της ΒΙ.ΠΕ. και της περιορισμένης εγκατάστασης μεγάλης έκτασης βιομηχανικών μονάδων στην περιοχή.

Κυρίαρχα θέματα στην ανάπτυξη του μεταποιητικού τομέα είναι ο έλεγχος της ποιότητας και η εισαγωγή τεχνολογικών εφαρμογών στην παραγωγική διαδικασία. Και τα δύο αυτά θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο του αναπτυξιακού σχεδίου.

Στον τριτογενή τομέα η επαρχία Αιγιάλειας θα πρέπει να αναζητήσει διέξοδο μέσα από την ανάπτυξη εξειδικευμένων υπηρεσιών όπως εμπορικών, τραπεζικών, ασφαλιστικών, τηλεπικοινωνιακών, πληροφορικής, μεταφορών κ.λ.π., στα αστικά κέντρα και στην ανάπτυξη διαφοροποιημένων μορφών τουρισμού και εμπορίου στην ύπαιθρο. Οι δυνατότητες ανάπτυξης στον τριτογενή τομέα είναι τεράστιες, δεδομένης της φυσικής ομορφιάς της επαρχίας και του πόλου του δήμου. Η λύση θα πρέπει να αναζητηθεί στην εγκατάσταση και ενίσχυση μη συμβατικών οικονομικών δραστηριοτήτων με μακροπρόθεσμες προοπτικές.

Για να επιτευχθούν λοιπόν οι στόχοι του αναπτυξιακού σχεδίου, πρέπει να αναζητηθούν οικονομικά μέσα και εργαλεία που ξεφεύγουν από την παραδοσιακή άσκηση περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής. Οικονομικά κίνητρα, με τη μορφή επιδοτήσεων κεφαλαίου και εργασίας θα πρέπει να χρησιμοποιούνται περιορισμένα και μόνο στην περιοχή της Αιγιάλειας. Το κράτος δεν πρέπει να αναλαμβάνει καμιά επιχειρηματική δραστηριότητα, εκτός από αυτές που συνδέονται με την εθνική στρατηγική ανάπτυξης και ασφάλειας. Το κράτος πρέπει όμως, να υλοποιεί με συνέπεια ένα πρόγραμμα

δημοσίων επενδύσεων , με γνώμονα τις αναπτυξιακές δυνατότητες της περιοχής και την αύξηση της κοινωνικής ευημερίας και της ποιότητας ζωής.

III. ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

- ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Η επαρχία Καλαβρύτων βρίσκεται στο νοτιοανατολικό μέρος του νομού Αχαΐας και στα βόρεια της Πελοποννήσου. Είναι αρκετά μεγάλη, έχει έκταση 115 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Ανατολικά συνορεύει με το νομό Κορινθίας και δυτικά με την επαρχία Πατρών και το νομό Ηλείας. Βόρεια με την επαρχία Αιγιαλείας και νότια με τον νομό Αρκαδίας.

Η επαρχία πήρε το όνομά της από την πρωτεύουσά της, τα Καλάβρυτα. Το 1834 λεγόταν επαρχία Κύναιθας και το 1837 λεγόταν επαρχία Κυλληνίας. Το παλιό της όνομα, επαρχία Καλαβρύτων ξαναπήρε το 1840.

Το έδαφος της επαρχίας Καλαβρύτων είναι ορεινό με μικρές κοιλάδες και οροπέδια. Ψηλότερο βουνό της είναι ο Χελμός ή Αρροάνια. Το βουνό αυτό έχει πολλές ψηλές κορυφές που ξεπερνούν τα 2.000 μέτρα. Πάνω ψηλά από έναν απότομο βράχο του Χελμού τρέχει νερό και χάνεται. Είναι το "αθάνατο νερό" ή τα "νερά της Στύγας", στα οποία ορκίζονταν οι θεοί του Ολύμπου. Άλλα βουνά της επαρχίας είναι τα Ντουρντούβανα με ύψος 2109 μ., το Καλιφώνι, οι ψηλές Κορυφές, ο Άγιος Κωνσταντίνος, το Αφροδίσιο και άλλα.

Τα οροπέδια της επαρχίας Καλαβρύτων είναι των Λουσών, όπου είναι αναπτυγμένη η κτηνοτροφία, της Κλειτορίας, της Λυκουρίας, της περιοχής Σκοτάνης, της Δάφνης και άλλα. Τα κυριότερα ποτάμια της, είναι ο Βουραϊκός που πηγάζει από το Καλιφώνι και χύνεται στον Κορινθιακό κόλπο, ο Κράθης, ο Αρροάνιος και ο Ερύμανθος. Ο Βουραϊκός σχηματίζει την

όμορφη κοιλάδα του Βουραϊκού από την οποία περνάει ο οδοντωτός σιδηρόδρομος Καλαβρύτων-Διακοπτού.

ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ

α. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Τα Καλάβρυτα είναι παλιά πόλη με μεγάλη ιστορία. Στην αρχαιότητα λεγόταν Κύναιθα και βρισκόταν λίγο πιο ψηλά από την σημερινή τους θέση, κάτω από το ενετικό κάστρο της Ωρυάς. Τότε τα Κύναιθα ανήκαν στην επαρχία Αζανίδα της Αρκαδίας. Το 220 π.Χ. τα Κύναιθα καταστράφηκαν από τους Αιτωλούς. Ξαναχτίστηκαν γύρω στο 100 μ.Χ. από το Ρωμαίο Αυτοκράτορα Ανδριανό. Με το όνομα Καλάβρυτα παρουσιάστηκε πολύ αργότερα, την εποχή της Φραγκοκρατίας. Το όνομα το πήρε από τα "καλά Βρυτά" (καλές βρύσες) που υπήρχαν στην περιοχή.

Από τους Φράγκους τα πήραν το 1330 οι Βυζαντινοί στρατηγοί του Μιστρά και τα κράτησαν μέχρι το 1463 που τα κυρίεψαν οι Τούρκοι. Στην πολιορκία τους, οι Τούρκοι έπιασαν και έγδαραν ζωντανό τον άρχοντα των Καλαβρύτων "Δόξα" γιατί αντιστάθηκε γενναία στην επίθεσή τους.

Το 1687 τα πήραν οι Βενετοί και το 1715 τα ξαναπήραν οι Τούρκοι, που τα κράτησαν μέχρι το 1821. Τα Καλάβρυτα ελευθερώθηκαν πρώτα από όλες τις πόλεις της Ελλάδος στις 21 Μαρτίου του 1821. Το 1826 και '27 το έκαψε ο αιγύπτιος στρατηγός Ιμπραήμ.

Η μικρή αυτή όμορφη και γραφική πόλη, δοκίμασε τη μεγαλύτερη καταστροφή της στις 13 Δεκεμβρίου 1943. Την ημέρα αυτή οι Γερμανοί που

μαζί με τους Ιταλούς μας είχαν σκλαβωμένους, έκαψαν τα Καλάβρυτα και σκότωσαν όλους τους άνδρες κατοίκους από 12 χρόνων και πάνω.

Όλα έγιναν για λόγους εκδίκησης, όταν έμαθαν οι Γερμανοί ότι οι Έλληνες χτύπησαν ένα λόχο Γερμανών. Έτσι πήγαν 1300 Καλαβρυτινούς στο λόφο του Καπή και τους σκότωσαν. Από το μεγάλο θανατικό γλίτωσαν μόνο 13 που καταπλακώθηκαν από τους χτυπημένους συμπολίτες τους. Ενώ όμως στο λόφο του Καπή γινόταν το μεγάλο φονικό, η πόλη των Καλαβρύτων καιγόταν ολόκληρη. Από την ευσπλαχνία ενός φρουρού στρατιώτη σώθηκαν τα γυναικόπαιδα που ήταν κλεισμένα στο σχολείο, όταν αυτός τους λυπήθηκε και τους άφησε να φύγουν. Σήμερα στο λόφο του Καπή υπάρχει ένα μεγάλο μνημείο για να θυμίζει την μεγάλη και άδικη επίθεση.

Β ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΓΕΩΡΓΙΑ - ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Η επαρχία Καλαβρύτων είναι η μικρότερη από άποψη πληθυσμού σε σχέση με τις άλλες δύο επαρχίες του νομού Αχαΐας. Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, έχει 19.394 κατοίκους από τους οποίους οι 2000 είναι στα Καλάβρυτα.

Όπως μπορεί να καταλάβει κανείς, τόσο από τον πληθυσμό, όσο και από την μορφολογία του εδάφους, η επαρχία Καλαβρύτων είναι γεωργική-κτηνοτροφική περιοχή. Βιομηχανίες δεν υπάρχουν, με εξαίρεση την "ΤΑΓΑΡΗΣ" Α.Ε. με γαλακτοκομικά προϊόντα και 700 εκατομμύρια δραχμές ετήσιο κύκλο εργασιών. Σε μεγάλα χωριά όμως, όπως η Δάφνη και η Κλειτορία, είναι αναπτυγμένη η βιοτεχνία και το εμπόριο.

Κυριότερα προϊόντα είναι : δημητριακά, όσπρια, κυρίως φασόλια, κηπευτικά, μήλα, καρυδιά, σταφύλια κ.λ.π. Τα φασόλια της Ζαρούχλας και της Κέρτεζης, είναι εκλεκτής ποιότητας και πωλούνται στις αγορές όλης της Ελλάδας. Στις βιοτεχνίες των Καλαβρύτων, της Δάφνης, της Κλειτορίας και του Σκεπαστού, βγαίνουν αρκετά βιοτεχνικά προϊόντα. Περίφημα είναι τα υφαντά της Κλειτορίας.

Η επαρχία Καλαβρύτων παράγει και ορυκτά. Μερικά από αυτά είναι: λιγνίτης που υπάρχει στα Καλάβρυτα, όπου λειτουργεί και λιγνιτωρυχείο, μαγγάνιο στον Ερύμανθο, λίγος χαλκός στην περιφέρεια της Ζαρούχλας και λίγος χαλκός στην Κλειτορία.

Κυριότερα κτηνοτροφικά προϊόντα της επαρχίας είναι : κρέας, δέρματα, γάλα, γιαούρτι, τυριά, βούτυρο, μυζήθρα, μαλλιά και άλλα.

Το 1965 συστάθηκε η "Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων" που στο πρώτο στάδιο λειτουργίας της, αποτελούσε υποκατάστημα της Ένωσης της Πάτρας. Η κύρια δραστηριότητα εκείνα τα πρώτα χρόνια, ήταν η αποθήκευση γεωργικών εφοδίων των Συνεταιρισμών και περιορισμένη εξυπηρέτηση των αγροτών της περιοχής, με προμήθειες ζωοτροφών, σπόρων κ.λ.π.

Η Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων περιλαμβάνει σήμερα στη δύναμή της 42 Συνεταιρισμούς της ευρύτερης περιοχής. Από αυτούς οι σημαντικότεροι είναι : ο Γεωργοκτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Ψωφίδας, Κέρτεζης, Σκεπαστού, Κλειτορίας και ο Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Δάφνης.

Ο σκοπός και το κύριο αντικείμενο της Ένωσης, είναι η υποστήριξη και εξυπηρέτηση των Συνεταιρισμών μελών της, έτσι ώστε να μπορούν αυτοί να διεξάγουν τις εργασίες τους συνολικά και αποτελεσματικά και όχι ξεκομμένα, εξασφαλίζοντας καλές τιμές για τα προϊόντα τους, εγγυώντας γι'

αυτούς, στην χορήγηση δανείων από τους φορείς (Αγροτική Τράπεζα) και βοηθώντας τους γενικά να ξεπερνούν τις δυσκολίες που τους παρουσιάζονται, όπως οι άσχημες καιρικές συνθήκες και άλλα.

Για την εκτέλεση των γεωργοκτηνοτροφικών δραστηριοτήτων της, η Ένωση έχει δημιουργήσει ένα υπερσύγχρονο Τυροκομείο, τρεις σταθμούς Πρόψυξης Γάλακτος, δέκα αποθηκευτικά κέντρα, δύο πρατήρια Γεωργικών Φαρμάκων και δύο συγκροτήματα σιλό καλαμποκιού χωρητικότητας 900 τόνων.

Η Ένωση λοιπόν είναι ένας παράγοντας ο οποίος έχει μεγάλη συμβολή στην ανάπτυξη της περιοχής των Καλαβρύτων, καθώς με τις παραγωγικές του δραστηριότητες που φθάνουν το 1,5 δις δραχμές το χρόνο, αλλά και με το διαμεσολαβητικό του έργο στη διανομή των επιδοτήσεων που φθάνουν το 1 δις δρχ. το χρόνο, αποτελεί έναν πνεύμονα στήριξης της χειμάζουσας τοπικής οικονομίας.

Ακόμα η συμμετοχή της Ένωσης στην ανάπτυξη της υπαίθρου, γίνεται και με έργα υποδομής της τάξης των 500 εκ. δρχ. αλλά και με προσφορά σημαντικού έργου από την απορρόφηση των προϊόντων, και την απασχόληση καθαρά τοπικού πληθυσμού, στις υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις της. Επιπλέον προσφέρει σημαντικές υπηρεσίες στον τοπικό αγροτικό πληθυσμό με την διεκπεραίωση υποθέσεων του, αλλά και με συμβουλές για τα ζητήματα που τον απασχολούν.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

α. Χιονοδρομικό κέντρο.

Ένας σημαντικός παράγοντας στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου και οικονομικής ανάπτυξης της επαρχίας Καλαβρυτών, τα τελευταία χρόνια είναι το χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρυτών. Είναι δημοτική επιχείρηση και λειτούργησε πρώτη φορά το Νοέμβριο του 1988. Βρίσκεται στη βόρεια πλευρά του βουνού Χελμού, στη θέση Λάκκα και σε υψόμετρο 1650 έως 2150 μέτρα.

Κάθε χρόνο όλο και περισσότεροι το επισκέπτονται και κάθε χρόνο αποκτά όλο και περισσότερη φήμη και φυσικά κίνηση, λόγω βέβαια και της μικρής σχετικά απόστασης από τα μεγάλα αστικά κέντρα, μόλις 204 χιλ από την Αθήνα και 90 χιλ. από την Πάτρα.

Στο Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρυτών, που λειτουργεί καθημερινά από τις 8:00π.μ. έως τις 16:00μ.μ., υπάρχουν 5 αναβατήρες, μια τριθέσια εναέρια καρέκλα και 4 συρόμενοι, με συνολική δυνατότητα μεταφοράς 4.000 ατόμων ανά ώρα, και εξυπηρετούν πιστες όλων των κατηγοριών συνολικού μήκους 15 περίπου χιλιομέτρων. Οι πιστες προετοιμάζονται καθημερινά τους χειμερινούς μήνες, από δύο χιονοστρωτήρες και δύο snowmobiles. Επίσης υπάρχουν πιστες cross-country, ski, μονοπάτια ορειβατικού σκί και μονοπάτια πορείας ορειβασίας. Δίπλα από τις εγκαταστάσεις του κέντρου, περνάει το διεθνές ορειβατικό μονοπάτι E4.

Στο Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρυτών υπάρχουν δύο κτίρια υποδοχής χιονοδρόμων και επισκεπτών για ξεκούραση, καφέ ή πρόχειρο φαγητό, με κοινόχρηστο W.C. και τηλέφωνο. Ακόμα λειτουργούν και δύο υπαίθριες καντίνες-μπαρ, για την γρήγορη εξυπηρέτηση των χιονοδρόμων. Επίσης

διαθέτει άνετους χώρους στάθμευσης, συνολικής έκτασης 20.000 τ.μ., σταθμό Α' Βοηθειών πλήρως εξοπλισμένο, κατάστημα ενοικιάσεως εξοπλισμού, παιδικό σταθμό, σχολή σκι, με ειδικευμένους εκπαιδευτές και ενοικιάσεις snowmobiles. Για τον εκχιονισμό των δρόμων και την ασφαλή πρόσβαση των οχημάτων, υπάρχουν δύο εκχιονιστικά μηχανήματα που διατηρούν τους δρόμους καθαρούς καθημερινά και για όλο το 24ωρο.

β. Οδοντωτός σιδηρόδρομος.

Σημαντικό ρόλο στην οικονομία των Καλαβρύτων παίζει ο οδοντωτός σιδηρόδρομος που κάνει την διαδρομή Διακοπτό - Καλάβρυτα. Από μια χαράδρα απίστευτης ομορφιάς του Βουραϊκού ποταμού, περνάει ο οδοντωτός, το πιο γραφικό τρενάκι, το μοναδικό της Ελλάδας.

Η διαδρομή του γίνεται ανάμεσα από σκοτεινά τούνελ και απότομες ανηφόρες και κατηφόρες. Τότε είναι που το τρενάκι βγάζει τα "δόντια" του, για να κρατηθεί σε ισορροπία πάνω στις ράγες, της ειδικά κατασκευασμένης γραμμής.

Στη μέση της διαδρομής, ο οδοντωτός σιδηρόδρομος περνάει από τη Ζαχλωρού, ένα από τα ωραιότερα χωριά της χώρας μας. Παραδοσιακό, με όμορφα χτισμένα σπιτάκια, μοιρασμένο αρχιτεκτονικά στις δύο πλαγιές του βουνού.

Από την απίστευτη μαγεία της φύσης, που προσφέρει ο οδοντωτός, τον έχουν κάνει γνωστό σε όλον τον κόσμο, έτσι ώστε χιλιάδες τουρίστες Έλληνες και ξένοι, να έχουν φτάσει στα Καλάβρυτα με τον οδοντωτό σιδηρόδρομο.

Γι' αυτό τον λόγο λέμε ότι ο οδοντωτός βοηθάει στην οικονομική ανάπτυξη της επαρχίας. Μέσα στο 1996 με την ευκαιρία της επετείου ενός αιώνα από την λειτουργία του, πρόκειται να διατεθούν περίπου 200

εκατομμύρια δραχμές για την ανακατασκευή του σιδηροδρομικού δικτύου και για αγορά δύο νέων τρένων. Αυτό γιατί τα παλιά οχηματαγωγά τρένα αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα κυρίως από μηχανικές βλάβες, σε σημείο μάλιστα, που καθημερινά κινδυνεύουν ανθρώπινες ζωές.

γ. Δασικά έργα.

Η επαρχία Καλαβρύτων είναι καθαρά ορεινή περιοχή και όπως είναι φυσικό έχει μεγάλες ορεινές εκτάσεις. Στο πρόγραμμα λοιπόν που εγκρίθηκε από τον Περιφεριακό Διευθυντή Ν. Αχαΐας, για Δασικά έργα και εργασίες, προβλέπονται δαπάνες ύψους 115,7 δις δραχμών για την επαρχία Καλαβρύτων.

Αναλυτικά τα έργα αυτά είναι : Σύνταξη μελετών 700.000 δρχ., αντιπυρική προστασία 20 εκ. δρχ., δάση αναφυχής 7 εκ. δρχ., δασική οδοποιία 19 εκ. δρχ., αναδασώσεις 10 εκ. δρχ., δασική διεύθετηση χειμάρρων (τεχνικά) 26 εκ. δρχ., δασική διεύθετηση χειμάρρων (φυτοκομικά) 6 εκ. δρχ., φυτώρια 7 εκ. δρχ., θηραματοπονία 3 εκ. δρχ., βελτίωση βοσκότοπων 8 εκ. δρχ., ορεινή οικονομία 10 εκ. δρχ.

Τα έργα αυτά έχουν σκοπό την βελτίωση και προστασία των δασών και δασικών εδαφών, καθώς και τη βελτίωση των βοσκότοπων για αύξηση των προσόδων της κτηνοτροφίας, που είναι και η βασική απασχόληση των κατοίκων της επαρχίας Καλαβρύτων.

δ. Έργα οδοποιίας

Το οδικό δίκτυο της επαρχίας Καλαβρύτων είναι σε άσχημη κατάσταση. Πάρα πολύ λίγοι δρόμοι είναι ασφαλτοστρωμένοι, οι περισσότεροι δε, είναι τόσο στενοί που με δυσκολία περνούν δύο αυτοκίνητα όταν συναντηθούν.

Σημαντικό και άλυτο μέχρι στιγμής είναι το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι της επαρχίας Καλαβρύτων όταν αναγκάζονται

να επικοινωνήσουν με το Αίγιο που είναι η πιο κοντινή πόλη, αλλά και με τις άλλες περιοχές, ιδιαίτερα κατά τους χειμερινούς μήνες. Οι δρόμοι γίνονται ακόμα πιο δύσβατοι και ο κίνδυνος του ατυχήματος υπάρχει καθημερινά.

Κύριο αίτημα της επαρχίας Καλαβρύτων είναι η κατασκευή της 22ης Επαρχιακής οδού Αιγίου-Καλαβρύτων, εφόσον η αρχική λύση για την σύνδεση των Καλαβρύτων με την επαρχία Αιγιαλείας, μέσω του δρόμου που περνάει από το Μ. Σπήλαιο, σταμάτησε ενώ ήταν ακόμα στην αρχή. Το 1994 δόθηκαν 520 εκ. δρχ. για να φτιαχτεί αυτός ο δρόμος, το αποτέλεσμα όμως ήταν μόλις 1,2 χιλιόμετρα δρόμου που ήδη καταρρέει.

Η 22η Επαρχιακή οδός Αιγίου - Καλαβρύτων μέσω Μαμουσιάς αναμένεται να ξεκινήσει σύντομα με 700 εκ. δρχ. που θα δοθούν από το 2ο πακέτο Ντελόρ.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

α. Ιστορικοί - αρχαιολογικοί τόποι και μνημεία

Σχεδόν όλες οι πόλεις της Ελλάδος είναι ιστορικές. Τα Καλάβρυτα όμως είναι κάτι παραπάνω. Είναι ο βωμός της Λευτεριάς της Ελλάδας, γιατί από τα Καλάβρυτα, ξεκίνησε ο μεγάλος αγώνας του 1821. Στο κοντινό μοναστήρι της Αγίας Λαύρας ορκίστηκαν οι Έλληνες οπλαρχηγοί για "Λευτεριά ή θάνατο". Το όνομα των Καλαβρύτων το προφέρουν με ευλάβεια όλοι οι Έλληνες. Γιατί έπαθαν πολλά και έδωσαν πολλά σε όλους τους αγώνες της φυλής μας. Είναι μια γη ζυμωμένη με αίμα.

Κυριότερα από τα μνημεία των Καλαβρύτων είναι το μοναστήρι της Αγίας Λαύρας. Βρίσκεται 6 χιλ. έξω από την πόλη των Καλαβρύτων σε ύψος 961 μέτρα. Χτίστηκε το 961 μ.Χ. από τον καλόγερο Ευγένιο. Το μοναστήρι καταστράφηκε πολλές φορές από διάφορους εχθρούς.

Φοβερότερες ήταν οι καταστροφές του Ιμπραήμ το 1826 και των Γερμανων το 1943. Οι Γερμανοί έσφαξαν και τους καλόγερους. Μέσα στο μοναστήρι φυλάγονται σπουδαία κειμήλια και Άγια Λείψανα. Ένα από τα κειμήλια είναι το Ευαγγέλιο με τα 1102 διαμάντια, που δώρισε στο μοναστήρι η Αυτοκράτειρα της Ρωσίας, Μεγάλη Αικατερίνη.

Έξω από το μοναστήρι είναι ο μεγάλος πλάτανος, κάτω από τον οποίο ο Παλαιών Πατρών Γερμανός όρκισε τους οπλαρχηγούς και τους γενναίους πολεμιστές, που θα άρχιζαν την επανάσταση του 21'. Για σημαία σήκωσε το παραπέτασμα της Ωραίας Πύλης του παλαιού ναού και το ευλόγησε σαν λάβαρο του αγώνα.

Ο παλιός ναός είναι δίπλα από το σημερινό μοναστήρι. Είναι μικρός, σε βυζαντινό σχέδιο και χτίστηκε το 1692. Λίγο πιο πέρα είναι το μνημείο των

αγωνιστών του '21. Το μοναστήρι της Αγίας Λαύρας που λέγεται και αλλιώς "Μοναστήρι του Εθνους" και "Εθνική Κιβωτός", είναι αφιερωμένο στην Κοίμηση της Θεοτόκου. Γιορτάζει όμως και στις 17 Μαρτίου την μνήμη του Αγίου Αλεξίου, που λείψανα του υπάρχουν στο μοναστήρι.

Άλλα μνημεία των Καλαβρύτων, είναι το μνημείο των νεκρών του 1943 στο λόφο του Καπή, το παλάτι της Παλαιολογίνας Αικατερίνης που χτίστηκε το 1440 και δωρήστηκε από τον τελευταίο απόγονο της οικογένειας Τσαλάρα όπου ανήκε, στο δήμο Καλαβρύτων με την συμφωνία να διατηρηθεί και να αξιοποιηθεί.

Ακόμα είναι το κάστρο της Ωρυάς που σύμφωνα με την παράδοση, από τα τείχη του γκρεμίστηκε το 1463 η Αικατερίνη Παλαιολόγου, το αρχοντικό των Πετμεζέων χτισμένο στα 1700, το ερειπωμένο τούρκικο κάστρο, η Καλαβρυτινή βρύση ή "Λυσσόβρυση", γιατί το νερό της θεράπευε τη λύσσα σύμφωνα με τους αρχαίους Έλληνες.

Κυριότερα μνημεία της επαρχίας Καλαβρύτων είναι το Μέγα Σπήλαιο, 9 χιλιόμετρα βορειοανατολικά της πόλης. Χτίστηκε πρώτη φορά το 362 μ.Χ. από τους Θεσσαλονικιώτες αδελφούς καλογέρους Συμεών και Θεόδωρο. Αυτοί βρήκαν την εικόνα της Παναγίας μέσα σε μια μεγάλη σπηλιά όπου και έχτισαν το μοναστήρι. Ο σημερινός ναός είναι του 17ου αιώνα. Έχει ωραίες τοιχογραφίες, θαυμάσιο δάπεδο και μια μεγάλη χάλκινη πόρτα με ωραίες παραστάσεις.

Στο μοναστήρι του Μεγάλου Σπηλαίου υπάρχει πηγή με αγίασμα και μουσείο με έργα μεγάλης αξίας. Η εικόνα της Παναγίας είναι ανάγλυφη καμωμένη με κερί, μαστίχα και άλλα αρώματα. Την έφτιαξε ο Ευαγγελιστής Λουκάς όταν η Παναγία ζούσε ακόμη.

Επίσης υπάρχει το "Μοναστήρι της Πλατανιώτισσας", που βρίσκεται 16 χιλ. βόρεια των Καλαβρύτων. Το εκκλησάκι της Πλατανιώτισσας βρίσκεται

μέσα στην κουφάλα ενός πελώριου πλάτανου. Είναι το μοναδικό στην Ελλάδα και από τα λίγα στον κόσμο. Η παράδοση λέει πως τότε που γίνονταν οι εικονομαχίες τον 8ο με 9ο αιώνα, οι καλόγεροι του Μεγάλου Σπηλαιού πήραν την εικόνα της Παναγίας και έφυγαν να την σώσουν. Έφτασαν στον μεγάλο πλάτανο και έκατσαν να ξεκουραστούν και να φυλαχτούν. Όπως κρέμασαν την εικόνα στον πλάτανο, αυτή αποτυπώθηκε από θαύμα στο ξύλο του πλάτανου. Έτσι μετά, έγινε εκεί ναός.

Ακόμα υπάρχει το Μοναστήρι της Μακελαριάς χτισμένο το 532 την εποχή του Βυζαντινού Αυτοκράτορα Ιουστινιανού. Ανανεώθηκε το 1784. Στο μοναστήρι αυτό υπήρχαν λείψανα από τον Σταυρό, το Ακάνθινο στεφάνι, η Χλαμύδα και ο σπόγγος του Χριστού, τα οποία έκλεψαν ιερόσυλοι τον Σεπτέμβριο του 1980.

Βέβαια όλη η επαρχία Καλαβρύτων αποτελεί από μόνη της ιστορικό μνημείο.

β. Τουρισμός.

Η επαρχία Καλαβρύτων μαγνητίζει πολύ κόσμο τόσο για τα ιστορικά μνημεία που διαθέτει, όσο και για την γεωγραφική της θέση. Σ' αυτό συνέβαλε πολύ το χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρύτων. Κατά τους χειμερινούς μήνες οι επισκέπτες της επαρχία είναι χιλιάδες.

Έλληνες και ξένοι τουρίστες επιδιώκουν να γνωρίσουν την επαρχία με την μεγάλη ιστορία, τα Καλάβρυτα που είναι γνωστά σε όλο τον κόσμο, τον μοναδικό σιδηρόδρομο, τις φυσικές ομορφιές της επαρχίας, και να κάνουν σκι.

Τα προβλήματα όμως όπως το κακό οδικό δίκτυο, η ελλιπής ξενοδοχειακή εγκατάσταση, δυστυχώς μειώνουν την τουριστική κίνηση της επαρχίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα προβλήματα που εντοπίζονται στην επαρχία Καλαβρύτων συνοψίζονται στα εξής :

1. Κακό οδικό δίκτυο
2. Ελλείψεις στον τομέα του τουρισμού
3. Έλλειψη κινήτρων και παροχών για τους κτηνοτρόφους και τα κτηνοτροφικά προϊόντα
4. Ελλειπής υγειονομική περίθαλψη.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Το κακό οδικό δίκτυο αποτελεί πρόβλημα τόσο για τους κατοίκους της περιοχής όσο και για τους ξένους επισκέπτες. Σε σύσκεψη που έγινε στις 27 Μαρτίου 96' στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, συζητήθηκε η πορεία των έργων στην περιοχή Καλαβρύτων. Εξετάσθηκαν τα έργα ηλεκτροφωτισμού του κόμβου Πούντας, η τοποθέτηση φωτεινού σηματοδότη εντός της πόλεως των Καλαβρύτων και ο προγραμματισμός των έργων των οδών Πούντας-Καλαβρύτων και Αίγιο -Πτέρη- Καλάβρυτα, καθώς και η αντιμετώπιση των κατολισθήσεων.

Η πραγματοποίηση των έργων αυτών καθώς και η υλοποίηση του έργου της 22ης επαρχιακής οδού, θα βοηθήσει σημαντικά στην παραπέρα ανάπτυξη της επαρχίας Καλαβρύτων, τόσο τουριστικά όσο και επιχειρησιακά.

2. Η εγκατάσταση ξενοδοχείων και εστιατορίων στην περιοχή, κρίνεται απαραίτητη, αν οι κάτοικοι θέλουν να αυξήσουν την τουριστική κίνηση της περιοχής των Καλαβρύτων. Πρέπει οι επισκέπτες να φεύγουν ικανοποιημένοι από την παραμονή τους στα Καλάβρυτα, έτσι ώστε να αποφασίζουν να ξαναρθούν.

3. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κτηνοτρόφοι είναι πολλά. Οι λύσεις θα δοθούν αν οι αρμόδιοι φορείς βοηθήσουν στην πραγμάτωση των αιτημάτων τους.

Δηλαδή :

1. Να διασφαλιστεί η ομαλή διακίνηση και διάθεση των προϊόντων, ώστε να επιτευχθούν ικανοποιητικές τιμές.

2. Επίσπευση της καταβολής των κοινοτικών επιδοτήσεων, γιατί καθυστερούν μέχρι και 6 μήνες.

3. Εντατικοποίηση των μέτρων στήριξης της αιγοπροβατοτροφίας και ενθάρρυνση του εκσυγχρονισμού των κτηνοτροφικών μονάδων.

4. Να επεκταθεί η ασφαλιστική κάλυψη και στον τομέα της ζωικής παραγωγής και φυσικά είναι βασικό να βελτιωθεί η σφαγιοτεχνική υποδομή. Τα σφαγεία μας δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση, με αποτέλεσμα τα δικά μας προϊόντα να έχουν πολλά εμπόδια στην διακίνησή τους.

5. Να σταματήσει η λαθρεμπορία και η νοθεία στην παραγωγή της φέτας αλλά και η λαθρεμπορία εισαγωγής τυριών από τρίτες χώρες. Να κατοχυρωθεί η ονομασία προέλευσης της φέτας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να ενταχθεί η φέτα στα προϊόντα επισιτιστικής βοήθειας. Να διατεθούν τα πλεονασματικά προϊόντα στο στρατό, στα νοσοκομεία και άλλα ιδρύματα, διότι αυτή την στιγμή υπάρχουν 33.000 τόνοι αποθέματα φέτας που μπλοκάρουν την αγορά.

6. Να αυξηθούν οι επενδύσεις στον κτηνοτροφικό τομέα.

7. Να οριστεί η τιμή του πρόβειου γάλατος στις 300 δραχμές κατά κιλό, του γιδίσιου στις 195 δραχμές και του αγελαδινού στις 130 δραχμές.

8. Να δοθούν κίνητρα σε νέους που επιθυμούν να ασχοληθούν με την κτηνοτροφία επαγγελματικά, με επιδοτήσεις από εθνικούς πόρους των

κτηνοτροφικών φαρμάκων όπως επίσης να καθιερωθεί ειδικό επιτόκιο για τις βιομηχανίες γάλακτος, που απορροφούν το γάλα των προβληματικών και ορεινών περιοχών της χώρας.

9. Υπάρχει βέβαια νοσοκομείο στα Καλάβρυτα αλλά οι ελλείψεις και οι δυσκολίες που αναφέρονται κατά καιρούς είναι πολλές. Θα πρέπει να βελτιωθεί η υγειονομική περίθαλψη στην επαρχία Καλαβρύτων και όχι με το παραμικρό οι κάτοικοι να είναι αναγκασμένοι να φύγουν και να επισκεφτούν κάποιο άλλο νοσοκομείο του Αιγίου ή της Πάτρας, λόγω έλλειψης απαραίτητου αριθμού γιατρών και προσωπικού, καθώς και φαρμάκων. Πρέπει το κράτος να μεριμνήσει για την υγεία των κατοίκων των πιο απομακρυσμένων περιοχών, γιατί αυτοί είναι που ασχολούνται με τους τομείς της γεωργίας και της κτηνοτροφίας που τόσο έχουμε ανάγκη.

Α. ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ
(ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΜΟΠ, ΚΑΠ, FEOGA ΚΑΙ
GATT)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, στην ιστορική της εξέλιξη, είναι συνυφασμένη με τον σχεδιασμό, την ίδρυση και την εφαρμογή "κοινοτικών πολιτικών" - και μάλιστα κοινοτικών πολιτικών που δεν περιορίζονται μόνο στους ποικίλους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας αλλά εκτείνονται σχεδόν σε όλους τους τομείς του πολιτικού, του κοινωνικού, του πολιτιστικού "γίγνεσθαι".

Η αλληλεξάρτηση των κρατών-μελών, βασικό χαρακτηριστικό μιας προϊούσας διαδικασίας ολοκλήρωσης, συνεπάγεται την ολοένα εντεινόμενη ανάγκη διαβούλευσης, συντονισμού και προοδευτικά, ενοποίησης των επί μέρους εθνικών πολιτικών. Μολονότι τα τυπικά όρια ανάμεσα στην "διαβούλευση", στον "συντονισμό", και στην "ενοποίηση" διαφορετικών εθνικών πολιτικών, είναι - αναπόφευκτα- άλλοτε ασαφή και άλλοτε διαπλεκόμενα και οι τρεις αυτές μορφές μιας κοινοτικής πολιτικής έχουν ένα κοινό βασικό χαρακτηριστικό: τα κράτη-μέλη δέχονται και συναποφασίζουν την απώλεια ενός μικρού, μεγάλου ή και πολύ μεγάλου τμήματος της εθνικής τους αυτονομίας και ανεξαρτησίας και την ενσυνείδητη εκχώρηση του στα όργανα της κοινότητας (στη λειτουργία των οποίων, φυσικά, συμμετέχει κάθε κράτος μέλος με την στάθμιση και τις ψήφους που προβλέπονται από τις συνθήκες).

Στα πλαίσια της γενικής αυτής αρχής, η Ε.Κ. έχει εξελικτικά θεσπίσει και διαμορφώσει έναν σχεδόν εξαντλητικό κατάλογο "Κοινοτικών

Πολιτικών", οι οποίες, σε ορισμένες υποκατηγορίες του γενικότερου οικονομικού τομέα (π.χ. στην Αγροτική Πολιτική), έχουν φτάσει σε πολύ υψηλό βαθμό όχι πλέον εναρμόνισης αλλά ουσιαστικής ενοποίησης.

ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ (Μ.Ο.Π.)

Ηδη από τα τέλη της δεκαετίας 1970-80 έχει γίνει συνειδητό, ότι πρέπει να υπάρχει μια ιδιαίτερη κοινοτική πολιτική στις νότιες περιοχές της Κοινότητας μια και βρίσκονται εμφανώς σε δυσκολότερη θέση από τον ανεπτυγμένο βορά.

Τα Μ.Ο.Π. αποτελούν μια ολοκληρωμένη πολιτική που αφορά στην ανάπτυξη των μεσογειακών χωρών της Κοινότητας.

Ασθενείς δομές στην γεωργία και τον δευτερογενή τομέα παραγωγής, υπερτροφικός τριτογενής τομέας, χαμηλή παραγωγικότητα και εισοδήματα, υποαπασχόληση, είναι σε γενικές γραμμές η εικόνα που παρουσιάζουν οι οικονομίες αυτές.

Μετά την ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, κρίθηκε αναγκαίο από μέρους της Κοινότητας, η ενίσχυση της ανάπτυξης των μεσογειακών χωρών. Μεγάλη βαρύτητα έδωσε το γεγονός ότι η Ισπανία λόγω του μεγέθους και της δομής της παραγωγής της είναι άμεσα ανταγωνιστική προς τα συμφέροντα των χωρών αυτών.

Η δεδομένη μέχρι τότε "Μεσογειακή πολιτική" της Κοινότητας παρουσίασε προβλήματα εφαρμογής στις Μεσογειακές χώρες, και έτσι δημιουργήθηκαν κοινοτικά προγράμματα με πιο εξειδικευμένες προοπτικές μέσα στο ιδιαίτερο οικονομικό πλαίσιο των χωρών αυτών.

Το 1983 λοιπόν, έχουμε την τελική διατύπωση των Μ.Ο.Π. τα οποία εγκρίθηκαν τελικά στις 22 Ιουλίου 1985. Η βασική ιδέα των Μ.Ο.Π. είναι ότι

η αναδιάρθρωση και ο εκσυγχρονισμός της γεωργίας πρέπει να συμβαδίζουν με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που θα συμβάλλουν στο να απασχοληθεί το εργατικό δυναμικό που θα απελευθερωθεί από αυτήν (την γεωργία) και αυτό μέσα σε μια συγκεκριμένη ζώνη ή περιφέρεια. Μέσα από τον παραπάνω στόχο που διατυπώνεται, φαίνεται να δίνεται προτεραιότητα στην έννοια της τοπικής ανάπτυξης.

- Το περιεχόμενο των Μ.Ο.Π.

Προκειμένου να πάρει μορφή το περιεχόμενο του κανονισμού εφαρμογής των Μ.Ο.Π. η επιτροπή έλαβε υπόψη της ορισμένα στοιχεία :

1. Πέρα από την μεγάλη σημασία που θα δοθεί στον γεωργικό τομέα είναι απαραίτητο να δοθεί προσοχή και σε άλλους τομείς της τοπικής ανάπτυξης όπως είναι η επαγγελματική κατάρτιση, η υποδομή των επικοινωνιών και συγκοινωνιών, καθώς και η ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων βιομηχανικών και εμπορικών επιχειρήσεων.

2. Η έννοια της "ολοκλήρωσης" είναι αποφασιστικής σημασίας για την εφαρμογή των Μ.Ο.Π.

α. Τα χρηματοδοτούμενα σχέδια θα πρέπει να εντάσσονται σε Περιφερειακά Προγράμματα ανάπτυξης τα οποία θα γίνονται από τις ίδιες τις ενδιαφερόμενες περιοχές και θα κινητοποιούν μέσα στην περιφέρεια όλους τους φορείς και διαθέσιμους πόρους.

β. Η Κοινότητα με την χρήση και συντονισμό όλων των χρηματοδοτικών μέσων που διαθέτει - διαρθρωτικά ταμεία, FEOGA, κ.λ.π. θα υποδηλώνει την υποστήριξή της.

γ. Προκειμένου να ολοκληρωθεί και να ενισχυθεί οποιοδήποτε σχέδιο, η Κοινότητα θα μπορεί να κάνει χρήση πρόσθετων πόρων. Η συμμετοχή της Κοινότητας στην χρηματοδότηση, θα καθορίζεται και από την προσπάθεια του ενδιαφερόμενου κράτους-μέλους και των ενδιαφερόμενων σε τοπικό επίπεδο

αλλά και από το πόσο το πρόγραμμα που εφαρμόζεται είναι σε σχέση με τους στόχους της Κοινότητας.

3. Οι στόχοι που θέτουν τα Μ.Ο.Π. θα πρέπει να λειτουργούν παράλληλα ώστε να επιτυγχάνεται :

α. Η ανάπτυξη των περιοχών αυτών που σημαίνει ότι θα πρέπει να αξιοποιηθούν το ανθρώπινο (και κυρίως), νέο εργατικό δυναμικό βιομηχανίας και υπηρεσιών, οι νέες τεχνολογίες, η ισόρροπη ανάπτυξη των αγροτικών και αστικών ζωνών, καθώς και ανάδειξη νέων τρόπων ζωής. Σήμερα προβάλλεται όχι η ανάπτυξη με τα παλιά πρότυπα αλλά η ανάπτυξη επιτόπιων δραστηριοτήτων και η βελτίωση της ποιότητας ζωής, ώστε να έχουμε συγκράτηση του δυναμικού στις ίδιες τις περιοχές.

β. Η προσαρμογή, δηλαδή ο εξοπλισμός και ο αναπροσανατολισμός της παραγωγής με τρόπο ώστε να είναι δυνατή η αντιμετώπιση νέων συνθηκών (τόσο στον διεθνή, όσο και στον κοινοτικό χώρο).

γ. Η στήριξη των εισοδημάτων και της απασχόλησης στις μεσογειακές χώρες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην προσαρμογή τους μια και χαρακτηρίζονται από γήρανση του πληθυσμού και έντονο αγροτικό χαρακτήρα.

Με βάση τα παραπάνω ένας ορισμός των Μ.Ο.Π. είναι :ότι πρόκειται για μια ειδική κοινοτική παρέμβαση με ορισμένη διάρκεια και ορισμένα μέτρα που έχουν σαν σκοπό να δώσει στις νότιες περιοχές της Κοινότητας την δυνατότητα να προγραμματίσουν οι ίδιες το πως θα προσαρμοστούν και θα αναπτυχθούν μέσα στα πλαίσια της νέας πορείας της Κοινότητας.

ΚΟΙΝΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (Κ.Α.Π)

Η Κ.Α.Π. αποτελεί την πρώτη, ιστορικά, Κοινή Πολιτική της Ε.Κ. Η συνθήκη της Ρώμης, ήδη από το 1958, περιγράφει σε λεπτομέρειες και την ίδια

την Κ.Α.Π. και τις διαδικασίες με τις οποίες εφαρμόζεται, πράγμα που δεν γίνεται καθόλου ή γίνεται σε πολύ μικρότερο βαθμό, για τις άλλες πολιτικές της Ε.Κ. Για πάνω από είκοσι χρόνια, η Κ.Α.Π. ήταν η μοναδική Κοινή Πολιτική της Ε.Κ. και αυτό εξηγείται και από ιστορικούς και από πολιτικούς λόγους. Λόγω της ιδιαίτερης ιστορικής και πολιτικής σημασίας της γεωργίας στην σαραντάχρονη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, αλλά και λόγω της συνεχιζόμενης δημοσιονομικής βαρύτητας της Κ.Α.Π. στο σύνολο των κοινοτικών δαπανών (η Κ.Α.Π. απορροφά περίπου το 65% του συνόλου των δαπανών της Ε.Κ.).

Η Κ.Α.Π. διακρίνεται σε δύο μεγάλες κατηγορίες : την Κ.Α.Π. των εγγυήσεων και την Κ.Α.Π. των διαρθρώσεων.

Η Κ.Α.Π. των εγγυήσεων έχει σημείο αναφοράς το συγκεκριμένο κοινοτικό προϊόν ή ομάδα συγγενών κοινοτικών προϊόντων (π.χ. ελαιόλαδο, βοδινό κρέας, δημητριακά, φρούτα και λαχανικά), την παραγωγή και την διάθεση (διαχείριση της αγοράς) του οποίου στηρίζει, ελέγχει, μεταβάλλει και γενικά διαχειρίζεται στο εσωτερικό της Κοινότητας και έξω από την Κοινότητα, στις διεθνείς αγορές. Είναι φανερό ότι η Κ.Α.Π. Εγγυήσεων έχει άμεσες επιπτώσεις στο καθημερινό ή μηνιαίο ή ετήσιο εισόδημα των κοινοτικών παραγωγών - το οποίο κατά τεκμήριο εγγυάται - αφού οι μηχανισμοί της επιδρούν στη διαμόρφωση όλων των μικροοικονομικών και μακροοικονομικών μεγεθών της γεωργικής παραγωγής.

Η Κ.Α.Π. διαρθρώσεων έχει σημείο αναφοράς, κύρια την γεωργική εκμετάλλευση (και όχι το προϊόν της) και αποβλέπει στην βελτίωση της διάρθρωσής της. Έχει επίσης σημείο αναφοράς και ολόκληρες περιοχές της Κοινότητας, αποβλέποντας στην ανάπτυξη της υποδομής της γεωργικής παραγωγής των περιοχών αυτών.

Η Κ.Α.Π. εγγυήσεων, παρά τις μακροχρόνιες επιπτώσεις της, έχει κατά βάση βραχυχρόνιο - συγκυριακό περιεχόμενο (μολονότι αυτό προκύπτει από τους μακροχρόνιους προσανατολισμούς), ενώ η Κ.Α.Π. διαρθρώσεων έχει μακροχρόνιο περιεχόμενο αναπτυξιακού χαρακτήρα.

Η "Κοινή Χρηματοδοτική Αλληλεγγύη" για την κάλυψη των δαπανών της Κ.Α.Π. σημαίνει απλά ότι χρειάζεται ένα Ταμείο και κάποιος προϋπολογισμός εσόδων - δαπανών για την διεκπεραίωση της Κ.Α.Π. Το ταμείο αυτό είναι το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (FEOGA). Το τμήμα Εγγυήσεων του Ταμείου χρηματοδοτεί την Κ.Α.Π. Εγγυήσεων και το τμήμα Προσανατολισμού του Ταμείου, την Κ.Α.Π. διαρθρώσεων. Σημειώνεται ότι το Τμήμα Εγγυήσεων του FEOGA απορροφά πάνω από 90% του συνόλου των γεωργικών δαπανών της Κοινότητας, ενώ το Τμήμα Διαρθρώσεων του FEOGA απορροφά λιγότερο από το 10% των συνολικών γεωργικών δαπανών.

- Επιτεύγματα, προβλήματα και προοπτικές της Κ.Α.Π.

Ο πολύπλοκος (και δαπανηρός) βασικός μηχανισμός της Κ.Α.Π. έχει οδηγήσει την κοινοτική γεωργία, σε σοβαρές διαρθρωτικές αλλαγές που μπορούν να συνοψιστούν στα ακόλουθα :

-Τόσο η γεωργική παραγωγή, όσο και η γεωργική παραγωγικότητα έχουν γνωρίσει μια πρωτοφανή αύξηση.

-Η κοινότητα είναι αυτάρκης ουσιαστικά στα βασικότερα τρόφιμα.

-Το βιοτικό επίπεδο των κοινοτικών παραγωγών αγροτικών προϊόντων, έχει βελτιωθεί θεαματικά (αν και η μακροχρόνια υστέρησή του από το επίπεδο ζωής των άλλων δύο τομέων, της μεταποίησης και των υπηρεσιών παραμένει ή και διευρύνεται).

Τα προβλήματα που απορρέουν από την Κ.Α.Π. είναι τα παρακάτω :

-Η Κ.Α.Π "κοστίζει". Όπως έχει ήδη αναφερθεί η Κ.Α.Π. απορροφά περίπου το 65% του Κοινοτικού Προϋπολογισμού.

-Η Κ.Α.Π. στο όνομα της προστασίας των παραγωγών, οδηγεί σε αύξηση του κόστους ζωής των κοινοτικών καταναλωτών, αφού οι τελευταίοι όχι μόνο πληρώνουν τις "τεχνητά" ψηλές τιμές προστασίας των κοινοτικών γεωργικών προϊόντων, αλλά και ως φορολογούμενοι, καταβάλλουν τους πρόσθετους φόρους με τους οποίους ακριβώς συντηρούνται και εφαρμόζονται οι υψηλές γεωργικές τιμές.

-Οι ψηλές γεωργικές τιμές έχουν προκαλέσει την δημιουργία και την αναπαραγωγή διαθρωπτικών πλεονασμάτων σε μια σειρά γεωργικών προϊόντων (δημητριακά, γαλακτοκομικά, κρέατα, κρασιά κ.λ.π.), τα οποία για να διατεθούν στην διεθνή αγορά επίσης απορροφούν - υπό μορφή εξαγωγικών επιδοτήσεων- μεγάλα κονδύλια από τον κοινοτικό προϋπολογισμό, άρα από τους κοινοτικούς καταναλωτές.

-Η "υπερπροστασία" των κοινοτικών αγροτικών προϊόντων από τα ομοειδή προϊόντα των τρίτων χωρών δημιουργεί προβλήματα στις διεθνείς αγορές και στις σχέσεις της κοινότητας με τους διεθνείς εμπορικούς της εταίρους.

Για την αντιμετώπιση των πιο πάνω προβλημάτων, η Κοινότητα, ήδη από το 1980 περίπου, προσπαθεί με διάφορα διαθρωπικά μέτρα να μειώσει τα πλεονάσματα, να μειώσει τις γεωργικές δαπάνες του προϋπολογισμού και να μειώσει τις εξωτερικές πιέσεις των εμπορικών της εταίρων.

Τα μέτρα αυτά μπορούν να συνοψιστούν ως εξής :

-Η καθιέρωση "πλαφόν" τόσο στον ρυθμό αύξησης όσο και στο απόλυτο ύψος των γεωργικών δαπανών του κοινοτικού προϋπολογισμού.

-Η καθιέρωση και η εφαρμογή άμεσων περιοριστικών παραγόντων της αύξησης της κοινοτικής γεωργικής παραγωγής όπως οι "ποσοστώσεις", τα "κατώφλια εγγύησης", οι "σταθεροποιητές" και άλλοι. Με τα μέτρα αυτά ο

μηχανισμός των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς (Κ.Ο.Α.), εφαρμόζεται μόνο για συγκεκριμένο τμήμα της κοινοτικής παραγωγής. Κάθε φορά που η κοινοτική παραγωγή, επομένως, περνά το "πλαφόν" που ορίζεται, είτε παύει να λειτουργεί ο προστατευτικός μηχανισμός, είτε λειτουργεί με πολύ χαμηλό βαθμό προστασίας.

-Η ενθάρρυνση, με άμεσες οικονομικές ενισχύσεις στους παραγωγούς, της μη καλλιέργειας συγκεκριμένων αγροτικών προϊόντων, κυρίως μέσω της εγκατάλειψης γεωργικών εκτάσεων.

-Η βαθμιαία αντικατάσταση των μηχανισμών στήριξης των τιμών (οι οποίοι και προκαλούν πλεονάσματα), με μηχανισμούς άμεσης στήριξης του εισοδήματος των παραγωγών σε ατομική βάση.

-Η προσπάθεια, πάλι με άμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις, να στραφούν οι παραγωγοί σε άλλες αγροτικές δραστηριότητες (π.χ. ενασχόληση με τα δάση, με τον αγροτουρισμό κ.λ.π.) και να απομακρυνθούν από την ενασχόληση με καθαρά παραγωγικές δραστηριότητες σε προϊόντα που προκαλούν πλεονάσματα.

ΓΕΟΓΑ (ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ)

Για κάθε μορφή κοινοτικής δράσης στην ενίσχυση των διάφορων περιφερειών της κοινότητας (ιδίως οι κατηγορίες που αποτελούν την άμεση προτεραιότητα της Περιφεριακής Πολιτικής) υπάρχει η σαφής δέσμευση ότι το ενδιαφερόμενο κράτος -μέλος θα συμμετάσχει ενεργά και στη διαδικασία κατάρτισης των προγραμμάτων αλλά και στις σχετικές δαπάνες. Η πρόβλεψη μάλιστα, είναι πως η όποια κοινοτική χρηματοδότηση δεν θα υποκαθιστά την εθνική αλλά θα την συμπληρώνει. Πρόκειται για την γνωστή κατευθυντήρια αρχή της συμπληρωματικότητας των κοινοτικών χρηματοδοτικών πόρων, οι

οποίοι δίνονται επί πλέον των όποιων εθνικών πόρων και όχι σε αντικατάστασή τους. Η κοινοτική χρηματοδότηση της περιφερειακής πολιτικής έχει ποικίλες πηγές και μια από τις σημαντικότερες της, είναι το FEOGA , δηλαδή το Ευρωπαϊκό γεωργικό ταμείο προσανατολισμού και εγγυήσεων. (Το τι ακριβώς χρηματοδοτεί αναφέρθηκε πιο πάνω σε σχέση με την Κ.Α.Π.)

GATT (ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ)

Με την απόφαση του οικονομικού και κοινωνικού συμβουλίου του Ο.Η.Ε. πραγματοποιήθηκε το 1946 , διεθνής διάσκεψη για το εμπόριο στα πλαίσια της οποίας υπογράφηκε στη Γενεύη τον Οκτώβριο του 1947 η Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου, γνωστή ως GATT . Αν και νομικά ξεκίνησε ως διεθνής συνθήκη παρά ως διεθνής οργανισμός, η εξέλιξή της την καθιέρωσε ως ένα από τους βασικότερους οργανισμούς του μεταπολεμικού διεθνούς οικονομικού συστήματος.

Η Οργάνωση περιλαμβάνει 117 μέλη (μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα). Συμμετέχουν σ' αυτήν όχι μόνο κράτη ανεπτυγμένα οικονομικά, αλλά και αναπτυσσόμενα (Μαλαισία, Καμερούν, Βραζιλία κ.λ.π.) ως και πρώην κομμουνιστικά (Ρουμανία, Πολωνία Τσεχοσλοβακία). Η πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (Κ.Α.Κ. - Κοινοπολιτεία Ανεξάρτητων Κρατών) συμμετέχει από τον Μάιο του 1990 ως παρατηρητής και πρέπει να σημειωθεί ότι περίπου άλλες τριάντα χώρες εφαρμόζουν de facto ως αρχές της οργάνωσης.

Οι αρχές αυτές αποτελούν έκφραση της φιλελεύθερης εμπορικής τάξης σύμφωνα με την οποία η ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου είναι θεμελιώδης προϋπόθεση κάθε οικονομικής ανάπτυξης. Κατά συνέπεια η οργάνωση βασίζεται στην αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού, του ανοίγματος των εμπορικών συνόρων και των οικονομιών προς τα έξω. Αποτελεί την

ενσάρκωση της εμπορικής συνεργασίας έτσι όπως την αποδέχονται τα ανεπτυγμένα βιομηχανικά κράτη.

Σκοπός της οργάνωσης είναι να εγκαθιδρύσει ένα διεθνές σύστημα κανόνων οι οποίοι θα καθορίσουν τη συμπεριφορά των κρατών στις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές τους, έτσι ώστε να επέλθει άνοδος του βιοτικού επιπέδου, επίτευξη πλήρους απασχόλησης, αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πηγών, προαγωγή της οικονομικής ανάπτυξης και ανταλλαγή αγαθών.

Για την πραγματοποίηση αυτών των σκοπών αναλαμβάνει πρωτοβουλίες επιβάλλοντας στα κράτη την ελεύθερη διακίνηση των αγαθών με μείωση των δασμών και κατάργηση των ποσοτικών περιορισμών και άλλων διακρίσεων στις εμπορικές συναλλαγές.

Επίσης για την πραγματοποίηση του σκοπού της, η GATT προβαίνει σε τακτές διαπραγματεύσεις που είναι γνωστές ως "γύροι". Οι γύροι αυτοί είναι συνήθως γνωστοί από τον τόπο που λαμβάνουν χώρα και ενώ αρχικά αφορούσαν στην κατάργηση των δασμών σήμερα ασχολούνται με το σύνολο του εμπορίου. Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί οι γύροι : Γενεύης (1947), Anuecy (1949), Torquay (1951), Γενεύης (1956), Γενεύης (1960-61 γύρος Dillon), Γενεύης (γύρος Κέννεντυ 1964-67), Γενεύης (γύρος Τόκυο 1973-79), Γενεύης (γύρος Ουρουγουάης 1986- 15 Δεκεμβρίου 1993). Η συμφωνία υπογράφηκε επίσημα στο Marakech του Μαρόκου στις 12 Απριλίου του 1994 και μετά δόθηκε για επικύρωση από τα αρμόδια όργανα των κρατών-μελών.

Βασική αρχή λειτουργίας της GATT είναι η αρχή της μη διάκρισης στις εμπορικές συναλλαγές. Εάν ένα κράτος-μέλος θελήσει να δώσει ορισμένα προνόμια, να μεταχειριστεί πιο ευνοϊκά κάποιο προϊόν που παράγεται ή προέρχεται από ένα άλλο κράτος-μέλος, υποχρεώνεται να μεταχειρίζεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο κάθε άλλο ομοειδές προϊόν που παράγεται ή

προέρχεται από τα άλλα κράτη-μέλη. Το πρώτο άρθρο της GATT καθιερώνει έτσι την ρήτρα του μάλλον ευνοούμενου κράτους που είναι και ο κεντρικός πυρήνας του διεθνούς εμπορίου.

Σε ορισμένες περιπτώσεις η GATT δέχεται εξαίρεση από την εφαρμογή της αρχής της μη διάκρισης. Το άρθρο 24 επιτρέπει την ύπαρξη προτιμησησικών καθεστώτων υπέρ των πρώην αποικιών, των μελών μιας τελωνιακής ένωσης ή μιας ζώνης ελεύθερου εμπορίου.

Παράλληλα, σύμφωνα με το άρθρο 3 της Συμφωνίας εισάγεται και η ρήτρα της εθνικής μεταχείρισης υπό την έννοια ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος οφείλει να μεταχειρίζεται τα ξένα (εισαγόμενα) προϊόντα με τον ίδιο τρόπο που μεταχειρίζεται τα εγχώρια.

Έτσι όμως ευνοούνται στην ουσία τα προϊόντα των ανεπτυγμένων χωρών και εμποδίζεται η ανάπτυξη της εγχώριας παραγωγής στις αναπτυσσόμενες χώρες.

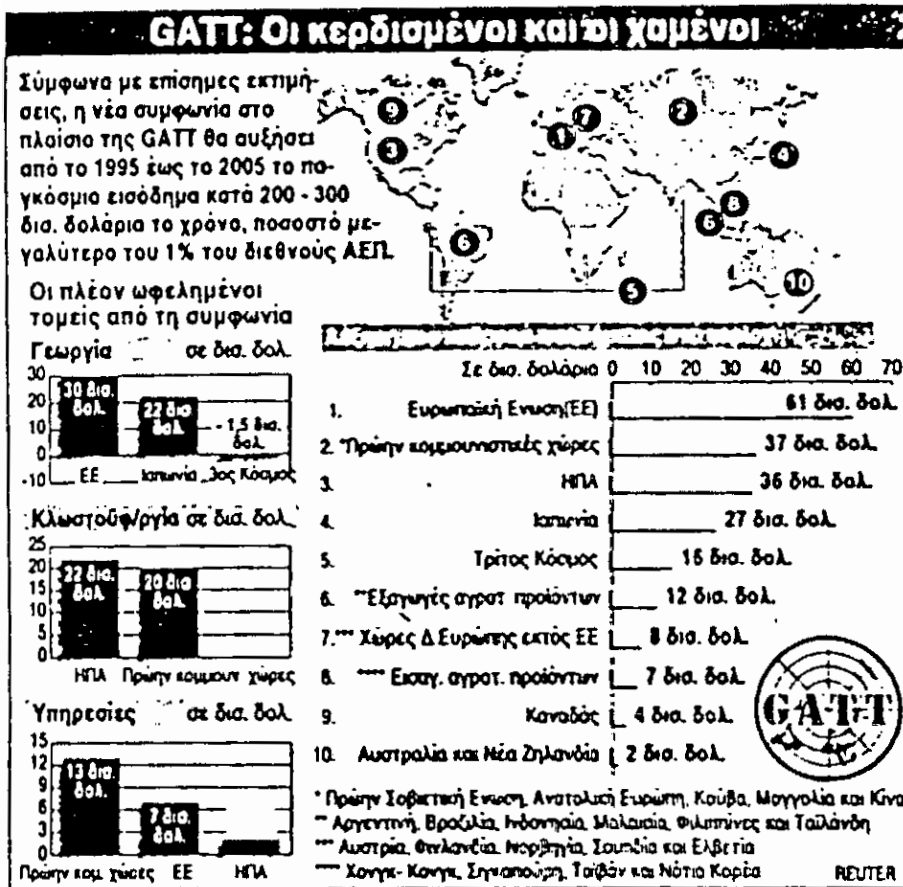
Η GATT κατάργησε τους ποσοτικούς περιορισμούς στις συναλλαγές που επέβαλλαν τα κράτη για την εξωτερική τους εμπορική προστασία. Τα προστατευτικά αυτά μέτρα μειώνουν τον όγκο των εισαγωγών και του διεθνούς εμπορίου, σε αντίθεση με τους τελωνιακούς δασμούς που αφήνουν περιθώρια ανταγωνισμού και δεν αποθαρρύνουν εντελώς την δραστηριότητα των δυναμικών οικονομικών μονάδων. Όμως μερικές εξαιρέσεις προβλέπονται (ρήτρες διαφυγής), σε περιπτώσεις που τίγονται :

- η διατήρηση της ισορροπίας στο εξωτερικό ισοζύγιο πληρωμών
- τα αγροτικά προϊόντα
- η ανάπτυξη ορισμένων κλάδων παραγωγής στις αναπτυσσόμενες χώρες (τα τελευταία χρόνια οι περισσότεροι ποσοτικοί περιορισμοί επιβάλλονται κυρίως στο εμπόριο αγροτικών προϊόντων στην χαλυβουργία και στην

κλωστοϋφαντουργία, τομείς δηλαδή, που ενδιαφέρουν τις αναπτυσσόμενες χώρες).

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΓΥΡΟΥ ΤΗΣ ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗΣ

(πηγή: Δ.Ο.Ο. Π. Νικολόπουλος - Σημειώσεις)

B. ΠΙΝΑΚΕΣ

ΕΡΕΥΝΑ 1994

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ 1994

<u>ΣΙΤΗΡΑ</u>	<u>ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ</u>
Σιτάρι (μαλακό)	10.341
Σιτάρι (σκληρό)	7.275
Κριθαρι	4.324
Βρώμη	14.000
Σίκαλη	8
Καλαμπόκι	18.757
<u>ΟΣΠΡΙΑ</u>	
Φασόλια	973
Κουκιά	68
Λαθούρια	1
Ρεβίθια	77
Μπιζέλια	39
Φακές	16
<u>ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΦΥΤΑ</u>	
Καπνός	2
Σουσάμι	28
<u>ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΦΥΤΑ</u>	
Χόρτα	10.650
Αραβόσιτος	393
Τριφύλλι	29.521

<u>ΠΕΠΟΝΟΕΙΔΗ-ΠΑΤΑΤΕΣ</u>	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ
Καρπούζια	29.230
Πεπόνια	2.350
Πατάτες (συνολο)	119.262
<u>ΛΑΧΑΝΙΚΑ</u>	
Κουνουπίδια	5.715
Ντομάτες (βιομηχανικές)	27.085
Ντομάτες (νωπής χρήσης)	25.289
Πράσσα	38
Κρεμμύδια ξερά	2.489
Μπάμιες	710
Μελιτζάνες	1.113
<u>ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ</u>	
Μούστος	49.465
Σταφύλια	7.262
Σταφίδα Κορινθιακή	11.189
Σουλτανίνα	7
<u>ΜΕΡΙΚΑ ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ</u>	
Λεμόνια	47.674
Πορτοκαλία	14.063
Μανταρίνια	724
Αχλάδια	3.683
Μήλα	2.478
Ροδάκινα	1.345
Βερίκοκα	402
Κεράσια	2.072
Αμύγδαλα	2.234

Καρύδια	1.531
Ελιές (βρώσιμες)	411
Ελιές (ελ/σεως)	82.752
Ελαιόλαδο	12.772
<u>ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ</u>	
Γάλα	47.206
Κρέας	8.284
Τυρί (μαλακό)	5.513
Τυρί (σκληρό)	483
Βούτυρο (νωπό)	278
Βούτυρο (λιωμένο)	105
Λίπος χοιρινό	39
Μαλλιά προβατίσια	392
Μέλι	162
Ψάρια (εσωτερικών υδάτων)	139
Αυγά (χιλιάδες τεμάχια)	29.374

Συγκριτικά με τους άλλους νομούς της Πελοποννήσου, ο νομός Αχαΐας όσο αφορά την παραγωγή προϊόντων κατακτά αν όχι πάντα την πρώτη θέση, μια από τις τρεις πρώτες θέσεις.

νακας Κ10: Καταστήματα με μέση ετήσια απασχόληση, καταστήματα με απασχολούμενους 50 άτομα και άνω, μέση ετήσια απασχόληση και έτος λειτουργίας αυτών κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

κλάδος	1	2	3	4	Σύνολο	πριν το 1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	Δεν δηλώσαν
64	1	4.924	2.192	152	204	197	203	237	287	294	422	424	267	45			
	2	9.283	4.311	291	412	373	387	423	516	531	699	748	510	84			
	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-		
	4	138	88	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50	-		
66	1	1.946	744	52	84	70	91	103	118	140	202	183	121	38			
	2	4.420	1.903	142	178	189	191	195	257	261	392	365	251	93			
	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	4	200	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
7	1	229	96	8	10	6	5	10	17	15	13	16	9	24			
	2	2.785	1.797	28	20	12	101	41	218	51	40	31	20	426			
	3	11	6	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	3			
	4	1.688	1.259	-	-	-	80	-	133	-	-	-	-	216			
71	1	176	63	7	10	6	4	10	16	13	12	15	9	11			
	2	1.535	1.120	19	20	12	21	41	85	25	39	28	20	104			
	3	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	4	850	850	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
72	1	7	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2			
	2	44	35	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	8			
	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
73	1	46	29	1	-	-	1	-	1	2	-	1	-	11			
	2	1.206	641	9	-	-	80	-	133	26	-	3	-	314			
	3	7	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	3			
	4	838	409	-	-	-	80	-	133	-	-	-	-	216			
8	1	725	203	37	34	24	30	27	50	75	94	73	52	26			
	2	2.312	1.019	109	43	44	117	102	198	131	154	151	67	177			
	3	6	3	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-			
	4	466	277	-	-	-	54	51	85	-	-	-	-	-			
81	1	82	36	7	2	-	5	4	8	1	2	2	3	12			
	2	1.273	720	60	5	-	80	71	138	6	4	28	7	153			
	3	6	3	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-			
	4	466	277	-	-	-	54	51	85	-	-	-	-	-			
82	1	61	19	1	2	2	3	2	4	7	9	7	-	5			
	2	212	87	1	4	6	10	2	13	17	35	25	-	12			
	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
83	1	502	146	29	29	22	21	20	34	55	63	45	30	8			
	2	688	205	48	33	38	26	26	41	83	81	61	34	11			
	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
84	1	80	2	-	1	-	1	1	4	12	20	19	19	1			
	2	140	6	-	1	-	1	3	6	26	34	37	26	0			
	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
9	1	731	302	28	26	26	22	26	54	47	76	72	42	10			
	2	1.438	612	68	81	76	47	41	98	97	118	115	55	30			
	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
92	1	18	6	3	2	2	-	1	-	3	-	1	-	-			
	2	89	44	21	3	11	-	1	-	9	-	1	-	-			
	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
95	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	2	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
96	1	21	4	-	2	1	-	-	4	2	3	2	-	3			
	2	183	72	-	31	7	-	-	20	13	15	7	-	18			
	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
97	1	172	53	8	4	7	4	8	11	14	30	19	10	4			

Πίνακας 14. Αριθμός φορολογουμένων και δηλωθέν εισόδημα,

Σε χιλιάδες δραχμές

Νομός	Σύνολο ομάδων επαγγελματιών		Εισοδηματίες		Εμποροι, βιομήχανοι - βιοτέχνες, επαγγελματίες			
	Αριθμός φορολογουμένων	Δηλωθέν εισόδημα	Αριθμός φορολογουμένων	Δηλωθέν εισόδημα	α		β	
					Αριθμός φορολογουμένων	Δηλωθέν εισόδημα	Αριθμός φορολογουμένων	Δηλωθέν εισόδημα
Ενικό σύνολο	3.218.723	7.435.624.697	293.820	332.853.693	685.263	1.280.493.804	3.926	22.942.401
Έως Διοικήσεως Πρωτεύουσας	1.375.033	3.550.333.355	147.551	179.991.941	230.008	518.831.478	1.405	10.176.060
Κεσαλονίκη (πόλη)	324.846	768.246.309	24.696	29.588.436	72.615	141.674.401	748	3.944.041
Αττικής και Ακαρνανίας	41.436	79.800.426	3.548	3.087.679	11.423	18.716.908	44	169.333
Αργολίδας	25.949	47.157.972	2.130	2.336.357	7.086	11.041.213	38	147.368
Αρκαδίας	22.140	47.631.332	1.957	1.963.439	5.081	8.460.355	26	165.033
Αρτας	14.113	28.496.159	1.074	979.285	3.620	5.190.153	7	44.766
Αιτωλίας	120.956	261.674.228	9.310	10.679.464	25.743	49.263.257	101	642.619
Αιφίας	82.199	185.886.825	8.338	8.721.776	17.394	32.321.541	107	631.015
Αιωτίας	32.144	70.946.467	2.008	2.154.997	6.783	12.074.703	23	104.281
Αρβανίων	6.912	11.956.918	531	442.608	1.549	2.393.304	6	15.801
Αργολίας	25.094	51.345.769	2.017	1.730.122	5.938	9.994.520	51	246.202
Αρκαδική	49.161	107.426.877	4.452	5.625.132	13.907	26.226.463	92	619.665
Αρκαδίας	30.969	64.852.698	2.180	2.126.767	7.575	11.811.787	47	173.039
Αρκαδίας	54.957	119.075.128	3.636	3.696.606	12.567	19.913.822	45	243.285
Αρκαδίας	3.459	6.920.299	270	237.091	934	1.343.569	1	8.940
Αρκαδίας	9.738	17.069.199	1.129	1.105.525	3.387	5.248.858	4	13.351
Αρκαδίας	29.562	52.923.851	2.532	2.312.459	8.593	10.852.592	18	70.926
Αρκαδίας	36.079	68.350.627	2.684	2.575.801	8.347	13.125.689	43	235.797
Αρκαδίας	66.860	152.264.517	5.464	6.564.841	17.412	32.466.510	113	717.362
Αρκαδίας	8.691	16.422.389	862	778.444	2.656	4.083.686	7	24.178
Αρκαδίας	15.095	24.580.701	789	683.989	4.616	6.411.132	27	100.053
Αρκαδίας	40.942	88.674.806	3.566	3.296.982	9.719	16.219.569	17	89.840
Αρκαδίας	38.287	82.321.675	2.428	2.320.867	9.638	16.218.148	99	370.964
Αρκαδίας	23.817	44.769.374	1.529	1.305.033	6.187	8.529.996	16	84.572
Αρκαδίας	16.190	23.040.691	1.788	1.396.231	6.550	7.647.776	6	79.772
Αρκαδίας	31.887	60.908.786	2.787	2.936.042	9.684	15.025.011	31	115.637
Αρκαδίας	9.148	17.850.666	935	926.933	2.478	4.090.824	—	—
Αρκαδίας	18.614	32.544.589	1.887	1.821.205	4.059	5.831.687	15	56.551
Αρκαδίας	42.347	94.926.568	2.678	2.224.979	8.949	13.320.125	34	264.520
Αρκαδίας	34.064	67.931.445	3.174	3.497.394	8.123	13.029.790	30	120.802
Αρκαδίας	27.653	55.738.102	2.330	2.330.599	9.279	17.813.754	19	92.263
Αρκαδίας	18.415	31.458.551	2.192	1.865.752	4.908	7.260.829	37	106.883
Αρκαδίας	71.081	148.538.538	4.971	6.030.514	16.290	27.239.031	98	500.057
Αρκαδίας	18.129	38.363.900	1.330	1.594.549	4.641	7.978.007	37	159.784
Αρκαδίας	22.540	47.216.706	2.148	2.279.910	6.188	9.585.802	44	233.019
Αρκαδίας	5.078	9.925.434	493	416.645	1.875	2.693.637	—	—
Αρκαδίας	57.015	128.900.252	3.564	4.088.605	12.843	22.175.358	61	255.035
Αρκαδίας	36.826	74.525.349	3.249	3.201.665	9.401	15.147.358	44	179.604
Αρκαδίας	20.704	42.923.202	1.390	1.227.556	4.153	6.973.853	38	131.685
Αρκαδίας	30.139	54.154.220	2.224	2.070.316	8.006	11.240.622	56	212.151
Αρκαδίας	26.244	47.614.824	2.877	2.413.337	8.550	12.395.616	25	164.183
Αρκαδίας	12.983	25.200.387	952	877.576	4.023	5.617.698	7	33.888
Αρκαδίας	14.147	32.419.871	1.034	1.211.022	4.198	7.360.697	22	86.628
Αρκαδίας	18.941	37.024.179	1.263	1.007.751	4.273	6.932.787	17	82.545
Αρκαδίας	9.990	20.926.245	787	858.465	2.933	4.815.955	23	148.208
Αρκαδίας	39.598	72.809.943	3.022	2.625.785	10.991	15.475.651	45	240.531
Αρκαδίας	27.378	52.672.771	2.284	1.891.629	7.716	10.519.617	29	124.357
Αρκαδίας	39.432	80.654.931	2.353	2.590.529	9.207	14.502.090	22	126.338
Αρκαδίας	11.662	22.626.467	1.121	765.022	2.548	3.346.595	11	39.983
Αρκαδίας	7.642	16.172.141	479	489.190	1.835	2.838.550	7	41.334
Αρκαδίας	21.081	37.973.539	1.447	1.412.231	7.084	10.073.508	6	24.567
Αρκαδίας	36.480	80.226.461	2.824	3.080.311	8.917	14.844.967	54	194.352
Αρκαδίας	14.876	31.238.238	1.562	1.416.312	2.805	4.304.950	23	89.233

α: Δεν τήνουν βιβλία Γ κατηγορίας του Κ.Φ.Σ.

β: Τήνουν βιβλία Γ κατηγορίας του Κ.Φ.Σ.

κατά ομάδες επαγγελματιών και κατά νομό

Γεωργοί - κτηνοτρόφοι, εμεταλλευτές οσών, αλιείς		Μισθωτοί		Ελεύθεροι επαγγελματίες		Συνταξιούχοι	
Αριθμός φορολογουμένων	Δηλωθέν εισόδημα	Αριθμός φορολογουμένων	Δηλωθέν εισόδημα	Αριθμός φορολογουμένων	Δηλωθέν εισόδημα	Αριθμός φορολογουμένων	Δηλωθέν εισόδημα
121.525	125.425.182	1.375.998	3.765.515.226	120.570	475.415.540	514.317	1.427.977.050
1.335	2.615.495	612.990	1.771.523.852	65.178	268.573.420	316.566	798.621.109
4.453	5.598.854	147.812	395.249.052	14.914	55.147.059	59.508	137.044.467
3.048	3.012.511	15.729	39.760.313	1.117	4.417.032	6.529	12.636.651
4.108	4.140.239	8.039	19.917.336	850	2.207.301	3.897	7.368.159
1.690	1.552.416	8.903	25.357.565	468	1.909.715	4.015	8.222.808
733	702.531	6.085	15.495.815	410	1.700.598	2.184	4.383.011
4.936	8.056.939	55.847	139.448.154	2.420	9.078.219	22.599	46.505.576
1.998	1.824.710	36.322	96.436.895	2.985	11.074.177	15.057	34.876.710
4.216	5.058.244	14.267	41.030.702	811	2.370.260	4.236	8.153.279
901	739.653	2.396	5.704.586	183	673.672	1.348	1.987.294
1.328	1.429.818	10.478	26.392.104	891	2.504.682	4.591	9.048.321
878	1.141.652	23.233	56.115.931	1.367	5.540.257	5.232	12.157.776
2.884	2.828.287	13.563	36.718.630	774	3.340.179	3.946	7.854.006
2.123	2.209.682	25.006	65.231.878	1.220	4.882.275	10.360	22.897.581
138	80.331	1.648	4.147.589	67	285.827	401	816.952
1.228	964.263	2.631	6.611.235	231	881.172	1.148	2.234.794
3.018	2.983.794	10.350	25.820.531	676	2.511.575	4.375	8.371.974
5.180	5.874.693	14.160	34.498.854	916	3.208.639	4.749	8.831.154
3.403	3.493.771	29.740	79.123.851	2.363	9.523.137	8.365	20.375.046
811	652.503	2.983	7.918.652	225	889.083	1.147	2.075.843
2.119	2.067.407	5.598	11.978.872	173	505.720	1.773	2.833.527
1.195	1.260.959	17.539	46.486.337	1.555	5.714.212	7.351	15.606.908
1.979	1.901.453	15.868	42.677.350	1.065	3.977.618	7.214	14.855.275
3.832	4.450.521	8.291	21.143.023	699	2.707.959	3.263	6.548.271
832	594.783	4.784	9.017.183	366	1.321.006	1.884	2.983.939
984	875.274	12.536	27.875.227	977	3.612.527	4.888	10.469.069
425	395.841	3.281	8.080.134	219	793.504	1.810	3.563.429
2.832	2.752.194	7.094	16.839.594	310	1.054.319	2.417	4.189.038
1.556	1.386.824	22.691	63.373.867	1.076	4.001.220	5.365	10.355.032
4.937	4.436.037	12.048	33.738.389	879	3.228.311	4.873	9.880.721
911	979.505	9.511	22.439.378	562	2.052.317	5.041	10.030.286
2.972	2.580.641	4.844	12.278.887	408	1.505.080	3.054	5.860.480
10.045	12.660.235	28.634	75.281.388	2.221	8.273.578	8.822	18.553.736
1.854	2.156.625	6.955	18.183.699	451	1.757.871	2.861	6.535.365
890	787.573	8.661	23.131.222	585	2.269.020	4.024	8.930.161
129	125.769	1.610	4.584.280	159	575.551	812	1.549.553
2.257	2.889.381	24.569	67.064.896	1.758	6.602.323	11.963	25.834.654
3.628	3.308.335	13.282	35.850.530	960	3.728.064	6.262	13.109.793
1.615	1.470.064	10.614	26.176.627	520	2.053.687	2.374	4.889.742
5.293	5.528.077	10.052	25.826.896	633	2.218.939	3.875	7.057.219
1.949	1.818.624	8.902	22.266.616	800	2.559.691	3.141	5.896.758
1.090	764.096	4.798	13.044.383	355	1.284.216	1.758	3.578.529
622	721.296	5.596	15.610.005	492	1.993.787	2.183	5.436.436
2.689	2.231.704	7.831	19.996.840	506	1.968.415	2.362	4.804.136
235	207.111	3.866	9.829.191	214	910.599	1.932	4.158.716
4.628	4.527.043	14.214	35.863.735	1.054	3.827.096	5.644	10.250.102
2.002	1.933.942	10.665	27.351.482	904	3.281.125	3.778	7.570.619
4.420	5.153.703	15.716	41.211.691	955	3.406.302	6.759	13.664.279
944	892.652	4.986	13.310.017	230	946.728	1.822	3.325.469
239	197.949	3.341	8.882.586	176	670.693	1.565	3.051.839
1.955	2.134.221	7.771	18.891.103	398	1.276.284	2.420	4.161.624
2.102	2.067.678	14.821	39.801.391	1.152	4.445.487	6.810	15.792.275
261	208.291	5.967	15.954.884	292	1.175.012	3.966	8.089.556

ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 1980 - 1991

ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ				ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ			
Σ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ	ΕΝΕΡΓΟΙ	ΑΝΕΡΓΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΜΙΣΘΩΤΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΝΕΡΓΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ	
ΕΡΓΑ. ΔΥΝ.	ΑΠΑΣΧ.		ΑΝΕΡΓΩΝ %			ΑΝΕΡΓΩΝ %	
1980	2.274,3	2.210,7	63,5	2,79	1.551,1	37,2	2,4
1981	3.677,8	3.529,3	148,5	4,00	1.576,5	42,5	2,7
1982	3.717,7	3.501,8	215,9	5,80	1.590,1	50,6	3,2
1983	3.841,8	3.540,1	301,7	7,85	1.630,9	61,6	3,8
1984	3.867,9	3.552,9	315,0	8,14	1.675,5	71,2	4,2
1985	3.892,5	3.588,6	303,9	7,81	1.736,3	89,0	5,1
1986	3.887,8	3.600,9	286,9	7,38	1.804,9	110,5	6,1
1987	3.883,6	3.597,4	286,2	7,37	1.854,4	117,9	6,4
1988	3.960,8	3.657,4	303,4	7,66	1.803,5	115,3	6,4
1989	3.966,9	3.670,9	296,0	7,46	2.060,7 Ε.Δ	133,9	6,5
1990	3.999,9	3.719,1	280,8	7,02	2.067,4 Ε.Δ	144,1	6,5
1991	3.932,5	3.632,4	301,1	7,7	2.190,2* Ε.Δ	176,2*	7,8*
1992	4.034,3*	3.684,5	349,8	8,67	2.245,1* Ε.Δ	184,7*	7,6*
1993	4.053,2*	3.656,2	397,0	9,79	2.286,9* Ε.Δ	175,9*	7,1*

τήρηση : Η Διαφορά των % ανεργίας από το 1981 - 1985, οφείλεται στο ότι μέχρι το 1985 που εφαρμόστηκε η νέα Νομοθεσία Προστασίας της Ανεργίας (ΕΣΠΑ) καλύπτετο από τον ΟΑΕΔ μόνο το 40%, ενώ έκτοτε καλύπτεται το 55% περίπου.

* Προσωρινά στοιχεία

Ε.Δ = Εργατικό Δυναμικό

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ

- ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

1. ΕΞΠΡΕΣ
2. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ
3. ΠΡΩΤΗ ΤΗΣ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ
4. ΗΜΕΡΑ
5. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
6. ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

- ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ
2. ΔΕΛΤΙΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΑΧΑΪΑΣ
3. ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ

- ΒΙΒΛΙΑ

1. ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ (Λαμ. Βρεττού- Παν. Καρύμπαλη) ΠΑΤΡΑ 1982
2. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ (Α.Α.Μαρασλής) ΠΑΤΡΑ 1983
3. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ(Δημ. Ζαχαριάδη-Σούρα)

- ΑΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ

1. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Τ.Ε.Ι. (Πτυχιακές εργασίες, 513, 1398, 1356, 603657, 1104 1095, 1049, 1198, 1014)
2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΑΤΡΩΝ (Ερμού 70 τηλ. 276.303)

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

(Συνέχεια προσαρτήματος)

- Ν.1262/82
- Ν. 1892/90
- Ν. 2229/94
- Ν. 2234/94

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ
ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΛΑΓΟΥΣΑΚΟΥ Α.- ΣΜΥΡΝΙΩΤΗ Ε.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ, 16 ΙΟΥΝΙΟΥ 1982

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
70

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1262

για την παροχή κινήτρων ενίσχυσης της Οικονομικής και Ιφρευδιακής Ανάπτυξης της Χώρας και υλοποίηση-υπαρξών διατάξεων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

υμειν και εκδίδομεν τον κατωτέρω υπό της Βουλής, ψη-
τα νόμον:

Άρθρο 1.

Έννοια Παραγωγικής Έπένδυσης.

Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νόμου
ιγική επένδυση θεωρείται:

Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός βιομηχα-
των και κτιριακών εγκαταστάσεων, καθώς και έσοδη-
εγκαταστάσεων των επιχειρήσεων.

Η αγορά μη χρησιμοποιούμενων, αποπερατωθέντων ή
ων βιομηχανοστασίων και συναφών κτιριακών και δο-
των εγκαταστάσεων, που η έναρξη της κατασκευής τους
έλασ στην τελευταία πενταετία πριν από τη δημοσίευ-
του νόμου.

Η αγορά κινούργων μηχανημάτων και λοιπού μηχα-
του ή τεχνικού εξοπλισμού παραγωγής. Η αγορά κτι-
ων ηλεκτρονικών υπολογιστών και λοιπών συστημάτων
γράφησης ή αυτοματοποίησης διαδικασιών.

Δε δαπάνες επενδύσεων που αποσκοπούν στην είταγωγή,
ξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας. Η δαπάνη
στασης πρότυπης δοκιμαστικής μονάδας. Οι δαπάνες
των για εφαρμοσμένη έρευνα, και η αγορά οργάνων ή
μεύ εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή με-
τικής έρευνας.

Δε δαπάνες μεταφοράς για μεταγκατάσταση ύφισταμ-
πραγωγικών μονάδων σε λιγότερο αναπτυγμένες πε-
η μετά στην ίδια περιοχή, αλλά σε βιομηχανική ή
ική ζώνη.

Η κατασκευή καινούργιων αποθηκευτικών χώρων, ψυ-
χώρων, χώρων ξήρασης και συντήρησης προϊόντων,
και η αγορά καινούργιων αυτοκινήτων—ψυγείων ή
—ψυγείων, εγχώριες κατασκευές.

Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων δικινητήρι-
και μαζικής μεταφοράς εργατοτεχνιτών και υπαλλ-
προσωπικού, ως και εξοπλισμού και εγκαταστάσεων
ρησ ύλικών.

Η ανέγερση καινούργιων εργατικών κατοικιών για τη
η προσωπικού της επιχείρησης, καθώς και κτιρίων ή
στάσεων ή εξοπλισμού προοριζομένων να χρησιμοποιη-
ιδ, την άναψυχή ή συνεστίαση εργατών και υπαλλήλων,

και εφ' όσον κατασκευάζονται στην περιοχή που είναι εγκατα-
στημένη ή επιχείρηση.

θ) Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός ξενοδοχεια-
κών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών
πηγών και ή αγορά εξοπλισμού τους. Οι δαπάνες για μόνιμες
εγκαταστάσεις κατακτηρωτικών κέντρων (CAMPINGS)
και εγκαταστάσεις χειμερινού τουρισμού, ως και για κατα-
σκευή και εξοπλισμό διμερισμάτων για τουριστική χρήση.

ι) Οι δαπάνες επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής
διατηρητέων παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενώνες ή
ξενοδοχειακές μονάδες, ανεξάρτητα εάν βρίσκονται εντός ή
εκτός οικισμών που χαρακτηρίζονται παραδοσιακοί ή δικ-
τηρητέοι. Η ανάκαινιση παραδοσιακού χαρακτήρα ξενοδο-
χειακών μονάδων που κρίνονται διατηρητέες και που προστα-
τεύονται από ειδικό νομικό καθεστώς όρων δόμησης. Οι δα-
πάνες ανάκαινισης διατηρητέων παραδοσιακών ή ιστορικών
κτιρίων από Όργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης με σκοπό
τή μετατροπή τους σε αναγκίους χώρους κοινωνικών και
πολιτιστικών λειτουργιών.

2. Δεν θεωρείται παραγωγική επένδυση ή δαπάνη επι-
βατικών αυτοκινήτων μέχρις έξι (6) θέσεων, επίπλων και
σκευών γραφείων ή οικόπεδων ή γηπέδων.

Άρθρο 2.

Υπαγόμενες Επιχειρήσεις.

1. Υπάγονται στο νόμο αυτό οι ακόλουθες επιχειρήσεις:

α) Μεταποιητικές (βιομηχανικές, βιοτεχνικές και χειρο-
τεχνικές) επιχειρήσεις όλων των κλάδων.

Περιλαμβάνονται στις παραπάνω επιχειρήσεις και οι
βιοτεχνικές επιχειρήσεις παραδοσιακών οικοδομικών ύλικών,
όπως πέτρας τοιχοποιίας, θαπέδων και στέγης, μαρμαροπλα-
κας, κεραμιδιών και τούβλων παραδοσιακών τύπων, διαφόρων
κεραμικών θαπέδων και ειδικών κονιαμάτων. Επίσης βιοτε-
χνικές και εργατήρια παραδοσιακών κατασκευών, όπως ξυ-
λουργεία, επίπλοποιεία, τειθρουργεία, μαρμαρογλυφεία και
άλλα εργατήρια κατεργατίας οικοδομικού μαρμάρου ή πέ-
τρας. Εργατήρια χειροτεχνίας, οικόπεγους, κεραμικής, κο-
σμηματοποιίας, ύφαντικής, ταπητουργίας και γουναποιίας.

β) Γεωργικές, κτηνοτροφικές και αλιευτικές επιχειρήσεις
προηγμένης τεχνολογίας.

γ) Μεταλλευτικές και εξορυκτικές επιχειρήσεις, στις
όποιες περιλαμβάνονται και οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης
μαρμάρων, σχιστολιθικών πλακών και βιομηχανικών όρυκτων.

δ) Κέντρα Τεχνικής Βοήθειας για την βιομηχανία και
βιοτεχνία που ιδρύονται από Συμπαιρισμούς, Έπιμελήτηρια,
Έπισημαματικές Οργανώσεις, τον ΕΟΜΜΕΧ και το ΕΛ-

ΚΕΠΑ, σκοπός των οποίων είναι: η παροχή τεχνικών συμβουλών και πληροφόρηση στους επενδυτές, σχετικά με την τεχνολογική κατάσταση του κλάδου, την οργάνωση της παραγωγής, τη διαχείριση της επιχείρησης, τη σύνθεση του προσωπικού, τη μελέτη της αγοράς και του απαραίτητου μηχανολογικού εξοπλισμού.

ε) 'Επιχειρήσεις 'Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή Συνεταιρισμών που κάνουν επενδύσεις για την ανέγερση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στα πλαίσια του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού.

στ) 'Επιχειρήσεις αγροτικών ή αγροτοβιομηχανικών συνεταιρισμών για επενδύσεις σε μηχανικά μέσα σποράς, καλλιέργειας, συγκομιδής και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων.

ζ) 'Επιχειρήσεις που παράγουν για δικό τους λογαριασμό ή για τρίτους ενέργεια σε μορφή αερίου, θερμού νερού ή ατμού.

η) 'Επιχειρήσεις που έχουν αντικείμενο δραστηριότητας την παραγωγή μηχανισμών εξοικονόμησης ενέργειας και αξιοποίησης γεωργικών και βιομηχανικών απορριμμάτων και απόβλητων.

θ) 'Επιχειρήσεις αποξήρανσης αγροτικών προϊόντων, κατάψυξης ή αφυδάτωσης γεωργικών, κτηνοτροφικών και ψυγυγίων προϊόντων.

ι) Ναυπηγο-επισκευαστικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις πλωτών δεξαμενών, διαλυτηρίων πλοίων, αυτοπλοϊκές επιχειρήσεις εύρειας λαϊκής συμμετοχής για προμήθεια καινούργιων σκαφών εγχώριας κατασκευής ή μεταχειρισμένων, έφ' όσον η ηλικία τους δεν ξεπερνά τα έπτά (7) χρόνια ή και για επίσκεψη μεταχειρισμένων πλοίων και άλλων επίχειρήσεις για την προμήθεια καινούργιων σκαφών εγχώριας κατασκευής.

ια) 'Επιχειρήσεις ύγρων καυσίμων και υγραερίων έφ' όσον πραγματοποιούν επενδύσεις για τη δημιουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης και εξοπλισμού μεταφοράς ή διακίνησης ύγρων καυσίμων και υγραερίων σε απομακρυσμένες νησιώτικες περιοχές και έχουν την έδρα τους στο ναυό που άνηκει το νησί. Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, δημοσιευμένη στην 'Εφημερίδα της Κυβέρνησης, όρίζονται οι απομακρυσμένες νησιώτικες περιοχές.

ιβ) Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, ξενώνες, σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς αυτού του νόμου και έφ' όσον πρόκειται για ανέγερση ή επέκταση ξενοδοχείων μέχρι 300 κλινών συνολικά.

ιγ) Κατασκηνωτικά κέντρα (CAMPINGS), κατασκευαζόμενα με τις προδιαγραφές και την έγκριση του ΕΟΤ, μόνο για τις δαπάνες μονών εγκαταστάσεων τους, καθώς επίσης και διαμερίσματα για τουριστική χρήση.

ιδ) 'Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης ιαματικών πηγών και κέντρα χειμερινού τουρισμού.

ιε) Οικόιες ή κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα, διασκευαζόμενα σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές επιχειρήσεις ή εργαστήρια παραγωγής παραδοσιακών βιοτεχνικών προϊόντων ή χειροτεχνημάτων, με την έγκριση του Υπουργείου Πολιτισμού και 'Επιστημών ή του Υπουργείου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος καθώς και του Ε.Ο.Τ. ή του ΕΟΜΜΕΧ, έφ' όσον δεν υπάρχει συγκέντρωση ιδιοκτησίας πέρα από τρεις μονάδες στο ίδιο φυσικό πρόσωπο ή επιχειρηματικό φορέα.

ιστ) 'Επιχειρήσεις αυτού του άρθρου συνεταιρισμών ή επιχειρήσεις 'Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

2. Οι διατάξεις αυτού του νόμου δεν εφαρμόζονται για επενδύσεις δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών. Η εξαίρεση δεν αφορά τις θυγατρικές τους εταιρείες καθώς επίσης και εταιρείες των 'Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των συνεταιρισμών, έφ' όσον περιλαμβάνονται σε μίξ από τις κατηγορίες επενδύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 3.

Περιοχές της 'Επικράτειας.

Η ενίσχυση της αποκέντρωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων και της περιφερειακής ανάπτυξης πραγματοποιείται με την κατανομή του 'Ελληνικού χώρου στις εξής ειδικές περιοχές ανάπτυξης:

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού σε επιχειρήσεις του άρθρου 2 εκτός των περιπτώσεων β, γ και ιδ, η 'Επικράτεια διαιρείται στις παρακάτω περιοχές:

ΠΕΡΙΟΧΗ Α'

Ο νομός 'Αττικής (εκτός από τις επαρχίες Τροιζηνίας, Κυθρών και Λαυρεωτικής), το τμήμα του νομού Κορινθίας που συνορεύει με το νομό 'Αττικής και μέχρι τον Ισθμό Κορίνθου, ο νομός Θεσσαλονίκης εκτός από το τμήμα δυτικά του ποταμού 'Αξιού και της επαρχίας Λαγκαδά.

ΠΕΡΙΟΧΗ Β'

Οι νομοί Βοιωτίας, Μαγνητίας, Λάρισας, Κορινθίας (εκτός από το τμήμα που συνορεύει με το νομό 'Αττικής και μέχρι τον Ισθμό Κορίνθου), 'Αχαΐας πλην της επαρχίας Καλαβρύτων, 'Ηρακλείου, ή περιοχή της πόλης της Ρόδου που καθορίζεται από άκτινα 15 χιλιομέτρων από το Νομαρχιακό κατάστημα της πόλης, οι επαρχίες Λαυρεωτικής και Τροιζηνίας, το τμήμα του νομού Θεσσαλονίκης δυτικά του ποταμού 'Αξιού, ή επαρχία Λαγκαδά και η πόλη της Χαλκίδας.

ΠΕΡΙΟΧΗ Γ'

Οι νομοί 'Ημαθίας, Κοζάνης, Καβάλας, Φωκίδας, Τρικάλων, Καρδίτσας, Αιτωλοακαρνανίας, Έβρου (πλην της πόλης Χαλκίδας), 'Αρτας, Πρέβεζας, Θεσπρωτίας, 'Ιωαννίνων, Καστοριάς, Πέλλας, Χαλκιδικής, Κιλκίς, Σερρών, Δράμας, 'Ηλείας, Μεσσηνίας, Χανίων, Κέρκυρας, Φθιώτιδας, Πιερίας, 'Αργολίδας, 'Αρκαδίας, Λακωνίας, Λευκάδας, Κεφαλονιάς, Ζακύνθου, Εύβοιας, Γρεβενών, Φλώρινας, Ρεθύμνου, Λασιθίου, Κυκλάδων και οι επαρχίες Κυθρών και Καλαβρύτων. Επίσης τα τμήματα της 'Επικράτειας που δεν έμπίπτουν στις λοιπές περιοχές εκτός των άκτινικών περιοχών των διαφόρων νομών (πλην της Νήσου Κέρκυρας) σε απόσταση 20 χιλιομέτρων από τα σύνορα καθώς και των Δήμων ή Κοινοτήτων των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη των 20 χιλιομέτρων.

ΠΕΡΙΟΧΗ Δ'

Οι νομοί Λέσβου, Χίου, Σάμου, Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου, Δωδεκανήσου πλην της περιοχής της πόλης Ρόδου που καθορίζεται από άκτινα 15 χιλιομέτρων από το νομαρχιακό κατάστημα της πόλης, οι άκτινικές περιοχές των διαφόρων νομών (πλην της νήσου Κέρκυρας) σε απόσταση 20 χιλιομέτρων από τα σύνορα καθώς και οι Δήμοι ή Κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη των 20 χιλιομέτρων.

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νόμου σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, ξενώνες, ενοικιαζόμενα διαμερίσματα, κατασκηνωτικά κέντρα (CAMPINGS) και επιχειρήσεις εκμετάλλευσης ιαματικών πηγών και κέντρων χειμερινού τουρισμού, η 'Επικράτεια κατανέμεται στις ακόλουθες περιοχές:

ΠΕΡΙΟΧΗ Α'

Ο νομός 'Αττικής (εκτός από την επαρχία Τροιζηνίας, τα νησιά Αίγινα, Σπέτσες, Ύδρα και την επαρχία Κυθρών) και ο νομός Θεσσαλονίκης.

ΠΕΡΙΟΧΗ Β'

Τα νησιά Κέρκυρα (εκτός της περιοχής Λευκίμης από γερφύρι Μεσογής μέχρι Κάβο καθόλο το τμήμα του νησιού), Μύκονος, Σκιάθος, Αίγινα, Σπέτσες, Ύδρα, ή επαρχία Τροιζηνίας, οι επαρχίες Τεμένους και Ηλετιάδας του νομού 'Ηρακλείου, ή επαρχία Μιραμπέλλου του νομού Λα-

η περιοχή της πόλης της Ρόδου με βάθος 10 χιλ. από το νομαρχιακό κατάστημα της πόλης και η Χαλκίδα του νομού Εύβοιας.

ΕΡΓΟΧΗ Γ'

νομοί Βοιωτίας, Ρεθύμιου, Λασιθίου, Άρτας, Τρικλά-Κοζάνης, Ημαθίας, Ήλείας, Λακωνίας, Μεσσηνίας, Εζας, Αιτωλοακαρνανίας, Μαγνησίας (πλήν της νήσου Ιου), Λάρισας, Φθιώτιδας, Φωκίδας, Εύβοιας (εκτός την πόλη της Χαλκίδας), Κορινθίας, Αργολίδας, Α- Πιερίας, Χαλκιδικής, Καβάλας, Αρκαδίας, Εύρου, Καρδίτσας και Γρεβενών, το υπόλοιπο του νομού Κέρ- σι, οι νομοί Λευκάδας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, οι Κυ- ροί (πλήν Μυκόνου), το υπόλοιπο της Κρήτης και η Ία Κυθρήων.

ΕΡΓΟΧΗ Δ'

ἀκριτικοί νομοί Θεσσαλίας, Ίωννώνων, Κατωριάς, Πέλλας, Κιλκίς, Σερρών, Δράμας, Ξάνθης, Ρο- δού, Εύρου. Οι νομοί Λέσβου, Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου της πόλης της Ρόδου με βάθος 10 χιλιομέτρα από ιαρχιακό κατάστημα της πόλης).

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Συντονισμού, Οικονομίας και Χωροταξίας—Οικισμού και Περιβάλλοντος, ιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης και μετά χετική γνώμη των περιφερειακών οργάνων προγραμμα- ι μπορεί να ορίζονται Ζώνες μέσα στην κάθε περιοχή παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, που προϋπι- νονο αναπτυξιακό πρόβλημα σε σχέση με την υπόλοι- ροχή. Σε επιχειρήσεις που εγκαθίστανται μέσα στα- ών Ζωνών αυτών μπορεί να δίνεται η ενίσχυση στον- τις επιχειρήσεις επενδύσεων του άρθρου 4 και επι- ίπιτοκίου του άρθρου 11 άλλων ευνοϊκότερων από- κινήτρων περιοχών.

Με όμοια απόφαση, με συμμετοχή και του Υπουργού- ίας, κατά περίπτωση, μπορεί να ορίζονται Ζώνες για- ρμογή ειδικών προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυ- ι και ειδικών προγραμμάτων αξιοποίησης γεωργικών- των ως και προγραμμάτων εκδημιώσεως και ενχέρω-- τάσεων που προσφέρονται για καλλιέργεια και διανομή- ήμονες ή άγροτικούς συνεταιρισμούς. Σε επιχειρήσεις- καθίστανται μέσα στις Ζώνες αυτές ή μέσα σε διομη- ρς περιοχές ή Ζώνες της ΕΤΒΑ ή διομηχανικά κέντρα- ΟΜΜΕΧ, δίνονται με την ίδια απόφαση οι ενισχύσεις- ομένης ευνοϊκότερης από άποψη κινήτρων περιοχής- οιορά τις επιχειρήσεις επενδύσεων του άρθρου 4 και- ηνη επίτοκίου του άρθρου 11 από εκείνη στην οποία- ιται.

Οι επιχειρήσεις των εδαφίων (α), (γ) και (ι) της- άφου 1, του άρθρου 2 που είναι εγκαταστημένες στο- του νομού Κορινθίας που συνορεύει με το νομό Άτ- και μέχρι τον Ίσθμο, όπως και στην έπαρχία Θε- κης του νομού Θεσσαλονίκης εκτός από το τμήμα- ου ποταμού Αξιού και της διομηχανικής περιοχής της- δικαιοσύνης της ενίσχυσης της περιοχής Β' για τις- ιοποιούμενες παραγωγικές τους επενδύσεις για επέ-- και εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους, με τις- θέσεις και τους περιορισμούς αυτού του νόμου.

Α. ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 4.

Περιεχόμενο της Έπιχορήγησης.

Για την προώθηση παραγωγικών επενδύσεων του άρ- 1, που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις του άρθρου 2- ρόντος παρέχονται έπιχορηγήσεις που συνίστανται σε- ακή ενίσχυση εκ μέρους του Δημοσίου ως ακολούθως:

α) Για επενδύσεις μέχρι 400 εκατ. δραχ. η έπιχορήγηση- δίνεται δωρεάν για την κάλυψη μέρους του κόστους της επέν- δυσης.

β) Για επενδύσεις από 400 εκατ. δραχ. και μέχρι 600 εκατ. δραχ. και για το πέραν των 400 εκατ. δραχ. ποσό, η έπιχορή- γηση κατά το 50% δίνεται δωρεάν για την κάλυψη μέρους του κόστους της επένδυσης και κατά το 50% έχει τη μορφή της συμμετοχής του Δημοσίου στο εταιρικό κεφάλαιο της επιχείρησης, ή οποία παίρνει υποχρεωτικά τη μορφή Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.

γ) Για επενδύσεις πάνω από 600 εκατ. δραχ. για το πέραν των 600 εκατ. δραχ. ποσό, η έπιχορήγηση έχει τη μορ- φη έξ ολοκλήρου συμμετοχής του Δημοσίου στο εταιρικό κε- φάλαιο του φορέα της επένδυσης.

2. Οι επιχειρήσεις δεν υποχρεούνται να αποδεχθούν τη συμμετοχή του Δημοσίου και έχουν τη δυνατότητα να υπα- χθούν στα ευεργετήματα του νόμου μόνο για το δωρεάν παρε- χόμενο ποσοστό έπιχορήγησης, διατηρώντας όμως το ελάχιστο ποσοστό ίδιας συμμετοχής στη συνολική επένδυση όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5.

3. Για επενδύσεις σε ξενοδοχεία άνω των 300 κλινών ή έπιχορήγηση περιορίζεται για το τμήμα της επένδυσης μέ- χρι 300 κλίνες. Ο επένδυτης μπορεί να χρησιμοποιήσει για το υπόλοιπο της επένδυσης, άλλο τρόπο χρηματοδότησης, δια- τηρώντας όμως το ελάχιστο ποσοστό ίδιας συμμετοχής στη συνολική επένδυση, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του πα- ρόντος άρθρου εφαρμόζονται και για τις επενδύσεις της παραγράφου αυτής.

4. Η διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του Ν.Δ. 3843/1958, ως ίσχυε την 28 Δεκεμ- βρίου 1981, θα ίσχύει και μελλοντικά για επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις με κρατική έπιχορήγηση με τον παρόντα νόμο, εκτός αν ειδικά οριστεί διαφορετικά.

5. Τα παραπάνω ποσά μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Άρθρο 5.

Προϋποθέσεις και Περιορισμοί για την Έπιχορήγηση Έπενδύσεων.

1. Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στις επιχειρηζόμενες επενδύσεις συμπεριλαμβανομένης και της αξίας του οικοπέδου του αναγκαίου για την εγκατάσταση της επιχείρησης δεν μπο- ρεί να είναι κατώτερο από 35% του συνολικού κόστους της επένδυσης στην Περιοχή Β', του 25% στη Γ' και του 15% στη Δ. Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής των επιχειρήσεων συνεταιρισμών, των επιχειρήσεων Οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ορίζεται 10 μονάδες χαμηλότερα, εκτός της περιοχής Δ που το κατώτατο ποσοστό ίδιας συμμετοχής είναι 10%. Στην περιοχή Α' και μόνο για τις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 9 το κατώτερο ποσοστό ίδιας συμμετοχής είναι 30% του συνολικού ύψους της επένδυσης.

2. Η ίδια συμμετοχή του επένδυτη θα αποτελεί για μόν τις ατομικές επιχειρήσεις ίδιο κεφάλαιο, για δέ τις εταιρείες εταιρικό κεφάλαιο. Σε περίπτωση που θα διαπιστωθεί από τα αρμόδια όργανα έλέγχου του άρθρου 8 παρ. 2 ότι δεν πληρου- ται ό παραπάνω όρος τότε ανακαλείται η έγκριτική πράξη υπαγωγής στο νόμο και επιστρέφονται τυχόν έκταμιεύσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις είσπραξης περί δημοσίων έσόδων.

3. Η έκταμείωση της έπιχορήγησης του Δημοσίου στην επένδυση γίνεται άφου προηγουμένως αποδειχθεί, βάσει έκθεσης των κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 3 οργάνων έλέγχου έχει καταβληθεί και δαπανηθεί για την πραγματο- ποίηση της επένδυσης ή ίδια συμμετοχή του επένδυτη σε ποσο-

στό 50% και το 25% της τυχόν συμμετοχής της χρηματοδοτούσας Τράπεζας. Η έκταμειυση της επιχορήγησης του Δημοσίου γίνεται σε δόσεις που θα καθορισθούν με την έγκριτική απόφαση και με τρόπο, ώστε να δαπανηθεί παράλληλα το υπόλοιπο της ίδιας συμμετοχής και του δανείου, της τελευταίας δόσης καταβαλλομένης μετά πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της επένδυσης. Η διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών για την επένδυση θα ορίζεται από την έγκριτική πράξη.

4. Για τον έλεγχο των τιμών, οι γνωμοδοτικές επιτροπές μπορούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έγκρισης να υποβάλουν τα στοιχεία αξίας των μηχανημάτων και εξοπλισμού που θα εισαχθούν στο Συμβούλιο Έρευνας Τιμών. Το Συμβούλιο Έρευνας Τιμών μπορεί να ζητήσει από τον επενδυτή, τον ξένο προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους, πρόσθετα κατά την κρίση του στοιχεία και πληροφορίες για εξακρίβωση της αξίας, για τον έλεγχο των τιμών αυτών. Για τον έλεγχο του κόστους των λοιπών πάγιων στοιχείων της επένδυσης θα χρησιμοποιούνται από τις Γνωμοδοτικές Επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία, όπως νόρμες κωστολόγησης κτιριακών και άλλων κατασκευαστικών εργασιών από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος, που θα αναπροσαρμόζονται ανά εξαμηνιο τουλάχιστο, και θα λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το είδος των συγκεκριμένων κτιριακών κατασκευών. Στην περίπτωση που θα διαπιστωθεί με οποιοδήποτε τρόπο υπερτιμολόγηση του κόστους της επένδυσης από τον επενδυτή, ή αίτηση του για υπαγωγή στο νόμο αυτό απαρρίπτεται ή τυχόν δαθείσα έγκριση ανάκλησεται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού. Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού δημοσιεύουμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, μπορεί να συσταθούν περιφερειακά όργανα του Συμβουλίου Έρευνας Τιμών.

5. Η έναρξη των επενδύσεων του παρόντος νόμου γίνεται μετά την έκδοση της έγκριτικής απόφασης του Υπουργού Συντονισμού.

Άρθρο 6.

Διαδικασία Παροχής των Επιχορηγήσεων Επενδύσεων.

1. Η επιχορήγηση των επενδύσεων παρέχεται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, μετά γνώμη της κατά τον παρόντα νόμο αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής. Μεταβολή με οποιοδήποτε τρόπο των όρων της απόφασης επιτρέπεται μόνο με συγκεκριμένη του επενδυτή.

2. Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, θα καθορίζονται τα τεχνικοοικονομικά στοιχεία που θα συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις του νόμου αυτού.

3. Η διαδικασία καταβολής της επιχορήγησης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ορίζονται με κοινή Απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Οικονομικών, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

4. Οι Τράπεζες, για τη χορήγηση των απαιτούμενων δανείων προς τις επιχορηγούμενες από το Δημόσιο επιχειρήσεις, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη πέρα από τα δικά τους κριτήρια και τα στοιχεία της έγκριτικής απόφασης του Υπουργού Συντονισμού και να αιτιολογούν την τυχόν απόρριψη, μετά σε εύλογο χρονικό διάστημα. Σε περίπτωση απόρριψης από τις Τράπεζες αίτησης για χρηματοδότηση μιάς επένδυσης ή οποια έγει υπαχθεί στο νόμο αυτό και πρόκειται να τύχει κρατικής επιχορήγησης, ο Υπουργός Συντονισμού μπορεί μετά από αίτηση του επενδυτή να αναλάβει την κίνηση αυτή για επανεξέταση και ενδεχόμενη χρηματοδότηση από την Ε.Τ.Β.Α.

5. Η καταβολή του ποσού της επιχορήγησης από το Δημόσιο πραγματοποιείται σε δόσεις, ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών της επένδυσης και μετά από πιστοποίηση των αρμόδιων οργάνων έλεγχου της παραγράφου 2 του άρθρου 3, έρσον έχει διαπιστωθεί ότι ο επενδυτής συμμορφώθηκε με

τους όρους και τις προϋποθέσεις της έγκριτικής πράξης, σε συνδυασμό με την παράγραφο 3 του άρθρου 5. Στην αντίθετη περίπτωση, αναστέλλεται ή πληρωμή των δόσεων και η Γνωμοδοτική Επιτροπή μπορεί να εισηγηθεί την ανάκληση της έγκρισης ή και την μερική ή ολική επιστροφή του ποσού της επιχορήγησης που έχει καταβληθεί. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής της επιχορήγησης από το Δημόσιο αποτελούν τίτλο για τη εξαίωση, του χρέους από το Δημόσιο Ταμείο. Για την είσπραξη των οφειλών προς το Δημόσιο εφαρμόζεται αναλογικά και η διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του Ν. 542/1977 «περί τροποποίησης, αντικατάστασης και συμπληρώσεως φορολογικών και άλλων τινών διατάξεων», ή εφαρμογή της οποίας επεκτείνεται και στους διαχειριστές προσωπικών εταιρειών, εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και συνεταιρισμών, όπως και στους εκκαθαριστές νομικών προσώπων.

6. Οι αιτήσεις για υπαγωγή στον παρόντα νόμο υποβάλλονται στις Περιφερειακές Αντιπροσωπείες ή στις Υπηρεσίες Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Συντονισμού.

7. Επενδύσεις διοτεχνίας, χειροτεχνίας και ολιτεχνίας ύψους μέχρι δέκα εκατομμυρίων δραχμών μπορούν να υποβάλλονται για εξέταση απ' ευθείας στον ΕΟΜΜΕΧ ή τις περιφερειακές υπηρεσίες του με βάση τις διατάξεις αυτού του νόμου και επιχορηγούνται μετά από απόφαση του Υπουργού Συντονισμού. Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, ορίζονται οι λεπτομέρειες της διαδικασίας και μπορεί να μεταβάλλεται το ποσό αυτό.

8. Η προβλεπόμενη για κάθε οικονομικό έτος δαπάνη σε έδρες του Δημοσίου για την καταβολή των επιχορηγήσεων επενδύσεων και των επιδοτήσεων επιτοκίου αυτού του νόμου εγγράφεται στον Προϋπολογισμό των Δημοσίων Επενδύσεων. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις αυτού του νόμου απαλλάσσονται απ' κάθε φόρο, τέλος, χρεωστίου ή δικαιώμα και κάθε άλλη επιβάρυνση, σε οφελος του Δημοσίου ή τρίτου.

Άρθρο 7.

Καθορισμός Ύψους της Επιχορήγησης Επενδύσεων.

1. Το ύψος της επιχορήγησης εξαρτάται από την περιοχή στην οποία λειτουργεί ή επιχειρείται και από τα κριτήρια της παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Για την περιοχή Α' και με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 9, δεν παρέχεται επιχορήγηση. Το ύψος επιχορήγησης για επενδύσεις που πραγματοποιούνται στην περιοχή Β' είναι: από 10% μέχρι 25% επί της συνολικής δαπάνης της επένδυσης. Για την περιοχή Γ' είναι από 15% μέχρι 40% και για την περιοχή Δ' από 20% μέχρι 50%, εκτός από τις επενδύσεις της περιοχής Δ' που πραγματοποιούνται στις ειδικές ζώνες του άρθρου παρ. 3, για τις οποίες το ελάχιστο ποσοστό επιχορήγησης ορίζεται σε 35%.

2. Το ύψος της επιχορήγησης προσδιορίζεται με βάση κριτήρια που εκφράζουν τις επιδιώξεις και τους στόχους της Οικονομικής Πολιτικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται τα ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια αξιολόγησης και έλεγχου των επενδύσεων, όπως το ποσοστό και ύψος βίαις συμμετοχών, οι προοπτικές ζωτικότητας της επιχείρησης κ.λ.π. σε συνδυασμό με κοινωνικοοικονομικά κριτήρια αποκμότητας, τα οποία αποβλέπουν σε να εξασφαλισθεί η μεριστοποίηση του συνολικού κοινωνικού οφέλους από κάθε επένδυση. Ειδικότερα για τον καθορισμό του ύψους της επιχορήγησης για κάθε περιοχή, ορίζονται και τα ακόλουθα κριτήρια:

α) Η σχέση της επένδυσης με εθνικούς κλάδους-κλειδιά της οικονομίας, όπως θα καθορίζονται από την αναπτυξιακή πολιτική της Κυβέρνησης.

β) Η τεχνολογία και η παραγωγικότητα της επένδυσης ή εξομολογήσεως χρησιμοποίησε του παραγωγικού δυναμικού.
γ) Το εθνικό οικονομικό συμφέρον, όπως ή προοπτική εργαζομένων και υπαλλήλων εργαζομένων, ή εξομολογήσεως εργαζομένων, ή χρήση εργαζομένων πρώτων υλών, ή χρήση εργαζομένων κεραιολογικού μηχανολογικού εξοπλισμού.
δ) Το κοινωνικό συμφέρον, όπως ή απασχόληση, ή ρύπανση του περιβάλλοντος, ή ποιότητα ζωής.
ε) Ο φορέας της επένδυσης, όπως οι Συνεταιρισμοί, οι γανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι Έλληνες εργαζόμενοι εξωτερικού και οι ναυτικοί.

1. Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, δημοσιευμένην στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται για την παρ. 1 των επιχειρήσεων τα ποσοστά αξιολόγησης των επενδύσεων, τα κριτήρια και τα ποσοστά έπισης κατά κλάδο, και τα κλάδια της παραγράφου 1.

Άρθρο 8.

Γνωμοδοτικές Επιτροπές και όργανα Έλέγχου.

Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού δημοσιευμένην στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως θα συσταθεί στο Υπουργείο Συντονισμού Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή με έργο γνωμοδότηση σε θέματα γενικής επενδυτικής πολιτικής, τον έλεγχο της ύπαρξης των προϋποθέσεων για ύπαρξη στο νόμο αυτό επενδύσεων άνω των 200 εκατ. μιλίων, καθώς και την αξιολόγηση των επενδύσεων αυτών. Με όμοια απόφαση θα συσταθούν στις Περιφέρειες Περιφερειακές Γνωμοδοτικές Επιτροπές για τον έλεγχο της ύπαρξης των προϋποθέσεων για ύπαρξη στο νόμο επενδύσεων κάτω των 200 εκατ. δρχ. θα πραγματοποιηθούν στα διοικητικά όργανα των Υπηρεσιών αυτών.

Με όμοια απόφαση θα συσταθούν επίσης όργανα έλεγχου της πρόδου των επενδυτικών έργων με βάση τους όρους εργασιτικής Πράξης.

Της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής προεδρεύει ο κος Γραμματέας του Υπουργείου Συντονισμού, αναπληρωτής σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος από το Γενικό γραμματέα του Υπουργείου Βιομηχανίας. Των Περιφερειακών Γνωμοδοτικών Επιτροπών προεδρεύει ο Νομάρχης της ή της οικείας Υ.Π.Α., αναπληρούμενος σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος από το σύμφωνα με το νόμο αναπληρωτή.

Η συγκρότηση των Επιτροπών αυτών θα γίνει με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, από υπαλλήλους των Υπηρεσιών Συντονισμού, Οικονομικών, Βιομηχανίας, Γεωργίας και Τραπεζών, από εκπροσώπους των Οργανώσεων των εργαζομένων τάξεων και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του κος Έπιμελητηρίου της Ελλάδας και του Οικονομικού ελετηρίου της Ελλάδας, του ΕΟΜΜΕΧ και του ΕΠΑ ως και από πρόσωπα έχοντα ειδική έμπειρία σε τα επενδύσεων, μετά από πρόταση των αρμόδιων Υπουργών και των διοικήσεων των αντίστοιχων φορέων.

Εν την αυτή απόφαση όρίζεται ο Γραμματέας, οι έπισης, ως και ή αποζημίωση των μελών, του Γραμματέα των έπισηγμένων.

Για τη διαδικασία λειτουργίας των έπισηγμένων και όργάνων άπαρξια και τη λήψη αποφάσεων ίσχύουν ανάλογα ετικίες διατάξεις του Οργανισμού του Υπουργείου Συντονισμού.

Μέχρι τη σύσταση των περιφερειακών Γνωμοδοτικών όργάνων, οι αίτησεις των επενδυτών έξετάζονται από την κική Γνωμοδοτική Επιτροπή.

Με απόφαση των Υπουργών Συντονισμού, Προεδρίας, νησιώσ και Οικονομικών, μπορεί να συσταθούν μέχρι τα (30) θέσεις ειδικού έπιστημονικού προσωπικού, κα-

τάλληλου για την υποστήθρηση του έργου των Γνωμοδοτικών Έπισηγμένων. Οι θέσεις αυτές θα πληρωθούν με προσωπικό που θα άποσπασθεί από άλλα Υπουργεία, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Τράπεζες καθώς και προσλαμβανόμενο με σύστημα εργασιότητας Έθιατικού Δικαίου και με άποδοχές καθοριζόμενες με την ίδια άποφαση, και με τη διαδικασία του Ν. 993/1979.

Άρθρο 9.

Ειδικές Έπενδύσεις.

1. Στις περιοχές Β', Γ' και Δ' παρέχεται έπιπλέον έπιχορήγηση 15 ποσοστιαίων μονάδων για τις πιο κάτω επενδύσεις:

α) Προστασίας του περιβάλλοντος, περιορισμού της ρύπανσης του εδάφους, του ύπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας.

Περιλαμβάνονται και οι δαπάνες μεταφοράς για μεταγκατάσταση έπιχειρήσεων ύψηλης όχλησης, από κατοικημένες περιοχές σε βιομηχανικές ή βιοτεχνικές ζώνες.

β) Υποκατάστασης του πετρελαίου ή της ηλεκτρικής ενέργειας με άεριο, έπεξεργασμένα άπορριμματα, ήπιες μορφές ενέργειας, άνάκτηση άπορριπτόμενης θερμότητας, λαμβανόμενου ύποψη και του θαθμού έξοικονόμησης ενέργειας. Για επενδύσεις αυτής της κατηγορίας πρόθετη προϋπόθεση είναι ο περιορισμός της ρύπανσης του περιβάλλοντος όπως θα διαπιστώνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΧΟΠ.

γ) Ίδρυσης ή επέκτασης εργασιτηρίων έραρμισμένης βιομηχανικής ή ενεργειακής ή μεταλλευτικής έρευνας.

δ) Έξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

ε) Έπιχειρήσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Συνεταιρισμών του άρθρου 2 παράγραφος 1.

στ) Για επενδύσεις Ειδικών Ίδρυμάτων και Έργασιτηρίων Ταχύρρυθμης Άναρμισμογής για την άπασχόληση μειονεκτούντων άτόμων όπως αυτά καθορίζονται από τις διατάξεις του νόμου 963/1979, καθώς και επενδύσεις έπιχειρήσεων που πραγματοποιούνται από μειονεκτούντα άτομα ή άπασχολούν κυρίως άτομα αυτής της κατηγορίας. Η ύπαρξη στην κατηγορία αυτή έπιχειρήσεων γίνεται μετά από γνωμάτευση του Ο.Α.Ε.Δ. προς το Υπουργείο Συντονισμού.

2. Στην περιοχή Α' παρέχεται έπιχορήγηση μέχρι 30 ποσοστιαίες μονάδες στο συνολικό ύψος της επένδυσης, για επενδύσεις των περιπτώσεων α, β, γ, δ και ε της προηγούμενης παραγράφου.

3. Έπενδύσεις των περιπτώσεων β, στ, ι και ιε της παρ. 1 του άρθρου 2, σε όποια περιοχή και αν πραγματοποιούνται, ύπάγονται στους όρους της έπιχορήγησης των έπιχειρήσεων της περιοχής Δ'. Έπενδύσεις της περίπτωσης γ της αυτής παραγράφου σε όποια περιοχή και αν πραγματοποιούνται, ύπάγονται στους όρους της έπιχορήγησης των έπιχειρήσεων της περιοχής Γ', εκτός από αυτές που έπίσκονται στην περιοχή Δ', στις όποιες ίσχύει το καθεστώς της περιοχής αυτής.

4. Παρέχεται έπιχορήγηση για τις δαπάνες μεταγκατάστασης στις περιοχές Β', Γ' και Δ', ποσοστού ίσου προς το μέγιστο ποσοστό της έπιχορήγησης της περιοχής μεταγκατάστασης, ύξνομένου κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες. Με κοινές άποφάσεις των Υπουργών Συντονισμού και Βιομηχανίας δημοσιευόμενες στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως όρίζονται οι κατηγορίες δαπανών μεταγκατάστασης που έπιχορηγούνται και τα άπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Άρθρο 10.

Συμμετοχή του Δημοσίου στις έπιχορηγούμενες έπιχειρήσεις. Μισθίακται των δικαιωμάτων αυτού.

Τα δικαιώματα του Δημοσίου από τη συμμετοχή στην επένδυση μεταβιβάζονται με κοινή άποφαση των Υπουργών Συν-

τονισμού και Οικονομικών σε Τράπεζες Έπενδύσεων. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι σχέσεις του Δημοσίου με τις Τράπεζες αυτές, ο τρόπος συμμετοχής και γενικά όλα τα έν της συμμετοχής θέματα επίφουλασσομένης της εφαρμογής των διατάξεων του Εμπορικού Νόμου.

Β. ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

***Άρθρο 11.**

Περιεχόμενο και έκταση του κινήτρου.

1. Στις επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς των επιχειρήσεων του παρόντος νόμου, παρέχεται επιδότηση επιτοκίου τραπεζικών δανείων, ομολογιακών δανείων εκδιδομένων σε δημόσια έγγραφη ή δανείων από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, ληφθέντων για την πραγματοποίησή τους. Το ποσοστό επιδότησης είναι ίσο προς το ποσοστό επιχορήγησης που εγκρίθηκε και παρέχεται για τα τρία πρώτα χρόνια ένπληρητης των δανείων που έχουν συνταχθεί έντός από τις επενδύσεις της περιοχής Δ' που πραγματοποιούνται στις ειδικές ζώνες του άρθρου 3 παρ. 3, για τις οποίες ή επιδότηση επιτοκίου παρέχεται για τα έξι (6) πρώτα χρόνια.

2. Για να πραγματοποιηθεί καταβολή επιδότησης επιτοκίου πρέπει να διαπιστώνεται με έκθεση των αρμόδιων οργάνων έλέγχου ή τήρηση των όρων της εγκριτικής πράξης.

3. Το ποσό επιδότησης επιτοκίου που εισπράττει ή επιχείρηση, μειώνει το ποσό των χρεωστικών τόκων, που αφαιρούνται από τα άκαθάρτα έσοδα της επιχείρησης για να υπολογισθούν τα καθαρά κέρδη που φορολογούνται.

4. Η επιδότηση επιτοκίου δεν παρέχεται σε περιπτώσεις που ή επένδυση υπάγεται στο καθεστώς των αφορολόγητων εκπτώσεων.

Γ. ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΣ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ

***Άρθρο 12.**

Περιεχόμενο και έκταση του κινήτρου.

1. Παρέχονται εκπτώσεις από τα υποκείμενα σε φόρο εισοδήματος καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων του άρθρου 2 του νόμου αυτού που είναι εγκαταστημένες ή μεταφέρονται ή ίδρύονται: στις περιοχές Β', Γ' και Δ' του άρθρου 3 αυτού του νόμου έφθον πραγματοποιήσουν νέες παραγωγικές επενδύσεις σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος από την έναρξη ισχύος του νόμου μέχρι της 31.12.1992. Για τις επιχειρήσεις του άρθρου 2 παρ. 1, γ ισχύει το καθεστώς της Γ' Περιοχής άνεξάρτητα του τόπου εγκατάστασης, έντός των μεταλλευτικών επιχειρήσεων της Περιοχής Δ', στις οποίες ισχύει το καθεστώς της Περιοχής αυτής.

2. Τα ποσοστά των αφορολόγητων εκπτώσεων επί της αξίας των νέων παραγωγικών επενδύσεων καθώς και τα ποσοστά των ετήσιων καθάρων κερδών μέχρι τα όποια μπορεί να φθάσει ή αφορολόγητη έκπτωση, κλιμακώνονται κατά περιοχή ως έξης:

Περιοχή Ποσοστό αφορολόγητης έκπτωσης επί της αξίας της επένδυσης Περιοχή ετήσιων κερδών μέχρι του οποίου μπορεί να φθάσει ή αφορολόγητη έκπτωση

Α'	—	—
Β'	40%	60%
Γ'	55%	75%
Δ'	70%	90%

3. Σε περίπτωση που επένδυση έγινε επιχορήγησης και άνιδότησης επιτοκίου, δε μπορεί να υπαχθεί στο καθεστώς των αφορολόγητων εκπτώσεων.

***Άρθρο 13.**

Προϋποθέσεις πραγματοποίησης αφορολόγητων εκπτώσεων.

1. Οι αφορολόγητες εκπτώσεις του προηγούμενου άρθρου γίνονται με τις έξης προϋποθέσεις:

α) Υπολογίζονται με βάση τα καθαρά κέρδη που περιλαμβάνονται στην υποβαλλόμενη αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος και τα όποια προέρχονται από δραστηριότητες των επιχειρήσεων μετά την άφαιρηση των κρατήσεων για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και των κερδών της εσομένης χρήσης που διανέμονται πραγματικά ή άνκλιμακώνονται από τους έταίρους των προσωπικών εταιρειών ή τους άτομικούς επιχειρηματίες.

β) Πραγματοποιούνται από τα κέρδη της διαχειριστικής χρήσης που έγινε ή επένδυση. Αν δεν πραγματοποιηθούν κέρδη κατά τη διαχειριστική αυτή χρήση ή αυτά που πραγματοποιούνται δεν επαρκούν, ή αφορολόγητη έκπτωση πραγματοποιείται από τα κέρδη των άμέσως επόμενων διαχειριστικών χρήσεων, μέχρι να καλυφθούν τα ποσοστά της αξίας των επενδύσεων που βρίσκονται από το προηγούμενο άρθρο.

γ) Έμφανίζονται με τη μορφή του αφορολόγητου αποθεματικού σε ξεχωριστούς λογαριασμούς στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης.

δ) Η επιχείρηση τηρεί λογιστικά βιβλία τέταρτης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων.

2. Για τις επιχειρήσεις που τηρούν λογιστικά βιβλία Πρώτης, Δεύτερης ή Τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων οι αφορολόγητες εκπτώσεις πραγματοποιούνται από τα καθαρά κέρδη που δηλώνονται με την αρχική δήλωση, αφού αφαιρεθούν οι άπολήψεις.

3. Όταν ή επιχείρηση έχει περισσότερες δραστηριότητες, οι αφορολόγητες εκπτώσεις πραγματοποιούνται μόνο από τα καθαρά κέρδη που προέρχονται από τις δραστηριότητες της επένδυσης που προβλέπονται στο νόμο αυτό. Αν δεν είναι δυνατός ο λογιστικός προσδιορισμός των κερδών αυτών, γίνεται διαχωρισμός του συνόλου των κερδών της επιχείρησης με βάση τα άκαθάρτα έσοδα κάθε δραστηριότητας.

4. Με απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν από τον επενδυτή τα στοιχεία τα άπαραίτητα για τον έλεγχο του ύψους της επένδυσης και για το χρόνο πραγματοποίησης της αφορολόγητης έκπτωσης, τα βιβλία που πρέπει να εμφανίσουν οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Α, Β και Γ κατηγορίας του ΚΦΣ.

5. Το εύρηγέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων εφαρμόζεται για το μήνα της επένδυσης το μέχρι 400 έκατ. άρχ. το όποιο μπορεί να μεταβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, δημοσιευμένη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Το εύρηγέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων για τις έξοδοχαλικές επιχειρήσεις ισχύει για τις 360 πρώτες κλίμακες.

***Άρθρο 14.**

Φορολογία των εκπτώσεων.

1. Η αφορολόγητη έκπτωση που πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων, προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στη διαχειριστική χρήση κατά την όποια:

α) Τα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης κριθούν άνειλικρινή και για το ποσό της αφορολόγητης έκπτωσης που πραγματοποιήθηκε σ' αυτή τη χρήση.

β) Πουλήθηκαν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία πριν περάσουν πέντε χρόνια από τότε που αγοράσθηκαν, για το ποσό που ή αφορολόγητη έκπτωση άντιστοιχεί στην αξία των πάγιων αυτών στοιχείων. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται αν ή επιχείρηση άντικαταστήσει τα πάγια στοιχεία που πουλήθηκαν, μέσα σε έξη μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής

που πού έγινε ή πώληση με νέα πάγια στοιχεία της του-
του αξίας, τα οποία συγκυβερνούν τις προϋποθέσεις της
γιοικητής επένδυσης που έρίζει ο νόμος.

Θά γίνει διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού της
αλόγητης έκπτωσης και για το ποσό που θά διανεμηθεί
ανάληφθεί.

Διαλύεται ή άτομική επιχείρηση ή ή εταιρεία λόγω θ-
του επιχειρηματία ή μέλους της εταιρείας.

Επίσης ή έκπτωση που πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με
άρθρο 12 αυτού του νόμου φορολογείται:

Σε περίπτωση αποχώρησης εταιρείου, στο όνομα του, στο
αποχώρητης του και για το ποσό που αναλογεί σ'
με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρεία.

Σε περίπτωση μεταβίβασης εταιρικής μερίδας, στο όνο-
του μεταβιβάζοντας, στο χρόνο της μεταβίβασης και για το
ποσό που αναλογεί σ' αυτόν με βάση το ποσοστό συμμετο-
του στην εταιρεία.

Σε περίπτωση ανάληψης της έκπτωσης από έταίρο ή
κληρονόμου του στο όνομα του αναλαμβάνοντος, στο
της ανάληψης και για το ποσό που αναλαμβάνεται απ'
του.

Σε περίπτωση θανάτου ενός έταίρου και έφρον ή Έ-
εία συνεχίζεται μόνιμα μόνο μεταξύ των λοιπών εταί-
στο όνομα του κληρονόμου και για το ποσό που αναλο-
αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του θανόντος
εταιρεία.

Οι διατάξεις της περίπτωσης δ της παραγρ. 1 και
παραγρ. 2 αυτού του άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και
άφορολόγητες κρατήσεις που γίνονται με βάση τις δια-
της του Ν.Δ. 4002/1959, του Α.Ν. 147/1967, του Ν.Δ.
3/1971, του Ν.Δ. 1313/1972, του Ν.Δ. 331/1974,
Ν. 289/1976 και του Ν. 849/1978. Οι διατάξεις αυτής
παραγράφου εφαρμόζονται και για τις υποθέσεις που
αφορούν στις Φορολογικές Αρχές, και τα Διοικητικά Δι-
τήρια, έφ'όσον δεν έχουν κριθεί τελεσίδικα.

Δ'. ΑΥΞΗΜΕΝΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ

Άρθρο 15.

Περιεχόμενο και έκταση του κινήτρου.

Οι αυξημένες αποσβέσεις του παρόντος νόμου ισχύουν
παραγωγικές επενδύσεις του άρθρου 1 που θά πραγμα-
τήσουν οι επιχειρήσεις του άρθρου 2 από την έναρξη
αυτού του νόμου μέχρι 31.12.1992.

Οι συντελεστές των τακτικών αποσβέσεων, των πα-
περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων του άρθρου
ου ισχύουν κάθε φορά, αυξάνονται προκειμένου για πάγια
θα αποκτηθούν μετά την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου,
λογα με την περιοχή της παραγράφου 1 του άρθρου 3
ου του νόμου στην οποία εγκαθίστανται και ανάλογα με
βάρδιες εργασίας, κατά τα πιο κάτω ποσοστά:

Περιοχή	α' βάρδια	β' βάρδια	γ' βάρδια
Α'	—	20%	40%
Β'	20%	40%	80%
Γ'	35%	70%	120%
Δ'	50%	100%	150%

Για τις μεταλλευτικές επιχειρήσεις ισχύει το καθεστώς
Γ' Περιοχής ανεξάρτητα του τόπου εγκατάστασης,
ως των μεταλλευτικών επιχειρήσεων της Περιοχής Δ',
οποίες ισχύει το καθεστώς της Περιοχής αυτής.

Για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις εκ-
αλλευσής ιαματικών πηγών (πλην διαμνηχανικών) και τα
ακτινωτικά κέντρα CAMPINGS ισχύουν οι παραπάνω
τελεστές α' βάρδιες.

Δ. Για την εφαρμογή της παραπάνω παραγράφου απαιτεί-
απαρχόληση στη δεύτερη βάρδια αριθμού εργατών που

αναλογεί σε μέσο ετήσιο ποσοστό ίσο τουλάχιστον προς το
ήμισυ (50%) αυτών που απασχολούνται στην πρώτη βάρδια
και έφ'όσον απασχολείται και τρίτη βάρδια, απαιτείται συν-
λικά στη δεύτερη και τρίτη βάρδια απασχόληση αριθμού ερ-
γατών που αναλογεί σε μέσο ετήσιο ποσοστό τουλάχιστον προς
τά τέσσερα πέμπτα (80%) αυτών που απασχολούνται στην
πρώτη βάρδια.

4. Δαπάνες κατασκευής και βελτίωσης κτιρίων και εγκα-
ταστάσεων χρησιμοποιούμενων για την άναφυγή και τη συνε-
στίαση των εργατών και υπαλλήλων των επιχειρήσεων πρα-
γματοποιούμενες στα χρονικά πλαίσια της παραγράφου 1 του
παρόντος τυγχάνουν απόβσεσης 100% κατά το πρώτο έτος
της επένδυσης ανεξάρτητα περιοχής.

5. Δαπάνες για έργα τέχνης Έλλήνων Καλλιτεχνών τα
οποία φιλοτεχνούνται, κατασκευάζονται ή αγοράζονται μετά
τη δημοσίευση του παρόντος, και ένσωματώνονται ή τοποθε-
τούνται στα κτίρια των επιχειρήσεων (π.χ. αγάλματα, ψηφι-
δωτά, τοιχογραφίες, κλπ.), τυγχάνουν απόβσεσης 100% κατά
το πρώτο έτος της επένδυσης ανεξάρτητα από την περιοχή,
εάν ή αξία τους δεν υπερβαίνει το 3% της αξίας του κτιρίου
στο οποίο ένσωματώνονται ή τοποθετούνται μόνιμα. Το τυ-
χόν επιπλέον του 3% ποσό υπόκειται σε απόβσεση με τους συ-
νήθεις κανόνες. Τα ένσωματωμένα στο κτίριο έργα τέχνης
δεν μπορούν να αφαιρεθούν πριν από την παρέλευση 10ετίας
ή την κατεδάφιση του κτιρίου.

6. Για τον υπολογισμό των τακτικών και προσθέτων απο-
σβέσεων, αφαιρείται από την αξία κτήσης των πάγιων στοι-
χείων το ποσό των άφαιρετων επιχειρηρήσεων που λαμβάνει ή
επιχείρηση από το Δημόσιο.

Άρθρο 16.

Φορολογία των αυξημένων αποσβέσεων.

Στην περίπτωση που τα έιδήλια της επιχείρησης κρι-
θούν ανεπιμελητή γίνεται έξωλογιστικός προσδιορισμός
των καθαρών κερδών της χρήσης και οι πρόσθετες
αποσβέσεις που διενεργήθηκαν μέσα στη χρήση, λυμδάνονται
υπόψη για τη διαμόρφωση του συντελεστή καθαρού κέρδους
με το οποίο και θά φορολογηθεί ή επιχείρηση.

Άρθρο 17.

Επενδύσεις Έλλήνων του Έξωτερικού.

1. Επενδύσεις από Έλληνες εργαζόμενους του έξωτερι-
κού ή ναυτικούς της μεσογειακής και ποντοπόρου Ναυτι-
λίας, οι οποίες έμπίπτουν σε μια από τις προελεπόμενες από
τον παρόντα νόμο κατηγορίες, απολαμβάνουν όλα τα προελε-
πόμενα από τον παρόντα νόμο ευεργετήματα για συνεταιριστι-
κές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις τοπικής αυτοδιοίκησης και
οι αίτησεις τους εξετάζονται με προτεραιότητα από τις Γνω-
μοδοτικές Έπιτροπές έφ'όσον συντρέχουν οι παρακάτω
προϋποθέσεις:

α) Η πλειοψηφία των συμφερόντων της επιχείρησης που
αναλαμβάνει την επένδυση ανήκει σε Έλληνες οι οποίοι θά
έχουν συμπληρώσει τρία τουλάχιστο χρόνια απασχόλησης και
συνεχούς εγκατάστασης στο έξωτερικό μέχρι της υποβολής
της αίτησης για την υπαγωγή τους στα ευεργετήματα αυτού
του νόμου, και των οποίων ή ίδια συμμετοχή στην επιχείρηση
προέρχεται άποδεδειγμένα από εισαχθέν συναλλάγμα μη υπο-
χρεωτικώς έκχωρητέου στην Τράπεζα της Ελλάδας. Για τους
Έλληνες ναυτικούς απαιτείται να έχουν συμπληρώσει
τριών έτων συνεχή υπηρέσια σε πλοία.

β) Όλοι οι επενδυτές ενεργούν άποκλειστικά και μόνο για
λογαριασμό τους, άποκλεισμένης κάθε είδους αντιπροσώπου-
σης τρίτων.

γ) Γίνεται ειδική αιτιολογημένη πρόταση από την υπη-
ρεσία της παραγράφου 2 αυτού του άρθρου που δημιουργεί-
ται στο Υπουργείο Συντονισμού προς την άρμοδια Γνωμοδο-
τική Έπιτροπή, που γνωμοδοτεί κατά περίπτωση.

2. Για το σκοπό της παραπάνω παραγράφου συγκε-
τείται στο Υπουργείο Συντονισμού υπηρέσια με άρμο-

διότι την υποδοχή, ενημέρωση, υποδομή, παροχή συμβουλών προς τους ενδιαφερομένους Έλληνες εργαζόμενους του εξωτερικού καθώς και την επεξεργασία, προώθηση και διαδίκηση προς την αρμόδια Γνωμοδοτική Επιτροπή των σχετικών επενδυτικών προτάσεων.

3. Οι προϋποθέσεις υπαγωγής στο άρθρο αυτό καθώς και τα άπαιτούμενα δικαιολογητικά καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Συντονισμού, Εργασίας και Εμπορίου και Ναυτιλίας κατά περίπτωση.

Άρθρο 18.

1. Βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις που προσφέρονται για την πρακτική άσκηση μαθητών που παρακολουθούν προγράμματα τεχνικής ή επαγγελματικής εκπαίδευσης, σε Εκπαιδευτικές Μονάδες οποιουδήποτε φορέα είναι δυνατό να επιδοτούνται από τον Όργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), με ποσό μέχρι 50% του ημερησίου ανειδίκευτου εργάτη που ισχύει κάθε φορά για τις ημέρες εργασιακής απασχόλησης κάθε μαθητή στην επιχείρηση.

2. Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις υποβάλλουν σχετική αίτηση στον ΟΑΕΔ, ο οποίος καταρτίζει πίνακα επιχειρήσεων κατά κλάδους, ειδικότητα και περιφέρεια, που σύμφωνα με το πρόγραμμα εκπαίδευσης της κάθε Μονάδας και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας κρίνει κατάλληλες για πρακτική άσκηση των μαθητών.

3. Η επιχείρηση κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης έχει έναντι του μαθητή όλες τις υποχρεώσεις προς ανειδίκευτο εργάτη σύμφωνα με τις διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας που ισχύουν κάθε φορά.

4. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Συντονισμού, Εργασίας και Βιομηχανίας και Ένεργειας που εκδίδονται με πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΕΔ, καθορίζονται οι επιχειρήσεις που θα επιδοτηθούν, ο χρόνος καταβολής της επιδότησης, τα άπαιτούμενα δικαιολογητικά και το κατά περίπτωση ποσοστό του ημερησίου ανειδίκευτου εργάτη που σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο 1 θα καταβάλει ο Όργανισμός. Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζονται οι προϋποθέσεις για ανάθεση πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις, η διάρκεια αυτής σύμφωνα με τα προγράμματα εκπαίδευσης, οι υποχρεώσεις των επιχειρήσεων και ο έλεγχος της εκπαιδευτικής απόδοσης και κάθε λεπτομέρεια σχετική με τις σχέσεις επιχειρήσεων και μαθητών.

5. Οι κατά τις διατάξεις του παρόντος επιδοτήσεις προς τις επιχειρήσεις απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλη χαρτοσήμου και γενικά από κρατήσεις ή εισφορές για το Δημόσιο και για τρίτους.

Τα ποσά που καταβάλλονται από τον ΟΑΕΔ σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος αποδίδονται σ' αυτόν από το Δημόσιο μέσα στο επόμενο της καταβολής οικονομικό έτος από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Άρθρο 19.

Λύση διαφορών.

Για τυχόν, κατά την εκτίμηση της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής, επενδύσεις, μπορεί η εγκριτική απόφαση να ορίζει ότι διαφορές οι οποίες αναφέρονται στην ερμηνεία ή σε ενδεχόμενα κενά της εγκριτικής πράξης λύνονται με τριμελή δικαστήρια εξωτερικού, όπως ορίζεται στην εγκριτική πράξη.

Άρθρο 20.

Επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στον παρόντα νόμο και οι οποίες πριν από την παρέλευση 10ετίας θα πύξουν να

λειτουργούν ή θα μεταβιβασθούν χωρίς προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Συντονισμού υποχρεούνται σε μερική ή ολική επιστροφή της επιχορήγησης με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού εκδιδόμενης μετά γνώμη της αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής του παρόντος νόμου.

Άρθρο 21.

Αντικαθίσταται το άρθρο 30 του Ν. 1116/1981.

Το άρθρο 30 του Νόμου 1116/1981 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 30.

1. Έγκρίνεται η ίδρυση του Πετροχημικού Συγκροτήματος που έχει σχεδιάσει η «ΕΛΕΒΜΕ», το οποίο σε πρώτη φάση θα περιλάβει την κατασκευή:

α) Μονάδος Πολυαιθυλενίου χαμηλής πυκνότητας	70.000 ΜΤ/έτος
β) Μονάδος Πολυαιθυλενίου υψηλής πυκνότητας	50.000 ΜΤ/έτος

και των αναγκαίων βοηθητικών έργων και εγκαταστάσεων. Ο τόπος εγκατάστασης του Πετροχημικού Συγκροτήματος θα καθορισθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Βιομηχανίας και Ένεργειας.

Η κατασκευή των παραπάνω μονάδων και βοηθητικών εγκαταστάσεων προβλέπεται να περατωθεί περί τα μέσα του 1985.

2. Έγκρίνεται το εξής σχήμα χρηματοδότησης για την κατασκευή των δύο αυτών μονάδων:

	§ Η.Π.Α.
α) Μετοχικό Κεφάλαιο	55.000.000
β) Άτοχο δάνειο που θα χορηγήσει το Δημόσιο	100.000.000
γ) Συμμετοχή του Δημοσίου σε έργα υποδομής με επιχορήγηση (GRANT)	25.000.000
δ) Πιστώσεις εξωτερικού (EXPORT CREDITS)	150.000.000
	<hr/>
	330.000.000

Το παραπάνω μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας όπως ορίζεται στο καταστατικό ίδρυσης της Εταιρείας.

3. Το μετοχικό κεφάλαιο θα καλυφθεί από την ΕΛΕΒΜΕ κατά 96% και από κάθε μία των μετόχων αυτής Τράπεζα κατά 1% σύμφωνα με τους όρους της υπ' αριθ. 265/27.3.1980 απόφασης της Ν.Ε. η οποία τροποποιείται ώστε με τη σύσταση του φορέα να καταβληθεί τό 25% του μετοχικού κεφαλαίου, τό δε 75% σε δύο ισόποσες δόσεις την 1η Μαρτίου και 1η Ιουλίου 1983.

4. Το άτοχο δάνειο του Δημοσίου χορηγείται χωρίς την παροχή εμπράγματης ασφάλειας για τον φορέα. Εμπράγματη ασφάλεια θα δοθεί στο Δημόσιο μόνον όταν και από τη στιγμή που θα δοθεί τέτοια ασφάλεια σε άλλους πιστωτές. Οποσδήποτε ή εμπράγματη ασφάλεια σ' ακολουθεί πάντως την ασφάλεια προς τους άλλους πιστωτές.

Το δάνειο του Δημοσίου θα εξοφληθεί από το φορέα σε 4 ετήσιες δόσεις, το άθροισμα των οποίων θα ισούται με το ποσό των δαρχιών που ο φορέας εισέπραττε κατά τη σταδιακή καταβολή του δανείου.

Η πρώτη δόση θα καταβληθεί μετά 7 χρόνια από την έναρξη εμπορικής λειτουργίας του συγκροτήματος και εν πάση περιπτώσει θα έπεται της εξόφλησης των πιστώσεων εξωτερικού.

Η συμμετοχή του Δημοσίου στα έργα υποδομής θα πραγματοποιηθεί με την καταβολή του σχετικού ποσού στον φορέα της επένδυσης που θα εκτελέσει αυτά τα έργα και μέσα στα πλαίσια του προγράμματος δλου του έργου.

Η χορήγηση από το Δημόσιο του άτοκου δανείου των 300.000 δολ. ΗΠΑ καθώς και η επιχορήγηση (GRANT) του ποσού των 25.000.000 δολ. ΗΠΑ για τη γοχή του στα έργα υποδομής ορίζεται ως εξής:

Χρόνος	Άτοκο Δάνειο	Επιχορήγηση (GRANT)
1981	—	584.000
1982	50.000.000	12.000.000
1983	—	12.416.000
1984	50.000.000	—

Η ισόποση σε δρχαμές των παραπάνω ποσών θα καταλεί από το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ως εξής:

Τα μη καταβληθέντα έτησια ποσά της επιχορήγησης (GRANT), σε δύο ισόποσες δόσεις την 1η Ιουνίου και 1η Σεπτεμβρίου των ετών 1982 και 1983.

Το άτοκο δάνειο σε τέσσερις ισόποσες δόσεις ήτοι την 1η Ιουνίου και 1η Σεπτεμβρίου των ετών 1982 και 1984.

Ισά μη εισπραττόμενα από την Έταιρεία «ΠΕΤΡΟΜΙΚΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» κατά τα προβλεπόμενα στην ύα παράγραφο έτη και ήμερομηνίες, μεταφέρονται στα ενα έτη και καταβάλλονται επί πλέον των ποσών τα όποια ισχύει ή εταιρεία κατά το ίδιο έτος σύμφωνα με τα παραο ορίζόμενα.

Η υπολογισμός των δολλαρίων σε δρχαμές θα γίνεται βάση την επίσημη μέση τιμή της διατραπεζικής αγοράς λλάτματος (FIXING) της ημέρας της καταβολής.

Εγκρίνεται ή από το Έλληνικό Δημόσιο παροχή έγης ύπερ του φορέα της επένδυσης για το 50% των πιστώου που θα συγκεντρωθούν από αυτόν ή χάρη αυτού (κεαιο και τόκος).

Κυρώνεται άφ' ότου εκδόθηκε και άποκατά από τότε ισχύη ή παρ. 2 της ύπ' αριθ. 1624/17 Ιουλίου 1981 άπόης της Οικονομικής Έπιτροπής (απρι προποποίησης της άριθ. 1399/1980 άποράτως της Οικονομικής Έπιτροου ή όποια έκυρώθη με το Ν. 1116/1981 άρθρο 30 για Έργοστάσιο Πετροχημικών ή όποια έχει ως εξής:

2) Έγκρίνεται, μέχρι της νομοθετικής κύρωσης της άπόης άπτης της Οικονομικής Έπιτροπής, ή νομοτοδότηση Έταιρείας «ΠΕΤΡΟΧΗΜΙΚΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» από Έλληνική Τράπεζα με την έγγύηση του Έλληνικού Δηίου και με επίδοτηση των τόκων του δανείου από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων για την κάλυψη των χρηματοικών άναγκών έκτέλεσης των έργων.

Ο τόκοι των δανείων, μέχρι ύψους δακείου 750.000.000 χ. θα βαρύνουν έξ' ολολήρου τις Πιστώσεις του Προγράματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Ο φορέας του έργου, μετά τη λήψη του παραπάνω ποσού, το Έλληνικό Δημόσιο με τη μορφή του άτοκου δανείου, χροούται να επιστρέψει το ποσό τούτο στην Τράπεζα για ήλητη του δακείου, οι δέ τόκοι θα καταβληθούν από το άσιο δάσει δεβαίωσης της οίνειας Τράπεζας).

3. Έγκρίνεται το σχήμα χρηματοδότησης του επενδυτικού προγράματος της Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΙΔΗΡΟΚΡΑΜΑΤΑ στην επέκταση του μεταλλουργικού συγκροτήματος παραγής συμπυκνώματος χρωμίτου στο Βούρειο Κοζάνης — εβάν και την κατασκευή μεταλλουργικής μονάδας σιδηρακμίου στην περιοχή ΤΣΙΓΓΕΛΙ ΠΛΑΤΑΝΟΥ Νεμού ηρησίας, το όποιο έχει ως εξής:

Μετοχικό Κεφάλαιο	20.000.000
Άτοκο Δάνειο που θα χορηγήσει το Δημόσιο	12.000.000
Συμμετοχή Δημοσίου σε έργα υποδομής με επιχορήγηση (GRANT)	5.000.000
Φιλαδικές εξαγωγικές πιστώσεις	24.050.000
Φιλαδικά δάνεια	4.250.000
=====	65.300.000
=====	=====

9. Το άτοκο δάνειο του Δημοσίου θα εξοφληθεί από το φορέα της επένδυσης σε 7 έτησιες δόσεις το άθροισμα των όποιων θα ισούται με το ποσό των δρχαμών που ο φορέας εισπράξει κατά τη σταδιακή καταβολή του δανείου. Η έναρξη καταβολής της πρώτης δόσης θα γίνει τον τέταρτο χρόνο μετά την έναρξη λειτουργίας της μεταλλουργικής μονάδας. Το άτοκο δάνειο του Δημοσίου χορηγείται χωρίς την παροχή έμπροσθατης άσφάλειας από την Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΙΔΗΡΟΚΡΑΜΑΤΑ. Έμπροσθατη άσφάλεια θα δοθεί προς το Δημόσιο μόνον όταν και από τη στιγμή που θα δοθεί τέτοια άσφάλεια σε άλλους πιστωτές. Όπωσδήποτε ή έμπροσθατη άσφάλεια του Δημοσίου θα ακολουθεί πάντοτε έκθεση των άλλων πιστωτών.

Η συμμετοχή του Δημοσίου στα έργα υποδομής θα χρηματοποιήθει με την καταβολή του παραπάνω ποσού της επένδυσης, στον φορέα της επένδυσης ο όποιος θα έκτελείσει αυτά μέσα στα πλαίσια του προγράμματος όλου του έργου.

Η χορήγηση από το Δημόσιο του άτοκου δανείου των 12.000.000 δολ. ΗΠΑ καθώς και η επιχορήγηση (GRANT) του ποσού των 5.000.000 δολ. ΗΠΑ για την συμμετοχή του στα έργα υποδομής θα γίνει ως εξής:

Χρόνος	Άτοκο Δάνειο	Επι/ση (GRANT)
1981	5.394.000	4.770.000
1982	6.606.000	221.000

Το σε δρχαμές ισότιμο των παραπάνω ποσών θα βαρύνει το πρόγραμμα των Δημοσίων Επενδύσεων.

10. Έγκρίνεται ή παροχή από την Έθνική Τράπεζα της Ελλάδος έγγυήσεων προς την εις HELSINKI Φινλανδίας δανειστρια έταρεία ΟΥΤΟΚΥΜΠΟΥ ύπερ της Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΙΔΗΡΟΚΡΑΜΑΤΑ ύψους μέχρι δολλαρίων ΗΠΑ 28.300.000.

11. Έγκρίνεται ή παροχή από το Έλληνικό Δημόσιο άντεγγυήσεως προς την Έθνική Τράπεζα της Ελλάδος προς κάλυψη της έγγυήσεως που θα δώσει αυτή σύμφωνα με την παράγραφο βέκκα (10). Η άντεγγύηση θα πάψει να ισχύει με την χορήγηση προς την Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΙΔΗΡΟΚΡΑΜΑΤΑ των ποσών που προβλέπονται από την παράγραφο 8 από το Δημόσιο.

12. Δέν θίγεται ή ισχύς του άρθρου 30 του Ν. 1116/1981 για έσο χρόνο ισχύει ο νόμος αυτός.

13. Οι λεπτομέρειες έφαρμογής του άρθρου τούτου ρυθμίζονται με άπόφαση του Υπουργού Συντονισμού δημοτευόμενης στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 22.

Τροποποίηση και κατάργηση διατάξεων των Α.Ν. 89/1967 και 378/1968.

1. Η από το άρθρο 4 του Α.Ν. 378/1968 προβλεπόμενη Τραπεζική Έγγυητική Έπιστολή άνκαταρμύεται στο ύφος των 50.000 δολλαρίων ΗΠΑ.

2. Το από το άρθρο 2 παράγραφος 1 έδάφιο στ του Α.Ν. 89/1967 προνόμιο ταχυδρόμησης τυστημένων έπιστολών στο έξωπερικό χωρίς προτιμότη τους στο ταχυδρόμείο για έλεγχο, καταργείται για το σύνολο των έταρειών και επιχορηγήσεων που έχουν ήδη έγκαιραταθεί ή θα έγκαιραταθούν με έάση τους Α.Ν. 89/1967 και Α.Ν. 378/1968.

Άρθρο 23.

Τροποποίηση, συμπλήρωση, κατάργηση και άντικατάσταση του Ν. 4171/1961.

1. Το άρθρο 7 του Ν. 4171/1961 όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από μεταγενέστερους νόμους άντικατάσταται έκτος από την περίπτωση γ της παραγράφου 1 και από τις παραγράφους 2, 3 και 6 που παραμένουν σε ισχύ όπως έχουν, ως εξής:

«Άρθρο 7.

1. α) Οι συμβάσεις δανείων ή πιστώσεων παρεχόμενων από Ελληνικές ή Ξένες Τράπεζες ή υποκαταστήματα ξένων Τραπεζών στην Ελλάδα ή από ξένους Οίκους, προς ήμεδαπά ειδικά πιστωτικά Ίδρύματα και οργανισμούς αναπτυξιακού και κοινωνικού χαρακτήρα και ειδικότερα ΑΤΕ, ΕΤΒΑ, ΕΤΕΒΑ, Τράπεζα Επενδύσεων, Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδας, Ελληνικές Έξαγωγές Α.Ε., ΕΟΜ-ΜΕΧ, και Δημόσιους Οργανισμούς ή Δημόσιες Επιχειρήσεις εν γένει, ή εξόφληση των δανείων αυτών, καθώς και οι τόκοι τους, απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαροστήμου, εισφορά, δικαιώματα ή άλλη επίβαρυνση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων ανεξάρτητα αν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Οι παραπάνω απαλλαγές ισχύουν επίσης και για δάνεια ή πιστώσεις που λαμβάνουν οι Ελληνικές Τράπεζες ή τα υποκαταστήματα των ξένων Τραπεζών στην Ελλάδα για λογαριασμό των Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων. Επίσης ισχύουν οι παραπάνω απαλλαγές και για μακροπρόθεσμα δάνεια ή πιστώσεις που παρέχονται από ελληνικές ή ξένες τράπεζες ή υποκαταστήματα ξένων τραπεζών στην Ελλάδα ή από τράπεζες επενδύσεων προς βιομηχανικές και μεταλλευτικές επιχειρήσεις για παραγωγικές επενδύσεις, υπό την προϋπόθεση όμως ότι τα κεφάλαια των δανείων αυτών εισάγονται αποδειγμένα για το σκοπό αυτό από το εξωτερικό και το εισαχθέν συνάλλαγμα εκχωρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

β) Οι τόκοι των παραπάνω δανείων ή πιστώσεων που παρέχονται από ξένες Τράπεζες ή Οίκους του εξωτερικού και δεν διατηρούν στην Ελλάδα μόνιμη εγκατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 5 του Ν.Δ. 3843/1958 απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος ανεξάρτητα από το αν υπάρχει ή όχι διμερής σύμβαση για την αποφυγή διπλής φορολογίας με τη Χώρα στην οποία βρίσκεται ή έδρα της επιχείρησης που παρέχει το δάνειο ή την πίστωση.

«4. Για την καταβολή στην αλλοδαπή δικαιωμάτων για την χρησιμοποίηση στην Ελλάδα πνευματικής ιδιοκτησίας, εφευρεσιτεχνιών, σημάτων, σχεδίων, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων, όπως επίσης και για την παροχή τεχνικών κατεύθυνσεων κατά το χρόνο διενέργειας της επένδυσης και μέχρις ένα έτος από την έναρξη της παραγωγικής δράσης που μπορεί να παραταθεί σε δύο έτη με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, εγκρίνεται κάθε χρόνο ποσό συναλλάγματος που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, μετά από γνώμη της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής αυτού του νόμου αποκλειστικώς της παροχής εγκρίσεως από άλλο όργανο ανεξάρτητα από το αν υπήρχη ή όχι σε αναπτυξιακό νόμο ή επιχείρηση που καταβάλλει τα δικαιώματα.

Στην παραπάνω έγκριση και διαδικασία υπάγονται επίσης οι άμοιβες και δικαιώματα ξένων επιχειρήσεων ή φυσικών προσώπων που αφορούν παροχή τεχνικών ή άλλων γενικά συμβουλών στην Ελλάδα.

Οι παραπάνω έγκρισεις θα διαβιβάζονται στην Τράπεζα της Ελλάδος ή οποία είναι η μόνη αρμόδια για τον έλεγχο νομιμότητας δικαιολογητικών και άλλων κατά την κρίση της στοιχείων για την καταβολή του συναλλάγματος που αντιστοιχεί στα παραπάνω δικαιώματα.

Με τις κατά περίπτωση αποφάσεις του Υπουργού Συντονισμού καθορίζεται:

α) Το ποσό της άμοιβης που καταβάλλεται σε απόλυτο ύψος.

β) Το εξ ακέραι ποσό στην αλλοδαπή, και

γ) οι λοιπές υποχρεώσεις της καταβάλλουσας επιχείρησης.

5. Για την επίβληση του φόρου εισοδήματος στα δικαιώματα της προηγούμενης παραγράφου εάν καθαρό εισόδημα λαμβάνεται ποσοστό 50% του καταβληθέντος με βάση την σχετι-

κή απόφαση του Υπουργού Συντονισμού ποσού και επιφυλάσσεται η εφαρμογή των διατάξεων συμβάσεων για την αποφυγή διπλής φορολογίας, με βάση τις όποιες ορίζεται διαφορετικά το φορολογητέο καθαρό εισόδημα ή ορίζονται άλλοι φορολογικοί συντελεστές στο ακαθάριστο εισόδημα).

2. Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού μπορεί να καθορίζονται κατά τροποποίηση της περίπτωσης γ της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του Ν. 4171/1961, τα δικαιώματα του Ταμείου Νομικών, Συμβολαιογράφων και Υποδημοφιλάνων.

3. Το άρθρο 9 του Ν. 4171/1961 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 9.

1) Άλλοδαπές τεχνικές επιχειρήσεις που είναι εγκαταστημένες ή εγκαθίστανται στην Ελλάδα μετά από έγκριση του Υπουργού Συντονισμού και των οποίων το αντικείμενο εργασιών εφίσταται εκτός Ελλάδας απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος καθώς και εν γένει από κάθε τέλος, φόρο, εισφορά ή ανταποδοτική ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου που υφίσταται για εισοδήματά τους από εργασίες των οποίων το αντικείμενο βρίσκεται έξω από τα όρια της Ελληνικής Επικρατίας, υπό τους ακόλουθους όρους:

α) Το προσωπικό των παραπάνω επιχειρήσεων αποτελείται κατά 4/5 τουλάχιστον του συνόλου και τα 3/5 τουλάχιστον κατά κατηγορία προσωπικού από Έλληνες υπηκόους.

β) Έχουν καταθέσει τραπεζική εγγύηση αναγνωρισμένης Τράπεζας του εσωτερικού ή εξωτερικού ή οποία θα κατατίπτε: υπέρ του Δημοσίου στο σύνολό της σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του νόμου αυτού ή των όρων της εγκριτικής πράξης εκ μέρους της Εταιρείας ή του προσωπικού της. Το ύψος της εγγυητικής επιστολής ορίζεται σε 50.000 δολάρια ΗΠΑ.

γ) Το ελάχιστο ύψος συναλλάγματος για δαπάνες του γραφείου των παραπάνω Εταιρειών και Επιχειρήσεων που θα εισάγονται έτησι και για προσωπικό μέχρι 4 άτομα ανήχεται: τουλάχιστον σε 50.000 δολάρια ΗΠΑ. Για κάθε επιπλέον απασχλούμενο άτομο προστίθεται ποσό 12.000 δολαρίων ΗΠΑ.

2) Όλες οι παραπάνω ρυθμίσεις της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού ισχύουν και εφαρμόζονται και επί των Εταιρειών εκείνων που έχουν ήδη υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 4171/1961 βάσει συμβάσεων, μετά όμως τη λήξη αυτών και πάντως όχι πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 1983.

3) Επιτρέπεται η υπερωριακή απασχόληση του κάθε είδους προσωπικού των Εταιρειών αυτών, εφόσον το επιβάλλουν οι ανάγκες των υπό τον όρο ότι θα καταβληθούν στο απασχολούμενο προσωπικό οι από την υπάρχουσα Νομοθεσία προβλεπόμενες αποζημιώσεις. Το ύψος της υπερωριακής απασχόλησης στις παραπάνω Εταιρείες εγκρίνεται ανά εξάμηνο από το Υπουργείο Εργασίας και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο όριο των προβλεπόμενων από το Υπουργείο Εργασίας όρων υπερωριακής απασχόλησης του Δημοσίου.

4) Των κατά την υποπαραγράφο 1 της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου απαλλαγών απολαμβάνουν και οι ελληνικές τεχνικές επιχειρήσεις σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και περιερισμούς του νόμου αυτού, εκτός από τις περιπτώσεις β και γ της παραγράφου 3. Για τις παραπάνω επιχειρήσεις ορίζεται ότι το ύψος της εγγυητικής επιστολής είναι: 25.000 δολάρια ΗΠΑ, μόνον όμως για εργασίες αυτών των οποίων το αντικείμενο εφίσταται εκτός των ορίων της Ελληνικής Επικρατίας, έστω και αν αυτές εκτελούνται ολικά ή μερικώς με τα γραφεία τους στην Ελλάδα.

4. Η ισχύς των διατάξεων των άρθρων 1—5 του Ν. 4171/1961 όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν από

γενέστερους νόμους παρατίθενται: άρθρου 11ης μέχρι τις 15/12/1983 και περιορίζεται μόνο για τροποποιήσεις συμπληρώσεις επενδύσεων ερ' όσον οι αρχικές επενδύσεις υπαχθεί στις παραπάνω διατάξεις μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1981.

Από τη δημοσίευση του νόμου αυτού καταργούνται τα κ 6 και 8 του Ν. 4171/1961.

Εγκριθείσες αιτήσεις για άρχική υπαγωγή στις διατάξεις του Ν. 4171/1961 δεν αίχονται για κρίση και επισημάνονται στους αιτούντες που μπορούν να υποβάλουν νέα η για την υπαγωγή στον παρόντα νόμο.

Άρθρο 24.

κατάσταση, τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων Ν. 706/1977 «περί προωθήσεως της Έπιστημονικής Έρευνας και Τεχνολογίας».

Η παράγραφος 3 του άρθρου 1 του Ν. 706/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

Τα έρευνητικά προγράμματα που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο Έρευνών, εκτελούνται είτε από δημόσιες υπηρεσίες είτε από νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου φυσικά πρόσωπα. Η ανάθεση της εκτέλεσης γίνεται στις δημόσιες υπηρεσίες και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με κοινή απόφαση του Υπουργού Συντονισμού και του Υπουργού που εποπτεύει την υπηρεσία ή το νομικό πρόσωπο, ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή φυσικά πρόσωπα με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού και με σύμφωνη γνώμη της εκτέλεση της απόφασης αυτής μεταξύ εξουσιοδοτημένου εκπαιδευμένου της ΥΕΕΤ και εξουσιοδοτημένου ατόμου του νομικού προσώπου ή του φυσικού προσώπου.

Η παράγραφος 1 του άρθρου 14 του Ν. 706/1977 αντικαθίσταται ως εξής:

Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού μπορεί να ανατεθεί με συμβάσεις σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν την ιδιότητα υπαλλήλου δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου συλλογικά οργανωμένα ή εκτέλεση έργων ή εργασιών που έχουν άμεση σχέση με το Πρόγραμμα Έρευνών ή με γενικότερα θέματα έρευνας και τεχνολογίας. Με τις αποφάσεις αυτές προτίθεται το εκτελεστικό έργο που θα αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, οι όροι εκτέλεσης αυτής και η αμοιβή ή καταβληθείσα στα ανωτέρω πρόσωπα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μάλιστα όταν πρόκειται για την μελέτη εξειδικευμένων θεμάτων, επιτρέπεται η ανάθεση της εκτέλεσης του έργου ή της μελέτης και σε φυσικά πρόσωπα που έχουν την ιδιότητα υπαλλήλου του δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου εφόσον διαθέτουν τα αναγκαία για την εκτέλεση των θεμάτων αυτών προσόντα και σχετική εμπειρία, με τον περιορισμό όμως ότι το αντικείμενο του έργου ή μελέτης δεν βρίσκεται μέσα στον κύκλο των καθηκόντων της οργανικής θέσης του υπαλλήλου.

αυτές τις περιπτώσεις η απόφαση ανάθεσης υπογράφεται και από τον Υπουργό στον οποίο υπάγεται ή υπηρεσιών υπαλλήλου.

Το αναγκαίο για την εκτέλεση κάθε έρευνητικού έργου οικονομικό προσλαμβάνεται κατά τις επόμενες διακρίσεις:

α) για προγράμματα που εκτελούνται από Δημόσιες Υπηρεσίες ή Ν.Π.Δ.Α. ή πρόσληψη γίνεται από τα αρμόδια όργανα του φορέα ύστερα από επιλογή που γίνεται από τον επιστημονικό υπεύθυνο, μέσα στα χρονικά και οικονομικά όρια καθορίζονται από την απόφαση έγκρισης του κάθε έργου. Σε τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του κεφαλαίου Δόμου 993/1979 για δε τη χρονική διάρκεια των προσλήψεων το ως άνω προσωπικό θεωρείται σε κάθε περίπτωση ξυπηρετεί πρόσκαιρες ανάγκες. Οι αποζημιώσεις του προσωπικού αυτού καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού.

β) για τα προγράμματα που εκτελούνται από Ν.Π.Δ.Α. ή πρόσληψη ενεργείται από τα αρμόδια όργανα του κάθε νομικού προσώπου σύμφωνα με τις διατάξεις που το ίδρυμα ύστερα από επιλογή που γίνεται από τον επιστημονικό υπεύθυνο και μέσα στα πλαίσια που καθορίζει η απόφαση που εγκρίνει την εκτέλεση του έργου.

γ) για τα προγράμματα που η εκτέλεσή τους ανατίθεται σε φυσικά πρόσωπα ή πρόσληψη γίνεται κατά την ελεύθερη κρίση και με την ευθύνη του επιστημονικού υπεύθυνου του έργου μέσα στα πλαίσια που ορίζει η απόφαση εκτέλεσης του έργου.

4. Οι απαραίτητες για την εκτέλεση κάθε έρευνητικού έργου μετακινήσεις στο έσωτερικό ή εξωτερικό, του επιστημονικού υπεύθυνου και των μελών της έρευνητικής ομάδας του οικείου έργου, προσδιορίζονται στην πρόταση και εγκρίνονται με την απόφαση που εγκρίνει την εκτέλεση και τον προϋπολογισμό του έργου. Ο τρόπος πραγματοποίησης των παραπάνω μετακινήσεων, τα αναγνωριζόμενα για την πραγματοποίησή τους έξοδα κίνησης, οι ημερήσιες εντός έθνους αποζημιώσεις και κάθε άλλη σχετική δαπάνη που βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου έργου και η διαδικασία πληρωμής και δικαιολογητής τους κατά παρέκκλιση των κειμένων περί δρομολογικών εξόδων κλπ. διατάξεων ως και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Συντονισμού. Με το ίδιο Διάταγμα ρυθμίζονται και τα θέματα που προέβλεπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 14 του Ν. 706/1978.

5. Η δαπάνη για την εκτέλεση κάθε έρευνητικού έργου περιλαμβάνει κάθε ποσό γενικά που πληρώνεται για το σκοπό αυτό, όπως μισθός, ημερομίσθια ή κιοιές άλλων υπηρεσιών, ασφαλιστικές εισφορές, έξοδα μετακινήσεων στο έσωτερικό ή εξωτερικό, ημερήσιες αποζημιώσεις, αξία προμηθευμένων υλικών και κεραλαιουργικού εξοπλισμού ή εγκαταστάσεων, μισθώματα κινήτων ή ακινήτων ή μεταφορικών μέσων κλπ., υπό την προϋπόθεση όμως ότι τα ανωτέρω προβλέπονται στην απόφαση έγκρισης του έργου ή προκειμένου δε για τα έργα που εκτελούνται από Ν.Π.Δ.Α. ή φυσικά πρόσωπα στη σύμβαση που υπογράφεται γι' αυτό. Ουδενμία άλλη δαπάνη βαρύνει το Δημόσιο.

6. Πληρωμές που έγιναν από υπόλογους ή επιστημονικούς υπεύθυνους έρευνητικών προγραμμάτων ή έργων ή μελετών, ή εκτέλεση των οποίων έχει εγκριθεί από την Υπηρεσία Έπιστημονικής Έρευνας και Τεχνολογίας σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού Δημοσίων Έπενδύσεων οικονομικών ετών 1981 και παλαιότερων ή υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί σε εκτέλεση όμοιων προγραμμάτων ή έργων ή μελετών (τα οποία έχουν ενεργηθεί σε συλλογικές αποφάσεις έργων ή μελετών) και η τακτοποίησή τους εκκρεμεί στην Υπηρεσία Έπιστημονικής Έρευνας και Τεχνολογίας ή σε άλλους εποπτευόμενους από αυτή φορείς, είτε από έλλειψη δικαιολογητικών είτε γιατί θεωρήθηκαν ότι έγιναν κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων επειδή δεν εκδόθηκαν τα προβλεπόμενα από το άρθρο 14 παρ. 3 του Ν. 706/1977 Προεδρικά Διατάγματα, είτε από άλλη συναφή αιτία, θεωρούνται ότι είναι έγκυρες και έγιναν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εφόσον αποδεδειγμένα, για λογαριασμό του οικείου έρευνητικού έργου, έγιναν οι προμηθειές ή εκτελέσεις ή εργασίες ή προσφέρθηκαν οι υπηρεσίες και γενικά πραγματοποιήθηκε η κίνηση που αφορά προς όφελος του Δημοσίου. Το ίδιο διαπιστώνεται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού που εκδίδεται με βάση τα υπάρχοντα στην Υπηρεσία Έπιστημονικής Έρευνας στοιχεία. Μετά την απόφαση αυτή γίνεται η τακτοποίηση των δικαιολογητικών, αφού συμπληρωθούν κατά τα οριζόμενα από αυτή, κατά περίπτωση εάν και εφόσον κριθεί αναγκαία τέτοια συμπλήρωση.

7. Η Υπηρεσία Έπιστημονικής Έρευνας και Τεχνολογίας μπορεί να μετακαλεί από το εξωτερικό άλλοδαπούς ή

Έλληνες του εξωτερικού επιστήμονες κύριους, καθηγητές Πανεπιστημίων, άλλες αναγνωρισμένες προσωπικότητες της Έπιστήμης και της Τεχνολογίας ή ειδικούς εμπειρογνώμονες, για την προώθηση στην Ελλάδα είτε της Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας γενικότερα είτε συγκεκριμένου έρευνητικού έργου.

Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού καθορίζεται το ποσό της ημερήσιας αποζημίωσης ή της εφάπαξ αποζημίωσης που λαμβάνουν οι πιο πάνω μετακαλούμενοι για την αντιμετώπιση των κάθε είδους εξόδων παραμονής τους στην Ελλάδα. Σε περίπτωση που η πιο πάνω αποζημίωση καθορίζεται με διμερή σύμβαση της Ελλάδας και της χώρας από την οποία προέρχεται ο φιλοξενούμενος, βάσει του διμερούς προγράμματος ανταλλαγών, το ποσό που προβλέπεται στη σύμβαση είτε αυτή έχει κυρωθεί νομοθετικά είτε όχι, μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού εάν έχουν μεταβληθεί ουσιαστικά οι οικονομικές ή άλλες συνθήκες βάσει των οποίων καθορίσθηκε. Επίσης με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, καθορίζονται οι συναφείς δαπάνες φιλοξενίας και δημοσίων σχέσεων για τους κάθε είδους προσκαλεσμένους στη χώρα μας από την ΥΕΕΤ. Στην ίδια απόφαση καθορίζεται και ο τρόπος δικαιολόγησης της πληρωμής των από ειδική πίστωση που έγγραφεται για το σκοπό αυτό στον τακτικό προϋπολογισμό της Υπηρεσίας Επιστημονικής Έρευνας και Τεχνολογίας.

8. Οι συμβάσεις έργου ιδιωτικού δικαίου, του απασχολούμενου στο πρόγραμμα Έρευνας Ουράνιου προσωπικού, της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ένεργειας, που έχει προσληφθεί βάσει των διατάξεων του Ν. 623/1977 και η διάρκειά τους έχει υπερβεί την τριετία, παρατείνονται μέχρι τις 31.12.1982.

Άρθρο 25.

Μεταβατικές διατάξεις.

1. Έπενδύσεις που έχουν εγκριθεί από τον Υπουργό Συντονισμού βάσει των διατάξεων του Ν. 1116/1981 και η έγκριση έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήτης διέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού και τελούν υπό τον έλεγχο των Επιτροπών του παρόντος, εστω και αν υπάρχουν τυπικές ατέλειες στην εγκριτική πράξη.

2. Έπενδύσεις του Ν. 1116/1981 που έχουν εγκριθεί από τον Υπουργό Συντονισμού αλλά η έγκριση δεν έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήτης απανεισούνται μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων κατά προτεραιότητα βάσει του παρόντος νόμου ή του Ν. 1116/1981 σε ότι αφορά τις περιοχές, και αν εγκριθούν, ως χρόνος έναρξης της επένδυσης θεωρείται ο χρόνος της προηγούμενης εγκριτικής απόφασης.

3. Αιτήσεις που έχουν υποβληθεί με βάση τον Νόμο 1116/1981 αλλά δεν έχει αρχίσει ή δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία εξέτασής τους με βάση τον νόμο αυτό, μπορούν να επανυποβληθούν, οπότε εξετάζονται: βάσει του παρόντος νόμου και αν εγκριθούν ως χρόνος έναρξης της επένδυσης θεωρείται ο χρόνος έναρξης της επένδυσης σύμφωνα με τον Ν. 1116/1981. Όσοι από τις αιτήσεις της παραγράφου αυτής έχουν πάρει έγκριση διανομοδότησης από Τράπεζα μέχρι τη δημοσίευση αυτού του νόμου, εξετάζονται κατά προτεραιότητα.

4. Για τις πρόσθετες αποσβέσεις και τις αφορολόγητες εκπτώσεις επενδύσεων που έχουν υπαχθεί σε καθιερωθεί προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων, εξαιρούνται να ισχύει το καθεστώς των νόμων αυτών.

5. Έπενδύσεις που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 4171/1961, του Ν.Δ. 1312/1972, του Ν.Δ. 1313/1972, του Ν.Δ. 1078/1971, του Ν. 289/1976 ή του Ν. 849/1978,

αλλά δεν έχουν ολοκληρωθεί, εστω και αν υπάρχουν τυπικές ατέλειες στην εγκριτική πράξη, ισχύουν και διέπονται από τις διατάξεις των νόμων αυτών και τελούν υπό τον έλεγχο των Επιτροπών του παρόντος Νόμου, μετά όμως την 31 Δεκεμβρίου 1983 οι Νόμοι αυτοί δεν εφαρμόζονται για παράταση, προθεσμιών και τροποποίηση εγκριτικών πράξεων.

6. Από την έναρξη ισχύος αυτού του Νόμου, όλες οι αρμοδιότητες των Επιτροπών του άρθρου 8 του Ν. 849/1978 και του άρθρου 12 του Ν. 1116/1981 περιέρχονται στις Επιτροπές του παρόντος νόμου.

7. Τα άρθρα 22 παρ. 8 και 9, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31 και 32 του Ν. 1116/1981 διατηρούνται σε ισχύ, εκτός από το άρθρο 23 και την παράγραφο 9 του άρθρου 24 των οποίων η ισχύς περιορίζεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1983.

Άρθρο 26.

1. Επιχορηγήσεις που παρέχονται σε Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, Σωματεία, Συνεταιρισμούς, Ανώνυμες Εταιρείες και λοιπά Νομικά Πρόσωπα με κοινωφελείς σκοπούς, ή δραστηριότητα των οποίων συνδέεται με την ακολουθούμενη οικονομική πολιτική και το Δημόσιο συμφέρον και συμβάλλει στην εφαρμογή μέτρων για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, θεωρούνται Δημόσιες Έπενδύσεις κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν.Δ. 2957/1954 «περί Δημοσίων Έπενδύσεων και συμπλήρωσής των σχετικών» προς ταύτας διατάξεων του Δημοσίου Λογιστικού» και δύνανται να επιχορηγούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Έπενδύσεων μετά από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού. Αποφάσεις που εκδόθηκαν μέχρι σήμερα για ένιχνση τέτοιων περιπτώσεων θεωρούνται έγκυρες και οι έκτακτες μεταλλοτοπίσεις γενομένων χρηματοδοτήσεων τακτοποιούνται.

2. Οι συμβάσεις έργου που ανατέθηκαν με αποφάσεις του Υπουργού Συντονισμού σε μονίμους και με σύμβαση υπαλλήλους κατά τα έτη 1980 και 1981 και αφορούν τη μηχανογράφηση του Προγράμματος Δημοσίων Έπενδύσεων, την προγραμμασία μελετών σκοπιμότητας δημοσίων έργων για χρηματοδότηση από διεθνείς οργανισμούς και τη σύνταξη ειδικών προγραμμάτων ανάπτυξης για περιοχές της Χώρας, θεωρούνται έγκυρες και οι αποζημιώσεις που έχουν καταβληθεί γι' αυτές θεωρούνται νόμιμες.

3. Εξαιρητικά για το οικονομικό έτος 1981 δύναται να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών ή προθεσμία που προβλέπεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 14 του Ν.Δ. 321/1969 «περί Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού» μέχρι τέλος Ιουλίου 1982.

4. Για την εκπόνηση και κατάρτιση προγραμμάτων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της Χώρας, το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Έρευνών (ΚΕΠΕ) μπορεί να αναθέτει με αμοιβή σχετικές μελέτες κατά περίπτωση από τις διατάξεις του νόμου 716/1977 «περί μητρούς μελετητών και αναθέσεως και εκπονήσεως μελετών» σε σχεδόν ή καθηγητές Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, σε Έρευνητικά Κέντρα και Ιδρύματα.

Άρθρο 27.

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 17 του Προεδρικού Διατάγματος της 28 Ιουλίου 1981 «περί Κώδικος των νόμων περί τελών χαρτοσήμου», όπως ισχύει, προσθέτεται περίπτωση θ, που έχει ως εξής:

«θ) Οι αποδείξεις εξέδρασης χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής επιχορηγήσεων από το Δημόσιο προς τους Δημοσious Οργανισμούς ή τις Δημόσιες Επιχειρήσεις, με μοναδική

έργο το Δημόσιο, για την εκτέλεση έργων ή την κάλυψη ανάγκων του προϋπολογισμού αυτόν».

Άρθρο 28.

Για την αντιμετώπιση της ανεργίας σε όσες περιοχές Χώρας εξαρκείται αυξημένη στους Κλάδους οικονομικών συναφών ειδικοτήτων, καθώς και νέων ανεπίδικευτων έργων, δύναται με απόφαση των Υπουργών Συντονισικού και Εργίας, που εκδίδεται με πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), να εγκρίνεται η διάθεση κεφαλαίων του Οργανισμού τούτου, από τα αποθεματικά του κλάδου ανεργίας — επεξεργασίας για την εκτέλεση κοινωφελών έργων από τους οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοικήσεως (Ο.Τ.Α.), την Ε.Υ. Π. ή και Οργανισμούς Κοινής Ωφελείας προς απασχόληση ανέργων των παραπάνω κλάδων.

Τα κεφάλαια που συνολικά θα διατεθούν, σύμφωνα με διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, χορηγούνται κοινή εντόκου δανείου με το καταβαλλόμενο εκάστοτε στον ΕΔ για τις καταθέσεις του ποσοστού ετήσιου επιτοκίου την Τράπεζα της Ελλάδος ή συνεισφοράς, ανάλογα με έκταση της ανεργίας στην περιοχή του κάθε φορέα, διατελούμενη από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Απασχολήσεως του ΕΔ, το είδος του προς εκτέλεση έργου και τη δυνατότητα απασχολήσεως ανέργων που αυτό παρέχει.

Τα χρησιμοποιούμενα από τον ΟΑΕΔ στους φορείς ποτά θα εφόσον για την πληρωμή ημερομισθίων ή τη συμπλήρωση ποσού αυτόν, ανάλογου αριθμού ανέργων, επιδοτούμενων ή που θα χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση των έργων θα προσλαμβάνονται αποκλειστικά από τους εγγεγραμμένους στις αρμόδιες Υπηρεσίες Απασχολήσεως του ΟΑΕΔ, αντίστοιχες δαπάνες εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και λοιπές δαπάνες των έργων βαρύνουν τους φορείς.

Οι φορείς (Ο.Τ.Α ή ΕΥΔΑΠ) και Οργανισμοί Κοινής ωφελείας υποβάλλουν πλήρη μελέτη των προς εκτέλεση των στις αρμόδιες Νομαρχίες, οι οποίες παραπέμπουν τις άρχην εγκρίνοντες μελέτες μαζί με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ή στοιχεία στον ΟΑΕΔ, για τη σύνταξη σχετικής τευχάσεως, σύμφωνα με τις διατάξεις των ηγούμενων παραγράφων μεταξύ του Οργανισμού και του έα του έργου.

Με απόφαση των Υπουργών Συντονισικού και Εργίας, που εκδίδεται με γνώμη του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ καθορίζονται ποτά και ο τρόπος διαθέσεως των χρησιμοποιούμενων από Οργανισμό σε κάθε φορέα κεφαλαίων (συνεισφορά ή δάνο), ο χρόνος διάρκειας, περατώσεως, ή απόφαση, πηγατική ή συνολική λογαριασμού από τον φορέα στον ΟΑΕΔ και τα κινούμενα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε άπαιτη για εκπλήρωση των διατάξεων της παρούσας λεπτομέρεια.

Η διατάξη του έδ. 2' της παρ. 5 του άρθρου 18 ισχύει για τα ποτά συνεισφορών του ΟΑΕΔ σε εκτέλεση των τάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 29.

Για το σκοπό της καταπολέμησης της ανεργίας, με τη μεριμνά νέων θέσεων εργατικής, είναι δυνατό να επιχορηγούνται από τον Οργανισμό Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες, ώστε προγραμμάτων απασχολήσεως, που καταρτίζονται με αποφάσεις

του Υπουργού Εργασίας μετά από τη γνώμη του Δ.Σ. του Ο.Α.Ε.Δ.

2. Με τα προγράμματα της προηγούμενης παραγράφου καθορίζονται:

α. Το ποσό της επιχορήγησης για κάθε προσλαμβανόμενο, υπολογιζόμενο σε ποσοστό του γενικού κατώτατου μηνιαίου μισθού ή ημερομισθίου ανεπίδικευτου εργατή, που ισχύει κατά το χρόνο κατάρτισης του προγράμματος, ανάλογα με την κατηγορία της επιχορήγησης ή με την επαγγελματική ειδικότητα ή τις συνθήκες της αγοράς εργατικής κατά περιοχή.

β. Ο χρόνος διάρκειας της επιχορήγησης για κάθε προσλαμβανόμενο με σχέση εργατικής αορίστου χρόνου μισθωτό και ο χρόνος της πέρα από αυτή υποχρεωτικής απασχόλησης από τον εργοδότη των προσλαμβανόμενων, καθώς και η απαγόρευση της απόλυσης του υπόλοιπου προσωπικού, εκτός από τις προβλεπόμενες στο κάθε πρόγραμμα περιπτώσεις και διατάξεις.

γ. Οι κατηγορίες των επιχειρήσεων ή εργοδοτών που θα άρορα κάθε πρόγραμμα, καθώς και η ηλικία ή κατηγορία των προσώπων που μετά την πρόσληψή τους θα υπάρχουν: τ' αυτό και κάθε άπαιτη λεπτομέρεια για τον έλεγχο της εφαρμογής των προγραμμάτων.

3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι δυνατό τα καταρτιζόμενα κατά τη διαδικασία της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου προγράμματα απασχολήσεως να άροραση επιχορηγήσεις για τη διατήρηση θέσεων σε επιχειρήσεις ή εργοδότες, που απασχολούν προβληματικές κατηγορίες εργαζομένων.

4. Για την ύπαρξη στο πρόγραμμα απασχολήσεως, οι εργοδότες υποβάλλουν στον Ο.Α.Ε.Δ., μέσω της οικείας υπηρεσίας αυτού, μαζί με την αίτησή τους τα προβλεπόμενα από κάθε πρόγραμμα στοιχεία. Για την ύπαρξη των προβλεπόμενων ύπαρξης των επιχειρήσεων στις διατάξεις του άρθρου αυτού, αποφασίζει, μετά από εισήγηση της Διευθύνσεως Απασχολήσεως του Οργανισμού, το Δ.Σ. αυτού.

5. Το ποσό της επιχορήγησης που προβλέπει το άρθρο αυτό καταβάλλεται από τον Ο.Α.Ε.Δ., άπαιτη στον εργοδότη στο τέλος της χρονικής περιόδου που καθορίζεται από κάθε πρόγραμμα και πάντως όχι νωρίτερα από ένα μήνα από την πρόσληψη των μισθωτών, με την ύποβολή δικαιολογητικών που όρίζονται με αποφάσεις του Δ.Σ. του Οργανισμού.

6. Η κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου καταβολή των προχών από τον Ο.Α.Ε.Δ. στους εργοδότες απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος χαρακτηρισμού και γενικά από τέλη, κρατήσεις ή εισφορές για το Δημόσιο και για τρίτους και δεν ύπόκειται σε κατάχρηση, έαται γενικής ή ειδικής διατάξεως νόμου.

Το ποσό αυτής της προχής συνιστά άπαιτητικό στοιχείο της δαπάνης για άμοιδες προσωπικού των επιχειρήσεων που επιδοτούνται.

7. Εργοδότες που όπωσδήποτε επιχορηγήθηκαν έαται προγραμματος και παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που άπορεύουν από τις διατάξεις των προγραμμάτων απασχολήσεως για την πρόσληψη, τη διατήρηση και τη μη απόλυση του υπόλοιπου προσωπικού και του προσωπικού που επιδοτείται και γενικά την εφαρμογή του κάθε προγράμματος, έχουν την υποχρέωση της επιστροφής του άναλόγου ποσού της επιχορήγησης, που έχουν λάβει από τον Ο.Α.Ε.Δ. και που αντίστοιχα στο ύπολοιπο χρονικό διάστημα του συνολικού χρόνου απασχολήσεως

(έπιχορηγούμενης και μη) των μισθωτών που καθορίζει το πρόγραμμα.

8. Η επιστροφή των ποσών γίνεται μέσα σε 15 μέρες από τη σχετική πρόσκληση του Οργανισμού. Σε περίπτωση μη επιστροφής αυτών μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα συντάσσεται πράξη, βεβαίωσης της όφειλης με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Α.Ε.Δ. Η πράξη αυτή αποστέλλεται στο αρμόδιο Δημόσιο Ταμείο για βεβαίωση και είσπραξη αυτών. Η είσπραξη των παραπάνω εισόδων του Ο.Α.Ε.Δ. από τα Δημόσια Ταμεία θα γίνει ύστερα από την ένδωση και δημοσίευση του Δ/τος που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 98 του Ν.Δ. 321/1969 «περί Κώδικος Δημόσιου Λογιστικού».

Άρθρο 30.

Άχροταλεύτια διάταξη.

Διατάξεις που αντίκεινται στον παρόντα νόμο καταργούνται.

Άρθρο 31.

Έναρξη ισχύος.

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά.

Παραγγέλλομεν να δημοσιευθῆ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὸ κείμενον τοῦ παρόντος καὶ νὰ ἐκτελεσθῆ νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀθῆναι, 14 Ἰουνίου 1982

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ	ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΑΖΑΡΗΣ	ΑΓΑΜ. ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ
ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΡΥΒΑΚΗΣ	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΔΡΕΤΤΑΚΗΣ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΠΟΝΗΣ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΑΛΑΜΑΝΗΣ
ΧΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΟΙΚΙΣΜΟΥ	ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΑΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΓΙΩΤΑΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΡΙΤΣΗΣ	
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΕΥ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ	
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ	

Θεωρήθηκε και τέθηκε ἡ Μεγάλη Σφραγίδα τοῦ Κράτους.

Ἀθῆναι, 15 Ἰουνίου 1982

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
31 ΙΟΥΛΙΟΥ 1990

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
101

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1892

Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 1

Έννοια παραγωγικής επένδυσης

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νόμου παραγωγική επένδυση θεωρείται:

α. Η κατασκευή, η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός βιομηχανοστασίων, κτιριακών εγκαταστάσεων, ξενοδοχειακών καθώς και βοηθητικών εγκαταστάσεων των υπαγομένων επιχειρήσεων, που αναφέρονται στο άρθρο 2.

β. Η αγορά αποπερατωθεισών ή ημιτελών βιομηχανικών ή βιοτεχνικών κτιριακών εγκαταστάσεων που βρίσκονται μέσα σε ΒΙΠΕ Ε.Τ.Β.Α. και ανήκουν κατά κυριότητα σε αυτές. Επίσης η αγορά μη χρησιμοποιούμενων, αποπερατωθεισών ή ημιτελών βιομηχανικών ή βιοτεχνικών κτιριακών εγκαταστάσεων που η έναρξη κατασκευής τους έγινε πριν από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και που παραμένουν σε αδράνεια και δεν χρησιμοποιούνται για παραγωγικούς σκοπούς, τουλάχιστον για μιά διετία πριν από την υποβολή της αίτησης για υπαγωγή στις διατάξεις αυτού του νόμου, εφ' όσον οι κτιριακές αυτές εγκαταστάσεις χρησιμοποιηθούν για την μετεγκατάσταση επιχειρήσεων από την περιοχή Α σύμφωνα με την περίπτωση (α) της παραγράφου 4 του άρθρου 9.

γ. Η αγορά και εγκατάσταση καινούριων μηχανημάτων και λοιπού μηχανολογικού ή τεχνικού εξοπλισμού παραγωγής.

Η αγορά και εγκατάσταση καινούριων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, όπως συστημάτων πληροφορικής ή τηλεπληροφορικής. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται η αγορά του αναγκαίου για την επένδυση λογισμικού (software). Οι δαπάνες εκπαίδευσης του προσωπικού κατά το στάδιο εγκατάστασης του όλου συστήματος.

δ. Οι δαπάνες μελετών και επενδύσεων που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, όπως πληροφορικής και τηλεπληροφορικής. Η δαπάνη εγκατάστασης πρότυπης δοκιμαστικής μονάδας. Οι δαπάνες επενδύσεων για εφαρμοσμένη έρευνα και η αγορά οργάνων ή εξοπλισμού εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή μεταλλευτικής έρευνας. Οι δαπάνες μελετών εργονομίας και προστασίας της φυσιολογικής και ψυχολογικής υγείας των εργαζομένων.

ε. Οι δαπάνες μετεγκατάστασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 9, υφιστάμενων παραγωγικών μονάδων του εδαφίου (α) της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

Στις δαπάνες μετεγκατάστασης περιλαμβάνονται και οι δαπάνες ανέγερσης των αναγκαίων κτιριακών εγκαταστάσεων στη νέα θέση.

στ. Η κατασκευή καινούριων αποθηκειακών χώρων, φυκτικών χώρων, χώρων ξήρανσης και συντήρησης προϊόντων καθώς και η αγορά καινούριων αυτοκινήτων-φυγείων ή πλοίων-φυγείων.

ζ. Η αγορά καινούριων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών, εμπορευμάτων και μαζικής μεταφοράς εργατοτεχνιτών και υπαλληλικού προσωπικού, καθώς και εξοπλισμού και εγκαταστάσεων διακίνησης υλικών.

η. Η ανέγερση καινούριων εργατικών κατοικιών για τη στέγαση προσωπικού της επιχείρησης, βρεφονηπιακών σταθμών καθώς και κτιρίων ή εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού προοριζομένων να χρησιμοποιηθούν για την αναψυχή ή συνεστίαση εργατών και υπαλλήλων και εφ' όσον κατασκευάζονται στην περιοχή που είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση.

θ. Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πηγών και η αγορά εξοπλισμού τους. Οι δαπάνες για μόνιμες εγκαταστάσεις κατασκηνωτικών κέντρων (campings) και εγκαταστάσεις χειμερινού τουρισμού, ως και για κατασκευή και εξοπλισμό διαμερισμάτων για τουριστική χρήση.

ι. Οι δαπάνες επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής διατηρητέων παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές μονάδες, ανεξάρτητα εάν βρίσκονται εντός ή εκτός οικισμών που χαρακτηρίζονται παραδοσιακοί ή διατηρητέοι. Η ανακαίνιση παραδοσιακού χαρακτήρα ξενοδοχειακών μονάδων που κρίνονται διατηρητέες και που προστατεύονται από ειδικό νομικό καθεστώς όρων δόμησης.

Οι δαπάνες ανακαίνισης διατηρητέων παραδοσιακών ή ιστορικών κτιρίων από μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα με σκοπό τη μετατροπή τους σε αναγκαίους χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.

ια. Η αγορά υλικού για αναπαραγωγή των κτηνοτροφικών επιχειρήσεων και του πολλαπλασιαστικού υλικού των γεωργικών, κτηνοτροφικών ή ιχθυοκαλλιεργητικών επιχειρήσεων.

ιβ. Οι δαπάνες επενδύσεων που αποσκοπούν στην κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό και εξοπλισμό κεντρικών αγορών, σφαγείων και χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.

ιγ. Η αγορά βιοτεχνικών χώρων σε τυποποιημένα βιοτεχνικά κτίρια των βιομηχανικών περιοχών ή σε πολυόροφα βιοτεχνικά κέντρα, που κατασκευάσε ή κατασκευάζει η Ε.Τ.Β.Α. Α.Ε. μόνη της ή σε συνεργασία με τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. καθώς και σε πολυόροφα βιοτεχνικά κτίρια που η κατασκευή τους έγινε με δανειοδότηση της Ε.Τ.Β.Α. Α.Ε., ανεξάρτητα από το χρόνο κατασκευής και χρησιμοποίησής τους.

ιδ. Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων και η αγορά εξοπλισμού επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών στήριξης τουριστικών - ξενοδοχειακών μονάδων.

ιε. Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός λμμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνες) σε θέσεις και με προδιαγραφές που θα εγκρίνονται κάθε φορά από τον Ε.Ο.Τ., το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας.

Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός συνεδριακών κέντρων, μετά από σύμφωνη γνώμη του Ε.Ο.Τ. και με βάση τις προδιαγραφές που θα καθοριστούν με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Τουρισμού.

Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός γηπέδων γκολφ και απαραίτητων εγκαταστάσεων τους καθώς και η αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού τους μετά από σύμφωνη γνώμη του Ε.Ο.Τ..

Δεν θεωρείται παραγωγική επένδυση η απόκτηση επιβατικών αυτοκινήτων μέχρι έξι (6) θέσεων, επίπλων και οσείων γραφείων, οικιακών γηπέδων και αγροτεμαχίων.

Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός παραγωγικής επένδυσης:

Α. Ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που ανήκει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης. Κατ' εξαίρεση ανήκουν παραγωγικές επενδύσεις: (α) η ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στο φορέα της επένδυσης, εφόσον έχει παραχωρηθεί προς τούτο η χρήση του για τριετή περίοδο τουλάχιστον είκοσι (20) ετών από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού, τις ΒΙΠΕ Ε.Τ.Β.Α. συμπεριλαμβανομένων των που έχουν καθεστώς ελεύθερης ζώνης και από οργανισμούς της αυτοδιοίκησης, (β) η πραγματοποίηση επενδύσεων θερμοκηπιακής κατασκευής κέντρων και κέντρων χειμερινού τουρισμού και επενδύσεων του εδαφίου (κ) της παρ. 1 αυτού του άρθρου, επί οδού του οποίου η χρήση έχει παραχωρηθεί προς τούτο στο φορέα επένδυσης για χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι (20) ετών και η πραγματοποίηση επενδύσεων υδατοκαλλιέργειών επί αγιαλού.

Β. Ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός αυτοεξυπηρετούμενων μονάδων καθώς και ξενοδοχειακών καταλυμάτων κάθε λειτουργικής ομάδας κατώτερης της Γ' τάξης.

Ο εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακής μονάδας κάθε λειτουργικής ομάδας προ της παρούσης 10ετίας από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας από την ολοκλήρωση επένδυσης εκσυγχρονισμού της μονάδας επιβάλλεται στις διατάξεις του νόμου αυτού ή του ν. 1262/1982 ή 1116/1981.

Ο ελάχιστο ύψος παραγωγικής επένδυσης για την υπαγωγή στο νόμο όσον αφορά την επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου είναι: για επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης που πραγματοποιούνται από χειρήσεις των περιπτώσεων (β), (στ), (θ) και (ι) της παραγράφου άρθρου 2, τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) δραχμές.

Για επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης που πραγματοποιούνται από τις κατηγορίες επιχειρήσεων του άρθρου 2, εξήντα εκατομμύρια (60.000.000) δραχμές.

Δια επενδύσεις επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής διατηρητέων παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές μονάδες σύμφωνα με την περίπτωση (ι) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 ή περίπτωση (ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) δραχμές.

Επι επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης που πραγματοποιούνται από χειρήσεις των περιπτώσεων (ιη) και (ιβ) της παραγρ. 1 του άρθρου 2, πέντε εκατομμύρια (5.000.000) δραχμές.

Επι επενδύσεις εκσυγχρονισμού που πραγματοποιούνται από τις περιπτώσεις των περιπτώσεων (ιη) και (ιβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, δύο εκατομμύρια (2.000.000) δραχμές.

Για επενδύσεις εκσυγχρονισμού όλων των λοιπών κατηγοριών ήσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 2, δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή για τις περιπτώσεις των περιπτώσεων (α), (β), (γ) και (ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

Οι αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μπορεί να αναλαμβάνονται τα όρια της προηγούμενης παραγράφου καθώς και να ελαττώνονται εφόσον ελάχιστο ύψος επένδυσης για ορισμένους κλάδους και ειδικών δραστηριοτήτων ή περιοχές που παρουσιάζουν ειδικά προγράμματα.

Άρθρο 2

Υπαγόμενες επιχειρήσεις

Υπαγόμενες στο νόμο αυτόν οι ακόλουθες επιχειρήσεις: α. Βιομηχανικές, βιοτεχνικές και χειροτεχνικές επιχειρήσεις όλων των κλάδων.

β. Απολαμβάνονται στις παραπάνω επιχειρήσεις και οι βιοτεχνικές επι-

χειρήσεις παραδοσιακών οικοδομικών υλικών, όπως πέτρας, τοιχοποιίας, δαπέδων και στέγης, μαλτεζόπλακας, κεραμιδιών και τούβλων παραδοσιακών τύπων, διαφόρων κεραμικών δαπέδων και ειδικών κονιαμάτων. Επίσης βιοτεχνίες και εργαστήρια παραδοσιακών κατασκευών, όπως ξυλουργεία, επιπλοποιεία, σιδηρουργεία, μαρμαρογλυφεία και άλλα εργαστήρια κατεργασίας οικοδομικού μαρμάρου ή πέτρας. Εργαστήρια χειροτεχνίας, οικότεχνίας, κεραμικής, κοσμηματοποιίας, υφαντικής, ταπητουργίας και γουνοποιίας.

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά από εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών, καθορίζεται η ένταξη ή μη, στις μεταποιητικές επιχειρήσεις της προηγούμενης παραγράφου, κατηγοριών επιχειρήσεων για τις οποίες υπάρχουν δυσκολίες κατάταξης τους από τις υπηρεσίες ιδιωτικών επενδύσεων, τις αρμόδιες γνωμοδοτικές επιτροπές ή τον Ελληνικό Οργανισμό Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας (Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.).

β. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές και αλιευτικές επιχειρήσεις (υδατοκαλλιέργειες) σύγχρονης τεχνολογίας, όπως θα καθοριστούν με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας.

γ. Μεταλλευτικές και λατομικές επιχειρήσεις.

δ. Κέντρα τεχνικής βοήθειας για τη βιομηχανία και βιοτεχνία που ιδρύονται από συνεταιρισμούς, επιμελητήρια, επαγγελματικές οργανώσεις, τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ., και το ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ., σκοπός των οποίων είναι η παροχή τεχνικών συμβουλών και πληροφόρησης στους επενδυτές, σχετικά με την τεχνολογική κατάσταση του κλάδου, την οργάνωση της παραγωγής, τη διαχείριση της επιχείρησης, τη σύνθεση του προσωπικού, τη μελέτη της αγοράς και του απαραίτητου μηχανολογικού εξοπλισμού.

ε. Επιχειρήσεις αξιοποίησης αγροτικών, βιομηχανικών και αστικών απορριμμάτων και αποβλήτων.

στ. Επιχειρήσεις αγροτικών ή αγροτοβιομηχανικών συνεταιρισμών για επενδύσεις σε μηχανικά μέσα σποράς, καλλιέργειας, συγκομιδής και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων.

ζ. Επιχειρήσεις που παράγουν για δικό τους λογαριασμό ή για τρίτους ενέργεια σε μορφή αερίου, θερμού νερού, ατμού ή στερεά καύσιμα από βιομάζα.

η. Επιχειρήσεις που έχουν αντικείμενο δραστηριότητας την παραγωγή μηχανισμών για την εξοικονόμηση ενέργειας.

θ. Επιχειρήσεις τυποποίησης και συσκευασίας, συντήρησης, αποξήρανσης, κατάψυξης ή αφυδάτωσης γεωργικών, κτηνοτροφικών και ιχθυερών προϊόντων.

ι. Επιχειρήσεις παραγωγής βιομάζας από ετήσια ή πολυετή φυτά που θα χρησιμοποιηθεί ως πρώτη ύλη για την παραγωγή ενέργειας.

ια. Επιχειρήσεις υγρών καυσίμων και υγραερίων, εφόσον πραγματοποιούν επενδύσεις για τη δημιουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης ή για την προμήθεια εξοπλισμού μεταφοράς ή διακίνησης υγρών καυσίμων και υγραερίων σε νησιωτικές περιοχές, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές έχουν την έδρα τους σε νομούς που υπάγονται στις περιοχές Γ και Δ για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος νόμου.

ιβ. Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και ξενώνες καθώς και επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών στήριξης τουριστικών - ξενοδοχειακών μονάδων και ειδικότερα για τη δημιουργία μονάδων εκμετάλλευσης κεντρικών κλιματιστικών και παρασκευαστηρίων ετοιμών ή ημιετοιμών τροφίμων για τις ανάγκες των παραπάνω μονάδων.

ιγ. Κατασκηνωτικά κέντρα (campings), που κατασκευάζονται σύμφωνα με τις προδιαγραφές και με την έγκριση του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, μόνο για τις δαπάνες μονιμών εγκαταστάσεων τους και διαμόρφωσης του χώρου καθώς επίσης και διαμερίσματα για τουριστική χρήση.

ιδ. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης ιαματικών πηγών και κέντρα χειμερινού τουρισμού.

ιε. Οικίες ή κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά, διασκευαζόμενα σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές επιχειρήσεις ή εργαστήρια παραγωγής παραδοσιακών βιοτεχνικών προϊόντων ή χειροτεχνημάτων, με την έγκριση του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών ή του Υπουργείου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος καθώς και του Ε.Ο.Τ. ή του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.

ιστ. Επιχειρήσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή συνεταιρισμοί, που πραγματοποιούν επενδύσεις για την ανέγερση και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στο πλαίσιο του πολεοδομικού και

ζωροταξικού σχεδιασμού καθώς και χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών, κεντρικών αγορών και σφαγείων.

ιζ. Ιερές μονές και ορθόδοξες ακαδημίες για την ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμό ξενώνων ή για τη μετατροπή κτιρίων τους σε ξενώνας καθώς και για την ανέγερση, επέκταση, εκσυγχρονισμό ή μετατροπή κτιρίων τους σε χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.

ιη. Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

ιβ. Εκδοτικές ή εκτυπωτικές επιχειρήσεις ημερήσιου τύπου Αθηνών και Θεσσαλονίκης για το σύνολο των εκδόσεών τους, καθώς και επιχειρήσεις ημερησίων επαρχιακών εφημερίδων, όπως αυτές καθορίζονται από τα άρθρα 1 του ν.δ. 3619/1956 και 1 του ν.δ. 1263/1972 (ΦΕΚ Α 197), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 2 του ν. 1446/1984.

ιχ. Επιχειρήσεις κατασκευής και εκμετάλλευσης σταθμών αυτοκινητών για δημόσια χρήση, χωρητικότητας ογδόντα (80) τουλάχιστο θέσεων.

κα. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης λιμένων αναφυκής, συνεδριακών κέντρων και γηπέδων γκολφ.

κβ. Εργαστήρια εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής και μεγαλύτερης έρευνας, επιχειρήσεις ανάπτυξης τεχνολογιών και επιχειρήσεις ανάπτυξης λογισμικού. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Προεδρίας της Κυβέρνησης και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας καθορίζονται οι προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν οι επιχειρήσεις ανάπτυξης λογισμικού καθώς και τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να συνοδεύουν την οικονομοτεχνική μελέτη που υποβάλλεται από αυτές για την υπαγωγή των επενδύσεών τους στις διατάξεις του νόμου αυτού.

Ο χαρακτηρισμός επιχειρήσεων για την υπαγωγή τους στο προηγούμενο εδάφιο γίνεται με σχετική γνωμοδότηση της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας.

κγ. Επιχειρήσεις με αντικείμενο την παραγωγή ηλεκτρισμού από την εκμετάλλευση ήπιων μορφών ενέργειας και ειδικότερα της αιολικής, ηλιακής, υδροηλεκτρικής, γεωθερμικής και βιομάζας.

κδ. Τεχνικές εταιρείες για τον εκσυγχρονισμό τους, την αντικατάσταση των μηχανημάτων τους και του λοιπού εξοπλισμού τους.

2. Οι διατάξεις αυτού του νόμου δεν εφαρμόζονται για επενδύσεις δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών. Η εξαίρεση δεν αφορά τις θυγατρικές τους εταιρείες καθώς επίσης και εταιρείες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των συνεταιρισμών, εφόσον περιλαμβάνονται σε μία από τις κατηγορίες επενδύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Οι διατάξεις αυτού του νόμου όσον αφορά την επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου εφαρμόζονται για τις επιχειρήσεις της παραγράφου 1 που τηρούν βιβλία Β' και Γ' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ.

Οι διατάξεις αυτού του νόμου δεν έχουν εφαρμογή για επιχειρήσεις που λειτουργούν με τη μορφή κοινωνίας ή εταιρείας αστικού δικαίου ή κοινοπραξίας.

Άρθρο 3

Περιοχές της Επικράτειας

1. Το άρθρο 3 του ν. 1262/1982 διατηρείται σε ισχύ και συμπληρώνεται ως εξής:

Στην παράγραφο 1 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για την εφαρμογή του νόμου αυτού, τα όρια της ζώνης Λαυρεωτικής καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εσωτερικών».

Στην παράγραφο 2 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Τουρισμού, που δεν είναι δυνατόν να τροποποιούνται πριν από την παρέλευση διετίας από την έναρξη της ισχύος τους, μπορεί να καθορίζονται ζώνες της Επικράτειας που παρουσιάζουν υπεραυξάνουσα τουριστική δραστηριότητα, στις οποίες δεν έχουν εφαρμογή τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου του παρόντος νόμου ή καθορίζεται ποσοστό επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου άλλων δυσμενέστερων από άποψη κινήτρων περιοχών, ανάλογα με το βαθμό συγκέντρωσης τουριστικής δραστηριότητας και το είδος της επένδυσης».

Στην παράγραφο 4 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις στις βιομηχανικές περιοχές της Ε.Τ.Β.Α. ή βιοτεχνικά κέντρα του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. ή βιοτεχνικά κέντρα και κτίρια επιχειρήσεων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης της περιοχής Δ καθώς και της Θράκης, δίνονται τα κίνητρα των ειδικών ζωνών των περιοχών αυτών, δηλαδή ισχύει το καθεστώς των άρθρων 7 παρ. 1 περίπτωση (γ) και 11 παρ. 1 αυτού του νόμου.».

«Για τις επιχειρήσεις που εγκαθίστανται μέσα σε τεχνολογικά πάρκα, όπως αυτά θα καθοριστούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, εφαρμόζονται το καθεστώς ενισχύσεων που ισχύει για τις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις στις ΒΙ.ΠΕ.Ε.Τ.Β.Α.».

2. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται το άρθρο 3 του παρόντος νόμου νοείται το άρθρο 3 του ν. 1262/1982.

3. Η προβλεπόμενη στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν. 1262/1982 προθεσμία παρατείνεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1994.

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 4

Περιεχόμενο της επιχορήγησης

1. Σε επιχειρήσεις του άρθρου 2, που πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις του άρθρου 1 και υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου σύμφωνα με το άρθρο 7, παρέχεται επιχορήγηση που συνίσταται σε δωρεάν κεφαλαιακή ενίσχυση εκ μέρους του Δημοσίου υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν επιχορηγηθεί από άλλη πηγή για την ίδια επένδυση.

Η επιχορήγηση αυτή παρέχεται για παραγωγικές επενδύσεις ή για τμήμα τους ύψους μέχρι 2,5 δις δρχ.

2. Σε περίπτωση που η παραγωγική επένδυση υπερβαίνει το ύψος που ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, η επιχορήγηση υποχρεούται να διατηρήσει το ελάχιστο ποσοστό ίδιας συμμετοχής στη συνολική παραγωγική επένδυση, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5.

3. Για τον προσδιορισμό του ορίου των 2,5 δις. δρχ. υπολογίζονται αθροιστικά όλες οι παραγωγικές επενδύσεις που αφορούν την ίδια παραγωγική διαδικασία και υποβάλλονται από τον ίδιο επενδυτή, για υπαγωγή τους στις διατάξεις αυτού του νόμου, μέσα σε διάστημα 5 ετών από την ολοκλήρωση της πρώτης επένδυσης, που έχει ήδη υπαχθεί στις διατάξεις αυτού του νόμου.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μπορεί να αναπροσαρμόζεται το όριο της παραγράφου 1 του παρόντος. Το νέο αυτό όριο εφαρμόζεται για τις αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων που θα υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος της απόφασης που εκδίδεται κάθε φορά. Για τις περιπτώσεις επενδύσεων της προηγούμενης παραγράφου 3, το νέο αυτό όριο ισχύει για τις αιτήσεις επενδύσεων που υποβάλλονται μετά τη λήξη της δετίας. Με όμοιες επίσης αποφάσεις μπορεί να αναπροσαρμόζεται το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις και περιορισμοί για την επιχορήγηση επενδύσεων

1. Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στις επιχορηγούμενες επενδύσεις δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 40% του συνολικού κόστους της παραγωγικής επένδυσης στην περιοχή Β, 35% στην περιοχή Γ, 25% στην περιοχή Δ και 15% στη Θράκη. Στην περιοχή Α και μόνο για τις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 9, το κατώτερο ποσοστό ίδιας συμμετοχής είναι 40%. Το ελάχιστο ποσοστό της ίδιας συμμετοχής του επενδυτή σε επενδύσεις που παίρνουν επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου που αντιστοιχεί σε περιοχή όπου τα κίνητρα αυτά είναι πιο ευνοϊκά από εκείνα της περιοχής όπου πραγματοποιείται η επένδυση, είναι ίσο με το ποσοστό που προβλέπεται για τις επενδύσεις της ευνοϊκότερης αυτής περιοχής. Ειδικά για τις επενδύσεις της περίπτωσης (ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 9 η ίδια συμμετοχή μειώνεται κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες κατά περιοχή.

2. Η ίδια συμμετοχή του επενδυτή αποτελεί ίδιο κεφάλαιο για τις τοπικές επιχειρήσεις με ύψους επένδυσης μέχρι 60 εκατομμύρια δρχ. και εταιρικό κεφάλαιο για τις λοιπές, πλην συνεταιρισμών, επιχειρήσεις. Προκειμένου περί συνεταιρισμών, ως ίδια συμμετοχή νοείται για μεν τους νεοιδρυθέντους το καταβεβλημένο κεφάλαιό τους, για δε τους υφιστάμενους το ποσό της αύξησης του συνεταιρικού τους κεφαλαίου ή ο

πισμός ειδικού αποθεματικού ή, κατά περίπτωση, η χρησιμοποίηση αποθεματικών εκτός του τακτικού. Για τις λοιπές περιπτώσεις ως μετοχή του επενδυτή νοείται για μεν νεοιδρύμενες επιχειρήσεις αβεβλημένο κεφάλαιο τους, για δε υφιστάμενες επιχειρήσεις το ής αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου τους ή, κατά περίπτωση, τα γνηθέντα αποθεματικά, όπως αυτά προβλέπονται από την κειρονομοθεσία, εκτός του τακτικού, χωρίς να απαιτείται αύξηση του κού ή εταιρικού κεφαλαίου και υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά ίεν θα μπορούν να διανεμηθούν πριν την παρέλευση 10ετίας από οκλήρωση της επένδυσης. Τα αποθεματικά αυτά εμφανίζονται σε ιστό λογαριασμό στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης. Σε περι-διανομής τους πριν την παρέλευση της 10ετίας επιβάλλονται για οι κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο αυτή. Ατομι-χειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις μέχρι 60 εκατ. δρχ. ουν υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου αυτού μπορεί να διατηρούν ρφή τους. Ιερές μονές για την πραγματοποίηση των επενδύσεων ύμφωνα με την περίπτωση (ιζ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 οχρεούνται σε σύσταση εταιρείας σύμφωνα με τα παραπάνω.

αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που δημοσιεύο-την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να αναπροσαρμόζεται ο πέρα από το οποίο ο φορέας της επένδυσης πρέπει να έχει εται-μορφή.

η εγκριτική απόφαση υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις όμου αυτού καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την κά-της ίδιας συμμετοχής. Αν διαπιστωθεί από τα αρμόδια όργανα ου του άρθρου 8 ότι δεν πληρούνται οι πιό πάνω αναφερόμενοι όροι ουποθέσεις, ανακαλείται η απόφαση υπαγωγής στο νόμο και επι-εται η τυχόν καταβληθείσα επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

οσοστό της ίδιας συμμετοχής στην επένδυση, που έχει εγκριθεί ρ αρχική πράξη υπαγωγής, δεν είναι δυνατό να μειωθεί κατά τη εια της υλοποίησής της.

Η εκταμίευση της επιχορήγησης του Δημοσίου στην επένδυση γί-αφού προηγουμένως, με βάση την έκθεση των κατά την παρά-ο 2 του άρθρου 8 οργάνων ελέγχου, έχει αποδεδειγμένα καταβλη-αι δαπανηθεί για την πραγματοποίηση της επένδυσης η ελάχιστη η περιοχή ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50% και το ης τυχόν συμμετοχής της χρηματοδοτούσας Τράπεζας. Στην πε-ση που για την πραγματοποίηση της επένδυσης δεν έχει χρησιμο-θεί δανεισμός, η εκταμίευση της επιχορήγησης του Δημοσίου γίνε-ύμφωνα με τα παραπάνω, αφού θα έχει καταβληθεί και δαπανηθεί επενδυτικά έργα η ελάχιστη κατά περιοχή ίδια συμμετοχή του επεν-σε ποσοστό 50% και το 25% του υπολοίπου, πέραν της υποχρεω-ς ίδιας συμμετοχής, ποσού.

Η εκταμίευση της επιχορήγησης του Δημοσίου γίνεται σε δόσεις που ρίζονται με την εγκριτική απόφαση και με τρόπο ώστε να δαπανη-ταράλληλα το υπόλοιπο της ίδιας συμμετοχής και του δανείου, της υταιας δόσης καταβαλλομένης μετά την πιστοποίηση της ολοκλή-ης της επένδυσης. Η διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών για την υση ορίζεται στην εγκριτική πράξη. Είναι δυνατή η καταβολή κάθε από τις δόσεις της επιχορήγησης, εκτός από την πρώτη και την τε-ιαία δόση, εφ' όσον προσκομίζεται στην Υπηρεσία Ιδιωτικών Επεν-ων ή στην αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία, εγγυητική επιστολή γνωρισμένης τράπεζας. Το περιεχόμενο της εγγυητικής επιστολής ορίζεται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

ι. Για τον έλεγχο των τιμών, οι γνωμοδοτικές επιτροπές μπορούν ε τη διάρκεια της διαδικασίας έγκρισης να υποβάλουν τα στοιχεία ε των μηχανημάτων και εξοπλισμού που θα εισαχθούν στο Συμβού-Έρευνας Τιμών. Το Συμβούλιο Έρευνας Τιμών μπορεί να ζητήσει τον επενδυτή, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά ρίση του στοιχεία και πληροφορίες για εξακριβώση της αξίας, για έλεγχο των τιμών αυτών. Για τον έλεγχο του κόστους των λοιπών ρίων στοιχείων της επένδυσης θα χρησιμοποιούνται από τις γνωμο-ικές επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία, όπως νόρμες ο-λόγησης κτιριακών και άλλων κατασκευαστικών εργασιών από το ρνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος, που θα αναπροσαρμόζονται ανά μνημο τουλάχιστον και θα λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το είδος των ρεκριμένων κτιριακών κατασκευών. Στην περίπτωση που θα διαπι-ωθεί με οποιονδήποτε τρόπο υπερτιμολόγηση του κόστους της επέν-ης από τον επενδυτή, η αίτησή του για υπαγωγή στο νόμο αυτόν ορρίπτεται ή τυχόν δοθείσα έγκριση ανακαλείται με απόφαση του οργάνου Εθνικής Οικονομίας. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής

Οικονομίας, δημοσιευόμενες στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να συστήνονται περιφερειακά όργανα του Συμβουλίου Έρευνας Τιμών.

5. α. Η έναρξη των επενδύσεων του νόμου αυτού μπορεί να γίνεται μετά την υποβολή της σχετικής αίτησης και των αναγκαίων δικαιολο-γητικών στην αρμόδια υπηρεσία της παραγράφου 6 του άρθρου 6. Δα-πάνες επενδυτικών έργων που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημε-ρομηνία αυτή δεν συνυπολογίζονται στο κόστος της επένδυσης ούτε στην ίδια συμμετοχή του επενδυτή.

β. Η έναρξη πραγματοποίησης της επένδυσης πριν τη δημοσίευση της απόφασης υπαγωγής στις διατάξεις του νόμου αυτού γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του επενδυτή και δεν δεσμεύει την κρίση της γνω-μοδοτικής επιτροπής ούτε την απόφαση της Διοίκησης σχετικά με την υπαγωγή ή μη της επένδυσης.

γ. Δεν αποτελούν έναρξη και μπορούν να πραγματοποιηθούν και πριν από την υποβολή της αίτησης οι προκαταρκτικές εδαφολογικές εργα-σίες (διαμόρφωση - περίφραξη), οι προκαταρκτικές εδαφολογικές έρευ-νες για μεταλλευτικές επιχειρήσεις, οι δαπάνες έκδοσης οικοδομικής άδειας και οικονομοτεχνικής μελέτης, η συνομολόγηση δανείου, η ανά-ληψη δανείου, το άνοιγμα πίστωσης και η παραγγελία μηχανημάτων, μηχανολογικού εξοπλισμού και λοιπού εξοπλισμού.

Άρθρο 6

Διαδικασία παροχής των επιχορηγήσεων επενδύσεων

1. Η επιχορήγηση και επιδότηση των επιχειρήσεων που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου παρέχεται με την απόφαση της παρα-γράφου 2 του άρθρου 7, περιλήψη της οποίας, περιέχουσα τα στοιχεία του φορέα της επένδυσης, το αντικείμενο, το παραγωγικό κόστος της επένδυσης, το ποσοστό και το ποσό της επιχορήγησης και επιδότησης, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Δεν απαιτείται δημο-σίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως περιλήψης αποφάσεων που αφορούν σε παράταση του χρόνου για την ολοκλήρωση των επενδύσεων ή σε τροποποιήσεις αποφάσεων που δεν μεταβάλλουν το ποσό της επιχο-ρήγησης και επιδότησης επιτοκίου. Μεταβολή, με οποιονδήποτε τρόπο, των όρων της απόφασης επιτρέπεται μόνο με τη συγκατάθεση του επεν-δυτή.

Με αποφάσεις του ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας δύναται να εκχω-ρεί το δικαίωμα υπογραφής των αποφάσεων υπαγωγής στο νόμο αυτόν, των αποφάσεων ανάληψης υπαγωγής καθώς και των αποφάσεων με-ρικής ή ολικής επιστροφής επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου των επενδύσεων του παρόντος νόμου ή του ν. 1262/1982, που εξετάζονται από τις περιφερειακές γνωμοδοτικές επιτροπές και τις γνωμοδοτικές επιτροπές του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. και της Α.Τ.Ε. του άρθρου 8, στους γενι-κούς γραμματείς περιφερειών ή σε νομάρχες της έδρας των διευθύνσεων περιφερειακής ανάπτυξης ή σε κατά τόπους αρμόδιους νομάρχες, εφ' ό-σον οι επενδύσεις αυτές πραγματοποιούνται στα διοικητικά όρια των υπηρεσιών ή των νομαρχιών τους ή στον πρόεδρο του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. και στο Διοικητή της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος, αντίστοιχα, τηρουμένης της διαδικασίας που ορίζεται στο νόμο αυτό.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που δημοσιεύο-νται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα τεχνικοοικονο-μικά στοιχεία που θα συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις του νόμου αυτού.

3. Η διαδικασία καταβολής της επιχορήγησης και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Οι τράπεζες, για τη χορήγηση των απαιτούμενων δανείων προς επιχειρήσεις που έχουν υποβάλει αίτηση υπαγωγής στον παρόντα νόμο, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη, πέρα από τα δικά τους κριτήρια, και τα αναπτυξιακά κριτήρια, όπως καθορίζονται στο άρθρο 7 αυτού του νόμου και τη σχετική απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και να αιτιολογούν την τυχόν απόρριψη μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

5. Η καταβολή του ποσού της επιχορήγησης από το Δημόσιο πραγ-ματοποιείται σε δόσεις ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών της επέν-δυσης και μετά από πιστοποίηση των αρμόδιων οργάνων ελέγχου της παρ. 2 του άρθρου 8, εφ' όσον έχει διαπιστωθεί ότι ο επενδυτής συμμορ-φώθηκε με τους όρους και τις προϋποθέσεις της εγκριτικής πράξης σε συνδυασμό με την παρ. 3 του άρθρου 5.

Η πιστοποίηση αυτή ολοκληρώνεται εντός τριμήνου από την υπο-βολή της σχετικής αίτησης.

Σε περίπτωση που δεν τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις της εγκρι-

πράξης, αναστέλλεται η πληρωμή των δόσεων και ο Υπουργός Οικονομίας, μετά από γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής, ανακαλεί την εγκριτική πράξη ή αποφασίζει για τη μερική ή ιπιτροπή του ποσού της επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου ει καταβληθεί. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής της επιχορήγησης επιδότησης επιτοκίου από το Δημόσιο αποτελούν τίτλο για τη λση του χρέους από τη Δ.Ο.Υ. Για την εισπραξη των οφειλών ο Δημόσιο εφαρμόζεται αναλογικά και η διάταξη του τελευταίου υ της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 542/1977 (ΦΕΚ 41 Α), η ρξη της οποίας επεκτείνεται και στους διαχειριστές προσωπικών ών, εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και συνεταιρισμών καθώς ους εκκαθαριστές νομικών προσώπων.

ι. Οι αιτήσεις επιχειρήσεων για υπαγωγή επενδύσεων τους στον α νόμο υποβάλλονται, κατά περίπτωση, στις αρμόδιες Υπηρεσίες κών Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, στον Ι.Μ.Ε.Χ. και την Α.Τ.Ε. εις διπλούν, κατά το πρώτο διμηνο κάθε ου του έτους. Η διαδικασία εξέτασης και υπαγωγής των αιτή- λλοκληρώνεται μέχρι το τέλος του εξαμήνου μέσα στο οποίο υπο- καν.

ε' εξαίρεση, κατά την πρώτη εφαρμογή της διάταξης αυτής, οι αι- υ υποβάλλονται μέχρι την 31.10.1990, η δε διαδικασία εξέτασης- αγωγής τους θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Μαρτίου 1991. προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουρ- νικής Οικονομίας καθορίζονται:

α) η αναγκαία λειτουργική αναδιάρθρωση των υπηρεσιών εφαρμο- υ παρόντος νόμου και β) η στελέχωση των υπηρεσιών αυτών με ιάλληλο και αριθμητικά αναγκαίο προσωπικό.

Κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής προσκομίζεται στην α υπηρεσία αποδεικτικό καταβολής χρηματικού ποσού, το ύφος οίου θα καθορισθεί με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής ρμίας και Οικονομικών. Για τον καθορισμό του ποσού αυτού λαμ- ι υπόψη το συνολικό κόστος της υποβαλλόμενης για έγκριση σης. Από την υποχρέωση αυτήν απαλλάσσονται όσοι έχουν υπο- αιτήσεις υπαγωγής πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος

Υποχρεωτικές επενδύσεις βιοτεχνίας ύψους μέχρι 120 εκατ. δραχ- ζετάζονται απ' ευθείας από τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. και υπάγονται στις εις του νόμου αυτού με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονο- μετά από γνωμοδότηση της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής θρου 8. Το όριο των 120 εκατομμυρίων δραχμών είναι δυνατό να οσαρμόζεται με όμοια απόφαση.

Υποχρεωτικές επενδύσεις ύψους μέχρι 120 εκατ. δραχμών που πραγ- οούνται από τις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (β), (στ) και (θ) παραγράφου 1 του άρθρου 2, εξετάζονται απ' ευθείας από την και υπάγονται στις διατάξεις του νόμου αυτού με απόφαση του γού Εθνικής Οικονομίας μετά από γνωμοδότηση της αρμόδιας πής του άρθρου 8. Το όριο των 120 εκατομμυρίων δραχμών είναι ν να αναπροσαρμόζεται με όμοια απόφαση.

παρακολούθηση και ο έλεγχος της πραγματοποίησης των παρα- επενδύσεων, εφ' όσον οι αιτήσεις υπαγωγής υποβλήθηκαν στον Ι.Μ.Ε.Χ. ή στην Α.Τ.Ε. και εξετάστηκαν από τους φορείς αυτούς, αι από όργανα των φορέων αυτών σύμφωνα με το σχετικό εδάφιο ρ. 2 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου. Η καταβολή των επιχορη- και επιδότησεων του επιτοκίου στις επενδύσεις αυτής της παρα- γίνεται από τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. ή την Α.Τ.Ε., φορείς, οι οποίοι ν κεφάλαια από λογαριασμούς που δημιουργούνται επ' ονόματι πό την προβλεπόμενη στην επόμενη παράγραφο δαπάνη σε βάρος ημοσίου.

Η προβλεπόμενη για κάθε οικονομικό έτος δαπάνη σε βάρος του οίου για την καταβολή των επιχορηγήσεων επενδύσεων και των ήσεων επιτοκίου αυτού του νόμου εγγράφεται στον Προϋπολογι- ων Δημόσιων Επενδύσεων. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων και οι ήσεις επιτοκίου που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις αυτού του απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή δικαί- αθάως και από κάθε άλλη επιβάρυνση σε όφελος του Δημοσίου ή

αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που εκδίδονται ανουάριο, καθορίζεται το συνολικό ποσό των επιχορηγήσεων που ονται ετησίως. Με την ίδια απόφαση είναι δυνατό να ενισχύονται οι τομείς ή κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας. Επίσης με την όφαση γίνεται η κατανομή του ως άνω ποσού μεταξύ του Υπουρ- νικής Οικονομίας και των οργάνων στα οποία έχει εκχωρηθεί το

δικαίωμα υπογραφής αποφάσεων σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και προκειμένου για ιδιαίτερα σημαντικές επενδύσεις, ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας είναι δυνατόν με όμοιες αποφάσεις να αναπροσαρμόζει, κατά τη διάρκεια του έτους, το παραπάνω ποσό.

9. Αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που έχουν εκδοθεί σε εφαρμογή του άρθρου 5 παρ. 1 του ν. 1116/1981 καθώς και των διατάξεων κάθε άλλου αναπτυξιακού νόμου, όπως και αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που εκδίδονται βάσει του παρόντος νό- μου, είναι δυνατό να τροποποιούνται με όμοια απόφαση που εκδίδεται και χωρίς τη γνώμη της προβλεπόμενης γνωμοδοτικής επιτροπής, μετά από αίτηση του επενδυτή, εφόσον οι τροποποιήσεις αυτές αναφέρο- νται σε παράταση προθεσμίας για χρονικό διάστημα μέχρι ενός (1) έτους ή σε αυξομείωση της κινητήριας δύναμης των μηχανολογικών εγκαταστάσεων, εφόσον η αυξομείωση αυτή δεν υπερβαίνει το 1/5 εκεί- νης που έχει αρχικά εγκριθεί.

10. Αναμόρφωση του κόστους της παραγωγικής επένδυσης που έχει εγκριθεί μπορεί να γίνει μετά από αίτηση του επενδυτή και εφόσον έχει υλοποιηθεί το 50% της παραγωγικής επένδυσης. Για τον καθορισμό του ποσού της αύξησης του κόστους της παραγωγικής επένδυσης λαμ- βάνονται υπόψη οι ανατιμήσεις και διαφοροποιήσεις που τυχόν προέκυ- φαν στα επί μέρους στοιχεία κόστους της επένδυσης κατά τη διάρκεια της υλοποίησής της. Δεν είναι δυνατή η έγκριση αναμόρφωσης κόστους σε ποσοστό μεγαλύτερο του 25% του κόστους της παραγωγικής επέν- δυσης που έχει εγκριθεί.

Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής απαιτείται αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας Ελέγχου και Εκταμίευσης προς τη γνωμοδοτική επιτροπή.

11. Η προβλεπόμενη στην αρχική εγκριτική πράξη υπαγωγής προ- θεσμία ολοκλήρωσης της επένδυσης μπορεί να παρατείνεται εφάπαξ και για ένα έτος κατ' ανώτατο όριο. Κατ' εξαίρεση, σε περιπτώσεις ανωτέ- ρας βίας που αποδεικνύεται επαρκώς, η προθεσμία αυτή μπορεί να πα- ρατείνεται για ένα ακόμη έτος. Αιτήματα για παράταση της προθεσμίας ολοκλήρωσης μπορεί να υποβληθούν μόνο εφόσον μέχρι την ημερομηνία υποβολής του σχετικού αιτήματος έχει εκταμιευθεί τουλάχιστον το 50% της εγκριθείσας επιχορήγησης.

Άρθρο 7

Ύψος επιχορήγησης - Διαδικασία έγκρισης

1. Το ύψος της επιχορήγησης των επιχειρήσεων που πραγματο- ποιούν επενδύσεις οι οποίες εγκρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ορίζεται ως εξής :

α. Για όλες τις κατηγορίες επενδύσεων, πλην εκείνων που αναφέρο- νται στο επόμενο εδάφιο (β):

Περιοχή	Ποσοστό επιχορήγησης επί του συνολικού ύψους της παραγωγικής επένδυσης
Β	15%
Γ	25%
Δ	35%
Θράκη	45%

Για την περιοχή Α και με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρ- θρου 3 και των παραγράφων 2 και 7 του άρθρου 9, δεν παρέχεται επι- χορήγηση.

β. Για τις επενδύσεις ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, ξενώνων, ενοι- κιαζόμενων διαμερισμάτων και κατασκευωτικών κέντρων (camp- ings):

Περιοχή	Ποσοστό επιχορήγησης επί του συνολικού ύψους της παραγωγικής επένδυσης
Β	10%
Γ	15%
Δ	25%
Θράκη	35%

Για την περιοχή Α και με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρ- θρου 9, δεν παρέχεται επιχορήγηση.

γ. Στις επιχειρήσεις όλων των κατηγοριών που πραγματοποιούν επενδύσεις στις ειδικές ζώνες ή τις ΒΙ.Π.Ε. Ε.Τ.Β.Α. της Δ περιοχής των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 3, παρέχονται πέντε (5) επίπλέον μονάδες επιχορήγησης. Στις επιχειρήσεις όλων των κατηγοριών που

οποίων επενδύσεις στις ειδικές ζώνες ή τις ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α. της των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 3, παρέχονται επτά έτη μονάδες επιχορήγησης.

παγωγής στις διατάξεις του παρόντος νόμου των επιχειρήσεων ματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις γίνεται με απόφαση του Έθνικης Οικονομίας, που εκδίδεται μετά από γνώμη της αρμοδοτικής επιτροπής του άρθρου 8 και με βάση τα ακόλουθα από τα οποία τα τρία πρώτα αποτελούν τα κριτήρια για την της βιωσιμότητας της επένδυσης, εφόσον δε ικανοποιούνται ολουθεί η αξιολόγηση με βάση τα υπόλοιπα κριτήρια:

ε χαρακτηριστικά του φορέα της επένδυσης και ειδικότερα η του, η κλίμακα και τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του λθόν, η φερεγγυότητα και οικονομική του επιφάνεια ως προς κεια των ιδίων κεφαλαίων για την κάλυψη των συνολικών χρηκικών αναγκών της επιχείρησης (κάλυψη ίδιας συμμετοχής στην και του αναγκαίου κεφαλαίου κίνησης). Για υφιστάμενες επιλαμβάνονται υπόψη και τα οικονομικά τους αποτελέσματα φατο παρελθόν καθώς και η παρούσα οικονομική τους κατά-

προοπτικές κερδοφόρας δραστηριότητας της επιχείρησης που υρηγθεί ή της ήδη υφισταμένης, στο βαθμό που επηρεάζεται προτεινόμενη επένδυση, λαμβάνοντας υπόψη και το βαθμό κοου κλάδου στον οποίο εντάσσεται.

οργάνωση της επιχείρησης που πραγματοποιεί την επένδυση, εκτίμηση της κατάστασης του κλάδου στον οποίο πραγματοποιη επένδυση και των προοπτικών περαιτέρω ανάπτυξης του. εκτίμηση της συμβολής του κάθε κλάδου στον οποίο εντάσσοτό έγχριση επενδύσεων στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας. εκτίμηση της τεχνολογίας και της παραγωγικότητας της επένδύως για επενδύσεις του ίδιου κλάδου καθώς και του επιπέδου της της επιχείρησης.

ύφος της ίδιας συμμετοχής στη χρηματοδότηση της επένδυ-

προοπτικές ανταγωνιστικών πωλήσεων και πέραν της τοπικής εθνικής αγοράς για την εκτίμηση της ανταγωνιστικότητας της σε τοπικό ή διεθνές επίπεδο καθώς και η δυνατότητά της για ση τοπικών πρώτων υλών.

συμβολή της επένδυσης στην απασχόληση, στην εξοικονόμηση, τη μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος και την ποιότητα

Η τυχόν εξασφάλιση διεθνών εμπορικών ή τεχνικών συνεργα-

Η εκτίμηση των οικονομικών δυνατοτήτων του φορέα της επέν-α μελλοντική ανάπτυξη των επενδυτικών του πρωτοβουλιών, ντας υπόψη τη δυναμική προοπτική του κλάδου, τις εξελίξεις ορφώνονται στα μεγέθη των επί μέρους μονάδων του και στη ή τους.

ντερα, για επενδύσεις εκσυγχρονισμού λαμβάνεται υπόψη η του προτεινόμενου εκσυγχρονισμού. η συμβολή του στην ανα-της παραγωγικής δομής της μονάδας, η τεχνολογία που ενσω-αι με αυτόν και γενικότερα η θετική συμμετοχή του στην ανα-του κλάδου στον οποίο ανήκει η μονάδα.

αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που δημοσιεύο-Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται, για την υπαγωγή ειρήσεων στις διατάξεις του παρόντος νόμου, τα στοιχεία αξιο-των επενδύσεων, η λειτουργία, η βαθμολόγηση και ο τρόπος ής των κριτηρίων της προηγούμενης παραγράφου καθώς και ομέτρια για την εφαρμογή της.

ήσεις επιχειρήσεων για υπαγωγή επενδύσεων καθώς και αιτή-τροποποίηση όρων εγκριτικών αποφάσεων, που έχουν απορρι-επανεξετάζονται.

Άρθρο 8

Γνωμοδοτικές επιτροπές και όργανα ελέγχου

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας συνιστάται στο ο Εθνικής Οικονομίας κεντρική γνωμοδοτική επιτροπή, η ωμοδοτεί, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 7, για του παρόντος νόμου ύψους πέραν ορισμένου ποσού που καθο-ε την ίδια απόφαση.

όμοιες αποφάσεις συνιστώνται περιφερειακές γνωμοδοτικές ς στις έδρες των γενικών γραμματειών περιφερειών ή σε έδρες

των διευθύνσεων περιφερειακής ανάπτυξης ή σε έδρες νομαρχιών, οι οποίες γνωμοδοτούν, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 7, για επενδύσεις του παρόντος νόμου ύψους μέχρι ορισμένου ποσού που καθο-ρίζεται με τις ίδιες αποφάσεις.

γ. Με όμοια επίσης απόφαση συνιστάται γνωμοδοτική επιτροπή στον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. και στην Α.Τ.Ε., η οποία γνωμοδοτεί, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 7, για τις επενδύσεις του παρόντος νόμου που εξετάζονται από τους φορείς αυτούς σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 6.

δ. Με τις παραπάνω αποφάσεις καθορίζεται η σύνθεση των επιτρο-πών αυτών.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας συνιστώνται κέν-τρικά και νομαρχιακά όργανα ελέγχου της προόδου των επενδυτικών έργων και γενικότερα των επενδύσεων, ανεξάρτητα αν βρίσκονται σε εκτέλεση ή έχουν περατωθεί. Ο έλεγχος γίνεται με βάση τους όρους και προϋποθέσεις των αναπτυξιακών νόμων αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας καθώς και των σχετικών πράξεων και συμβάσεων υπαγωγής στους νόμους αυτούς. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο γραμ-ματέας του οργάνου ελέγχου, όπου κρίνεται αναγκαίο, και η αποζημί-ωση της των μελών και του γραμματέα των οργάνων ελέγχου, πέραν της ημερησίας αποζημίωσης και οδοιπορικών εξόδων, σύμφωνα με τις εκά-στοτε ισχύουσες διατάξεις.

Όμοια αποζημίωση με την παραπάνω μπορεί να παρασχεθεί με από-φαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και για ελέγχους που έχουν πραγματοποιηθεί ή έχουν αρχίσει σύμφωνα με τις διατάξεις του παρό-ντος νόμου.

Στα μέλη των γνωμοδοτικών επιτροπών και των οργάνων ελέγχου που δεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι παρέχεται αποζημίωση εκτός έδρας και οδοιπορικά έξοδα αντίστοιχα με τα χρησιμοποιούμενα στους δημόσιους υπαλλήλους με μισθολόγιο Α' βαθμού.

Τα μέλη των οργάνων ελέγχου ορίζονται με αποφάσεις του Υπουρ-γού Εθνικής Οικονομίας από υπαλλήλους των αρμόδιων υπουργείων και υπηρεσιών και από εκπροσώπους τραπεζών και οργανισμών τοπι-κής αυτοδιοίκησης.

Η παροχή των υπηρεσιών από τα μέλη των γνωμοδοτικών επιτρο-πών και των οργάνων ελέγχου που είναι δημόσιοι υπάλληλοι δύναται να γίνεται κατά παρέκκλιση του άρθρου 98 του π.δ. 611/1977.

Οι δαπάνες των πάσης φύσεως αποζημιώσεων των παραπάνω γνω-μοδοτικών επιτροπών και οργάνων ελέγχου, κεντρικών και νομαρχια-κών, βαρύνουν τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Οι-κονομίας.

Ο έλεγχος της προόδου των επενδυτικών έργων των επενδύσεων του ' άρθρου 6 παρ. 7 αυτού του νόμου, με βάση τις προϋποθέσεις και όρους του νόμου και των εγκριτικών πράξεων, γίνεται από τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. με όργανα που αυτός καθορίζει σε κάθε περίπτωση. Τα όργανα αυτά λει-τουργούν σύμφωνα με τον οργανισμό λειτουργίας του Ε.Ο.Μ.-Μ.Ε.Χ..

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας είναι δυνατό να ορίζεται ότι η πρόοδος των επενδυτικών έργων θα διαπιστώνεται από την τράπεζα που χρηματοδοτεί την επένδυση και η εκταμίευση της επιχο-ρήγησης από το Δημόσιο, πλην της τελευταίας δόσης, θα γίνεται με βάση σχετική έκθεση της παραπάνω τράπεζας. Το περιεχόμενο της έκ-θεσης καθορίζεται με τις ίδιες αποφάσεις.

Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας με αποφάσεις του μπορεί να εκχω-ρεί στους νομάρχες το δικαίωμα υπογραφής αποφάσεων που αφορούν τη σύσταση ή τη συγκρότηση των νομαρχιακών οργάνων ελέγχου της προόδου των επενδυτικών έργων και γενικά των επενδύσεων, ανεξάρ-τητα αν βρίσκονται σε εκτέλεση ή έχουν περατωθεί.

3. Πρόεδρος της κεντρικής γνωμοδοτικής επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας ή ο αναπληρωτής του, που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας. Πρό-εδρος των περιφερειακών γνωμοδοτικών επιτροπών είναι ο γενικός γραμματέας περιφέρειας ή ο νομάρχης της έδρας της διεύθυνσης περι-φερειακής ανάπτυξης ή ο οικείος νομάρχης, στους οποίους έχει εκχωρη-θεί από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας το δικαίωμα υπογραφής απο-φάσεων υπαγωγής επενδύσεων σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του νόμου αυτού, αναπληρούμενος σε περίπτωση απουσίας ή κω-λύματος από το νόμιμο αναπληρωτή του. Στις περιφερειακές γνωμοδο-τικές επιτροπές μπορούν να μετέχουν χωρίς ψήφο και οι κατά τόπους αρμόδιοι νομάρχες ή έπαρχοι, εφ' όσον συζητούνται θέματα επενδύσεων που πραγματοποιούνται μέσα στα διοικητικά όρια των νομαρχιών ή επαρχιών τους.

Πρόεδρος της γνωμοδοτικής επιτροπής του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. είναι ο γενικός διευθυντής του οργανισμού αυτού ή ο αναπληρωτής του, που ορίζεται με την οικεία απόφαση συγκρότησης της επιτροπής.

Πρόεδρος της γνωμοδοτικής επιτροπής της Α.Τ.Ε. είναι ο υποδιευθυντής της Α.Τ.Ε. ή ο αναπληρωτής του, που ορίζεται με την οικεία απόφαση συγκρότησης της επιτροπής.

4. Η συγκρότηση των γνωμοδοτικών επιτροπών του νόμου αυτού γίνεται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, με τις οποίες ορίζονται επίσης οι γραμματείς, οι αναπληρωτές βοηθοί γραμματέων και οι εισηγητές. Με όμοιες αποφάσεις ορίζονται οι αποζημιώσεις των προέδρων και των μελών των γνωμοδοτικών επιτροπών, των εισηγητών, των γραμματέων και των αναπληρωτών βοηθών γραμματέων. Οι αποζημιώσεις αυτές μπορεί να ορίζονται κατά παρέκκλιση οποιασδήποτε γενικής ή ειδικής διάταξης.

Μέλη γνωμοδοτικών επιτροπών που είναι σύμβουλοι ή συμμετέχουν στο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο ή στη διοίκηση επιχειρήσεων που έχουν υπαχθεί ή έχουν υποβάλει αίτηση για να υπαχθούν στις διατάξεις του νόμου αυτού, δεν μπορούν να μετέχουν σε συνεδριάσεις των γνωμοδοτικών επιτροπών, κατά τις οποίες εξετάζονται θέματα των επιχειρήσεων αυτών ή θέματα άλλων επιχειρήσεων ιδίου ή συναφούς αντικειμένου.

5. Για τη διαδικασία λειτουργίας των επιτροπών και οργάνων, την απαρτία και τη λήψη αποφάσεων, ισχύουν ανάλογα οι σχετικές διατάξεις του οργανισμού του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Άρθρο 9

Ειδικές επενδύσεις

1. Παρέχεται επιχορήγηση 40 ποσοστιαίων μονάδων επί του συνολικού ύψους της παραγωγικής επένδυσης στις περιοχές Β και Γ και 45 και 55 ποσοστιαίων μονάδων στην περιοχή Δ και στη Θράκη αντίστοιχα για τις πιο κάτω επενδύσεις:

α. Προστασίας του περιβάλλοντος, περιορισμός της ρύπανσης του εδάφους, περιβάλλοντος, υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλισης ύδατος.

β. Ενεργειακού χαρακτήρα που αφορούν: (α) αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, (β) υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα, επεξεργασμένα απορρίμματα, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας και (γ) εξοικονόμηση ενέργειας, με την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης - λειτουργίας της μονάδας και απ' αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.

Για τις επενδύσεις της περίπτωσης αυτής λαμβάνεται υπόψη ο περιορισμός της ρύπανσης του περιβάλλοντος.

Για την ένταξη των επενδύσεων της περίπτωσης αυτής στις διατάξεις του παρόντος νόμου γνωμοδοτεί το Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία υποβολής από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας του σχετικού ερωτήματος.

γ. Ίδρυσης ή επέκτασης εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή ενεργειακής ή μεταλλευτικής έρευνας, που πραγματοποιούνται από τις παραγωγικές μονάδες του άρθρου 2 παράγραφος 1.

δ. Επιχειρήσεων παραγωγής προϊόντων και παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας. Για τον χαρακτηρισμό ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας των προϊόντων και υπηρεσιών των επιχειρήσεων της περίπτωσης αυτής, γνωμοδοτεί σχετικά το Υπουργείο Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας μέσα σε δύο μήνες από την ημερομηνία κατάθεσης του φακέλου της επένδυσης στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας.

Είναι δυνατή η κατάθεση φακέλου επένδυσης της περίπτωσης αυτής στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας απευθείας από τον επενδυτή και πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις του παρόντος νόμου, υπό την προϋπόθεση ότι ο φάκελος συνοδεύεται από βεβαίωση της κατά περίπτωση αρμόδιας υπηρεσίας του νόμου αυτού σχετικά με την πληρότητα των στοιχείων του.

ε. Για επενδύσεις ειδικών ιδρυμάτων και εργαστηρίων ταχύρρυθμης αναπροσαρμογής για την απασχόληση ατόμων με ειδικές ανάγκες, όπως αυτά καθορίζονται από τις διατάξεις του ν.1648/1986, καθώς και για επενδύσεις επιχειρήσεων των οποίων η πλειοψηφία των συμφερόντων ανήκει σε άτομα με ειδικές ανάγκες ή αυτών που απασχολούν κατά πλειονότητα άτομα αυτής της κατηγορίας.

Η υπαγωγή στην κατηγορία αυτή των επιχειρήσεων γίνεται μετά από γνωμάτευση του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. ή την Α.Τ.Ε., κατά περίπτωση.

στ. Για επενδύσεις των επιχειρήσεων της περίπτωσης (κβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

2. Στην περιοχή Α παρέχεται επιχορήγηση 40 ποσοστιαίων μονάδων επί του συνολικού ύψους της παραγωγικής επένδυσης, στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις των περιπτώσεων (α), (β), (γ), (δ), (ε) και (στ) της προηγούμενης παραγράφου.

Επιχειρήσεις της περίπτωσης (β) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, που πραγματοποιούν επενδύσεις στην περιοχή Α, υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που ισχύουν για τις επιχειρήσεις της περιοχής Β.

Επιχειρήσεις της περίπτωσης (κδ) υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που ισχύουν για την περιοχή Β, ανεξαρτήτως της περιοχής στην οποία εδρεύουν.

Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν στην περιοχή Α επενδύσεις για εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που ισχύουν για την περιοχή Β.

Επιχειρήσεις που πραγματοποιούν στην περιοχή Α επενδύσεις επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής διατηρητέων ή παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές μονάδες, σύμφωνα με την περίπτωση (ι) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και την περίπτωση (ιε) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που ισχύουν για την περιοχή Γ.

Ειδικά στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις προηγούμενου εδαφίου στις λοιπές περιοχές, παρέχονται 5 επιπλέον μονάδες επιχορήγησης υπό την προϋπόθεση ότι τα παραδοσιακά αυτά κτίρια ή οικίες βρίσκονται μέσα σε αξιόλογους παραδοσιακούς οικισμούς, όπως αυτοί θα καθορισθούν με άπαξ εκδιδόμενη κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Τουρισμού.

3. Επενδύσεις των περιπτώσεων β', ε', στ' και ιε' της παραγράφου 1 του άρθρου 2, σε όποια περιοχή και αν πραγματοποιούνται, και με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 3, υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που ισχύουν για τις επιχειρήσεις της περιοχής Δ, εκτός αν πραγματοποιούνται στη Θράκη, οπότε ισχύει το καθεστώς της περιοχής αυτής. Επενδύσεις της περίπτωσης (γ) της αυτής παραγράφου, σε όποια περιοχή και αν πραγματοποιούνται, και με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 3, υπάγονται στους όρους της επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που ισχύουν για τις επιχειρήσεις της περιοχής Γ, εκτός από αυτές που βρίσκονται στην περιοχή Δ καθώς και τη Θράκη, για τις οποίες ισχύει το καθεστώς των περιοχών αυτών.

4. α. Στις επιχειρήσεις που μετεγκαθίστανται από την περιοχή Α (περιλαμβανομένων της ζώνης Λαυρεωτικής, της επαρχίας Λαγκαδά και του τμήματος δυτικά του ποταμού Αξιού) στις περιοχές Β, Γ και Δ καθώς και στη Θράκη ή στις ειδικές ζώνες που προβλέπονται μέσα στις περιοχές Β, Γ, Δ και στη Θράκη σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ.3 και 4 του άρθρου 3 του νόμου αυτού, παρέχεται ποσοστό επιχορήγησης ίσο με το ποσοστό επιχορήγησης των περιοχών αυτών, αυξανόμενο κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες για την περιοχή Β και κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες για τις λοιπές περιοχές και τη Θράκη.

Οι παραπάνω ενισχύσεις παρέχονται επίσης για τον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού και την επέκταση της μονάδας μέχρι ποσοστού 30% της δυναμικότητάς της, με την προϋπόθεση ότι πραγματοποιούνται ταυτόχρονα με τη μετεγκατάσταση.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας είναι δυνατό να καθορίζονται ζώνες μέσα στην περιοχή Β, για τις οποίες δεν εφαρμόζεται το κίνητρο της μετεγκατάστασης.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και για τη μετεγκατάσταση κτηνοτροφικών και πτηνοτροφικών επιχειρήσεων της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

β. Στις επιχειρήσεις που μετεγκαθίστανται από την περιοχή Α στη ΒΙΠΕ Ε.Τ.Β.Α. του νομού Θεσσαλονίκης παρέχεται το ποσοστό επιχορήγησης της περιοχής Β.

γ. Στις επιχειρήσεις που μετεγκαθίστανται από τις περιοχές Β, Γ και Δ στις ΒΙΠΕ Ε.Τ.Β.Α. της ίδιας ή ευνοϊκότερης από άποψη κινήτρων περιοχής, παρέχεται το ποσοστό επιχορήγησης που ισχύει για τη ΒΙΠΕ

Ι.Α., στην οποία μετεγκαθίστανται.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας είναι δυνατό να καθορίζονται οι μεταποιητικοί τομείς υψηλής προτεραιότητας. Στις επιχειρεί που πραγματοποιούν επενδύσεις στους κλάδους αυτούς στις περιφέρειες Β, Γ, Δ και στη Θράκη παρέχεται επιπλέον επιχορήγηση πέντε ποσοστιαίων μονάδων.

Επιχειρήσεις της περίπτωσης (ιβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 που πραγματοποιούν επενδύσεις στις περιοχές Α και Β, υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου, αφορολόγητων κερδών και αυξημένων αποσβέσεων του παρόντος νόμου που ισχύουν στην περιοχή Γ.

Στις επενδύσεις των επιχειρήσεων του εδαφίου (κ) της παραγράφου 2, ανεξάρτητα από την περιοχή που πραγματοποιούνται παρέχεται μόνο επιχορήγηση που ανέρχεται στο ποσό των 100 δρχ. για κάθε νόμιμη θέση στάθμευσης. Το ποσό αυτό μπορεί απροσαρμόζεται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Με τις αποφάσεις ορίζονται οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις υπαγωγής των επενδύσεων αυτών στις διατάξεις του νόμου αυτού.

α. Στις επιχειρήσεις της περίπτωσης (κα) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 και στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν επενδύσεις των περιπτώσεων (ιε), (ιστ) και (ιζ) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 σε οποιαδήποτε περιοχή πλην της Α, παρέχεται επιχορήγηση πέντε ποσοστιαίων μονάδων. Το ίδιο ποσοστό επιχορήγησης παρέχεται και στις επιχειρήσεις της περίπτωσης (ιδ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 που πραγματοποιούν επενδύσεις σε οποιαδήποτε περιοχή πλην της Α.

β. Στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν τις παραπάνω επενδύσεις στη περιοχή Β παρέχεται το ποσοστό επιχορήγησης που προβλέπεται για αυτήν στην περίπτωση της παραγράφου 1 του άρθρου 7.

γ. Οι επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν στις περιοχές Β και Γ επενδύσεις: 1) ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων ΑΑ και Α τάξης και 2) ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων που εξυπηρετούν τον κτηνικό ή αθλητικό ή χειμερινό τουρισμό και με προδιαγραφές που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου της περιοχής Δ.

δ. Στις επενδύσεις αυτές που πραγματοποιούνται στην περιοχή Δ παρέχεται επιπλέον πέντε ποσοστιαίες μονάδες.

ε. Σε περίπτωση πραγματοποίησης επένδυσης από ανώνυμη εταιρεία Ε.Π.Ε. που προκύπτει από συγχώνευση επιχειρήσεων που λειτουργούσαν στο αντικείμενό τους τουλάχιστον επί 5ετία, διέθεταν τον απαιτούμενο παραγωγικό εξοπλισμό και δεν ανήκαν στο ίδιο ή τον ίδιο νομικό πρόσωπο, παρέχονται πέντε (5) επιπλέον ποσοστιαίες μονάδες επιχορήγησης. Η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή μόνο για τις επενδύσεις των περιπτώσεων (α) και (β) της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

Άρθρο 10

Συμμετοχή του Δημοσίου στις επιχορηγούμενες επιχειρήσεις. Μεταβίβαση των δικαιωμάτων αυτού

α. Τα δικαιώματα του Δημοσίου από τη συμμετοχή σε επένδυση που προβλέπεται στις διατάξεις του ν. 1262/1982 μεταβιβάζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών σε επενδύσεις. Με όμοιες αποφάσεις καθορίζονται οι σχέσεις του Δημοσίου με τις τράπεζες αυτές, ο τρόπος συμμετοχής και γενικά όλα τα θέματα της συμμετοχής, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων του Εμπορικού Νόμου.

ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

Άρθρο 11

Περιεχόμενο και έκταση του κινήτρου

α. Για επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς των επιχορηγούμενων του νόμου αυτού, παρέχεται επιδότηση του εκάστοτε κατά περίπτωση εφαρμοζόμενου επιτοκίου τραπεζικών δανείων, ομολογιακών δανείων εκδιδόμενων σε δημόσια έγγραφη ή δανείων από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, εφόσον έχουν ληφθεί για την πραγματοποίησή τους. Το ποσοστό επιδότησης είναι ίσο προς το ποσοστό επιχορήγησης εγκρίθηκε και παρέχεται για τα τρία πρώτα χρόνια εξυπηρέτησης των δανείων που έχουν συναφθεί, εκτός από τις επενδύσεις της πε-

ρίπτωσης Δ, που πραγματοποιούνται στις ειδικές ζώνες του άρθρου 3 παράγραφος 3, και τις επενδύσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 9, που πραγματοποιούνται στις περιοχές Α, Β, Γ και Δ, για τις οποίες η επιδότηση επιτοκίου παρέχεται για τα έξι (6) πρώτα χρόνια. Για τον υπολογισμό του επιδοτούμενου τραπεζικού δανείου δεν λαμβάνεται υπόψη η αξία του οικοπέδου. Η επιδότηση του επιτοκίου παρέχεται εφόσον το επιτόκιο δεν επιδοτείται από άλλη πηγή.

β. Προκειμένου για επενδύσεις που πραγματοποιούνται στους νομούς Έβρου, Ροδόπης και Ξάνθης, η επιδότηση επιτοκίου παρέχεται για όλη τη χρονική διάρκεια εξυπηρέτησης του δανείου και μέχρι δέκα (10) έτη κατ' ανώτατο όριο.

2. Για να πραγματοποιηθεί η καταβολή επιδότησης επιτοκίου πρέπει να έχει εκδοθεί η απόφαση ολοκλήρωσης της επένδυσης και να έχουν τηρηθεί οι όροι της εγκριτικής απόφασης.

3. Το ποσό επιδότησης επιτοκίου, που εισπράττει η επιχείρηση, μειώνεται το ποσό των χρεωστικών τόκων, που αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης για να υπολογιστούν τα καθαρά κέρδη που φορολογούνται.

4. Η επιδότηση επιτοκίου δεν παρέχεται σε περιπτώσεις που η επένδυση υπάγεται στο καθεστώς των αφορολόγητων εκπτώσεων.

ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΣ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ

Άρθρο 12

Περιεχόμενο και έκταση του κινήτρου

1. Παρέχονται εκπτώσεις από τα υποκείμενα σε φόρο εισοδήματος καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων του άρθρου 2 του νόμου αυτού, που είναι εγκατεστημένες ή μεταφέρονται ή ιδρύονται στις περιοχές Β, Γ και Δ του άρθρου 3 αυτού του νόμου, εφόσον πραγματοποιήσουν νέες παραγωγικές επενδύσεις, σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος, μέχρι την 31.12.1994.

2. Τα ποσοστά των αφορολόγητων εκπτώσεων επί της αξίας των νέων παραγωγικών επενδύσεων που πραγματοποιούνται από την 1.7.1990, καθώς και τα ποσοστά των ετήσιων καθαρών κερδών, μέχρι τα οποία μπορεί να φθάσει η αφορολόγητη έκπτωση, κλιμακώνονται κατά περιοχή ως εξής:

α. Για όλες τις κατηγορίες επενδύσεων, πλην εκείνων που αναφέρονται στην επόμενη περίπτωση (β):

Περιοχές	Ποσοστό αφορολόγησης επί της αξίας της επένδυσης	Ποσοστό ετήσιων κερδών μέχρι του οποίου μπορεί να φθάσει η αφορολόγηση έκπτωσης
Α		
Β	60%	60%
Γ	75%	75%
Δ	90%	90%
Θράκη	100%	100%

β. Για τις επενδύσεις ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, ξενώνων, ενοικιαζομένων διαμερισμάτων και κατασκηνωτικών κέντρων (campings):

Περιοχές	Ποσοστό αφορολόγησης επί της αξίας της επένδυσης	Ποσοστό ετήσιων κερδών μέχρι του οποίου μπορεί να φθάσει η αφορολόγηση έκπτωσης
Α		
Β	40%	60%
Γ	55%	75%
Δ	70%	90%
Θράκη	100%	100%

3. Σε περίπτωση που η επένδυση ή τμήμα αυτής έτυχε επιχορήγησης, η επένδυση αυτή δεν μπορεί να υπαχθεί στο καθεστώς των αφορολόγητων εκπτώσεων.

4. Για επενδύσεις που πραγματοποιούνται στη βιομηχανική περιοχή Ε.Τ.Β.Α. του νομού Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 3, παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων, που ισχύει για τις επενδύσεις της περιοχής Β.

5. Για τις επιχειρήσεις της περίπτωσης (γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 αυτού του νόμου, που πραγματοποιούν επενδύσεις στην πε-

ριοχή Β και με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 3, ισχύει το καθεστώς των αφορολόγητων εκπτώσεων της περιοχής Γ.

Για τις επιχειρήσεις του άρθρου 2, που πραγματοποιούν στην περιοχή Α επενδύσεις των περιπτώσεων (α), (β), (γ), (δ) και (ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 9, καθώς και για τις επιχειρήσεις της περίπτωσης (κβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, που πραγματοποιούν επενδύσεις στην περιοχή Α, παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων που ισχύει για την περιοχή Γ. Για τις ίδιες επενδύσεις που πραγματοποιούνται στις περιοχές Β και Γ παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων των περιοχών Γ και Δ αντίστοιχα.

Για τις επιχειρήσεις τεχνικών εταιρειών της περίπτωσης (κδ), ανεξαρτήτως της περιοχής στην οποία εδρεύουν, παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων της περιοχής Β.

Για τις επιχειρήσεις της περίπτωσης (κα) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 και τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν επενδύσεις των περιπτώσεων (ιε), (ιστ) και (ιζ) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 σε οποιαδήποτε περιοχή πλην της Α, παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων της περιοχής Γ της περίπτωσης (α) της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού. Το ίδιο ευεργέτημα παρέχεται επίσης και για τις επιχειρήσεις της περίπτωσης (ιδ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, που πραγματοποιούν επενδύσεις σε οποιαδήποτε περιοχή πλην της Α. Για τις παραπάνω επενδύσεις που πραγματοποιούνται στη Θράκη παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων της περιοχής αυτής.

Στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων ΑΑ και Α τάξης ή μονάδων εξυπρέτησης θεραπευτικού ή αθλητικού ή χειμερινού τουρισμού στις περιοχές Β και Γ, παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων της περιοχής Δ της περίπτωσης (β) της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 13

Προϋποθέσεις πραγματοποίησης αφορολόγητων εκπτώσεων

1. Οι αφορολόγητες εκπτώσεις του προηγούμενου άρθρου γίνονται με τις εξής προϋποθέσεις:

α. Υπολογίζονται με βάση τα καθαρά κέρδη που περιλαμβάνονται στην υποβαλλόμενη αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος και τα οποία προέρχονται από δραστηριότητες των επιχειρήσεων μετά την αφαίρεση των κρατήσεων για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και των κερδών της χρήσης που διανέμονται πραγματικά ή αναλαμβάνονται από τους εταίρους ή τον επιχειρηματία.

β. Πραγματοποιούνται από τα κέρδη της διαχειριστικής χρήσης που έγινε η επένδυση. Αν δεν πραγματοποιηθούν κέρδη κατά τη διαχειριστική αυτή χρήση ή αν αυτά που πραγματοποιούνται δεν επαρκούν, η αφορολόγητη έκπτωση πραγματοποιείται από τα κέρδη των αμέσως επόμενων διαχειριστικών χρήσεων, μέχρι να καλυφθούν τα ποσοστά της αξίας των επενδύσεων που ορίζονται από το προηγούμενο άρθρο.

Αν η επιχείρηση σε μια διαχειριστική χρήση παραλείψει, ολικά ή μερικώς, για οποιονδήποτε λόγο να ενεργήσει αφορολόγητες εκπτώσεις επενδύσεων στις λογιστικές διαφορές που δηλώνονται με την αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος, δεν στερείται του δικαιώματος διενέργειας αφορολόγητων εκπτώσεων από τα κέρδη των επόμενων διαχειριστικών χρήσεων, για το ποσό επένδυσης που πραγματοποιήθηκε, στο οποίο παρέλειψε να ενεργήσει αφορολόγητες εκπτώσεις στη διαχειριστική αυτή χρήση.

γ. Εμφανίζονται με τη μορφή του αφορολόγητου αποθεματικού σε ξεχωριστούς λογαριασμούς στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης.

δ. Η επιχείρηση τηρεί λογιστικά βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ.

2. Για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Α' ή Β' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ., οι αφορολόγητες εκπτώσεις πραγματοποιούνται από τα καθαρά κέρδη που δηλώνονται με την αρχική δήλωση, αφού αφαιρεθούν οι απολήψεις.

3. Όταν η επιχείρηση έχει περισσότερες δραστηριότητες, οι αφορολόγητες εκπτώσεις πραγματοποιούνται από τα καθαρά κέρδη που προέρχονται από δραστηριότητες της επιχείρησης που υπάγονται στο νόμο αυτόν και ανεξάρτητα από την περιοχή στην οποία ασκούνται. Αν δεν είναι δυνατός ο λογιστικός προσδιορισμός των κερδών αυτών, γίνεται διαχωρισμός του συνόλου των κερδών της επιχείρησης με βάση τα ακαθάριστα έσοδα κάθε δραστηριότητας.

4. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οι-

κονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν από τον επενδυτή, τα στοιχεία τα απαραίτητα για τον έλεγχο του ύψους της επένδυσης και για το χρόνο πραγματοποίησης της αφορολόγητης έκπτωσης καθώς και τα πρόσθετα βιβλία που πρέπει να εμφανίσουν επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Α', Β' και Γ' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ. Η όμοιες αποφάσεις καθορίζονται επίσης οι διαδικασίες ελέγχου των επενδύσεων και στατιστικής παρακολούθησης των επιχειρήσεων που κάνουν χρήση των αφορολόγητων εκπτώσεων του νόμου αυτού.

Άρθρο 14

Φορολογία των εκπτώσεων

1. Η αφορολόγητη έκπτωση, που πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων, προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία:

α. Πουλήθηκαν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία πριν περάσουν πέντε χρόνια από τότε που αγοράστηκαν, για το ποσό που η αφορολόγητη έκπτωση αντιστοιχεί στην αξία των πάγιων αυτών στοιχείων. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται, αν η επιχείρηση αντικαταστήσει τα πάγια στοιχεία που πουλήθηκαν μέσα σε έξι μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που έγινε η πώληση με νέα πάγια στοιχεία ίσης τουλάχιστον αξίας, τα οποία συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις της παραγωγικής επένδυσης που ορίζει ο νόμος.

β. Θα γίνει διανομή ή ανάληψη του αντιστοιχού ποσού της αφορολόγητης έκπτωσης και για το ποσό που θα διανεμηθεί ή θα αναληφθεί.

γ. Διαλύεται η ατομική επιχείρηση ή η εταιρεία λόγω θανάτου ή επιχειρηματία ή μέλους της εταιρείας.

2. Επίσης η έκπτωση, που πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 12 αυτού του νόμου, φορολογείται:

α. Σε περίπτωση αποχώρησης εταίρου, στο όνομά του, στο χρόνο αποχώρησής του και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρεία.

β. Σε περίπτωση μεταβίβασης εταιρικής μερίδας, στο όνομα του μεταβιβάζοντος, στο χρόνο της μεταβίβασης και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρεία.

γ. Σε περίπτωση ανάληψης της έκπτωσης από εταίρο ή τους κληρονόμους του στο όνομα του αναλαμβάνοντος, στο χρόνο της ανάληψης και για το ποσό που αναλαμβάνεται απ' αυτόν.

δ. Σε περίπτωση θανάτου ενός εταίρου και εφόσον η εταιρεία συνεχίζεται νόμιμα μόνο μεταξύ των λοιπών εταίρων, στο όνομα του κληρονόμου και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του θανόντος στην εταιρεία.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται ανάλογα και στις αφορολόγητες κρατήσεις όλων των μέχρι σήμερα αναπτυξιακών νόμων και σε υποθέσεις, οι οποίες εκκρεμούν στις φορολογικές αρχές.

ΑΥΞΗΜΕΝΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ

Άρθρο 15

Περιεχόμενο και έκταση του κινήτρου

1. Οι αυξημένες αποσβέσεις του παρόντος νόμου ισχύουν για παγωτικές επενδύσεις του άρθρου 1 που θα πραγματοποιήσουν οι επιχειρήσεις του άρθρου 2 μέχρι 31.12.1994.

2. Οι συντελεστές των τακτικών αποσβέσεων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων του άρθρου 2, που ισχύουν κάθε φορά αυξάνονται, όταν πρόκειται για πάγια περιουσιακά στοιχεία που θα ακτηθούν μετά την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, ανάλογα με τις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 3 αυτού του νόμου, στην περίπτωση εγκαθίστανται και ανάλογα με τις βάρδιες εργασίας, κατά τα πιο κάτω ποσοστά:

Περιοχή	α' βάρδια	β' βάρδια	γ' βάρδια
Α		20%	40%
Β	20%	40%	80%
Γ	35%	70%	120%
Δ	50%	100%	150%

Για τις επιχειρήσεις του άρθρου 2 παράγραφος 1 εδ. γ αυτού του νόμου και με την επιφύλαξη της παρ. 5 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου εκτός των μεταλλευτικών επιχειρήσεων των περιοχών Α και Δ, οποίες ισχύει το καθεστώς των περιοχών αυτών, ισχύει το καθεστώς

ιοχής Γ, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης.

Για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις εκμετάλλευσης ατικών πηγών, τα κατασκηνωτικά κέντρα (campings) και τα κέντρα μερινού τουρισμού ισχύουν οι παραπάνω συντελεστές α' βάρδιας.

3. Για την εφαρμογή της παραπάνω παραγράφου απαιτείται απαίτηση στη δεύτερη βάρδια αριθμού εργατών που αναλογεί σε μέσο ποσοστό ίσο τουλάχιστον προς το ήμισυ (50%) αυτών που απαλούνται στην πρώτη βάρδια και εφόσον απασχολεί και τρίτη βάρδια ασχόλησης αριθμού εργατών που αναλογεί σε μέσο ετήσιο ποσοστό τουλάχιστον προς τα τέσσερα πέμπτα (80%) αυτών που απασχολούνται στην πρώτη βάρδια.

4. Δαπάνες κατασκευής και βελτίωσης κτιρίων και εγκαταστάσεων ημιμοιούμενων για την αναψυχή και τη συνεστίαση των εργατών ή υπαλλήλων των επιχειρήσεων, καθώς και δαπάνες για μελέτες ερευνοίας και για μέτρα προστασίας των εργαζομένων, πραγματοποιούμενες στα χρονικά πλαίσια της παραγράφου 1 του παρόντος, τυγχάνουν άδωσης 100% κατά το πρώτο έτος της επένδυσης ανεξαρτήτως περχής.

5. Δαπάνες για έργα τέχνης Ελλήνων καλλιτεχνών, τα οποία φιλοτεούνται, κατασκευάζονται ή αγοράζονται μετά τη δημοσίευση του παντος και ενσωματώνονται ή τοποθετούνται στα κτίρια των επιχειρήσεων (π.χ. αγάλματα, ψηφιδωτά, τοιχογραφίες, κ.λπ.), τυγχάνουν απόδωσης 100% κατά το πρώτο έτος της επένδυσης ανεξάρτητα από την προμήθεια, εάν η αξία τους δεν υπερβαίνει το 3% της αξίας του κτιρίου στο οποίο ενσωματώνονται ή τοποθετούνται μόνιμα. Το τυχόν επιπλέον του % ποσό υπόκειται σε απόδωση με τους συνήθεις κανόνες. Τα ενσωματωμένα στο κτίριο έργα τέχνης δεν μπορούν να αφαιρεθούν πριν από την κρέυση 10ετίας ή την κατεδάφιση του κτιρίου.

6. Για τον υπολογισμό των τακτικών και πρόσθετων αποσβέσεων, ραίρεται από την αξία κτήσης των πάγιων στοιχείων, το ποσό των δωιάν επιχορηγήσεων που λαμβάνει η επιχείρηση από το Δημόσιο.

Άρθρο 16

Φορολογική μεταχείριση των αυξημένων αποσβέσεων

Στην περίπτωση που τα βιβλία της επιχείρησης κριθούν ανελλιπή, γίνεται εξωλογιστικός προσδιορισμός των καθαρών κερδών της χρήσης και οι πρόσθετες αποσβέσεις που διενεργήθηκαν μέσα στη χρήση μειώνονται τα εξωλογιστικά προσδιοριζόμενα κέρδη.

Άρθρο 17

Άλυση διαφορών

Για σοβαρές, κατά την εκτίμηση της κεντρικής γνωμοδοτικής επιτροπής, επενδύσεις, μπορεί η εγκριτική απόφαση να ορίζει, ότι διαφορές οι οποίες αναφέρονται στην ερμηνεία ή σε ενδεχόμενα κενά της εγκριτικής πράξης λύνονται με τριμελή διαιτησία εσωτερικού, όπως ορίζεται στην εγκριτική πράξη.

Άρθρο 18

Επιστροφή επιχορήγησης που έχει καταβληθεί

1. Επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στο νόμο αυτόν και οι οποίες πριν παρέλθει 10ετία από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης θα παύσουν να λειτουργούν ή χωρίς προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας θα μεταβιβάσουν ή θα μεταβάλουν τη νομική μορφή της εταιρείας μειώνοντας το εταιρικό της κεφάλαιο ή θα μειώσουν το εταιρικό της κεφάλαιο χωρίς η μείωση να επιβάλλεται από την κείμενη νομοθεσία ή θα μεταβιβάσουν πάγια περιουσιακά στοιχεία που είχαν συμπεριληφθεί στην επένδυση, χωρίς να τα αντικαταστήσουν σε 6 μήνες, υποχρεούνται σε μερική ή ολική επιστροφή της επιχορήγησης και επιδότησης με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που εκδίδεται μετά γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής του νόμου αυτού.

Την ίδια υποχρέωση επιστροφής έχουν οι επιχειρήσεις που λόγω της ιδιότητας του φορέα της επένδυσης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2ε', και του άρθρου 9 παρ. 1στ', του νόμου αυτού πήραν επιπλέον επιχορήγηση και οι οποίες, χωρίς έγκριση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, αυτές ή οι εταίροι ή οι μέτοχοί τους θα μεταβιβάσουν εταιρικά ή μετοχικά δικαιώματα. Την ίδια υποχρέωση επιστροφής έχει η επιχείρηση που θα εκμισθώσει επένδυση, που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου αυτού.

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται η

διαδικασία και οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται ο τρόπος και οι λεπτομέρειες του ελέγχου της συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου και της πράξης υπαγωγής στις διατάξεις του των επιχειρήσεων που έχουν επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί ή με οποιονδήποτε τρόπο ενισχυθεί, βάσει των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Άρθρο 19

Αφορολόγητες εκπτώσεις για χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού

1. Οι διατάξεις των άρθρων 12, 13 και 14 του παρόντος καθώς και του άρθρου 22 του ν. 1828/1989, όπως τροποποιείται με το άρθρο 20 του παρόντος, προκειμένου για επενδύσεις που υπάγονται στον παρόντα νόμο εφαρμόζονται και επί της αξίας του εξοπλισμού, που χρησιμοποιείται με χρηματοδοτική μίσθωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1665/1986, όταν :

α) Η διάρκεια της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι άνω των δέκα (10) ετών ή β) στη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης διάρκειας μέχρι δέκα (10) ετών ορίζεται ότι μετά τη λήξη της μίσθωσης ο εξοπλισμός θα περιέρχεται στην κυριότητα του μισθωτή.

Στην περίπτωση που ο μισθωτής μετά τη λήξη της μίσθωσης δεν αποκτήσει την κυριότητα του εξοπλισμού, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 14 παράγραφος 1 περίπτωση α' του παρόντος.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 9 και 10 του άρθρου 6 του ν. 1665/1986, όπως ισχύει, καταργούνται.

Άρθρο 20

Σχηματισμός ειδικού αφορολόγητου αποθεματικού επενδύσεων

1. Τα ποσοστά των συνολικών αδιανέμητων καθαρών κερδών, που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 22 του ν. 1828/1989 (ΦΕΚ 2Α), αυξάνονται από 25% και 35%, στην μεν περιοχή Α σε 30% και 40% αντίστοιχα, στις δε λοιπές, εκτός της Α περιοχές, σε 40% και 50% αντίστοιχα. Τα αυξημένα ποσοστά, δηλαδή 40% για την περιοχή Α και 50% για τις λοιπές περιοχές, εφαρμόζονται: α) για τις επενδύσεις του δευτέρου εδαφίου της περίπτωσης (γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 1, β) για τις επενδύσεις της περίπτωσης (δ) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και γ) για τις επενδύσεις που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις της περίπτωσης (ιβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

Ειδικά για τις επιχειρήσεις που εισάγονται για πρώτη φορά στο Χρηματιστήριο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, τα ποσοστά αυτά αυξάνονται κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες και ισχύουν από το έτος εισαγωγής τους στο Χρηματιστήριο.

Τα νέα αυτά ποσοστά εφαρμόζονται για τις χρήσεις 1990 έως 1993 (οικονομικά έτη 1991 έως 1994) για το σχηματισμό ειδικού αφορολόγητου αποθεματικού, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί σε παραγωγικές επενδύσεις του άρθρου 1 του παρόντος νόμου ύψους μεγαλύτερου τουλάχιστον κατά 30% του σχηματιζόμενου αποθεματικού, οι οποίες θα αρχίσουν μέσα στα έτη 1991 έως 1994 αντίστοιχα και θα ολοκληρωθούν εντός τριετίας από το σχηματισμό του αφορολόγητου αποθεματικού.

Ως αδιανέμητα καθαρά κέρδη για τον υπολογισμό των απαλλασσόμενων του φόρου εισοδήματος κερδών, λαμβάνονται για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από τα τηρούμενα βιβλία και εμφανίζονται στον ισολογισμό, μετά την αφαίρεση των κρατήσεων για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, των κερδών που διανέμονται ή αναλαμβάνονται από τους εταίρους των προσωπικών εταιρειών και εταιρειών περιορισμένης ευθύνης ή του επιχειρηματία που ασκεί ατομικά την επιχείρησή του.

Προκειμένου για επιχειρήσεις που έχουν και άλλο κλάδο εκμετάλλευσης που δεν αναφέρεται στις διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου (μικτές επιχειρήσεις), για τον υπολογισμό της αφορολόγητης έκπτωσης λαμβάνονται τα αδιανέμητα κέρδη που προέρχονται και από τον άλλο κλάδο.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 22 του ν. 1828/1989, όπως αυτό συμπληρώνεται με την επόμενη παράγραφο 2.

2. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 22 του ν. 1828/1989, όπως ισχύει, προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Προκειμένου για Ανώνυμη Εταιρεία, εάν πριν από την πάροδο δέκα

(10) ετών από την κεφαλαιοποίηση των παραπάνω αποθεματικών διαλυθεί η εταιρεία ή μειωθεί το μετοχικό της κεφάλαιο, με σκοπό την επιστροφή των αποθεματικών στους μετόχους, τα κεφαλαιοποιηθέντα αποθεματικά δεν λογίζονται φορολογικά ως καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο και φορολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τη φορολογία εισοδήματος κατά το χρόνο της διάλυσης της εταιρείας ή της μείωσης του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι διατάξεις αυτές δεν εφαρμόζονται αν η εταιρεία διαλυθεί με σκοπό τη συγχώνευσή της με άλλη επιχείρηση και την ίδρυση νέας ανώνυμης εταιρείας ή σε περίπτωση εξαγοράς ή απορρόφησης της από άλλη ανώνυμη εταιρεία.

Προκειμένου για προσωπική εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, αν πριν από την πάροδο δέκα (10) ετών από την κεφαλαιοποίηση των πιο πάνω αποθεματικών διαλυθεί η εταιρεία ή μειωθεί το εταιρικό της κεφάλαιο, με σκοπό την επιστροφή των αποθεματικών στους εταίρους, τα κεφαλαιοποιηθέντα αποθεματικά προστίθενται στα κέρδη της εταιρείας που πραγματοποιούνται στο χρόνο της διάλυσης ή μείωσης του κεφαλαίου της και φορολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τη φορολογία εισοδήματος κατά το χρόνο της διάλυσης της εταιρείας ή της μείωσης του εταιρικού της κεφαλαίου. Οι διατάξεις αυτές δεν εφαρμόζονται αν η εταιρεία διαλυθεί με σκοπό τη μετατροπή ή συγχώνευσή της με άλλη επιχείρηση και την ίδρυση ανώνυμης εταιρείας ή άλλης εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ή σε περίπτωση εξαγοράς ή απορρόφησης της από ανώνυμη εταιρεία.

Άρθρο 21

Φορολογικά κίνητρα εμπορικών επιχειρήσεων

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 της απόφασης 1055503/10177/Β0012/ΠΟΛ. 1119/10.5.89 των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 388/Β/89), που κυρώθηκε με το άρθρο 11 του ν.1882/1990, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Απαλλάσσεται της φορολογίας εισοδήματος ποσό μέχρι και είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των συνολικών αδιανέμητων καθαρών κερδών των εμπορικών επιχειρήσεων των χρήσεων 1990 έως 1993 (οικονομικά έτη 1991 έως 1994), που δηλώνονται με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, για το σχηματισμό ειδικού αφορολόγητου αποθεματικού, με σκοπό να χρησιμοποιηθούν για την πραγματοποίηση επενδύσεων, που αναφέρονται στην παράγραφο 2 της παρούσας, διπλάσιας αξίας από το ποσό του σχηματιζόμενου αφορολόγητου αποθεματικού και οι οποίες θα αρχίσουν μέσα στα έτη 1991 έως 1994 αντίστοιχα και θα ολοκληρωθούν εντός τριετίας από το σχηματισμό του αφορολόγητου αποθεματικού. Ειδικά για τις επιχειρήσεις που εισάγονται για πρώτη φορά στο Χρηματιστήριο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το πιο πάνω ποσοστό των συνολικών αδιανέμητων καθαρών κερδών ορίζεται στο τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) και ισχύει από το έτος εισαγωγής τους στο Χρηματιστήριο.»

2. Για τις εμπορικές γενικά επιχειρήσεις, που θα πραγματοποιήσουν παραγωγικές επενδύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου στο μεταποιητικό τομέα, απαλλάσσονται της φορολογίας εισοδήματος αδιανέμητα κέρδη με βάση τα ποσοστά που προβλέπονται από την παράγραφο 1 του άρθρου 20 του παρόντος νόμου. Κατά τα λοιπά, οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 8 του άρθρου 22 του ν.1828/1989 εφαρμόζονται ανάλογα και στις επιχειρήσεις της παραγράφου αυτής που θα σχηματίσουν ειδικό αφορολόγητο αποθεματικό για παραγωγικές επενδύσεις.

3. Στην παράγραφο 3 της απόφασης 1055503/10177/Β0012/ΠΟΛ.1119/10.5.89 των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 388/Β/89), που κυρώθηκε με το άρθρο 11 του ν.1882/1990, όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 22 του ν.1828/1989 εφαρμόζονται ανάλογα και στις επιχειρήσεις της παρούσας απόφασης».

Άρθρο 22

Μέριμνα για την έκδοση αδειών εγκατάστασης

1. Όλες οι άδειες εγκατάστασης, που απαιτούνται από την ισχύουσα νομοθεσία για την εγκατάσταση, επέκταση ή εκσυγχρονισμό βιομηχανικών, βιοτεχνικών και κάθε είδους ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και αποθηκών, χορηγούνται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας. Η υπηρεσία αυτή μεριμνά για την εξασφάλιση όλων των ειδικών αδειών ή εγκρίσεων ή για τη διατύπωση γνώμης από οποιονδήποτε φορέα του δημόσιου τομέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 1, 2, 3, και 4 του ν. 1360/1983.

2. Κάθε διάταξη, που αντίκειται στις ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου, καταργείται.

3. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, Πολιτισμού και Τουρισμού μπορεί να ρυθμίζεται λεπτομερέστερα η εφαρμογή της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 23

Μεταβατικές διατάξεις

1. Επενδύσεις, που μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν.1262/1982 ή έχουν εγκριθεί, αλλά εγκριτική πράξη υπαγωγής τους δεν έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθώς και εκείνες για τις οποίες έχει γνωμοδοτήσει η αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή του άρθρου 8 του νόμου αυτού πριν την 16.2.1990 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου του παρόντος νόμου, διέπονται από τις διατάξεις του ν.1262/1982.

2. Επενδύσεις, εκτός των περιπτώσεων της προηγούμενης παραγράφου, που υποβλήθηκαν για υπαγωγή τους στις διατάξεις του ν. 1262/1982 μέχρι 31.12.1989 και έχουν, μέχρι την 25.6.1990, πραγματοποιήσει επενδυτικά έργα που αντιστοιχούν στο 30% τουλάχιστον τι κόστους της παραγωγικής επένδυσης που έχει υποβληθεί με την αίτηση υπαγωγής, εξετάζονται για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος νόμου, με βάση τα παρεχόμενα από το ν. 1262/1982 ποσοστά επιχορήγησης και, αν εγκριθούν, ως ημερομηνία υποβολής της αίτησης θεωρείται η ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους στο ν. 1262/1982. Για τις επενδύσεις αυτές δεν ισχύει το ελάχιστο ύψος παραγωγικής επένδυσης για την υπαγωγή στο νόμο που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 1.

Οι επενδύσεις, που έχουν πραγματοποιήσει το ελάχιστο ύψος επενδυτικών έργων σύμφωνα με τα παραπάνω, υποχρεούνται να υποβάλουν στην υπηρεσία που έχουν καταθέσει την αίτηση υπαγωγής της επένδυσής τους και μέσα σε 30 ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου σχετική προς τούτο υπεύθυνη δήλωση, η οποία θα συνοδεύεται με επικυρωμένα αντίγραφα των παραστατικών πραγματοποίησης τελεσθέντων αντιστοιχών δαπανών. Ταυτόχρονα υποβάλλονται και όλα τα πρόσθετα στοιχεία που είναι αναγκαία για την υπαγωγή της επένδυσης στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Σε περίπτωση διαπίστωσης, κατά τη διενέργεια των ελέγχων που προβλέπονται από την παράγραφο 6 του παρόντος νόμου, ότι δεν έχουν πραγματοποιηθεί παραπάνω επενδυτικά έργα μέχρι την 25.6.1990, όπως δηλώθηκε ανακαλείται η έγκριση υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις του παρόντος νόμου και επιστρέφεται η τυχόν καταβληθείσα επιχορήγηση.

Επενδύσεις, που υποβλήθηκαν για υπαγωγή τους στο ν. 1262/1982 μετά την 31.12.1989 καθώς και επενδύσεις που υποβλήθηκαν πριν την ημερομηνία αυτήν αλλά δεν έχουν πραγματοποιήσει εμπρόσθια τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια επενδυτικά έργα, επανυποβάλλονται μέχρι 31.10.1990 και εξετάζονται για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος νόμου και, αν εγκριθούν, ως ημερομηνία υποβολής της αίτησης θεωρείται η ημερομηνία υποβολής της αρχικής αίτησής τους. Επανυποβολή της αίτησης απαιτείται επίσης στην περίπτωση μη εμπρόθεσμης υποβολής της υπεύθυνης δήλωσης και της πρόσθετων στοιχείων που προβλέπονται στα προηγούμενα εδάφια.

Επενδύσεις που δεν θα επανυποβληθούν μέχρι 31.10.1990 θεωρούνται ότι ουδέποτε υποβλήθηκαν.

Οι διαδικασίες υπαγωγής των επενδύσεων της παραγράφου αυτής στις διατάξεις του παρόντος νόμου θα ολοκληρωθούν οπωσδήποτε μέχρι την 31.3.1991.

3. Κατ'εξαιρέση, οι επενδύσεις της προηγούμενης παραγράφου που δεν θα επανυποβληθούν, μπορεί να υπαχθούν στο καθεστώς των φορολογικών κινήτρων των άρθρων 12,13 και 14, η εφαρμογή των οποίων ανατρέχει στην ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής των επενδύσεων αυτών στις διατάξεις του ν.1262/1982.

Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής πρέπει ο επενδυτής, με δήλωσή του, που υποβάλλεται στην αρμόδια κατά περίπτωση υπηρεσία μέχρι 31.10.1990, να παραιτηθεί από την αίτηση υπαγωγής της επένδυσής του στα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου του παρόντος νόμου.

Μετά την υποβολή της παραπάνω δήλωσης, η αρμόδια υπηρεσία χρεούται να εκδώσει σχετική βεβαίωση για την ημερομηνία υποβολής αίτησης υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις του ν.1262/32 και για τα λοιπά αναγκαία στοιχεία αυτής. Η βεβαίωση αυτή βάλεται από τον επενδυτή στην αρμόδια για τη φορολογία του Υ.Τ. το αργότερο μέχρι τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης, κατά την οποία αρχίζει ο σχηματισμός του αποθεματικού της αφορολόγητης έκθεσης.

Κ. Αιτήσεις επενδύσεων που, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, έχουν υποβληθεί για υπαγωγή τους στις διατάξεις του ν.1262/32 σύμφωνα με τις περιπτώσεις (ι) και (ιζ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου, θα εξετασθούν για υπαγωγή τους στα κίνητρα των αποφάσεων που θα εκδοθούν σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν.1880/90 (ΦΕΚ 39Α) και, αν εγκριθούν, ως ημερομηνία υποβολής της αίτησης θεωρείται η ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους στις διατάξεις του ν.1262/1982.

Δ. Αναμόρφωση του κόστους των παραγωγικών επενδύσεων, που υπφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, είναι δυνατή με ποσοστού 40% εκείνου που έχει αρχικά εγκριθεί ή καθοριστεί από την αρμόδια Γνωμοδοτική Επιτροπή.

Ε. Περιπτώσεις επενδύσεων, που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν.1262/1982 και μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου έχει εκδοθεί για αυτές τροποποιητική απόφαση αναμόρφωσης κόστους, μπορεί να εγκριθεί συμπληρωματικά αναμόρφωση κόστους σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, μέχρι ποσοστού 40% της παραγωγικής επένδυσης που έχει αρχικά εγκριθεί. Εάν το ποσοστό αναμόρφωσης που έχει ήδη εγκριθεί είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 40% της παραγωγικής επένδυσης που έχει αρχικά εγκριθεί, η επιχείρηση δεν δικαιούται περαιτέρω αναμόρφωση του κόστους της επένδυσής της.

Αιτήματα για αναμόρφωση κόστους επενδύσεων, που έχουν υποβληθεί μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου, αλλά δεν έχουν εξεταστεί ή δεν έχει εκδοθεί και δημοσιευθεί η σχετική τροποποιητική απόφαση, θεωρούνται ως μηδέποτε υποβληθέντα και μπορούν να ανυποβληθούν μετά την υλοποίηση του 50% της παραγωγικής επένδυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια της παραγράφου αυτής.

Β. Η ρύθμιση της παραγράφου 11 του άρθρου 6 εφαρμόζεται και για επενδύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Κατ'εξαιρέση, η προθεσμία ολοκλήρωσης επενδύσεων, που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν.1262/1982 μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και έχουν τύχει παράτασης, μπορεί να παρατείνεται εφάπαξ και για ένα έτος κατ' ανώτατο όριο, ανεξάρτητα των παρατάσεων που έχουν ήδη εγκριθεί για αυτές.

Γ. Για τις πρόσθετες αποσβέσεις και τις αφορολόγητες εκπτώσεις επενδύσεων, που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν.1262/1982, εξακολουθεί να ισχύει το καθεστώς του νόμου αυτού για δαπάνες επενδύσεων που πραγματοποιούνται μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ή μέχρι 30.6.1990 προκειμένου για αφορολόγητες εκπτώσεις.

Δ. Στην παράγραφο 19 του άρθρου 3 του ν.1682/1987 προστίθεται ομοίως ως εξής:

«Μετά την 31η Δεκεμβρίου 1988 και μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1991, είναι δυνατή η τροποποίηση εγκριτικών πράξεων κατά την έκδοση της απόφασης οριστικοποίησης επενδύσεων που έχουν υπαχθεί στους παραπάνω νόμους, μόνο στις περιπτώσεις που αποδεδειγμένα και βάσει από σχετική γνωμοδότηση της γνωμοδοτικής επιτροπής υπαίτιος καθυστέρησης της ολοκλήρωσης δεν είναι ο επενδυτής.»

Ε. Η παράγραφος 21 του άρθρου 3 του ν.1682/1987 συμπληρώνεται ως εξής:

«Κατ'εξαιρέση επιτρέπεται η αναμόρφωση κόστους επενδύσεων στις περιπτώσεις που η αίτηση ελέγχου είχε υποβληθεί ή η εντολή διενέργειας ελέγχου είχε δοθεί προ της 31.12.1983 και οι επενδύσεις είχαν ολοκληρωθεί πριν από αυτόν το χρόνο.»

ΣΤ. Από την έναρξη εφαρμογής του παρόντος νόμου, όπου σε διατάξεις άλλων νόμων γίνεται αναφορά σε διατάξεις του ν.1262/1982, νοείται ο αντίστοιχος διατάξεις του παρόντος νόμου.

Ζ. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, κανονικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ'εξουσιοδότηση της περίπτωσης (α) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, των τελευταίων εδαφίων των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 5, του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 και των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 6, των παραγράφων 1, 4 και 4 του άρθρου 8, της παραγράφου 7 του άρθρου 9, του άρθρου 10, της παραγράφου 4 του άρθρου 13 και του τελευταίου εδαφίου της παρα-

γράφου 1 καθώς και της παραγράφου 2 του άρθρου 20 του ν.1262/1982, διατηρούνται σε ισχύ ως την κατάργησή τους από τις κανονιστικές αποφάσεις του παρόντος νόμου που ρυθμίζουν τα αντίστοιχα θέματα.

Η. Για τον προσδιορισμό του ορίου των 2,5 δισ. δρχ., που προβλέπεται από την παράγραφο 3 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, υπολογίζονται αθροιστικά και οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται από τον ίδιο επενδυτή, αφορούν την ίδια παραγωγική διαδικασία και έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν.1262/1982. Για τις περιπτώσεις αυτές η πενταετία που προβλέπεται στην ίδια παράγραφο αρχίζει από την ολοκλήρωση της πρώτης επένδυσης που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του ν.1262/1982.

Θ. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, οι διατάξεις του ν.1262/1982 καταργούνται, εκτός των διατάξεων του άρθρου 3, όπως αυτό συμπληρώνεται με το άρθρο 3 του παρόντος νόμου και των διατάξεων των άρθρων 18, 21 έως και 29Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Δικαιοπραξίες στις παραμεθόριες περιοχές

Άρθρο 24

Έννοια παραμεθόριων περιοχών

1. Για την εφαρμογή του νόμου αυτού παραμεθόριες περιοχές ορίζονται οι εξής:

α. Οι νομοί Φλώρινας, Θεσπρωτίας, Καστοριάς, Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου, Σάμου, Χίου, Λέσβου, Δωδεκανήσου και Κιλκίς.

β. Οι επαρχίες Πωγωνίου και Κόνιτσας του νομού Ιωαννίνων, Αλμωπίας και Έδεσσας του νομού Πέλλης, Σιντικής του νομού Σερρών και Νευροκοπίου του νομού Δράμας.

γ. Τα νησιά Σκύρος και Θήρα με τις νησίδες που διοικητικά υπάγονται σ' αυτήν.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Γεωργίας, μπορεί να αρθεί ο χαρακτηρισμός κάποιων από τις ανωτέρω περιοχές ως παραμεθόριες. Με όμοιο προεδρικό διάταγμα μπορούν να χαρακτηρίζονται και άλλες περιοχές ως παραμεθόριες.

Άρθρο 25

Απαγόρευση δικαιοπραξιών

1. Απαγορεύεται κάθε δικαιοπραξία εν ζωή με την οποία συνιστάται υπέρ φυσικών ή νομικών προσώπων οποιοδήποτε εμπράγματο ή ενοχικό δικαίωμα, που αφορά ακίνητα, κείμενα στις παραμεθόριες περιοχές, καθώς και η μεταβίβαση μετοχών ή εταιρικών μεριδίων ή η μεταβολή του προσώπου εταιριών οποιασδήποτε μορφής που έχουν στην κυριότητά τους ακίνητα στις περιοχές αυτές. Από την απαγόρευση αυτήν εξαιρούνται οι συμβάσεις γονικής παροχής, μισθώσεις μέχρι εξήμητη, κανονισμού ορίων, διανομής κοινού και οι συμβάσεις μεταβίβασης ποσοστού εξ αδιαίρετου μεταξύ συγχυριών.

2. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει, όταν αποκτούν τα πιο πάνω δικαιώματα το Ελληνικό Δημόσιο, οι δήμοι και κοινότητες, τα νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα και αυτοί που αποκαθίστανται κατά τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας.

Άρθρο 26

Διαδικασία άρσης απαγορεύσεων

1. α. Φυσικά ή νομικά πρόσωπα ελληνικής ιθαγένειας και ομογενείς, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι Κύπριοι, καθώς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν την ιθαγένεια ενός των κρατών - μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, μπορούν να ζητήσουν την άρση της απαγόρευσης της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου με αίτησή τους, στην οποία πρέπει να αναφέρεται και ο σκοπός για τον οποίο θα χρησιμοποιηθεί το ακίνητο.

β. Η αίτηση αυτή υποβάλλεται σε επιτροπή που συνιστάται με θητεία πέντε ετών σε κάθε νομό με απόφαση του νομάρχη και απαρτίζεται από τον νομάρχη ως πρόεδρο και από έναν εκπρόσωπο των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας, Εθνικής Οικονομίας, Δημοσίας Τάξης και Γεωργίας, που ορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από τα οικεία υπουργεία.

γ. Η απαγόρευση αίρεται με απόφαση της επιτροπής, που λαμβάνει

με κλειοφθρία του συνόλου του αριθμού των μελών της και με θε-
|σπικωδότης φήμο του εκπροσώπου του Υπουργείου Εθνικής Άμυ-

2. Για φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν την ιθαγένεια τρίτων
|ρών, είναι δυνατή η απόκτηση των δικαιωμάτων της παραγράφου 1
|άρθρου 25, στις περιοχές του άρθρου 24, καθώς και στις περιοχές
|ν.δ. της 22.6.1927 (ΦΕΚ 125) με απόφαση του Υπουργού Εθνι-
|Άμυνας, που παρέχεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομέ-

Άρθρο 27

Άρση απαγορεύσεων

Με απόφαση της επιτροπής του άρθρου 26, η οποία εγκρίνεται από
|Υπουργό Εθνικής Άμυνας, επιτρέπεται η άρση των απαγορεύσεων
|παραγράφου 1 του άρθρου 25, για ορισμένες κατηγορίες δικαιοπρα-
|ων, οι οποίες θα προσδιορίζονται από τη νομική τους μορφή, τη χρη-
|τική τους αξία ή από την τοποθεσία και αξία του ακινήτου στο οποίο
|εφρονται. Την απόφασή του μπορεί να ανακαλέσει για το μέλλον ο
|ουργός Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 28

Απόκτηση εμπράγματων ή ενοχικών δικαιωμάτων

Για την απόκτηση με δικαιοπραξία εν ζωή εμπράγματων ή ενοχικών
|αιωμάτων, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα σε ιδιωτικές νήσους ή νη-
|ιες, της Ελλάδος, καθώς και σε ακίνητα ιδιωτικών νήσων ή νησίδων,
|ουδήποτε και εάν βρίσκονται αυτές, απαιτείται άδεια του Υπουργού
|ωργίας, που παρέχεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας
|ηρείας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας - ΓΕΣ, ΓΕΝ ή ΓΕΑ - ανά-
|γα με την περιοχή.

Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας υποβάλλεται από αυτόν που
|διαφέρεται να αποκτήσει το δικαίωμα στον Υπουργό Γεωργίας και
|έπει να συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση, στην οποία θα αναφέρο-
|ται τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητάς του, ο τόπος κατοικίας ή διαμο-
|ς του, καθώς και ο σκοπός για τον οποίο θα χρησιμοποιηθεί το ακί-
|το.

Άρθρο 29

Απόκτηση εμπράγματων ή ενοχικών δικαιωμάτων

Για την απόκτηση με δικαιοπραξία εν ζωή οποιωνδήποτε εμπράγμα-
|των ή ενοχικών δικαιωμάτων, για τη διάνοξη δρόμων ή την εκτέλεση
|οποιωνδήποτε μεταλλευτικών ή λατομικών εργασιών σε ακίνητα των
|περιοχών που καλύπτουν τους ορεινούς όγκους Καμβουνίων, Πιερίων,
|Ολύμπου, Βερμίου, Δυσσόρου, Βερτίσκου, Κερδυλλίων, Μενικίου, Παγ-
|γαίου και Ορέων Λεκάνης καθώς και σε περιοχές της Κρήτης που ανα-
|φέρονται στο άρθρο 32, απαιτείται σχετική άδεια του νομάρχη, που πα-
|ρέχεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου και σύμφωνη γνώμη της
|αρμόδιας στρατιωτικής υπηρεσίας - Διοικητής της Στρατιωτικής, Ναυ-
|τικής ή Αεροπορικής μονάδας, στη ζώνη ευθύνης του οποίου ευρίσκεται
|η συγκεκριμένη περιοχή.

Άρθρο 30

Ακυρότητες

Δικαιοπραξίες που συνάπτονται κατά παράβαση των διατάξεων του
|νόμου αυτού είναι απολύτως άκυρες. Οι συμβολαιογράφοι που συντάσ-
|σουν συμβολαιογραφικά έγγραφα και οι συμβαλλόμενοι σ' αυτά τιμω-
|ρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους και με χρηματική ποινή. Οι συμ-
|βολαιογράφοι υπέχουν και πειθαρχική ευθύνη σύμφωνα με τις διατάξεις
|του Κώδικα Συμβολαιογράφων.

Άρθρο 31

Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την ισχύ του νόμου αυτού καταργείται ο α.ν. 1366/1938
|(ΦΕΚ 310).

2. Διατηρούνται σε ισχύ α) οι διατάξεις του ν.δ. της 22-6-1927,
|καθώς και τα διατάγματα που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότησή του. Οι
|διατάξεις αυτές εφαρμόζονται μόνο σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που
|έχουν την ιθαγένεια τρίτων χωρών, με την επιφύλαξη της παραγράφου
|2 του άρθρου 26, β) οι διατάξεις του ν.376/1936 (ΦΕΚ 546).

Άρθρο 32

Οριοθέτηση περιοχών

Για την εφαρμογή του άρθρου 29 οι περιοχές της Κρήτης ορίζονται
|από τις γραμμές των τοπωνυμίων του κατωτέρω πίνακα ως εξής:

Τοπωνύμια περιοχών					Δήμος ή Κοινότης	Επαρχία	Νομός
(1)					(2)	(3)	(4)
α) ΑΦΡΑΤΑ	35οφ	34,3	23ολ	48,7	Αφράτων	Κισσάμου	Χανίων
ΡΟΔΟΠΟΥ	35	33,8	23	45,5	Ροδοπού	"	"
ΚΑΡΕΣ	35	27,7	23	45,8	Καρών	"	"
ΑΛΙΚΙΑΝΟΣ	35	27,4	23	54,7	Αλικιανού	Κυδωνίας	"
ΚΑΤΩΧΩΡΙ	35	28,4	24	4,1	Κοντοπούλων	"	"
ΝΕΟ ΧΩΡΙΟ	35	25,4	24	8,5	Νέου Χωριού	"	"
ΒΑΜΟΣ	35	24,6	24	12,0	Βάμου	Αποκορώνου	"
ΒΡΥΣΣΕΣ	35	22,9	24	12,2	Βρυσών	"	"
ΑΛΙΚΑΜΠΟΣ	35	20,8	24	12,6	Αλικάμπου	"	"
ΚΟΥΡΝΑΣ	35	18,9	24	17,8	Κουρνά	"	"
ΑΓ.ΑΝΔΡΕΑΣ	35	19,0	24	24,9	Γωνιάς	Ρεθύμνης	Ρεθύμνης
ΚΑΤΩ ΜΑΛΑΚΙΩΝ	35	17,2	24	24,9	Μαλακίων	"	"
ΣΚΟΥΛΟΥΦΙΑ	35	21,1	24	38,4	Σκουλουφίων	Μυλοποτάμου	"
ΛΑΥΡΙΣ	35ο	25,0	24	38,9	Πανόρμου	"	"
από την παραπάνω περιοχή εξαιρείται η πόλη Ρεθύμνου.							
β) ΜΥΡΘΙΟΣ	35ο	17,9	24	31,9	Μυρθίου	Αγ.Βασιλείου	Ρεθύμνης
ΚΑΡΙΝΕΣ	35	14,8	24	31,4	Καρινών	"	"
ΚΟΞΑΡΕΣ	35	13,7	24	28,2	Κοξαρές	"	"
ΔΡΙΜΙΣΚΟΣ	35	10,6	24	30,8	Δριμίσκου	"	"
ΑΚΟΥΜΙΑ	35	10,0	24	34,9	Ακουμίων	"	"
ΓΕΡΑΚΑΡΙΟ	35	13,0	24	38,8	Γερακαρίου	Αμαρίου	"
ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ	35	15,5	24	38,9	Καλογέρου	"	"
ΜΟΝΗ ΑΡΚΑΔΙΟΥ	35	18,7	24	37,9	Αρνάτου	Ρεθύμνης	"
ΜΥΡΘΙΟΣ	35ο	17,9	24	31,9	Μυρθίου	Αγ. Βασιλείου	"
γ) ΜΕΛΑΜΠΕΣ	35ο	7,8	24ο	39,2	Μελαμπών	"	"

Τοπώνυμα περιοχών					Δήμος ή Κοινότητα	Επαρχία	Νομός
(1)					(2)	(3)	(4)
ΜΑΓΑΡΙΚΑΡΙΩΝ	35	7,9	24	49,4	Μαγαρικαρίου	Πυργιωτίσσης	Ηρακλείου
ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ	35	4,6	24	49,8	Φανερωμένης	Πυργιωτίσσης	"
ΓΑΛΙΑ	35	4,8	24	52,2	Γαλιός	Καιουργίου	"
ΠΟΜΠΙΑ	35	0,7	24	52,0	Πόμπιας	"	"
ΜΑΤΑΛΑ	34	59,8	24	45,1	Πιτσιδίων	Πυργιωτίσσης	"
ΑΓΙΑ ΓΑΛΗΝΗ	35	5,9	24	41,3	Αγίας Γαλήνης	Αγ. Βασιλείου	Ρεθύμνης
ΜΕΛΑΜΠΕΣ	35ο	7,8	24	39,2	Μελαμπών	"	"
δ) ΚΑΤΩ ΑΣΙΤΕΣ	35ο	12,2	24ο	59,8	Κάτω Ασιτών	Μαλεβιζίου	Ηρακλείου
ΠΑΝΟΡΑΜΑ	35	8,9	25	12,0	Πανοράματος	Μονοφαταίου	"
ΛΙΓΟΡΤΥΝΟΣ	35	4,5	25	10,6	Λιγόρτynuου	"	"
ΒΟΥΡΒΟΥΛΙΤΗΣ	35	4,9	24	58,9	Αγίων Δέκα	Καιουργίου	"
ΓΕΡΓΕΡΗ	35	8,1	24	58,9	Γέργερης	"	"
ΚΑΤΩ ΑΣΙΤΕΣ	35ο	12,2	24ο	59,8	Κάτω Ασιτών	Μαλεβιζίου	"
ε) ΕΞΟΚΚΛΗΣΙ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ	35ο	21,3	25ο	2,5	Ροδιάς	"	"
ΡΟΔΙΑ	35	21,9	25	1,3	"	"	"
ΤΥΛΙΣΟΣ	35	17,8	25	1,0	Τυλίσου	"	"
ΑΓ. ΣΥΛΛΑΣ	35	14,5	25	6,9	Αγ. Σύλλα	Τεμένους	"
ΣΚΑΛΑΝΙΟΝ	35	17,0	25	11,5	Σκαλανίου	Πεδιάδος	"
ΑΝΩΠΟΛΙΣ	35	18,3	25	15,6	Ανώπολεως	"	"
ΧΑΝΙΑ ΚΟΚΚΙΝΗ	35	20,0	25	18,0	"	"	"
ΕΞΟΚΚΛΗΣΙ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ πλην πόλεως Ηρακλείου	35ο	21,3	25ο	2,5	Ροδιάς	Μαλεβιζίου	"
στ) ΣΜΑΡΙΟ	35ο	14,9	25ο	18,5	Σμαρίου	Πεδιάδος	Ηρακλείου
ΠΟΤΑΜΙΑ	35	15,4	25	23,5	Ποταμιών	"	"
ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ	35	12,8	25	31,7	Εξω Ποταμών	Λασιθίου	Λασιθίου
ΚΟΠΡΑΚΙ	35	9,3	25	32,7	Κριτσάς	Μιραμπέλου	"
ΝΙΠΙΔΙΤΟΣ	35	8,6	25	19,9	Νιπιδιτού	Πεδιάδος	Ηρακλείου
ΘΡΑΨΑΝΟ	35	11,4	25	17,0	Θραψανού	"	"
ΣΜΑΡΙΟ	35ο	14,9	25ο	18,5	Σμαρίου	"	"
ζ) ΕΛΛΗΝΙΚΑ	35ο	13,9	25ο	43,4	Αγ. Νικολάου	Μιραμπέλου	Λασιθίου
ΔΡΑΚΟΣ	35	13,8	25	41,0	Λιμών	"	"
ΣΧΙΣΜΑ	35	11,5	25	40,8	Μέσα Λακωνίων	"	"
ΧΩΡΑΦΑΚΙΑ ΡΕΜΑ	35	10,1	25	42,7	Κριτσάς	"	"
ΕΛΛΗΝΙΚΑ	35ο	13,9	25ο	43,4	Αγ. Νικολάου	"	"
η) ΓΡΑ-ΛΥΓΙΑ	35ο	0,9	25ο	41,8	Ιεράπετρας	Ιεράπετρας	"
ΜΑΚΡΥΛΙΑ	35	3,7	25	43,4	Μακρυλιάς	"	"
ΚΑΤΩ ΧΩΡΙΟ	35	3,4	25	47,8	Κάτω Χωριού	"	"
ΤΑΠΕΙΝΟ ΜΕΧΡΙ							
ΘΑΛΑΣΣΑ	35	0,4	25	48,3	Αγίου Ιωάννη	"	"
ΓΡΑ-ΛΥΓΙΑ	35ο	0,9	25ο	41,8	Ιεράπετρας	"	"
θ) ΙΣΤΡΟΝ	35ο	7,7	25ο	44,0	Καλού Χωριού	Μιραμπέλου	"
ΚΑΛΟ ΧΩΡΙΟ	35	7,0	25	43,6	"	"	"
ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ	35	5,0	25	49,7	Παχειάς Αμμου	Ιεράπετρας	"
ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΑΛΗΨΗΣ							
ΒΟΛΟΥ	35	9,2	25	51,8	Καβουσίου	"	"
ΙΣΤΡΟΝ	35ο	7,7	25ο	44,0	Καλού Χωριού	Μιραμπέλου	"

ο Χάρτες: Τοπογραφικοί χάρτες Γενικής Χρήσεως ΓΥΣ, εκδόσεως 1978, 1:100.000 Νήσος Κρήτη
όπου φ = γεωγραφικό πλάτος
όπου λ = γεωγραφικό μήκος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

Εργασιακές σχέσεις

Άρθρο 33

Προστασία μισθωτών προβληματικών επιχειρήσεων

Μισθωτοί επιχειρήσεων, στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχει ο κινεζικός Ανασυγκροτήσεως Επιχειρήσεων Α.Ε. (Ο.Α.Ε.), εφ' καταγγελθεί η σχέση εργασίας τους, ανεξάρτητα από την κατά της νόμιμης αποζημίωσης, δικαιούνται να επιλέξουν, με έγγραφη ση του ν. 1599/1986, που υποβάλλεται στον Ο.Α.Ε.Δ. μέσα σε μέρες από την κοινοποίηση της καταγγελίας της σχέσης εργασίας

την επιδότησή τους από τον Ο.Α.Ε.Δ., ως ανέργων ή β) την ή τους στα ειδικά προγράμματα του ΟΑΕΔ για την επαγγελμα-επανακατάρτισή τους ή γ) την αυτοαποσχόλησή τους.

περίπτωση μη υποβολής της ανωτέρω δηλώσεως θεωρούνται ότι έχθηκαν την επιδότησή τους, ως ανέργων.

Όσοι επιλέξουν την υπό στοιχείο β' περίπτωση της προηγούμενης γράφου:

δικαιούνται να λαμβάνουν υπό μορφή ειδικού επιδόματος για ένα ικάμηνο από τη λύση της εργασιακής τους σχέσης στο τέλος κάθε ποσό ίσο με το μέσο όρο των τακτικών αποδοχών τους του προη-ενου έτους, όχι όμως μεγαλύτερο των διακοσίων χιλιάδων 0.000) δραχμών:

συνεχίζεται για όλο το δωδεκάμηνο η ασφάλισή τους στους οι-κς οργανισμούς κύριας και επικουρικής ασφάλισης, βαρυνόμενοι οι με τις προς αυτούς εργατικές εισφορές:

υποχρεούνται να παρακολουθήσουν προγράμματα επαγγελματι-επανακατάρτισής τους κατ' επιλογή τους μεταξύ των επαγγελμά-και ειδικοτήτων που ανταποκρίνονται στα προσόντα τους και θα τε-υπόψη τους ως εμφανίζοντα ζήτηση εργασίας:

υποχρεούνται να αποδεχθούν υποδεικνυόμενη μέσα στο 12μηνο θέση εργασίας, που συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις του άρθρου 15 ν.δ. 2961/1954.

Σε όσους επιλέξουν την υπό στοιχ. γ' περίπτωση προκαταβάλλεται άπαξ το σύνολο των δώδεκα μηνιαίων ειδικών επιδομάτων, αφού εθεί το ποσό που αντιστοιχεί στον προεξοφλητικό τόκο που ισχύει ε φορά για τα ετήσια ομολογιακά δάνεια του Δημοσίου.

Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας καθορίζονται οι όροι και υποθέσεις, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθώς και κάθε ανα-ία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Όσοι παραβαίνουν τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζει η υργική απόφαση υποχρεούνται να επιστρέψουν το σύνολο του εφ'ά-κτηθέντος ποσού.

Άρνηση συμμετοχής στα προγράμματα, πλημμελής παρακολου-ή τούτων καθώς και άρνηση αποδοχής υποδεικνυόμενης κατά τα τέρω θέσης εργασίας συνεπάγονται διακοπή της περαιτέρω κατα-ής του ειδικού μηνιαίου επιδόματος.

Άρθρο 34

Επιδότηση απασχόλησης

1. Εργοδότης, που δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας προσλαμβάν-ως μισθωτούς, δικαιούχους του ειδικού επιδόματος, δικαιούται επι-ησης για το σύνολο των εργοδοτικών εισφορών υπέρ του ασφαλιστι-οργανισμού, στους οποίους υποχρεωτικώς ασφαλίζονται οι μισθω-

2. Η διάρκεια της επιδότησης φθάνει στο διπλάσιο των μηνών κατά οποιούς οι εν λόγω μισθωτοί δεν πρόκειται να εισπράξουν το ειδικό ομα.

3. Τα ποσά της επιδότησης του δικαιούχου εργοδότη αποδίδονται ε φορά μέσα σε 10 ημέρες, εφ'ότου πιστοποιηθεί η καταβολή τους, ες οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς, όπως λεπτομερέστερα θα ει κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνι-ν Ασφαλίσεων και Εργασίας.

Άρθρο 35

Σύσταση ειδικού λογαριασμού

1. Συνιστάται στον Ο.Α.Ε.Δ. ειδικός λογαριασμός με τον τίτλο «Ειδι-ογαριασμός Χρηματοδότησης Προγραμμάτων Επαγγελματικής

Επανακατάρτισης και Αποσχόλησης Μισθωτών Προβληματικών Επι-χειρήσεων».

2. Σκοποί του ειδικού λογαριασμού είναι :

α. Η κατάρτιση και εφαρμογή προγραμμάτων επαγγελματικής επα-νακατάρτισης των μισθωτών του άρθρου 33.

β. Η μέριμνα για την τοποθέτηση σε εργασία των αυτών μισθωτών.

γ. Η καταβολή σ' αυτούς των ειδικών επιδομάτων του άρθρου 33 και των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών του άρθρου 34.

3. Τα απαιτούμενα για την εκπλήρωση των σκοπών του ειδικού λο-γαριασμού ποσά βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Προγράμματος Δη-μοσίων Επενδύσεων.

4. Για τη διοίκηση, τη διαχείριση, τη λειτουργία και τον έλεγχο του ειδικού λογαριασμού εφαρμόζονται αναλόγως οι ισχύουσες για το ΔΛΟΕΜ διατάξεις.

Άρθρο 36

Έκταση εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του άρθρου 33 εφαρμόζονται και στους εκ των ανω-τέρω μισθωτούς, των οποίων η σχέση εργασίας καταγγέλθηκε μετά την 11η Απριλίου 1990, για τους οποίους η προθεσμία της παρ. 1 του άρ-θρου 33 αρχίζει από τη δημοσίευση του νόμου αυτού.

2. Εφαρμόζονται επίσης και

α. Στους εκ των ανωτέρω μισθωτούς, των οποίων η σχέση εργασίας θα καταγγελθεί, σε περίπτωση πώλησης της επιχειρήσεως, από το νέο εργοδότη μέσα στο πρώτο 12μηνο από την πώληση.

β. Στους μισθωτούς των αυτών επιχειρήσεων, οι οποίες θα τεθούν υπό εκκαθάριση ή ευρίσκονται ήδη υπό εκκαθάριση και απολύθηκαν μετά τις 11.4.1990 ή θ' απολυθούν μετά τη δημοσίευση του παρόντος.

γ. Στους μισθωτούς των εταιρειών που έχουν υπαχθεί μέχρι 31.12.1989 στις διατάξεις του ν. 1386/1983 και των οποίων η υπουργική απόφαση υπαγωγής δεν έχει προσβληθεί δικαστικά μέχρι την παραπάνω ημερομηνία.

Άρθρο 37

Επιμήκυνση χρόνου επιδότησης ανέργων

1. Η διάρκεια της καταβολής του επιδόματος ανεργίας επιμηκύνεται κατά έναν ακόμη μήνα σε όλες τις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 του ν.1545/1985, όπως αντικαταστάθηκαν με το άρ-θρο 2 του ν. 1874/1990.

2. Στην παρ. 1 του άρθρου 6 του ν.1545/1985, όπως αντικαταστά-θηκε με το άρθρο 2 του ν.1874/1990, προστίθενται οι ακόλουθες δύο περιπτώσεις:

«δ) για 220 ημέρες εργασίας επίδομα δέκα (10) μηνών ε) για 250 ημέρες εργασίας επίδομα δώδεκα (12) μηνών».

3. Η διάρκεια της καταβολής του επιδόματος ανεργίας επιμηκύνεται επίσης σε δώδεκα (12) μήνες:

α) για τους άνω των 49 ετών ανέργους της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν.1545/1985, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν.1874/1990 και β) για όσους έχουν πραγματοποιήσει συνολικά 4050 ημέρες εργασίας και εμπίπτουν σ' οποιαδήποτε περίπτωση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 6 του ν.1545/1985, όπως αυτές τροποποιούνται με το παρόν άρθρο.

4. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από 1.9.1990.

Άρθρο 38

Μερική απασχόληση

1. Με έγγραφη ατομική συμφωνία ο εργοδότης και ο μισθωτός κατά τη σύσταση της σχέσης εργασίας ή κατά τη διάρκεια της μπορεί να συμ-φωνήσουν για ορισμένο ή αόριστο χρόνο διάρκεια ημερήσιας ή εβδομα-διαίας εργασίας μικρότερη της κανονικής (μερική απασχόληση).

2. Καταγγελία της σχέσης εργασίας λόγω μη αποδοχής από το μι-σθωτό εργοδοτικής πρότασης για μερική απασχόληση είναι άκυρη.

3. Οι αποδοχές των μερικώς απασχολούμενων μισθωτών δεν μπορεί να είναι κατώτερες απ' αυτές που προβλέπονται από τις κείμενες κάθε φορά διατάξεις για τους απασχολούμενους κατά το κανονικό ωράριο για την ίδια εργασία συναδέλφους τους και αντιστοιχούν στις ώρες εργασίας της μερικής απασχόλησης.

4. Οι μερικώς απασχολούμενοι μισθωτοί δικαιούνται κατ'έτος ετή-σιας άδειας με αποδοχές και επίδομα άδειας, με βάση τις αποδοχές που

άμβαναν, εάν εργάζονταν κατά το χρόνο της άδειάς τους, για τη λεία της οποίας εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 549/1945, όπως αντικαταστάθηκαν από το ο 1 του ν.1346/1983.

Αξίωση για παροχή εργασίας πέρα από τη συμφωνημένη (άρθρο Α.Κ.) από μερικώς απασχολούμενο δεν παρέχεται στον εργοδότη, ο μισθωτός έχει και άλλη απασχόληση ή βαρύνεται με οικογενεια-υποχρεώσεις.

Ο μερικώς απασχολούμενος επί ίσους όρους έχει προτεραιότητα λήψεως σε θέση εργασίας πλήρους απασχόλησως στην αυτή επι-ηση.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται για τους μερικώς απασχολούμενους οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας.

Καταργείται η παρ. 6 του άρθρου 1 της Π.Υ.Σ. 10/1988, που ώθησε με το ν.1788/1988, καθώς και κάθε αντίθετη γενική ή ει-διατάξη.

Άρθρο 39

Κοινωνική ασφάλιση μερικώς απασχολούμενων

Η υποχρεωτική ασφάλιση των μερικώς απασχολούμενων στους ίδιους οργανισμούς κύριας και επικουρικής ασφάλισης, καθώς και ν.Ο.Α.Ε.Δ. και τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας χωρεί με βάση ισχύουσες διατάξεις.

2. Κατ' εξαίρεση, στην ασφάλιση του μερικώς απασχολούμενου, ανε-πτήτως του αν αμείβεται με μισθό ή ημερομίσθιο, αναγνωρίζονται οι ημέρες εργασίας που πραγματοποιεί σε κάθε μισθολογική πε-δο, εφαρμοζόμενων αναλόγως και των διατάξεων για την αναγνώ-η περισσότερων ημερών εργασίας επί πενθήμερης εβδομαδιαίας ερ-σιας.

3. Από της ισχύος του παρόντος θεσπίζεται για τους μερικώς απα-λλομένους ειδική 1η ασφαλιστική κλάση στην παρ. 1 του άρθρου 1 από 31.3.1982 Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου, που κυρώ-κε με το ν.1305/1982 ως εξής:

Ημερήσιος μισθός σε δραχμές Από 0-900	Ασφαλιστική κλάση Ειδική 1η	Τεχμαρτό ημερομίσθιο 900
---	-----------------------------------	--------------------------------

4. Οι εισφορές υπολογίζονται στις καταβαλλόμενες αποδοχές, σε κα-κ όμως περίπτωση, για τον υπολογισμό των εισφορών για κάθε ημέρα-ασίας που αναγνωρίζεται στην ασφάλιση κατά τους ορισμούς της σηγούμενης παραγράφου, δεν μπορεί να ληφθούν υπόψη αποδοχές κρότερες των αντιστοιχουσών στο εκάστοτε τεχμαρτό ημερομίσθιο ε ειδικής ασφαλιστικής κλάσης του Ι.Κ.Α.

5. Οι κείμενες περί πολλαπλής ασφάλισης διατάξεις δεν θίγονται από παρόν.

6. α. Εφόσον στον μερικώς απασχολούμενο καταβάλλονται αποδο-ις μειωμένες σε σχέση με εκείνες που προβλέπονται από τις κείμενες τάξεις για τον κανονικώς απασχολούμενο, τα κατώτατα όρια των εις ήμια παροχών και του επιδόματος ανεργίας χορηγούνται μειωμένα ήλογα προς τη μείωση που υπάρχει κάθε φορά μεταξύ των αποδοχών ύτων.

β. Με προεδρικό διάταγμα, που θα εκδοθεί με πρόταση των Υπουρ-ών Εθνικής Οικονομίας και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφα-σεων, θα καθορισθεί το ύψος του βασικού ποσού συντάξεως των μερι-ώς απασχολούμενων, με βάση τα τεχμαρτά ημερομίσθια των ασφαλι-τικών κλάσεων επί των οποίων έχουν καταβληθεί ασφαλιστικές εισφο-ις.

7. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται για τους μερικώς απασχολουμέ-ους κατ'οίκον του εργοδότη, καθώς και για τους συγγενείς του εργο-δότη, για τους οποίους προβλέπει η παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 1759/988 και για τους οποίους ισχύουν οι κείμενες κάθε φορά ασφαλιστικές ατάξεις.

Άρθρο 40

Πρόσθετες ομάδες εργασίας

1. Επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, που δεν είναι από τη φύση τους συ-νεχούς λειτουργίας, μπορούν να λειτουργούν συνεχώς στο σύνολό τους ή κατά τμήματα, με σύστημα λειτουργίας τεσσάρων εναλλασσόμενων ομάδων εργασίας, εφ' όσον συγκατατίθεται ο εργαζόμενος που μετέχει αυτές.

2. Οι επιχειρήσεις της προηγούμενης παραγράφου μπορούν επίσης

να λειτουργήσουν συνεχώς, στο σύνολό τους ή κατά τμήματα, εφ' όσον για τη λειτουργία τους, κατά το Σάββατο και την Κυριακή ή την Κυ-ριακή και Δευτέρα, προσλάβουν ιδιαίτερο επί πλέον προσωπικό για να απασχολείται κατ' εναλλαγή σε δύο ομάδες επί δώδεκα ώρες την ημέρα.

3. Η συνολική αμοιβή που οφείλεται για εργασία είκοσι τεσσάρων (24) ωρών, συμπεριλαμβανομένης και εκείνης που προβλέπεται για υπερωριακή εργασία ή εργασία κατά Κυριακές, αργίες και νυκτερινές ώρες, είναι ίση με την αμοιβή που αντιστοιχεί σε απασχόληση σαράντα (40) ωρών, εκτός εάν εφαρμόζεται βραχύτερο ωράριο εβδομαδιαίας ερ-γασίας.

4. Σ' αυτές τις ομάδες εργασίας πρόσωπα που έχουν ενεργό ασφαλι-στικό δεσμό με ταμείο κύριας ασφάλισης δεν μπορούν ν' απασχοληθούν για περισσότερες ώρες από όσες υπολείπονται για να συμπληρωθούν για τη συγκεκριμένη εβδομάδα 48 συνολικά ώρες εργασίας.

5. Κάθε παράβαση της προηγούμενης παραγράφου διώκεται και τι-μωρείται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 18 του π.δ/τος της 27.6/4.7.32 «περί κωδικοποίησης και συμπλήρωσως των περί δώρου ερ-γασίας διατάξεων», όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του ν.δ/τος 515/1970.

6α. Κάθε εργαζόμενος, που απασχολείται, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του παρόντος, επί 24 ώρες, ασφαρίζεται για έξι (6) ημέρες εργα-σίας.

β. Τυχόν χωρήσασα ασφάλιση των εργαζόμενων αυτών, προ της ισχύος του παρόντος, για περισσότερες του πραγματικού ημέρες απα-σχόλησως παραμένει ισχυρή.

7. Επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις της παραγράφου 1 του παρόντος μπορούν να λειτουργούν στο σύνολό τους ή κατά τμήματα 6 ημέρες την εβδομάδα. Οφείλουν όμως να χορηγούν τις ημέρες της καθ'εβδομάδα αναπαύσεως μία φορά τουλάχιστο συνεχόμενη με Κυριακή ανά περίοδο τριών εβδομάδων.

Δεν επιτρέπεται η απασχόληση μισθωτού κατά τα ανωτέρω χωρίς τη συγκατάθεσή του.

8. Στο άρθρο 2 ν. 1876/1990 προστίθεται στοιχείο 10, που έχει ως εξής:

«10. Με επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις εργασίας ζητήματα σχετικά με την επαναρρύθμιση ή συμπλήρωση των διατάξεων των πα-ραγράφων 1-6 του άρθρου 38 για τη μερική απασχόληση» καθώς και των παραγράφων 1, 2, 3 και 7 του άρθρου 40 για τις πρόσθετες ομάδες εργασίας του νόμου «για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη».

Άρθρο 41

Διευθέτηση χρόνου εργασίας

α. Με επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις εργασίας ή συμφωνίες του εργοδότη και του συμβουλίου εργαζόμενων επιτρέπεται να καθορι-ζεται, για διάστημα έως τρεις μήνες, αυξημένος αριθμός ωρών εργα-σίας, έως 9 ώρες την ημέρα και έως 48 την εβδομάδα, και μειωμένος αριθμός ωρών εργασίας κατά το επόμενο αντίστοιχο διάστημα. Ο μέσος όρος των ωρών εργασίας για το συνολικό διάστημα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 6 μήνες, θα είναι 40 ώρες την εβδομάδα, η δε αμοιβή για όλο το διάστημα δεν θα αυξομειώνεται, αλλά θα είναι ίση με την αντίστοιχη αμοιβή για εργασία 8 ωρών την ημέρα και 40 ωρών την εβδομάδα.

β. Στο ν. 1483/1984 προστίθεται στο άρθρο 22 παράγραφος 5η.

«5. Από τις ρυθμίσεις των προηγούμενων παραγράφων αυτού του άρθρου, όσον αφορά τα χρονικά όρια λειτουργίας των φαρμακείων, εξαί-ρούνται τα φαρμακεία που βρίσκονται στους διεθνείς κρατικούς αερολι-μένες, τα οποία μπορούν να λειτουργούν συνεχώς, χωρίς περιορισμό, όλο το 24ωρο και καθ' όλο το έτος».

Άρθρο 42

Ώρες λειτουργίας των καταστημάτων και εργασίας του προσωπικού τους

1. Η λειτουργία των κατά τα άρθρα 1 και 2 παράγραφος 4 του ν.δ/τος 1037/1971 καταστημάτων δεν μπορεί να αρχίζει προ της 06.00 ώρας ούτε να συνεχίζεται μετά την 20.00 ώρα κάθε εργάσιμης ημέρας, τα δε Σάββατα μετά τη 15.00 ώρα.

Μια φορά την εβδομάδα η λειτουργία του καταστήματος μπορεί να παρατείνεται μέχρι την 22.00 ώρα.

2. Η λειτουργία του καταστήματος σ' όλες τις ανωτέρω ώρες δεν εί-

και υποχρεωτική.

3. Σε κάθε κατάσταση πρέπει να υπάρχουν σε εμφανή μέρη πινακίδες που να αναγράφουν τις ώρες λειτουργίας του καταστήματος.

4. Καθιερώνεται 5νθήμερη εβδομαδιαία εργασία για τους μισθωτούς των καταστημάτων. Από την επαύξηση των ωρών της ημερήσιας εργασίας για την εφαρμογή της 5νθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας ως τη συμπλήρωση του συμβατικού χρόνου της 40ωρης εβδομαδιαίας εργασίας δεν οφείλεται πρόσθετη αμοιβή.

5. Στους μισθωτούς των καταστημάτων πρέπει να εξασφαλίζεται, ανά περίοδο τριών εβδομάδων, δύο τουλάχιστο συνεχόμενες με Κυριακή ημέρες αναπαύσεως.

6. Οι μισθωτοί των καταστημάτων που λειτουργούν με διακεκομμένο ωράριο για όλες ή μερικές ημέρες της εβδομάδας δικαιούνται μεσημβρινής αναπαύσεως, που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρεις ώρες.

7. Κάθε παράβαση των δύο προηγούμενων άρθρων τιμωρείται με τις ποινές του άρθρου 3 του ν. 1788/1988.

8. Από τις ισχύος του παρόντος καταργούνται:

α. από το ν.δ. 1037/1971 οι υπό στοιχεία β', γ', δ' και ε' περιπτώσεις του άρθρου 1, παράγραφος 2 του άρθρου 2, τα άρθρα 4, 5, 6 και η παρ. 1 του άρθρου 10. Οι διατάξεις του άρθρου 3 διατηρούνται σε ισχύ μόνο για την εφαρμογή του άρθρου 8 παρ. 1 του αυτού ν.δ/τος:

β. από το άρθρο 1 της Π.Υ.Σ. 10/1988, που κυρώθηκε με το ν. 1788/1988, οι παράγραφοι 1,2,3 και 4 και γ. από το ν. 1788/1988 τα άρθρα δεύτερο και τέταρτο.

9. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από 1.9.1990.

Άρθρο 43

Σύνδεση αμοιβής με την παραγωγικότητα

1. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του ν.1731/1987 (ΦΕΚ Α' 161) προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

«Επίσης για το ποσό του εισοδήματος αυτού δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών σε οργανισμούς και ταμεία κύριας ή επικουρικής ασφάλισης».

2. Στο τέλος της περίπτωσης α' του άρθρου 4 του ν.δ. 3843/1958 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

«Για το ποσό του εισοδήματος αυτού δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών σε οργανισμούς και ταμεία κύριας ή επικουρικής ασφάλισης».

3. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται για τα διανεμόμενα κέρδη που προέρχονται από ισολογισμούς που κλείνουν μετά την 30ή Δεκεμβρίου 1989 και εφεξής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΧΡΕΩΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο 44

Συμφωνίες πιστωτών και επιχείρησης

1. Συμφωνίες πιστωτών και επιχείρησης, περιλαμβανομένης σε μια από τις περιπτώσεις α, β, γ ή δ της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 1386/1983, που ρυθμίζουν ή περιορίζουν χρέη αυτής, δεσμεύουν και τους μη συμβεβλημένους πιστωτές, το Δημόσιο, τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, κύριας και επικουρικής, τις τράπεζες και άλλα πιστωτικά ιδρύματα, δανειστές της επιχείρησης, εφόσον:

α. οι συμβεβλημένοι πιστωτές εκπροσωπούν το εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου των απαιτήσεων, στο οποίο πρέπει να περιλαμβάνεται το σαράντα τοις εκατό (40%) των τυχόν εμπραγμάτως ασφαλισμένων, όπως οι απαιτήσεις αυτές εμφανίζονται στα τηρούμενα από την επιχείρηση βιβλία και τον ισολογισμό της τελευταίας πριν από τη σχετική συμφωνία εταιρικής χρήσης.

β. συναινούν γραπτά εταίροι ή μέτοχοι, στους οποίους ανήκει κατά πλειοψηφία το καταβεβλημένο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο της επιχείρησης.

γ. επικυρωθούν από το εφετείο της έδρας της επιχείρησης, με απόφαση εκδιδόμενη κατά τη διαδικασία των άρθρων 739 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ύστερα από αίτηση της επιχείρησης ή ενός τουλάχιστον από τους συμβεβλημένους πιστωτές ή το Δημόσιο, τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, κύριας και επικουρικής, τις τράπεζες

και άλλα πιστωτικά ιδρύματα, δανειστές της επιχείρησης. Η απόφαση του εφετείου εκδίδεται μέσα σε είκοσι ημέρες και δεν υπόκειται στο ένδικο μέσο της αναίρεσης.

2. Υφιστάμενες εγγυήσεις, υποθήκες, ενέχυρα ή άλλα παρεπόμενα δικαιώματα που ασφαλίζουν την απαίτηση, καθώς και προνόμια συνδεόμενα με τη φύση της απαίτησης ή της εγγύησης κατά την αναγκαστική εκτέλεση ή την πτώχευση, διατηρούνται υπέρ της νέας απαίτησης, όπως αυτή διαμορφώθηκε με την κατά την πρώτη παράγραφο συμφωνία, αν ο εξασφαλιζόμενος με αυτά πιστωτής δεν συμφώνησε διαφορετικά.

3. Απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος και οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων οι κατά την παράγραφο 1 συμφωνίες, τα δικαιολογητικά αυτών έγγραφα, οι εγγραφές στα τηρούμενα από τους πιστωτές και την επιχείρηση βιβλία, η εγγραφή, απόσβεση και εξάλειψη υποθηκών και λοιπών εμπράγματων βαρών, η σύσταση, περιορισμός ή απόσβεση συμβάσεων εγγυήσεων ή άλλων παρεπόμενων δικαιωμάτων και γενικά κάθε πράξη που γίνεται για την ολοκλήρωση ή την εκτέλεση των προαναφερόμενων στην παράγραφο 1 συμφωνιών.

4. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων μπορεί να εφαρμοστούν και στις επιχειρήσεις που έχουν ήδη υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 1386/1983, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Άρθρο 45

Έκταση εφαρμογής

Οι κατά την παράγραφο 1 του προηγούμενου άρθρου συμφωνίες επιτρέπεται να συναφθούν και επικυρωθούν, εφ' όσον δεν έχει διενεργηθεί πλειστηριασμός βασικών και σχετιζόμενων με την παραγωγική διαδικασία περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

Άρθρο 46

Επιχειρήσεις υπαγόμενες στις διατάξεις του ν. 1386/1983

1. Επιχείρηση που εμπίπτει σε μία από τις περιπτώσεις α', β', γ' ή δ της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν.1386/1983 υποβάλλεται στη προβλεπόμενη από το άρθρο 9 του νόμου αυτού ειδική εκκαθάριση ύστερα από απόφαση του εφετείου της έδρας της επιχείρησης, εκδιδόμενη με βάση τις διατάξεις του προαναφερόμενου άρθρου 9 του ν. 1386/1983 και έπειτα από αίτηση πιστωτή ή πιστωτών εκπροσωπούμενων το 20% των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της ή του Δημοσίου, οργανισμού κοινωνικής ασφάλισης κύριας ή επικουρικής ή τράπεζας ή άλλου πιστωτικού ιδρύματος, δανειστή της επιχείρησης.

2. Ο εκκαθαριστής έχει δικαίωμα αμοιβής καθοριζόμενης από το εφετείο της έδρας της επιχείρησης. Είναι δυνατή η λήψη προκαταβολής

3. Κατά τη διανομή των προϊόντων της εκκαθάρισης της επιχείρησης προτιμώνται οι απαιτήσεις του Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (Ο.Α.Ε.) και των τραπεζών, που δημιουργήθηκαν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 8 του ν.1386/1983, όπως ισχύει, κατατάσσονται δε στην Ε τάξη των γενικών προνομίων του άρθρου 975 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 47

Έκταση εφαρμογής των διατάξεων του ν.1386/1983

Οι διατάξεις του ν. 1386/1983, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή και ο συνεστημένος με το νόμο αυτόν Ο.Α.Ε. εξακολουθεί να λειτουργεί και ν'ασκεί τις αρμοδιότητες του μόνο ως προς τις επιχειρήσεις που έχουν ή είχαν υπαχθεί στις ρυθμίσεις του προαναφερόμενου νόμου.

Άρθρο 48

Σύσταση Επιτροπής Κώδικα Πτωχευτικού Δικαίου

1. Συνιστάται πενταμελής ειδική επιτροπή για να συντάξει κώδικα πτωχευτικού δικαίου, αποτελούμενη από:

α. έναν ανώτατο ή ανώτερο δικαστικό λειτουργό,

β. δύο καθηγητές του εμπορικού δικαίου σε ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα,

γ. δύο δικηγόρους που έχουν ειδικές σπουδές ή δημοσιεύσεις ή ανγνωρισμένο επαγγελματικό έργο στο γνωστικό αντικείμενο του πτωχευτικού δικαίου και γενικότερα της αναγκαστικής εκτέλεσης (ατομικής και συλλογικής).

κατά της επιτροπής ορίζεται ανώτερος υπάλληλος του Ιού Δικαιοσύνης ή Εμπορίου.

επιτροπή συγκροτείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Εμπορίου. Κατά την πρώτη συνεδρίαση εκλέγει από τα μέλη τον πρόεδρό της. Οι εργασίες της επιτροπής πρέπει να ολοκληρωθούν μέσα σε ένα έτος από τη δημοσίευση της υπουργικής απόφασης συγκροτήσεως. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί για όχι περισσότερες από τρεις φορές με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Εμπορίου.

Η κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Οικονομικών και Εμπορίου θα καθορισθεί, μετά την ολοκλήρωση του έργου της επιτροπής, κατ'αποκοπήν αποζημίωση των μελών της και του γραμματέως.

Άρθρο 49

Φορολογικές ρυθμίσεις

Οι περιπτώσεις πώλησης ή κάθε άλλου είδους μεταβίβασης επιχειρήσεων ή της πλειοψηφίας των μετοχών των επιχειρήσεων αυτών, που εφόσον κάθε είδους νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα, όπως ορίζεται από τις ισχύουσες μέχρι την έναρξη της ισχύος τους διατάξεις του ν. 1256/1982, οι άμεσοι και έμμεσοι φόροι και η σχετική επιβάρυνση, που βεβαιώνονται μετά την πώληση ή την απόκτηση, αλλά ανάγονται σε προηγούμενο αυτής χρονικό διάστημα, να αποκλειστικά τον Οργανισμό Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων πωλήτρια τράπεζα του δημόσιου τομέα. Η επιβάρυνση της πωλήτριας τράπεζας από την εν λόγω αιτία δεν μπορεί να υπερβαίνει το τίμημα εισέπραξε από την πώληση των μετοχών της στην οικεία περίπτωση. Οι κατά το πρώτο εδάφιο φόροι και άλλες σχετικές επιβαρύνσεις αντέχονται μεταξύ του Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων πωλήτριας τράπεζας του δημόσιου τομέα ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους στο μετοχικό κεφάλαιο κατά το χρόνο της πώλησης ή μεταβίβασης. Αν μετά την κατανομή αυτή δεν καλύπτεται το ποσό των οφειλόμενων φόρων, το υπόλοιπο διαγράφεται εις όφελος του Δημοσίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

Ρυθμίσεις για το δημόσιο τομέα

Άρθρο 50

Κατάργηση διατάξεων

Οι διατάξεις των άρθρων 1 - 5 του ν. 1436/1984 «Σύσταση Εμπορικού Οργανισμού και άλλες διατάξεις» καταργούνται.

Άρθρο 51

Επαναοριοθέτηση του δημόσιου τομέα

Κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 δημοσίου περιλαμβάνει μόνο:

α) κάθε είδους δημόσιες υπηρεσίες, που υπάγονται στο νομικό πλαίσιο του Δημοσίου και εκπροσωπούνται από αυτό.

β) κάθε είδους ν.π.δ.δ., εξαιρουμένων των Χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων αποτελούν οργανισμούς κατά τόπο είτε καθ' ύλην αυτοτελώς.

γ) κάθε είδους κρατικές ή δημόσιες και παραχωρηθείσες επιχειρήσεις οργανισμούς.

δ) τράπεζες που ανήκουν στο νομικό πρόσωπο του Δημοσίου, είτε ολόκληρες είτε κατά πλειοψηφία και

ε) κάθε είδους θυγατρικές εταιρείες των νομικών προσώπων που ανήκουν στις περιπτώσεις β' και γ' αυτού του άρθρου, εκτός από τις περιπτώσεις των Ο.Τ.Α.

Κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου επαναοριοθετείται ο δημόσιος τομέας δεν θίγει την έκταση εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 44 του ν. 1882/1990, οι οποίες κατισχύουν των γενικών καταστατικών διατάξεων φορέων του κατά την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 ευρύτερου δημόσιου τομέα που προέβλεπε η έκταση στο μόνιμο προσωπικό υπαλλήλων που είχαν προσληφθεί.

Οι διατάξεις του άρθρου 44 του ν. 1882/1990 υπάγονται και οι φορείς των φορέων του κατά την παράγραφο 6 του άρθρου 1 του ν.

1256/1982 ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι οποίοι έχουν προσληφθεί με σύμβαση ορισμένου χρόνου.

Άρθρο 52

Ρύθμιση θεμάτων εταιρειών της Α.Τ.Ε.

1. Επιτρέπεται στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος να αποφασίσει την πώληση σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο όλων ή μέρους των μετοχών της οποιασδήποτε μορφής και είδους εταιρείας μετοχικού της ενδιαφέροντος. Η διάταξη εφαρμόζεται και για όσες εταιρείες υπάρχει οποιαδήποτε αντίθετη διάταξη ή περιορισμός στο ισχύον καταστατικό της.

Επίσης επιτρέπεται στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος να αποφασίσει την πώληση σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο του μεριδίου της στις κοινοπραξίες, που ιδρύθηκαν μεταξύ της και με γεωργικές συνεταιριστικές οργανώσεις κάθε βαθμού ή με άλλους οργανισμούς ή οργανώσεις, σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 8 του ν.δ. 3874/1958. Το ίδιο δικαίωμα διαθέτει και ο συγκοινοπρακτών εταίρος.

2. Ο ν. 1194/1981 «περί συστάσεως ανωνύμου εταιρίας υπό της Αγροτικής Τράπεζας και συνεταιριστικών οργανώσεων γαλακτοπαραγωγών, ως κεντρικού οργάνου συνεταιριστικών γαλακτοβιομηχανιών» καταργείται.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας, είναι δυνατό να δημιουργηθεί θέση δεύτερου υποδιοικητή στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, του οποίου οι αρμοδιότητες καθορίζονται με το ίδιο διάταγμα, τα δε προσόντα για το διορισμό του και οι αποδοχές του είναι, όπως αυτά ορίζονται για τον υπάρχοντα υποδιοικητή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

Ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Άρθρο 53

Ιδιωτικές κλινικές

1. Επιτρέπεται εφεξής η ίδρυση, η επέκταση σε δύναμη κρεβατιών και η μετατροπή ιδιωτικών κλινικών κατά αντικείμενο ή νομική μορφή της επιχειρήσεως.

Επίσης επιτρέπεται η μεταβίβαση ιδιωτικών κλινικών ως επιχειρήσεων, μεριδίων συμμετοχής, εταιρικών μεριδίων και ονομαστικών μετοχών των κλινικών αυτών που λειτουργούν με εταιρική μορφή.

2. Οι προϋποθέσεις, οι όροι, η διαδικασία και κάθε σχετική λεπτομέρεια για την ίδρυση, λειτουργία και μεταβίβαση των ιδιωτικών κλινικών καθορίζονται με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται σε προθεσμία ενός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ύστερα από πρόταση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μετά από γνώμη του ΚΕ.Σ.Υ., καθορίζονται οι προδιαγραφές λειτουργίας των ιδιωτικών κλινικών, τα των απαραίτητων χώρων και του προσωπικού τους καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

4. Οι ιδιωτικές κλινικές που ήδη λειτουργούν υποχρεούνται να προσαρμοσθούν στις διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων και των υπουργικών αποφάσεων που θα εκδοθούν, εντός προθεσμίας ενός έτους από τη δημοσίευσή τους, της προθεσμίας αυτής δυναμένης να παραταθεί επί ένα εισέτι έτος, με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 54

Διασφάλιση της ετοιμότητας της λειτουργίας του Ε.Σ.Υ.

1. Στους γιατρούς του Ε.Σ.Υ. των νοσοκομείων και των κέντρων υγείας (Κ.Υ.) χορηγείται πάγια μηνιαία αποζημίωση εφημεριών ετοιμότητας:

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

	0-3	3-6	6-9
α. Διευθυντής	54.720	63.360	74.880
β. Επιμελητής Α'	43.200	46.080	48.960
γ. Επιμελητής Β'	34.560	37.440	40.320
δ. Επιμελητής Γ'	20.160	23.040	25.960

2. Η πάγια αποζημίωση εφημεριών ετοιμότητας καταβάλλεται δε-

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 138

31 Αυγούστου 1994

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΙ

2229. Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 1418/1984 και άλλες διατάξεις 1
2230. Κύρωση Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ρουμανίας για τη συνεργασία στην επιστήμη και την τεχνολογία 2

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2229

(1)

Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 1418/1984 και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 1418/1984 (ΦΕΚ 23 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

Ώς έργο νοείται κάθε νέα κατασκευή ή επέκταση ή ανακαίνιση ή επισκευή ή συντήρηση και η οικονομικά ή τεχνικά αυτοτελής λειτουργία, καθώς και κάθε σχετική ερευνητική εργασία, που απαιτεί τεχνική γνώση και επέμβαση.

2. Η παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 1418/1984, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 96 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

1. Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται σε όλα τα έργα που προγραμματίζονται και εκτελούνται από τους φορείς, που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α'). Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.) και του εκάστοτε αρμόδιου υπουργού, είναι δυνατόν έργα που προγραμματίζονται και εκτελούνται από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου των ανωτέρω φορέων να εξαιρούνται διατάξεων του παρόντος.

3. Η περίπτωση η' της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

η. Η προσφορά που περιλαμβάνει τη μερική ή ολική

αυτοχρηματοδότηση με αντάλλαγμα τη λειτουργία ή εκμετάλλευση του έργου ή άλλα τυχόν ανταλλάγματα έναντι της κατασκευής του έργου.

4. Το τρίτο και το τέταρτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984 αντικαθίστανται ως εξής:

Η έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας απόκειται στην κρίση του αρμόδιου οργάνου και γίνεται μετά από σύμφωνη γνώμη Επιτροπής Εισήγησης για Ανάθεση (Ε.Ε.Α.). Η επιτροπή κατά τη διατύπωση της γνώμης της λαμβάνει υπόψη της όλα όσα περιλαμβάνονται στην παράγραφο αυτή, το ύψος της προσφοράς και συνεκτιμά κάθε άλλο πρόσφορο, κατά την κρίση των μελών της, τεκμηριωμένο στοιχείο, κυρίως από την υπηρεσία του μητρώου του άρθρου 16, σχετικά με την ικανότητα και αξιοπιστία της επιχείρησης για την καλή και έγκαιρη κατασκευή του έργου, σε συνδυασμό και με τις υποχρεώσεις της από έργα υπό κατασκευή.

5 α. Στην παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984 προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

Σε κάθε δημοπρασία έργου, που υποβάλλονται υπερβολικά χαμηλές προσφορές σε σχέση με τις προβλεπόμενες εργασίες, καλούνται από την αναθέτουσα αρχή τουλάχιστον οι τρεις πρώτες μειοδότες επιχειρήσεις, προκειμένου να δικαιολογήσουν τις προσφορές τους. Για τη δικαιολόγηση αυτή συντάσσεται και υποβάλλεται σχετικό υπόμνημα από καθεμιά επιχείρηση και προσκομίζονται τα απαραίτητα στοιχεία επαλήθευσης της προσφοράς. Αν τα προσκομισθέντα στοιχεία κριθούν ανεπαρκή ή ανακριβή κατά τη διαδικασία εξακρίβωσης, αποκλείονται οι επιχειρήσεις αυτές από το διαγωνισμό και διαβιβάζονται αμέσως αντίγραφα των στοιχείων στην υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων (Γ.Γ.Δ.Ε.), που είναι αρμόδια για την τήρηση των Μητρώων Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.). Οι σχετικές ενέργειες από τις διαπιστώσεις των χαμηλών προσφορών μέχρι την επαλήθευση αυτών πρέπει να ολοκληρώνονται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες και η υπέρβαση της προθεσμίας αυτής αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα των υπαιτίων. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που εκδίδεται μετά από εισήγηση της υπηρεσίας Μ.Ε.ΕΠ., υποβαλλόμενη μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την επαλήθευση των χαμηλών προσφορών, αναστέλλεται επί εξάμηνο η ισχύς της βεβαίωσης εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. των τριών πρώτων μειοδοτριών επιχειρήσεων.

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Το υπόμνημα που υπέβαλε η επιχείρηση θεωρείται ως απολογία της. Τυχόν υποβαλλόμενη προσφυγή δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Σε περίπτωση που η εργοληπτική επιχείρηση επαναλάβει την προχειρότητα υπολογισμού της προσφοράς της σε άλλη δημοπρασία, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων αποφασίζει την προσωρινή ή οριστική διαγραφή της επιχείρησης από τα Μ.Ε.ΕΠ.. Οι σχετικές αποφάσεις κοινοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο σε όλους τους φορείς που εκτελούν δημόσια έργα, ώστε να αποκλείονται οι εργοληπτικές αυτές επιχειρήσεις από όλες τις δημοπρασίες κατά τη διάρκεια αναστολής ισχύος των βεβαιώσεων Μ.Ε.ΕΠ. ή της αντίστοιχης διαγραφής. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων κανονίζονται τα σχετικά θέματα με την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου και ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια".

β. Στην παρ. 8 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο, που έχει ως εξής:

"Τα ανωτέρω ισχύουν ανάλογα και για το τεύχος παρατηρήσεων που υποβάλλεται με την εκδήλωση ενδιαφέροντος συμμετοχής στη δημοπρασία με προεπιλογή, εφόσον ζητηθεί με την πρόκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος".

6. Στο άρθρο 4 του ν. 1418/1984 προστίθενται παράγραφοι 9, 10, 11, 12 και 13, που έχουν ως εξής:

"9. Κατά την κατάθεση της προσφοράς κάθε προσφέρουσα εργοληπτική επιχείρηση υποχρεούται, εκτός από τις βεβαιώσεις, που προβλέπονται στην παρ. 7 του άρθρου 16 του παρόντος νόμου, να υποβάλει βεβαιώσεις των υπηρεσιών για την εξόφληση των ασφαλιστικών εισφορών και τη φορολογική ενημερότητα για τα δημόσια έργα που εκτελεί μόνη της ή σε κοινοπραξία. Η μη προσκόμιση των ανωτέρω στοιχείων αποτελεί λόγο αποκλεισμού της επιχείρησης από το διαγωνισμό και επιβολής των προβλεπόμενων από το νόμο διοικητικών ποινών.

10. Για την τροποποίηση της μελέτης, μετά την υπογραφή της σύμβασης κατασκευής του έργου, απαιτείται απόφαση της προϊσταμένης αρχής, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου κατασκευών.

Κατά τη συζήτηση του θέματος στο τεχνικό συμβούλιο καλούνται ο μελετητής και ο ανάδοχος κατασκευής του έργου ή εκπρόσωποι αυτών να αναπτύξουν τις απόψεις τους και να υποβάλουν γραπτό υπόμνημα. Μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών, από τη διαπίστωση της ανάγκης τροποποίησης της μελέτης, η προϊσταμένη αρχή εκδίδει τη σχετική απόφαση. Η κοινοποίηση της ανωτέρω απόφασης για τροποποίηση της μελέτης στην υπηρεσία του Μ.Ε.ΕΠ. αποτελεί προϋπόθεση για τυχόν πληρωμή των εργασιών που προκύπτουν από την τροποποίηση της μελέτης.

Όλα τα σχετικά στοιχεία για την τροποποίηση ή μη της μελέτης υποβάλλονται σε αντίγραφο μέσα σε δεκάπεντε (15) ημέρες στη Γ.Γ.Δ.Ε. με εισήγηση της προϊσταμένης αρχής για τον υπεύθυνο της κατάστασης που δημιουργήθηκε, προκειμένου να επιβληθούν από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων οι προβλεπόμενες κυρώσεις.

Κατά της απόφασης για τροποποίηση της μελέτης μπορεί ο μελετητής να υποβάλει αίτηση θεραπείας. Η αίτηση θεραπείας δεν αναστέλλει την εφαρμογή της

απόφασης. Αν η αίτηση θεραπείας γίνει μερικά ή ολικά δεκτική μπορεί ο μελετητής να ζητήσει ανάλογη τροποποίηση της απόφασης επιβολής διοικητικών κυρώσεων.

11. Για την πληρότητα των εκπονούμενων μελετών, καθώς και για την έντεχνη κατασκευή του έργου, υποχρεούται ο μελετητής και ο ανάδοχος κατασκευής του έργου να ασφαλίζουν αντίστοιχα τη μελέτη και την κατασκευή του έργου. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εμπορίου ορίζεται η έναρξη εφαρμογής της παραγράφου αυτής και ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα εφαρμογής της διάταξης αυτής και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

12. Η εγγύηση συμμετοχής στη δημοπρασία καταπίπτει υπέρ του κυρίου του έργου, αν η προσφορά που υποβάλλεται δεν τηρεί τους βασικούς όρους της διακήρυξης και των τευχών δημοπράτησης από μέρους της εργοληπτικής επιχείρησης. Η απόφαση κατάπτωσης της εγγύησης εκδίδεται μετά από γνώμη του Συμβουλίου Δημόσιων Έργων.

13. Κατά την υπογραφή της σύμβασης κατασκευής έργου, ύστερα από διαγωνισμό, επανυπολογίζονται, σε συνδυασμό με την έκπτωση, οι προβλεπόμενες δαπάνες για το φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.), την αναθεώρηση και γενικά ο,τιδήποτε προβλέπεται πέραν της δαπάνης κατασκευής του έργου".

7. Οι διατάξεις, που προστίθενται στην παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984 με την ανωτέρω παρ. 5 και οι διατάξεις της παρ. 10, που προστίθενται στο αυτό άρθρο 4 του ν. 1418/1984 με την παρ. 6 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται για έργα προϋπολογισμού μεγαλύτερου από το ανώτατο όριο προϋπολογισμού έργων που μπορούν να αναλαμβάνουν εργοληπτικές επιχειρήσεις της Γ' τάξης του Μ.Ε.Ε.Π.. Για έργα μικρότερου προϋπολογισμού μπορεί να εφαρμοστούν οι ανωτέρω διατάξεις, εφόσον προβλέπεται στη σχετική διακήρυξη. Το ποσό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

Άρθρο 2

1. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

"Η σύμβαση, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στην εγκριτική απόφαση, υπογράφεται από τον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας και αναφέρει τον κύριο του έργου για λογαριασμό του οποίου συνάπτεται".

2. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 1418/1984 προστίθενται εδάφια, που έχουν ως ακολούθως:

"Η εγγύηση καλής εκτέλεσης ορίζεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) του προϋπολογισμού της υπηρεσίας. Με προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες επιτρέπεται με τη διακήρυξη να ορίζεται μεγαλύτερο ποσοστό εγγύησης, που δεν μπορεί να υπερβεί το δέκα τοις εκατό (10%) του προϋπολογισμού της υπηρεσίας. Η εγγύηση, μέχρι του ποσού των εκατό εκατομμυρίων (100.000.000) δραχμών, παρέχεται με εγγυητική επιστολή από ένα πιστωτικό ίδρυμα, πέραν του ποσού αυτού και μέχρι τετρακόσια εκατομμύρια (400.000.000) δραχμές με εγγυητική επιστολή από άλλο πιστωτικό ίδρυμα και πέραν των τε-

τρακοσίων εκατομμυρίων (400.000.000) δραχμών η παρεχόμενη εγγύηση κάθε πιστωτικού ιδρύματος δεν μπορεί να υπερβεί το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτής. Τα πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν εγγυήσεις καλής εκτέλεσης προσδιορίζονται με προεδρικά διατάγματα. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ανωτέρω ποσά. Στις περιπτώσεις χαμηλών προσφορών, μπορεί να ζητηθούν από την προϊσταμένη αρχή, κατά την υπογραφή της σύμβασης, πρόσθετες εγγυήσεις που δεν μπορεί να υπερβούν το δέκα τοις εκατό (10%) του προϋπολογισμού της υπηρεσίας.

3. Η παρ. 4 του άρθρου 5 του ν.1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

4. Σε κάθε σύμβαση κατασκευής έργου ορίζεται προθεσμία για την περάτωσή του στο σύνολο και κατά τμήματα. Μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος υποβάλλει το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου σύμφωνα με τη σύμβαση. Η υπηρεσία εγκρίνει μέσα σε δέκα (10) ημέρες το χρονοδιάγραμμα με τυχόν συμπληρώσεις ή τροποποιήσεις. Η έναρξη των εργασιών του έργου από μέρους του αναδόχου δεν μπορεί να καθυστερήσει πέραν των τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης.

Η μη τήρηση των ανωτέρω προθεσμιών με υπαιτιότητα του αναδόχου συνεπάγεται την επιβολή των διοικητικών και παρεπόμενων χρηματικών κυρώσεων, αποτελεί λόγο έκπτωσης του αναδόχου και για τα αρμόδια όργανα του φορέα κατασκευής αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου.

Παράταση των προθεσμιών γίνεται μόνον ύστερα από έγκριση της προϊσταμένης του έργου αρχής, αν οι καθυστερήσεις δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου. Σε κάθε περίπτωση ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συνεχίσει την κατασκευή του έργου για επιπλέον χρονικό διάστημα ίσο προς το ένα τρίτο της συνολικής προθεσμίας του έργου και πάντως όχι μικρότερο των τριών (3) μηνών (οριακή προθεσμία).

Η συνολική προθεσμία υπολογίζεται με βάση την αρχική συμβατική προθεσμία και τις τυχόν παρατάσεις που εγκρίθηκαν ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου μέσα στην αρχική συμβατική προθεσμία και δεν οφείλονται σε υπαιτιότητά του.

Με τις προθεσμίες, συνολική και τμηματικές, συνδυάζεται το χρονοδιάγραμμα των εργασιών που αποτελεί συμβατικό στοιχείο. Σε περίπτωση μεταβολών των προθεσμιών ή του αντικειμένου του έργου αναπροσαρμόζεται το χρονοδιάγραμμα. Σε κάθε περίπτωση μπορεί ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής για την κάλυψη ή περιορισμό των καθυστερήσεων του έργου, στην περίπτωση που ευθύνεται γι' αυτές ο ανάδοχος, να δώσει εντολή στον ανάδοχο να επιταχύνει τις εργασίες εκτελώντας τις απαραίτητες πρόσθετες εργασίες και παίρνοντας τα απαραίτητα πρόσθετα μέτρα, χωρίς καμία πρόσθετη αποζημίωση. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και στα έργα που κατασκευάζονται με μερική ή ολική αυτοχρηματοδότηση.

4. Στην παρ. 5 του αυτού άρθρου 5 του ν. 1418/1984 προστίθενται εδάφια, που έχουν ως ακολούθως:

Πρόσθετη καταβολή (πριμ) καταβάλλεται μόνον εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στη διακήρυξη δη-

μοπράτησης του έργου ή στην απόφαση ανάθεσης, χωρίς διαγωνισμό. Η καταβολή του πριμ στον ανάδοχο γίνεται για την ταχύτερη εκτέλεση μέρους ή όλου του έργου σύμφωνα με τη σύμβαση και το χρονοδιάγραμμα και υπολογίζεται ως ποσοστό του αρχικού συμβατικού αντικειμένου.

5. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 5 του ν.1418/1984 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

Αν διαπιστωθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο ότι έχει γίνει άμεση ή έμμεση υποκατάσταση του αναδόχου από άλλη εργοληπτική επιχείρηση, ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής κηρύσσει έκπτωτο τον ανάδοχο, μετά γνώμη του αρμόδιου τεχνικού Συμβουλίου Δημόσιων Έργων.

6. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 8 του αυτού άρθρου 5 του ν.1418/1984, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 18 του ν.1947/1991 (ΦΕΚ 70 Α'), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

Αν η πληρωμή του καθυστερήσει πέρα από ένα (1) μήνα από τη λήξη της προηγούμενης προθεσμίας, χωρίς υπαιτιότητα του αναδόχου ή του μελετητή, οφείλεται, αν υποβληθεί έγγραφη δήλωση και από το χρόνο υποβλήθης της, τόκος υπερημερίας ίσος με το ογδόντα πέντε τοις εκατό (85%) του τόκου των εξαμηνιαίων εντόκων γραμματίων του Δημοσίου και ο ανάδοχος ή ο μελετητής μπορεί να διακόψει τις εργασίες αφού κοινοποιήσει στη διευθύνουσα υπηρεσία ειδική έγγραφη δήλωση. Σε περίπτωση που το Δημόσιο παύσει να εκδίδει έντοκα γραμμάτια, ο τόκος υπερημερίας του παρόντος νόμου καθορίζεται με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου.

7. Στην παρ. 9 του άρθρου 5 του ν. 1418/1984 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο, που έχει ως εξής:

Η χορήγηση οποιασδήποτε προκαταβολής γίνεται μετά την εγκατάσταση εργοταξίου από τον ανάδοχο επιτόπου του έργου.

8. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν.1418/1984 προστίθενται τα κατωτέρω εδάφια, που έχουν ως εξής:

Ειδικώς, η παραλαβή και ο έλεγχος της ποιότητας των υλικών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του έργου ή ενσωματώνονται σε αυτό, καθώς και ο χαρακτηρισμός των εδαφών, που κατασκευάζεται το έργο, γίνεται από δύο ή περισσότερους τεχνικούς υπαλλήλους, που ορίζονται από τη διευθύνουσα υπηρεσία. Ο ορισμός των επιτροπών αυτών ανακοινώνεται στην προϊσταμένη αρχή, η οποία μπορεί να ορίσει και άλλο υπάλληλο να συμμετάσχει στο έργο της επιτροπής. Η προϊσταμένη αρχή μπορεί σε κάθε περίπτωση να ορίσει άλλη επιτροπή για επανέλεγχο της παραλαβής υλικών και χαρακτηρισμό εδαφών και να διατάσσει τη διενέργεια εργαστηριακών ελέγχων. Σε περίπτωση που δεν επαρκεί το τεχνικό προσωπικό ή σε περίπτωση αδυναμίας να ληφθεί απόφαση λόγω διαφωνίας των υπαλλήλων, που ορίζονται σε άρτισ αριθμό, ο ανωτέρω έλεγχος και παραλαβή υλικών και ο χαρακτηρισμός εδαφών γίνεται κατά τον προσφορότερο τρόπο με απόφαση της προϊσταμένης αρχής.

9. Στην παρ. 6 του άρθρου 6 του ν.1418/1984 προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

Η επιτόπου των έργων παρουσία τεχνικού στελέχους ή τεχνικού υπαλλήλου της εργοληπτικής επιχείρησης είναι υποχρεωτική και ανάλογη με τη φύση και το μέγεθος του κατασκευαζόμενου έργου. Προκειμένου για

ργα προϋπολογισμού πάνω από ένα δισεκατομμύριο, αναλογία αυτή καθορίζεται τουλάχιστον σε τρεις (3) εθνικούς ανάλογων προσόντων και πείρας, από τους οποίους ένας πρέπει να είναι διπλωματούχος ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και ένας πτυχιούχος εχνολογικού εκπαιδευτικού ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.). Η ελάχιστη τεχνική στελέχωση του εργοταξίου σε κάθε έργο πορεί πάντα να αλλάζει με απόφαση του κυρίου ή του ιορέα κατασκευής του έργου, εφόσον προβλέπεται στη διακήρυξη. Για το προσωπικό που αποτελεί την ελάχιστη αυτή στελέχωση απαιτείται προσκόμιση στη διευθύνουσα υπηρεσία βεβαίωσης του οικείου ασφαλιστικού φορέα, την οποία θα αναγράφεται και ο χρόνος ασφάλιστων εργαζομένων. Η παράβαση των διατάξεων της παρούσας παραγράφου αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα για την εργοληπτική επιχείρηση, τα στελέχη και τους παλλήλους της, καθώς και για τους υπαλλήλους της διευθύνουσας υπηρεσίας. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να αναπροσαρμόζεται ο αριθμός των τεχνικών εμπόλων των έργων, ανάλογα με τον προϋπολογισμό και τη φύση του εκτελούμενου έργου.

10. Η παρ. 7 του άρθρου 6 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

7. Από κάθε πιστοποίηση λογαριασμού πληρωμής εκπονούμενης μελέτης παρακρατείται, ως πρόσθετη εγγύηση, ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) για την αριότητα και πληρότητα της μελέτης. Τα ποσά που παρακρατήθηκαν αποδίδονται στο μελετητή χωρίς τόκο ή άλλη αποζημίωση μετά πάροδο διετίας από την έγκριση της μελέτης. Αν στη διάρκεια του ανωτέρω χρονικού διαστήματος προκύψουν σφάλματα της μελέτης, που διαπιστώνονται είτε ύστερα από έλεγχο που μπορεί να διενεργήσει οποτεδήποτε η υπηρεσία είτε κατά την κατασκευή του έργου, καλείται ο μελετητής να προβεί στις αναγκαίες διορθώσεις, χωρίς πρόσθετη αμοιβή. Σε περίπτωση αρνήσεως, δυστροπίας ή αδυναμίας του να το πράξει, η διόρθωση των σφαλμάτων γίνεται με τον προσφορότερο, κατά την κρίση του εργοδότη της μελέτης ή του φορέα κατασκευής, τρόπο και η σχετική απάνη καταβάλλεται από το ανωτέρω παρακρατηθέν ποσό και, σε περίπτωση που δεν επαρκεί, το υπόλοιπο ποσό καταλογίζεται σε βάρος του μελετητή και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων. Το ανωτέρω ποσό της πρόσθετης εγγύησης μπορεί να αντικατασταθεί με εγγραπτική επιστολή. Ο μελετητής του έργου είναι υποχρεωμένος να συμπράττει με την υπηρεσία του φορέα κατασκευής του έργου για την επίλυση των προβλημάτων που δημιουργούνται κατά την εφαρμογή της μελέτης του. Με προεδρικό διάταγμα μπορεί να καθορίζεται ο όλος και η ειδικότερη ευθύνη του μελετητή του έργου κατά τη διάρκεια της κατασκευής και να προσδιορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της αποζημίωσης του για τυχόν παραχώρηση σε θέματα που δεν ανάγονται στη δική του ευθύνη. Το ανωτέρω ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) δεν παρακρατείται, εφόσον ο μελετητής προσκομίσει συμβόλαιο ασφάλισης της αριότητας και πληρότητας της μελέτης. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου.

11. Στο άρθρο 6 του ν. 1418/1984 προστίθεται παρ. 1 που έχει ως ακολούθως:

9. Η παράλειψη οφειλόμενης ενέργειας από όργανα του φορέα κατασκευής του έργου αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα, στην περίπτωση κατά την οποία προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και των προεδρικών διαταγμάτων και κανονιστικών πράξεων, που εκδίδονται σε εκτέλεσή του, η υποχρέωση να ενεργούν μέσα σε ορισμένη προθεσμία και διαφορετικά να επέρχεται αυτοδικαίως το αποτέλεσμα της παράλειψης. Για τα αδικήματα αυτά ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή το αρμόδιο όργανο των άλλων φορέων που εκτελούν δημόσια έργα, επιβάλλει τις πειθαρχικές ποινές: α) του προστίμου, μέχρις αποδοχών έξι (6) μηνών και β) την παραπομπή στο οικείο υπηρεσιακό Συμβούλιο για δυσμενή μετάθεση ή οριστική απόλυση.

12. Στην παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 1418/1984 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως κατωτέρω:

Στο ως άνω ποσοστό του πενήντα τοις εκατό (50%) συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή συντάξεως τυχόν συμπληρωματικών μελετών του έργου ή τροποποιήσεων της μελέτης του έργου.

13. Η παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 1418/1984, όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίηση με την παρ. 9 του άρθρου 5 του ν. 1799/1988 (ΦΕΚ 167 Α'), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

2. Αν η αύξηση των απαραίτητων για την αριότητα ή λειτουργικότητα του έργου εργασιών συνεπάγεται αύξηση μεγαλύτερη του εκατό τοις εκατό (100%) της συμβατικής δαπάνης κάθε ομάδας ομοειδών εργασιών, αφού συνυπολογισθούν και οι εργασίες που τιμολογούνται με νέες τιμές μονάδας και από τη φύση τους εντάσσονται στην αντίστοιχη ομάδα, όπως οι ομάδες αυτές προσδιορίζονται με τη σύμβαση, ο ανάδοχος υποχρεούται να συνεχίσει την κατασκευή του έργου και οι εργασίες αυτές αμείβονται με καταβολή πρόσθετης αμοιβής ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) της συμβατικής τιμής ή της νόμιμα κανονιζόμενης τιμής μονάδας νέων εργασιών.

Τα ανωτέρω ισχύουν και όταν για την αριότητα ή λειτουργικότητα του έργου είναι αναγκαία η εκτέλεση νέων εργασιών, που δεν εντάσσονται σε καμία από τις συμβατικά προβλεπόμενες ομάδες εργασιών. Στην περίπτωση αυτή οι νέες εργασίες εντάσσονται σε ξεχωριστή ομάδα και οι τιμές των εργασιών αυτών κανονίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43 του π.δ/τος 609/1985, όπως κάθε φορά ισχύουν, και αν η δαπάνη της ομάδας υπερβεί το δέκα τοις εκατό (10%) του συμβατικού ποσού θα καταβάλλεται και η ανωτέρω πρόσθετη αμοιβή ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) των τιμών.

14. Στο άρθρο 8 του ν. 1418/1984 προστίθεται παράγραφος 6, που έχει ως ακολούθως:

6. Σε κάθε έργο επιτρέπεται η σύνταξη συγκριτικών πινάκων που δεν μπορεί να υπερβούν το είκοσι τοις εκατό (20%) της συνολικής συμβατικής δαπάνης. Για τη σύνταξη συγκριτικών πινάκων πέραν του ανωτέρω ορίου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984.

15. Η παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

2. Η αναθεώρηση υπολογίζεται για τις εργασίες που πραγματικά εκτελέστηκαν μέσα στο προβλεπόμενο από το άρθρο 5 χρονοδιάγραμμα. Εργασίες που, για οποιονδήποτε λόγο, εκτελέστηκαν σε αναθεωρητική περίοδο

μεταγενεστερή της προβλεπόμενης από το χρονοδιάγραμμα, θεωρούνται για τον υπολογισμό της αναθεώρησης ότι εκτελέστηκαν στην αναθεωρητική περίοδο κατά την οποία έπρεπε να εκτελεστούν. Για τις εργασίες που εκτελέστηκαν πριν από την προβλεπόμενη από το χρονοδιάγραμμα αναθεωρητική περίοδο, η αναθεώρηση υπολογίζεται με βάση το χρόνο της πραγματικής εκτέλεσής τους. Για τις εργασίες που εκτελέστηκαν μετά την πάροδο της αρχικής συμβατικής προθεσμίας, η αναθεώρηση υπολογίζεται με βάση τους συντελεστές που ίσχυαν κατά την τελευταία αναθεωρητική περίοδο του αρχικού χρονοδιαγράμματος κατασκευής του έργου, εφόσον η καθυστέρηση οφείλεται σε υπαιτιότητα του αναδόχου. Στην περίπτωση αυτή επιβάλλονται οι διοικητικές και οι παρεπόμενες χρηματικές κυρώσεις, που προβλέπονται στην παρ. 6 του άρθρου 15 του νόμου αυτού, καθώς και οι προβλεπόμενες από το άρθρο 36 του π.δ/τος 609/1985 ποινικές ρήτρες.

16. Το δεύτερο εδάφιο της παρ.7 του αυτού άρθρου 10 του ν. 1418/1984, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το στοιχείο δ' της παρ. 21 του άρθρου 6 του ν. 2052/1992 (ΦΕΚ 94 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

“Στις συμβάσεις, που καθορίζονται με τον τρόπο, που προβλέπουν οι περιπτώσεις δ' και ε' της παρ. 4 του άρθρου 4 ή που το αντάλλαγμα συνομολογείται σε ξένο νόμισμα, καθορίζεται με τη διακήρυξη αναθεώρησης και προσδιορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της, που μπορεί να είναι ίδιος ή διαφορετικός από τον ισχύοντα τρόπο αναθεώρησης”.

17. Η παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

“2. Οι παραλαβές, προσωρινή και οριστική, γίνονται υποχρεωτικά μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες. Σε περίπτωση που οι προθεσμίες αυτές, που προσδιορίζονται με προεδρικό διάταγμα, περάσουν άπρακτες, οι παραλαβές θεωρούνται ότι συντελέστηκαν αυτοδικαίως και ύστερα από σχετική έγγραφη δήλωση του αναδόχου, και επιβάλλονται στα υπαίτια όργανα του φορέα κατασκευής του έργου οι προβλεπόμενες στην παρ.8 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου πειθαρχικές ποινές. Οι προθεσμίες αυτές αρχίζουν από τη βεβαιωμένη περάτωση του έργου και εφόσον υποβληθεί από τον ανάδοχο η τελική επιμέτρηση, όπως ειδικότερα ορίζεται με προεδρικό διάταγμα.

Στις επιτροπές παραλαβής των έργων τουλάχιστον ο πρόεδρος δεν ορίζεται από υπαλλήλους της διευθύνουσας υπηρεσίας”.

Άρθρο 3

1. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 1418/1984 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

“Η έκδοση ή κοινοποίηση απόφασης επί της ενστάσεως μετά την πάροδο του διμήνου δεν μεταθέτει την έναρξη της ανωτέρω προθεσμίας για την άσκηση αίτησης θεραπείας”.

2. Η παρ. 8 του άρθρου 12 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

“8. Αν η αίτηση θεραπείας απορριφθεί με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή αν ο Υπουργός δεν εκδώσει και κοινοποιήσει την απόφασή του μέσα στην τρίμηνη προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, δικαιούται αυτός που

υπέβαλε την αίτηση θεραπείας να προσφύγει στο αρμόδιο δικαστήριο, σύμφωνα με τις διατάξεις του επόμενου άρθρου. Η κοινοποίηση της απόφασης γίνεται μέσα στην ανωτέρω τρίμηνη προθεσμία. Σε περίπτωση που τα αρμόδια υπηρεσιακά όργανα δεν προσκομίσουν μέχρι το δεύτερο δεκαήμερο του τρίτου μήνα το σχέδιο απόφασης επί της αιτήσεως θεραπείας στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή το αρμόδιο όργανο των άλλων φορέων που εκτελούν δημόσια έργα, επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στην παρ. 8 του άρθρου 6 του νόμου αυτού”.

3. Η παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

“2. Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των πιο πάνω διαφορών είναι το διοικητικό ή πολιτικό εφετείο της περιφέρειας στην οποία βρίσκεται το έργο. Αν το έργο εκτείνεται στην περιφέρεια δύο ή περισσότερων εφετειών, αρμόδιο καθίσταται εκείνο που ορίζει ο πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Αρείου Πάγου, ύστερα από αίτηση αυτού που ενδιαφέρεται να ασκήσει την προσφυγή. Το διοικητικό εφετείο δικάζει σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1406/1983 και το πολιτικό εφετείο κατά τη διαδικασία ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου”.

4. Η παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

“3. Η υπόθεση συζητείται σε δικάσιμο που ορίζεται όσο το δυνατόν συντομότερα. Οι διάδικοι υποχρεούνται να προσκομίσουν κατά την πρώτη συζήτηση όλα τα αποδεικτικά μέσα. Οι μάρτυρες εξετάζονται αμέσως και δεν απαιτείται έκδοση προδικαστικής απόφασης ανεξαρτήτως της κριστάμενης δικαιοδοσίας. Η παρ.1 του άρθρου 671 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει και συμπληρωματικές αποδείξεις. Το εφετείο εκδίδει την απόφασή του το ταχύτερο και αρκεί πιθανολόγηση. Οι αποφάσεις του διοικητικού εφετείου υπόκεινται σε ανάρτηση για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 56 του π.δ/τος 18/1989, του δε πολιτικού εφετείου μόνο για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 559 αριθμ. 1 έως 7,9,16,17,19 και 20 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Η διάταξη του άρθρου 565 παρ.2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας εφαρμόζεται αναλόγως και στην προκειμένη περίπτωση. Εάν γίνει δεκτή η ανάρτηση, το τμήμα του Αρείου Πάγου, που αποφασίζει την ανάρτηση, κρατεί σε κάθε περίπτωση την υπόθεση και τη δικάζει κατ' ουσία”.

5. Το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 13 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

“Μέσα στην ίδια δίμηνη ανατρεπτική προθεσμία ασκείται και η αίτηση στον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Αρείου Πάγου για τον καθορισμό του αρμόδιου εφετείου σύμφωνα με την ανωτέρω παρ. 2 του άρθρου αυτού. Στην περίπτωση αυτή η δίμηνη ανατρεπτική προθεσμία για την άσκηση προσφυγής αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Αρείου Πάγου”.

6. Στο άρθρο 13 του ν. 1418/1984 προστίθεται παρ. 6, που έχει ως εξής:

“6. Σε περίπτωση που ο κύριος ή ο φορέας κατασκευής του έργου ασκήσει ανάρτηση κατά της απόφασης του διοικητικού ή πολιτικού εφετείου, με αίτηση του ανα-

δόχου μπορεί, μέχρι την εκδίκασή της, να γίνει συμβιβασμός.

Για το συμβιβασμό εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή του αρμόδιου οργάνου των φορέων που εκτελούν δημόσια έργα, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου. Μετά την αποδοχή αυτής από τον ανάδοχο ο κύριος ή ο φορέας κατασκευής του έργου παραιτείται της αναίρεσής·

Άρθρο 4

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 15 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

“1. Την κατασκευή δημόσιων έργων επιτρέπεται να αναλαμβάνουν ημεδαπές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) και στην αντίστοιχη με το έργο κατηγορία και τάξη εγγραφής, καθώς και εργοληπτικές επιχειρήσεις Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις”.

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

“2. Κατασκευαστικές επιχειρήσεις χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν τα ουσιαστικά προσόντα γίνονται δεκτές στους διαγωνισμούς και μπορούν να αναλάβουν την εκτέλεση δημόσιων έργων σε όσες περιπτώσεις αυτό προκύπτει από διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας”.

3. Η παρ. 5 του αυτού άρθρου 15 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

“5. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις, που αναλαμβάνουν την εκτέλεση δημόσιων έργων, υπόκεινται στον έλεγχο της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων για παραβάσεις στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους μπορεί να επιβάλει στις επιχειρήσεις αυτές διοικητική ποινή προστίμου μέχρι είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) δραχμές, σύμφωνα με τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Με απόφαση του αυτού Υπουργού μπορεί να αυξάνεται το ανωτέρω ποσό. Παράβαση στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων είναι ιδίως η κατά την εκτέλεση του έργου έλλειψη προσήκουσας προστασίας του περιβάλλοντος ή παράλειψη μέτρων για την αποκατάστασή του, η μη λήψη μέτρων προστασίας του κοινού, η παρακώλυση λειτουργίας ή βλάβη ή καθυστέρηση στην αποκατάσταση φθορών σε άλλα δημόσια έργα ή κοινωνήσια πράγματα. Η διοικητική αυτή ποινή είναι ανεξάρτητη από την τυχόν ποινική ή αστική ευθύνη. Το πρόστιμο της παραγράφου αυτής εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων. Η ανακοπή κατά της πράξης επιβολής του προστίμου ασκείται ενώπιον του τριμελούς διοικητικού εφετείου, το οποίο δικάζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό. Από το έσοδο αυτό αποδίδεται στο Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (Τ.Ε.Ο.) ποσοστό που καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Οικονομικών. Με την απόφαση αυτή καθορίζεται ο τρόπος απόδοσης των σχετικών ποσών και κάθε άλλη λεπτομέρεια”.

4. Στο άρθρο 15 του ν. 1418/1984 προστίθεται παρ.6, που έχει ως ακολούθως:

“6. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν την εκτέλεση δημόσιων έργων και τα στελέχη των επιχειρήσεων αυτών υπόκεινται σε πειθαρχικό έλεγχο για κάθε υπαίτια αθέτηση των αναλαμβανόμενων υποχρεώσεων έναντι του κυρίου ή του φορέα κατασκευής του έργου, καθώς και για κάθε συμπεριφορά ασυμβίβαστη με την εργολαβική τους ιδιότητα και για χρήση της βεβαιώσεως χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις. Σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων ή διάπραξης άλλων παραβάσεων επιβάλλονται διοικητικές και παρεπόμενες χρηματικές κυρώσεις. Οι κυρώσεις αυτές είναι:

α) ο αποκλεισμός από δημοπρασίες της εργοληπτικής επιχείρησης μέχρι έξι (6) μήνες.

β) ο υποβιβασμός της τάξης της εργοληπτικής επιχείρησης από ορισμένες ή όλες τις κατηγορίες έργων.

γ) η προσωρινή διαγραφή της εργοληπτικής επιχείρησης ή του στελέχους της από το Μητρώο που τηρεί η αρμόδια υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε., από έξι (6) μήνες έως τρία (3) χρόνια.

δ) η οριστική διαγραφή της επιχείρησης ή του στελέχους της από τα τηρούμενα ως άνω Μητρώα.

Η διοικητική κύρωση της περίπτωσης α' επιβάλλεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας τεχνικής υπηρεσίας. Οι λοιπές διοικητικές κυρώσεις των περιπτώσεων β', γ' και δ' επιβάλλονται από το πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο. Η παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο γίνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή την αρμόδια τεχνική υπηρεσία ή την προϊσταμένη αρχή.

Με προεδρικό διάταγμα καθορίζεται η επιβολή παρεπόμενων χρηματικών κυρώσεων, το ύψος αυτών, που δεν μπορεί να υπερβεί τα είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) δραχμές και τα όργανα που τις επιβάλλουν, καθώς και η σχετική διαδικασία, η συγκρότηση και λειτουργία εν γένει των πειθαρχικών συμβουλίων, πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων, στα οποία θα συμμετέχουν και εκπρόσωποι των εργοληπτικών οργανώσεων και του Τ.Ε.Ε., η πειθαρχική εν γένει διαδικασία, οι δικαιούμενοι να ασκήσουν πειθαρχική αγωγή, η άσκηση εφέσεως, οι προθεσμίες και παραγραφές, οι λόγοι αναστολής και διακοπής αυτής, οι ειδικότερες σχέσεις προς ένδεχόμενες συναφείς αποφάσεις διοικητικών, πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων, ως και κάθε λεπτομέρεια σχετικά με την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου. Η ανακοπή κατά της πράξης επιβολής του προστίμου ασκείται ενώπιον του τριμελούς διοικητικού εφετείου, το οποίο δικάζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

Για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις, που μπορούν να αναλαμβάνουν την κατασκευή δημόσιων έργων και δεν είναι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ., εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων με την οποία ρυθμίζονται όλα τα σχετικά θέματα με τις διοικητικές και παρεπόμενες χρηματικές κυρώσεις”.

5. Το τελευταίο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 16 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

“Με προεδρικό διάταγμα καθορίζονται τα κατώτατα όρια τεχνικής στελέχωσης της επιχείρησης, καθώς και της στελέχωσης της από άλλο επιστημονικό ή τεχνικό

και βοηθητικό προσωπικό, τα κατώτατα όρια κεφαλαίων, μηχανικού εξοπλισμού, ελάχιστης καθαρής θέσης και σύνθεσης οργάνων διοίκησης της επιχείρησης και εξειδικεύονται τα ελάχιστα όρια των κριτηρίων αξιολόγησης κατά την εγγραφή της. Η ελάχιστη στελέχωση της επιχείρησης πρέπει να είναι συνεχής καθόλη τη διάρκεια λειτουργίας της και να αποδεικνύεται οποτεδήποτε με προσκόμιση βεβαίωσης ασφάλισης του προσωπικού από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα. Οποιαδήποτε μεταβολή στελεχών της εργοληπτικής επιχείρησης γίνεται ύστερα από αίτηση της επιχείρησης ή του στελέχους από την επιτροπή Μ.Ε.ΕΠ., η οποία προεγκρίνει τη μεταβολή αυτή εξετάζοντας τους προβαλλόμενους λόγους μεταβολής.

6. Στην παρ. 1 του άρθρου 16 του ν.1418/1984 προστίθενται εδάφια, που έχουν ως εξής:

“Η ελάχιστη καθαρή θέση που απαιτείται να διαθέτει κάθε εργοληπτική επιχείρηση με την εγγραφή, αναθεώρηση εγγραφής και κατάταξή της στις τάξεις του Μ.Ε.ΕΠ., διαπιστώνεται από τον τελευταίο ισολογισμό της εργοληπτικής επιχείρησης και το πιστοποιητικό ορκωτών ελεγκτών και εκτιμητών, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί μέσα στο τελευταίο τρίμηνο από την υποβολή της σχετικής αίτησης”.

7. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 1418/1984 τροποποιείται και αντικαθίσταται ως εξής:

“2. Με τα ίδια κριτήρια της προηγούμενης παραγράφου γίνεται επίσης: α) Η κατάταξη στις κατηγορίες και τάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού που ισχύει για μία τριετία, β) η τακτική, ανά τριετία, αναθεώρηση της εγγραφής ύστερα από αίτηση της εργοληπτικής επιχείρησης και η οποία γίνεται με κριτήριο την κατασκευαστική εμπειρία της επιχείρησης και όχι την εμπειρία των στελεχών της. Σε περίπτωση παράλειψης υποβολής αίτησης επανάκρισης μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τη συμπλήρωση της τριετίας, τεκμαίρεται η έλλειψη των προϋποθέσεων παραμονής της εργοληπτικής επιχείρησης στις κατηγορίες και τάξεις που έχει καταταχθεί και υποβιβάζεται αυτοδικαίως στην αμέσως κατώτερη τάξη για όλες τις κατηγορίες. Για τον υποβιβασμό αυτόν εκδίδεται διαπιστωτική πράξη μέσα σε ένα (1) μήνα από την πάροδο της Σηκονθήμερης προθεσμίας, γ) η έκτακτη με πρωτοβουλία της υπηρεσίας αναθεώρηση που μπορεί να γίνει οποτεδήποτε και δ) η έκτακτη, με αίτηση της επιχείρησης, αναθεώρηση, που μπορεί να γίνει μόνο μετά την παρέλευση διετίας από την τελευταία τακτική αναθεώρηση. Εργοληπτική επιχείρηση που πληροί όλα τα κριτήρια του παρόντος νόμου παραμένει στις τάξεις και κατηγορίες του Μ.Ε.ΕΠ. στις οποίες είναι γραμμένη, έστω και αν στην τελευταία τριετία πριν την τακτική ή έκτακτη αναθεώρησή της δεν έχει εκτελέσει οποιαδήποτε έργα. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται άπαξ για κάθε εργοληπτική επιχείρηση”.

8. Το πέμπτο εδάφιο της παρ. 4 του αυτού άρθρου 16 του ν. 1418/1984 αριθμείται ως έβδομο και αντικαθίσταται ως εξής:

“Η σύνθεση της επιτροπής Μ.Ε.ΕΠ. ορίζεται με προεδρικό διάταγμα και στη σύνθεση αυτή περιλαμβάνονται εκτός των οργάνων δημόσιων υπηρεσιών και εκπρόσωποι του Τ.Ε.Ε., ενώσεων των τεχνικών του Μ.Ε.Κ. και επαγγελματικών εργοληπτικών ενώσεων”.

9. Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

“Οι τάξεις ορίζονται σε επτά για κάθε κατηγορία και ακολουθεί όγδοη τάξη, που είναι γενική”.

10. Μετά το ανωτέρω τέταρτο εδάφιο της αυτής παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 1418/1984 προστίθενται εδάφια πέμπτο, έκτο και έβδομο, που έχουν ως εξής:

“Στην όγδοη (Η') τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. κατατάσσονται μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του σχετικού προεδρικού διατάγματος, μετά από αίτησή τους, εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στην έβδομη (Ζ') τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. σε πέντε κατηγορίες έργων από τριετίας και να είναι εγγεγραμμένες στη Ζ' τάξη από εξαετίας σε δύο τουλάχιστον κατηγορίες έργων, εφόσον πληρούν και τις υπόλοιπες προβλεπόμενες προϋποθέσεις της Η' τάξης. Αίτηση για εγγραφή στην Η' τάξη μπορεί να υποβάλλουν μέσα σε μία διετία και εταιρείες που θα προέλθουν από συγχώνευση δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων, που έχουν εγγραφεί στη Ζ' τάξη Μ.Ε.ΕΠ. από τριετίας και καλύπτουν αθροιστικά πέντε κατηγορίες έργων στη Ζ' τάξη. Ειδικά, η εγγραφή και η αναθεώρηση εγγραφής στις τάξεις Ζ' και Η' του Μ.Ε.ΕΠ. γίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, μετά από γνώμη της επιτροπής Μ.Ε.ΕΠ..

11. Το ένατο εδάφιο της αυτής παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

“Επιχειρήσεις που θα συσταθούν μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού για πρώτη φορά κατατάσσονται μέχρι και την πέμπτη τάξη, με βάση την εμπειρία των στελεχών τους”.

12. Στην παρ. 6 του αυτού άρθρου 16 του ν. 1418/1984 προστίθενται τα εξής δύο εδάφια:

“Εντός τριμήνου όλες οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι γραμμένες στις τάξεις Ε', ΣΤ' και Ζ' του Μ.Ε.ΕΠ. υποχρεούνται να υποβάλουν αίτηση επανάκρισης για την κατάταξή τους στην αντίστοιχη κατηγορία και τάξη, ανάλογα με τις προϋποθέσεις που θέτει ο παρών νόμος και τα σχετικά προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις. Επιχειρήσεις, που δεν θα υποβάλουν αίτηση μέσα στην προθεσμία αυτή, διαγράφονται αυτοδικαίως από το Μ.Ε.ΕΠ.. Για τη διαγραφή αυτή εκδίδεται διαπιστωτική πράξη μέσα σε ένα (1) μήνα από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της σχετικής αίτησης. Η υπηρεσία ανακοινώνει την κατάταξη της εργοληπτικής επιχείρησης στο Μ.Ε.ΕΠ. μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης”.

“Κατ' εξαίρεση, ελληνικές ανώνυμες τεχνικές εταιρείες, που είχαν εργοληπτικό πτυχίο Ε' τάξεως κατά την έναρξη της ισχύος του ν. 1418/1984 και οι οποίες ανέπτυξαν αποκλειστική εργοληπτική δραστηριότητα εκτός της ελληνικής επικράτειας και δεν οριστικοποίησαν την προσωρινή κατάταξή τους στη Ζ' τάξη του Μ.Ε.ΕΠ., μπορούν να υποβάλουν αίτηση επανάκρισης στη Ζ' και κατάταξης στην Η' τάξη, εφόσον έχουν τις προβλεπόμενες νόμιμες προϋποθέσεις για κατάταξη στις τάξεις αυτές και προσκομίσουν πιστοποιητικά εκτέλεσης έργων στην αλλοδαπή και τους ισολογισμούς που δημοσίευσαν και δημοσιεύουν στην Ελλάδα και στις χώρες που ανέπτυξαν δραστηριότητα και έχουν εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις τους προς το Ελληνικό Δημόσιο”.

13. Η ισχύς της παραγράφου 11 του άρθρου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος. Οι προθεσμίες, που προβλέπονται στις παραγράφους 10 και 12, αρχίζουν από τη δημοσίευση του σχετικού προεδρικού διατάγ-

ματος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

14. Στην παρ. 7 του άρθρου 16 του ν. 1418/1984 προστίθενται τα κατωτέρω εδάφια που έχουν ως ακολούθως:

“Το όριο του ανεκτέλεστου υπόλοιπου εργασιών κάθε έργου διαπιστώνεται με προσκόμιση βεβαίωσης του Μ.Ε.ΕΠ. ή της αρμόδιας υπηρεσίας που εκτελεί το αντίστοιχο έργο και εκδίδεται μέσα στο προηγούμενο τρίμηνο πριν από την ημερομηνία δημοσίευσής του έργου. Σε άλλη βεβαίωση θα περιγράφεται επίσης η καλή και εμπρόθεσμη ή μη εκτέλεση του έργου και η τήρηση ή μη του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος. Η παράλειψη της υπηρεσίας να εκδώσει βεβαίωση, ύστερα από γραπτή αίτηση του αναδόχου, αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα του αρμόδιου υπαλλήλου.

Οι βεβαιώσεις αυτές είναι απαραίτητες για την εργοληπτική επιχείρηση, καθ' οιονδήποτε τρόπο και αν συμμετέχει στην κατασκευή του έργου. Εάν διαπιστωθεί ότι έγινε παράλειψη ή απόκρυψη ή ψευδής δήλωση στοιχείων από εργοληπτική επιχείρηση, κατά τη δημοπρασία ή σε οποιοδήποτε στάδιο κατασκευής του έργου από τον ανάδοχο, επιβάλλονται στην επιχείρηση και τα υπαίτια στελέχη της οι προβλεπόμενες διοικητικές και παρεπόμενες χρηματικές κυρώσεις.

Στο όριο του ανεκτέλεστου υπόλοιπου εργασιών δεν υπολογίζονται τα έργα που κατασκευάζονται με μερική ή ολική αυτοχρηματοδότηση. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις των τάξεων Ε', ΣΤ', Ζ' και Η' μπορούν να συμμετέχουν αυτοτελώς σε δημοπρασία πέραν του προβλεπόμενου ορίου κατά τάξη και κατηγορία, μέχρι του τριπλάσιου της καθαρής τους θέσης και πάντως όχι μεγαλύτερου του διπλάσιου προβλεπόμενου ορίου για κάθε τάξη και κατηγορία. Με αυτό το όριο μπορεί να υπολογίζεται και το υπόλοιπο ανεκτέλεστο, προκειμένου να γίνει δεκτή η προσφορά της εργοληπτικής επιχείρησης.

Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις μπορεί να συμμετέχουν στη δημοπρασία και σε κοινοπραξία με εργοληπτική επιχείρηση της ίδιας ή της αμέσως ανώτερης τάξης και κατηγορίας. Σε περίπτωση που κοινοπρακτούν τρεις εργοληπτικές επιχειρήσεις Ζ' τάξης της αυτής κατηγορίας, μπορούν να συμμετέχουν σε δημοπρασία προϋπολογισμού μέχρι του 2,5 του ορίου της τάξης τους, με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα. Ειδικά, οι επιχειρήσεις Η' τάξης μπορεί να κοινοπρακτούν με επιχειρήσεις Ζ' τάξης της αυτής κατηγορίας του δημοπρατούμενου έργου. Κατά τον έλεγχο του ορίου ανεκτέλεστου υπόλοιπου εργασιών για τις κοινοπραξίες αθροίζονται τα επί μέρους στοιχεία της κάθε επιχείρησης, κατά το ποσοστό συμμετοχής της στην κοινοπραξία.

Σε κάθε δημοπρασία η εργοληπτική επιχείρηση καταθέτει και βεβαίωση καταβολής των προβλεπόμενων στο άρθρο 20 του ν. 2052/1992 (ΦΕΚ 94 Α') τελών για τα μηχανήματα έργων.

15. Στο άρθρο 17 του ν. 1418/1984 προστίθενται οι ακόλουθοι τρεις παράγραφοι 12, 13 και 14 που έχουν ως εξής:

12. Οι εγγεγραμμένοι στο Μ.Ε.Κ. τεχνικοί και άλλες ειδικότητες διαγράφονται αυτοδικαίως με τη συμπλήρωση του εβδομηκοστού δεύτερου έτους της ηλικίας τους. Για τη διαγραφή αυτή εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη το μήνα Δεκέμβριο κάθε χρόνου. Για

τους εγγεγραμμένους στα νομαρχιακά μητρώα η αυτοδίκαιη διαγραφή γίνεται με τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου έτους της ηλικίας τους. Για τη διαγραφή από τα νομαρχιακά μητρώα εκδίδεται κατά νομαρχία σχετική διαπιστωτική πράξη επίσης μέσα στο μήνα Δεκέμβριο κάθε χρόνου.

13. Τεχνικοί υπάλληλοι ή υπάλληλοι με άλλες ειδικότητες, που συνταξιοδοτούνται από το Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ. ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτοί εκάστοτε προσδιορίζεται και στον οποίο περιλαμβάνονται και αυτοί των κοινωφελών οργανισμών, τραπεζών του δημόσιου τομέα, Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε. και γενικά επιχειρήσεων που ελέγχονται από το Δημόσιο, δεν επιτρέπεται να στελεχώνουν επί μία διετία εργοληπτικές επιχειρήσεις και να έχουν οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή μίσθωσης έργου με τις εργοληπτικές επιχειρήσεις Μ.Ε.ΕΠ. μέσα στο πρώτο έτος από τη συνταξιοδότησή τους. Επίσης, για μία διετία δεν εγγράφονται οι ανωτέρω συνταξιούχοι στο μητρώο μελετητών ούτε χορηγείται πτυχίο μελετητή και ισχύουν γενικά οι περιορισμοί του προηγούμενου εδαφίου. Η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή για τους συνταξιούχους που στελεχώνουν ή έχουν οποιαδήποτε σχέση με εργοληπτικές επιχειρήσεις μετά τρίμηνο χρονικό διάστημα από τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Παράβαση των διατάξεων των προηγούμενων εδαφίων, καθ' οιονδήποτε τρόπο διαπιστούμενη, επιφέρει την αυτοδίκαιη διαγραφή της επιχείρησης από το Μ.Ε.ΕΠ. και του τεχνικού από το Μ.Ε.Κ.. Για τη διαγραφή αυτή εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Στα νομαρχιακά μητρώα απαγορεύεται η εγγραφή οποιουδήποτε συνταξιούχου.

14. Με προεδρικό διάταγμα μπορεί να ιδρυθεί οργανισμός με μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, στον οποίο μεταβιβάζονται οι αρμοδιότητες των άρθρων 15, 16 και 17 του ν. 1418/1984, που αναφέρονται σε θέματα εγγραφής και αναθεώρησης εγγραφής, με την επιφύλαξη των διατάξεων για την εγγραφή και αναθεώρηση εγγραφής στις τάξεις Ζ' και Η' του Μ.Ε.ΕΠ., καθώς και τήρησης του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) και του Μητρώου Εμπειρίας Κατασκευαστών (Μ.Ε.Κ.), που εποπτεύεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα ορίζονται οι αρμοδιότητες της εποπτείας, τα της διοικήσεως του άνω οργανισμού, η στελέχωσή του, ο τρόπος λειτουργίας των επιτροπών κατάταξης και αναβάθμισης των πτυχίων στα μητρώα Μ.Ε.ΕΠ. και Μ.Ε.Κ., οι πόροι αυτού, που προέρχονται από τέλη και εισφορές των εργοληπτικών επιχειρήσεων του Μ.Ε.ΕΠ. και των τεχνικών του Μ.Ε.Κ. και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία του. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα μπορεί να ορίζεται ότι μέχρι την ολοκλήρωση της στελέχωσης των υπηρεσιών του άνω οργανισμού είναι δυνατή η απόσπαση προσωρινά στον οργανισμό του αναγκαίου αριθμού υπαλλήλων εκ των υπηρετούντων στις υπηρεσίες του Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε., που είναι αρμόδιες για την τήρηση των μητρώων Μ.Ε.ΕΠ. και Μ.Ε.Κ.. Οι δαπάνες λειτουργίας του ανωτέρω νομικού προσώπου θα βαρύνουν τους πόρους του.

16. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 1418/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

“Επιπλέον, κατά των παραβατών επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και

Δημόσιων Έργων διοικητική ποινή μέχρι είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) δραχμές, όπως ειδικότερα ορίζεται με προεδρικό διάταγμα και το ποσό αυτό αυξάνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Η ανακοπή κατά της πράξης επιβολής του προστίμου ασκείται ενώπιον του τριμελούς διοικητικού εφετείου, το οποίο δικάζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

Άρθρο 5

1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 679/1977 (ΦΕΚ 245 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

“Το ποσοστό αυτό δεν είναι δυνατόν να οριστεί ανώτερο από πέντε (5%) ούτε κατώτερο από τρία (3%) τοις εκατό”.

2. Στο άρθρο 8 του ν. 679/1977 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 3:

“3. Στο μόνιμο και με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου προσωπικό, που υπηρετεί σε κάθε Ειδική Υπηρεσία Δημόσιων Έργων, καθώς και σε αυτό που συμβάλλει με οποιονδήποτε τρόπο στην προώθηση της εκτέλεσης του έργου (μελέτη - κατασκευή) της υπηρεσίας αυτής, χορηγείται πρόσθετη αμοιβή με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, το ύψος της οποίας είναι ανάλογο με τον κλάδο που ανήκει, τις ειδικές γνώσεις και εμπειρία και το αντικείμενο του έργου ή της εργασίας που του ανατίθεται, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη. Η αμοιβή αυτή καταβάλλεται επίσης στους Επιθεωρητές Δημόσιων Έργων και στα μέλη κάθε επιτροπής αξιολόγησης και ανάθεσης έργων και κάθε επιτροπής διαπραγμάτευσης, είτε είναι υπάλληλοι ή καθηγητές Α.Ε.Ι. είτε ιδιώτες, καθώς και στα μέλη επιτροπών που συστήνονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων για την επεξεργασία ειδικών θεμάτων, καθορίζεται ανάλογα με το επιστημονικό αντικείμενο, τον τομέα ευθύνης που αναλαμβάνουν τα μέλη και το χρόνο απασχόλησής τους. Η αμοιβή καταβάλλεται εφάπαξ στο τέλος της εργασίας σε όλα τα μέλη των ανωτέρω επιτροπών και στα μέλη των επιτροπών που συγκροτήθηκαν για εισήγηση ανάθεσης, για την αξιολόγηση των προσφορών, καθώς και για επεξεργασία ειδικών θεμάτων για τα έργα “Ζεύξη Ρίου - Αντιρρίου”, “Ζεύξη Πρέβεζας - Ακτίου” και “ΜΕΤΡΟ Θεσσαλονίκης” ή άλλες τέτοιες επιτροπές που έχουν συγκροτηθεί για άλλα έργα και δεν έχουν περατώσει το έργο τους.

Η ανωτέρω πρόσθετη και εφάπαξ αμοιβή, μαζί με κάθε άλλη πρόσθετη αμοιβή δεν μπορούν μηνιαίως να υπερβαίνουν το σύνολο των αποδοχών της οργανικής θέσης του άνω προσωπικού. Η αμοιβή των ιδιωτών δεν μπορεί να υπερβαίνει αυτή των καθηγητών Α.Ε.Ι..

Οι δαπάνες των ανωτέρω αμοιβών βαρύνουν τις πιστώσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, χωρίς να απαιτείται γνώμη του Συμβουλίου Δημόσιων Έργων.

3. Στο άρθρο 8 του ν. 679/1977 προστίθεται παράγραφος 4, που έχει ως εξής:

“4. Για τη διεξαγωγή του έργου κάθε Ειδικής Υπηρεσίας Δημόσιων Έργων προσλαμβάνεται το αναγκαίο ειδικευμένο τεχνικό και διοικητικό προσωπικό, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του πρώτου εδαφίου

της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α'). Όλες οι προσλήψεις του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων και συνταξιούχων, γίνονται και οι αποδοχές καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη και οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τις πιστώσεις του έργου, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, χωρίς να απαιτείται γνώμη του Συμβουλίου Δημόσιων Έργων. Η ανανέωση της σύμβασης κάθε υπαλλήλου γίνεται, ύστερα από έκθεση της προϊσταμένης αρχής, στην οποία βεβαιώνεται ότι ο υπάλληλος εκπλήρωσε σε ικανοποιητικό βαθμό τα ανατιθέμενα σε αυτόν καθήκοντα, εξασφαλίζοντας πλήρως τα συμφέροντα του Δημοσίου. Το ανωτέρω προσωπικό δεν δικαιούται καμιάς αποζημίωσης σε περίπτωση μη ανανέωσης της σύμβασης ή απόλυσης λόγω περαιώσεως του έργου. Σε περίπτωση συμμετοχής, του προσωπικού που απολύθηκε λόγω περαιώσεως του έργου, σε προκήρυξη πλήρωσης θέσεων, κατά τις διατάξεις των άρθρων 15-19 του ν. 2190/1994, το προσωπικό αυτό προηγείται στον πίνακα κατατάξεως όλων των υποψηφίων, των περιπτώσεων, που προβλέπονται στο εδάφιο 2 και επόμενα της παρ. 3 του άρθρου 21 του ανωτέρω νόμου.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να ορίζονται κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη προϊστάμενοι των Ε.Υ.Δ.Ε. και των τμημάτων αυτών, από το ανωτέρω προσωπικό, καθώς και από το μόνιμο προσωπικό της Γ.Γ.Δ.Ε. με υπερδεκαετή πραγματική υπηρεσία.

Επίσης, για την εκτέλεση (μελέτη-κατασκευή) του έργου ή μέρους αυτού και ειδικότερα για το σχεδιασμό, μελέτη, έλεγχο μελέτης, διοίκηση και επίβλεψη του έργου της κάθε Ειδικής Υπηρεσίας Δημόσιων Έργων, καθώς και για τις ανάγκες μηχανογράφησης των υπηρεσιών της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε., επιτρέπεται η ανάθεση καθηκόντων συμβούλου οποιασδήποτε ειδικότητας (τεχνικού, οικονομικού συμβούλου, συμβούλου οργάνωσης κ.λπ.) σε ημεδαπά ή αλλοδαπά, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, για να παράσχουν τις υπηρεσίες τους, που απαιτούνται για την υλοποίηση και εκτέλεση των έργων αυτών.

Η ανάθεση γίνεται με σύμβαση, ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Κατασκευών των κεντρικών υπηρεσιών της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε., στην οποία προσδιορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις ανάθεσης, οι παρεχόμενες από το Σύμβουλο υπηρεσίες και η σχετική αμοιβή, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη και των διατάξεων για τις αμοιβές των μηχανικών, και οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τις πιστώσεις του έργου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, μπορεί να εφαρμόζονται οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων, ολικά ή μερικά, σε συγκεκριμένο έργο ή τμήμα έργου ή ομάδας έργων εθνικού ή διανομαρχιακού ή νομαρχιακού επιπέδου, που εκτελούνται από το Δημόσιο ή φορείς του δημόσιου τομέα και να ρυθμίζονται όλα τα σχετικά θέματα”.

4. Σε όσους υπαλλήλους του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. και της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του αυτού Υπουργείου, πλην αυτών που υπηρετούν στις Ε.Υ.Δ.Ε.,

που συστήθηκαν ή υιοθετούνται κατά το άρθρο 5 του ν. 679/1977, που αποδεδειγμένα συνέβαλαν στην, από απόψεως τεχνικής, λειτουργικής και πλέον οικονομικής, κατασκευή του έργου, μέσα στις συμβατικές προθεσμίες, εξασφαλίζοντας πλήρως τα συμφέροντα του Δημοσίου, μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, να καταβληθεί πρόσθετη αμοιβή από τις πιστώσεις του συγκεκριμένου έργου, που σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι ανώτερη του ποσοστού δύο τοις εκατό (2%) του προϋπολογισμού του έργου. Με όμοια απόφαση καθορίζεται κάθε θέμα που σχετίζεται με τις προϋποθέσεις και τα ειδικότερα κριτήρια ποιοτικής και ποσοτικής απόδοσης, το ύψος και η διαδικασία καταβολής της αμοιβής, ως και κάθε αναγκαία σχετική λεπτομέρεια. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται ανάλογα και για το προσωπικό, που υπηρετεί με τοποθέτηση ή απόσπαση στη Γ.Γ.Δ.Ε. του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε., εφόσον συμβάλλει στον ανωτέρω σκοπό. Η ανωτέρω πρόσθετη αμοιβή μαζί με τις λοιπές πρόσθετες αμοιβές των υπαλλήλων δεν μπορούν μηνιαίως να υπερβαίνουν τα 3/5 του συνόλου των αποδοχών της οργανικής θέσης των ανωτέρω υπαλλήλων.

5. Οι δαπάνες, για την πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση ορισμένου χρόνου (εποχιακό) για τη λειτουργία και φύλαξη των αντλιοστασίων των φραγμάτων αρμοδιότητας Γ.Γ.Δ.Ε., βαρύνουν τις πιστώσεις των έργων συντήρησης αυτών του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων.

6. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ιδρύονται νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου χωριστά για κάθε μεγάλο έργο ύψους άνω των είκοσι πέντε δισεκατομμυρίων (25.000.000.000) δραχμών με τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας. Με τις αποφάσεις αυτές προσδιορίζεται το συγκεκριμένο έργο, την πραγματοποίηση του οποίου αναλαμβάνει η εταιρεία και καθορίζεται κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Τα νομικά αυτά πρόσωπα εφεξής θα διέπονται από τις διατάξεις του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920, όπως κάθε φορά ισχύει, εφόσον δεν τροποποιούνται από τις διατάξεις του νόμου αυτού.

7. Σκοπός των εταιριών αυτών είναι:

α. Η ολική ή μερική μελέτη, κατασκευή, επέκταση, συντήρηση, οργάνωση, εξοπλισμός και εκμετάλλευση κάθε είδους έργου υποδομής, καθώς και η διοίκηση, επίβλεψη και παρακολούθησή τους.

β. Η ολική ή μερική ανάθεση, απευθείας, εφόσον αυτό επιτρέπεται από τις κείμενες διατάξεις ή με διαγωνισμό σε τρίτους, της μελέτης και/ή κατασκευής και/ή επέκτασης και/ή συντήρησης και/ή οργάνωσης και/ή εξοπλισμού και/ή εκμετάλλευσης των έργων υποδομής για τα οποία έχουν συσταθεί, καθώς και της επίβλεψης και/ή παρακολούθησης της εκτέλεσης των σχετικών συμβάσεων και του ελέγχου των σχετικών μελετών.

γ. Η παροχή συμβουλών και η εισήγηση σε θέματα σχετικά με τα παραπάνω.

8. Η εκπόνηση των μελετών και η εκτέλεση των έργων των εταιριών, καθώς και οι συναφείς προμήθειες και εργασίες γίνονται κατ' εξαίρεση από κάθε κείμενη διάταξη, πλην εκείνων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετική με την ανάθεση μελετών και εκτέλεση

δημόσιων έργων και τη διενέργεια κρατικών προμηθειών. Τα πλαίσια των διαδικασιών καθορίζονται με κανονισμούς που εγκρίνονται από τους εποπτεύοντες υπουργούς και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

9. Για την εκπλήρωση του σκοπού τους, οι εταιρείες μπορούν ενδεικτικά: α) να συνεργάζονται με οποιοδήποτε νομικό ή φυσικό πρόσωπο, με οποιονδήποτε τρόπο, να αντιπροσωπεύουν οποιαδήποτε επιχείρηση ημερήσια ή αλλοδαπή με όμοιους ή παρεμφερείς σκοπούς, β) να συνάπτουν συμβάσεις προς εξεύρεση οικονομικών πόρων, στις οποίες το Ελληνικό Δημόσιο δύναται να χορηγεί την εγγύησή του, δ) να αναθέτουν καθήκοντα συμβούλου σε ημεδαπά ή αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

10. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού εγκρίνεται το καταστατικό των εταιριών, που θα περιλαμβάνει το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου, τον τρόπο κάλυψης αυτού και τον αριθμό και το είδος των μετοχών της εταιρείας, τα ονόματα των μελών του πρώτου διοικητικού συμβουλίου, καθώς και όλες τις λοιπές διατάξεις που απαιτούνται σύμφωνα με τον κωδικοποιημένο νόμο 2190/ 1920, όπως κάθε φορά ισχύει.

11. Οι εταιρείες λειτουργούν για χάρη του δημόσιου συμφέροντος, είναι επιχειρήσεις κοινής ωφελείας και διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. Οι εταιρείες δεν υπάγονται στην κατηγορία των οργανισμών και επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα ούτε στις διατάξεις που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο. Οι μετοχές τους ανήκουν αποκλειστικά στο Ελληνικό Δημόσιο. Η εποπτεία επί των εταιριών ασκείται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και τον κατά περίπτωση αρμόδιο υπουργό και περιλαμβάνει:

α. Την έγκριση των κανονισμών που θα καθορίζουν τα πλαίσια των διαδικασιών εκπόνησης των μελετών και εκτέλεσεως των κάθε είδους έργων που ανήκουν στους σκοπούς των εταιριών αυτών.

β. Την υποβολή σε αυτούς, για την τελική έγκριση του προϋπολογισμού, της έκθεσης των πεπραγμένων και του ισολογισμού των εταιριών αυτών.

γ. Την ενημέρωσή τους από το Δ.Σ. της κάθε εταιρείας για την πορεία των εργασιών της.

12. Η στελέχωση των εταιριών γίνεται με προσωπικό που προσλαμβάνεται είτε με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αορίστου χρόνου, είτε με σύμβαση που θα διαρκεί όσο απαιτείται για την εκτέλεση του έργου για το οποίο γίνεται η πρόσληψη.

13. Με απόφαση των υπουργών που ασκούν την εποπτεία στις εταιρείες καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός των προσώπων, που μπορεί να προσληφθούν για κάθε έργο, καθώς και η νομική μορφή της απασχόλησής τους.

14. Ο έλεγχος της διαχείρισης των οικονομικών των εταιριών ενεργείται από ορκωτούς ελεγκτές που υποβάλλουν αντίγραφο της έκθεσής τους στους εποπτεύοντες υπουργούς.

15. Οι εταιρείες απολαύουν όλων των διοικητικών, οικονομικών και δικαστικών ατελειών, καθώς και όλων των οικονομικών προνομίων του Δημοσίου. Οι διατάξεις του Κώδικα Δικών Δημοσίου εφαρμόζονται και στις εταιρείες αυτές.

16. Σε κάθε σύμβαση που υπογράφεται από τις ε-

ταιρείες μπορεί να περιλαμβάνεται ρητρα επίλυσης των σχετικών διαφορών με διαιτησία.

17. Οι εταιρείες απαλλάσσονται από κάθε δημόσιο, κοινοτικό, λιμενικό ή δικαστικό τέλος ή άλλο φόρο, άμεσο ή έμμεσο, εισφορά υπέρ τρίτου, δικαίωμα και κράτηση, και συμπαραομαρτούντες φόρους και τέλη, εκτός του Φ.Π.Α..

18. Οι διατάξεις των άρθρων 38, 39 και 40 του ν. 2160/1993 (ΦΕΚ 118 Α') καταργούνται.

19. Οι ανωτέρω διατάξεις των παρ. 6 μέχρι 17 του παρόντος άρθρου μπορούν να εφαρμοσθούν και για κάθε έργο ή τμήματα έργου, που έχει ανατεθεί η εκτέλεσή τους ή έχει προκηρυχθεί η δημοπράτησή τους. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, παραχωρούνται και μεταβιβάζονται στην ιδρυόμενη εταιρεία χωρίς αντάλλαγμα, όλα τα πάσης φύσεως δικαιώματα και υποχρεώσεις του Δημοσίου που απορρέουν από τη σύμβαση ή συμβάσεις κατασκευής του έργου που καταρτίστηκαν ή από τη διακήρυξη δημοπράτησης του έργου ή τμήματος έργου, η δε εταιρεία υποκαθιστά το Δημόσιο σε όλες ανεξαίρετως τις διατάξεις των συμβάσεων ή των διακηρύξεων δημοπράτησης των έργων. Δεν μεταβιβάζονται στην εταιρεία υποχρεώσεις του Δημοσίου από συμβάσεις εκτελούμενων έργων, που τυχόν θα προέλθουν μέχρι την ημερομηνία ανάληψης του έργου από την εταιρεία.

Άρθρο 6

Τελικές και μεταβατικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στις συμβάσεις έργων ή μελετών που θα δημοπρατηθούν ή θα ανατεθούν με σχετικές αποφάσεις, από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

2. Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 2, της παρ. 1' του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, καθώς και των παρ. 9 και 10 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984, που προστίθενται με την παρ. 6 του άρθρου 1 του νόμου αυτού, εφαρμόζονται στις συμβάσεις έργων που θα δημοπρατηθούν ή θα ανατεθούν με σχετικές αποφάσεις, χωρίς διαγωνισμό, μετά διμηνο από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

3. Ειδικά για τη σταδιακή εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 12 του άρθρου 17 του ν. 1418/1984 που προστίθεται με την παρ. 15 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, οι εγγεγραμμένοι στα Μ.Ε.Κ. διαγράφονται αυτοδικαίως, λόγω συμπλήρωσης ορίου ηλικίας, ως ακολούθως:

α) εντός του μηνός Ιουλίου του έτους 1995, όσοι συμπληρώνουν το 75ο έτος της ηλικίας τους εντός του έτους 1994 ή έχουν μεγαλύτερη ηλικία,

β) το μήνα Δεκέμβριο του έτους 1995 όσοι συμπληρώνουν το 74ο έτος της ηλικίας τους εντός του έτους 1995,

γ) το μήνα Δεκέμβριο του 1996 όσοι συμπληρώνουν το 73ο έτος της ηλικίας τους εντός του έτους 1996.

Μετά την πάροδο της ανωτέρω τριετίας εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην παρ. 12 του άρθρου 17 του ν. 1418/1984.

4. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου ή αναφέρεται σε θέματα

που ρυθμίζονται από το νόμο αυτό, καθώς και το π.δ. 487/1991 (ΦΕΚ 177 Α') καταργούνται.

Άρθρο 7 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός και αν άλλως ορίζεται στις επί μέρους διατάξεις.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευσή του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 29 Αυγούστου 1994

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
Α. ΠΕΠΟΝΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
Γ. ΑΡΣΕΝΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Γ. ΜΩΡΑΪΤΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Δ. ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ

Ι. ΣΚΟΥΛΑΡΙΚΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Γ. ΚΟΥΒΕΛΑΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΑΝΑΠΛ. ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ
Κ. ΓΕΙΤΟΝΑΣ

Α. ΜΙΚΡΟΥΤΣΙΚΟΣ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
Κ. ΣΗΜΪΤΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 31 Αυγούστου 1994

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Γ. ΚΟΥΒΕΛΑΚΗΣ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2230

(2)

Κύρωση Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ρουμανίας για τη συνεργασία στην επιστήμη και την τεχνολογία.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Συμφωνία μεταξύ της Κυ-

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 142

31 Αυγούστου 1994

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2234

Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 1892/1990 «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις».

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

1. α. Οι περιπτώσεις β' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 1892/1990 αντικαθίστανται ως εξής:

β. Η αγορά αποπερατωθεισών ή ημιτελών βιομηχανικών ή βιοτεχνικών κτιριακών εγκαταστάσεων που βρίσκονται μέσα σε ΒΙ.Π.Ε. Ε.Τ.Β.Α. και ανήκουν κατά κυριότητα σε αυτές.

Επίσης, η αγορά μη χρησιμοποιουμένων αποπερατωθεισών ή ημιτελών βιομηχανικών ή βιοτεχνικών κτιριακών εγκαταστάσεων, που η έναρξη κατασκευής τους έγινε πριν από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και που παραμένουν σε αδράνεια και δεν χρησιμοποιούνται για παραγωγικούς σκοπούς τουλάχιστον για μια διετία πριν από την υποβολή της αίτησης για υπαγωγή στις διατάξεις αυτού του νόμου, εφόσον οι κτιριακές αυτές εγκαταστάσεις: (α) ευρίσκονται στη Θράκη ή (β) ευρίσκονται σε άλλες περιοχές και υπό τον όρο ότι στη δεύτερη αυτή περίπτωση θα χρησιμοποιηθούν για τη μετεγκατάσταση επιχειρήσεων από την περιοχή Α', σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 9. Προϋπόθεση για την εφαρμογή της διατάξεως του παρόντος εδαφίου είναι οι κτιριακές εγκαταστάσεις να μην ανήκουν σε επίχειρηση που η πλειοψηφία του κεφαλαίου της ανήκει σε εταιρούς ή μετόχους που έχουν και την πλειοψηφία του κεφαλαίου της επιχείρησης που πραγματοποιεί την επένδυση.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται ο τρόπος και οι λεπτομέρειες για την επιστροφή της επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που τυχόν είχε καταβληθεί, για τις περιπτώσεις που οι κτιριακές αυτές εγκαταστάσεις έχουν συμπεριληφθεί σε επενδύσεις που υπήχθησαν στις διατάξεις του ν. 1262/1982 ή του παρόντος νόμου και δεν ολοκληρώθηκαν ή δεν παρήλθε δεκαετία από την ημερομηνία δημοσίευσης της σχετικής απόφασης ολοκλήρωσής τους.

ε. Οι δαπάνες μετεγκατάστασης που αφορούν στην αποσυναρμολόγηση, μεταφορά και επανασυναρμολόγη-

ση στη νέα θέση του υφιστάμενου εξοπλισμού της μονάδας που μετεγκαθίσταται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 9'.

β. Η περίπτωση θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, του ν. 1892/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

θ. Η δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων. Η δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πηγών, κέντρων θαλασσοθεραπείας, κέντρων τουρισμού υγείας και χιονοδρομικών κέντρων, καθώς και η αγορά εξοπλισμού τους, μετά σύμφωνη γνώμη του Ε.Ο.Τ. και με βάση τις προδιαγραφές που θα οριστούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Τουρισμού'.

γ. Στην παράγραφο 1' του άρθρου 1 του ν. 1892/1990, όπως ισχύει, προστίθενται εδάφια κ' και κ'' ως εξής:

κ. Η αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού μεταφορικών μέσων, πλην του εξοπλισμού που προορίζεται για την υποδομή και κίνηση του μεταφορικού μέσου, υπό τον όρο ότι τα μεταφορικά μέσα είναι απαραίτητα για την εξυπηρέτηση της μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων σε περιοχές απομονωμένες, δυσχερούς προσβάσεως και μεγάλης αποστάσεως από τον κεντρικό κορμό της χώρας.

κα. Οι ερευνητικές και προπαρασκευαστικές εργασίες εξορυκτικών επιχειρήσεων'.

δ. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 1892/1990, προστίθεται υποπερίπτωση δ' ως εξής:

και (δ) η ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων από τις επιχειρήσεις που εγκαθίστανται μέσα σε τεχνολογικά πάρκα, επί οικοπέδου του οποίου έχει παραχωρηθεί η χρήση για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών από το φορέα διαχείρισης του τεχνολογικού πάρκου'.

ε. Η περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 1892/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

β. Η ανέγερση και επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων κάθε λειτουργικής μορφής, κατώτερης της Β' τάξης, η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων, ενοικιαζόμενων δωματίων και ενοικιαζόμενων επιπλωμένων διαμερισμάτων ανεξαρτήτως τάξης, ο εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών μονάδων κάθε λειτουργικής μορφής, τάξης κατώτερης της Γ', καθώς και η ανέγερση και επέκταση οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων (Camping)'.

2. α. Οι περιπτώσεις κε' και κζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 1892/1990, όπως ισχύει, καταργούνται.

β. Στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 1892/1990, προστίθενται εδάφια ως εξής:

"Ίδια κέντρα, καθώς και κέντρα κοινής επιχειρηματικής δράσης μπορούν να ιδρύονται από πέντε (5) τουλάχιστον επιχειρήσεις ενός κλάδου ή υποκλάδου του μεταποιητικού τομέα, που απασχολούν η καθεμία μέχρι 120 εργαζόμενους και στα οποία μπορούν να συμμετέχουν Α.Ε.Ι. ή ερευνητικά κέντρα, καθώς και μεταφορικές επιχειρήσεις. Σκοπός των κέντρων αυτών που μπορούν να λειτουργούν και με τη μορφή εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, είναι η παροχή προς τους συμμετέχοντες επιχειρηματικούς φορείς, εκτός των αναφερομένων στο προηγούμενο εδάφιο υπηρεσιών και όλων των δυνατών υπηρεσιών επιχειρηματικής υποστήριξης, όπως είναι η δημιουργία τράπεζας πληροφοριών, η εκπόνηση μελετών οργάνωσης, μάρκετινγκ και διεύρυνσης της αγοράς για τα προϊόντα των συμμετεχόντων φορέων, ο συντονισμός ενεργειών των κοινές προμήθειες υλικών, για συμμετοχή σε κρατικές προμήθειες, καθώς και η εξασφάλιση πιστοποιητικών ποιότητας. Επίσης, η ανάληψη συλλογικής ή επιχειρηματικής δράσης για πραγματοποίηση κοινών εκθέσεων προϊόντων, κοινών προμηθειών υλικών, κοινής συμμετοχής σε κρατικές προμήθειες και δημιουργία δικτύων διανομής στο εσωτερικό ή εξωτερικό για πρόσβαση σε νέες αγορές. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται, κατά παρέκκλιση των ρυθμίσεων του άρθρου 1, οι κατηγορίες δαπανών των ως άνω κέντρων στο εσωτερικό ή το εξωτερικό που υπάγονται στα κίνητρα του παρόντος νόμου, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης της περίπτωσης αυτής. Η διάταξη αυτή ισχύει μόνο για την εφαρμογή των κινήτρων επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου".

γ. Η περίπτωση θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 1892/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

"θ. Επιχειρήσεις αποξήρασης, κατάψυξης ή αφυδάτωσης γεωργικών, κτηνοτροφικών ή προϊόντων αλιείας και ιχθυοτροφίας. Επίσης, επιχειρήσεις που για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων τυποποιούν και συσκευάζουν τα ως άνω προϊόντα".

δ. Η περίπτωση ιη' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 1892/1990 όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"ιη. Επιχειρήσεις παροχής, αποκλειστικά, υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές ανήκουν στους τομείς πληροφορικής, τουρισμού, έρευνας, καθώς και τεχνολογικής υποστήριξης βιοτεχνικών και βιομηχανικών δραστηριοτήτων.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας διάταξης".

ε. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 του ν. 1892/1990, όπως ισχύει, προστίθενται περιπτώσεις λ', λα' και λβ' ως εξής:

λ. Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και λοιπές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών του τουριστικού τομέα, που εγκαθίστανται μέσα στις Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.), όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 3.

λα. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης των μεταφορικών μέσων που προβλέπονται στο άρθρο 1 παρ. 1, περιπτ. κ' του παρόντος.

λβ. Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις μόνο για ολοκληρω-

μένης μορφής εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού τους. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Τουρισμού καθορίζεται, για τους σκοπούς εφαρμογής της διάταξης αυτής, το είδος και η έκταση των επενδυτικών έργων που περιλαμβάνονται στον εκσυγχρονισμό, ώστε να είναι δυνατή η υπαγωγή της επένδυσης στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η επιχορήγηση των επενδύσεων της παρούσας περίπτωσης παρέχεται, κατά παρέκκλιση του άρθρου 4 του παρόντος, για ύψος επένδυσης μέχρι ένα δισεκατομμύριο (1.000.000.000) δραχμές".

στ. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 2 του ν. 1892/1990 όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

"Η ως άνω εξαίρεση δεν ισχύει επίσης για τις τουριστικές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις για ανέγερση ή επέκταση ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων εφόσον:

α) η επένδυση πραγματοποιείται σε ζώνη τουρισμού-αναψυχής χαρακτηριζόμενη έτσι σύμφωνα με τα κριτήρια της χωροταξικής ή πολεοδομικής πολιτικής,

β) στην ευρύτερη περιοχή πραγματοποίησης της επένδυσης δεν παρουσιάζεται μεγάλη συγκέντρωση ξενοδοχειακών μονάδων και

γ) εξασφαλίζεται η απαιτούμενη κατάλληλη υποδομή για την εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία της ξενοδοχειακής μονάδας. Η συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών διαπιστώνεται κατά περίπτωση με ειδική γνώμатеυση του Ε.Ο.Τ., η οποία εκδίδεται πριν από την έγκριση των αρχιτεκτονικών σχεδίων από τον εν λόγω Οργανισμό και προσκομίζεται στην αρμόδια Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενδύσεων κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής. Η έναρξη εφαρμογής του παρόντος εδαφίου αρχίζει μετά την έκδοση της προβλεπόμενης από το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 3, του παρόντος νόμου κοινής υπουργικής απόφασης".

3. α. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του ν. 1262/1982, όπως αυτό διατηρήθηκε σε ισχύ και συμπληρώθηκε με το άρθρο 3 του ν. 1892/1990, προστίθενται τα εξής:

"Για την εγκατάσταση των επιχειρήσεων μέσα στα τεχνολογικά πάρκα και την παροχή σε αυτές των ενισχύσεων του παρόντος εδαφίου, απαιτείται και γνώμη του φορέα διαχείρισης του τεχνολογικού πάρκου".

β. Στο άρθρο 3 του ν. 1892/1990 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

"4. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Τουρισμού, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Γεωργίας, μπορεί να καθορίζονται για την τουριστική εν γένει ανάπτυξη της χώρας, Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.) για την εγκατάσταση σε αυτές ξενοδοχειακών μονάδων κάθε μορφής, καθώς και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών του τουριστικού τομέα, εφόσον πρόκειται για περιοχές που είναι κατάλληλες για ολοκληρωμένη τουριστική ανάπτυξη και δεν διαθέτουν αναπτυγμένη τουριστική υποδομή.

Για να εκδοθούν τα ως άνω προεδρικά διατάγματα είναι απαραίτητο προηγουμένως να εκπονηθεί από τον Ε.Ο.Τ. και να εγκριθεί από τον Υπουργό Τουρισμού μελέτη τουριστικής ανάπτυξης και αξιοποίησης της συγκεκριμένης περιοχής, στην οποία θα προβλέπεται το είδος και ο αριθμός των μονάδων, ο αριθμός των κλινών, οι ειδικές εγκαταστάσεις, καθώς και οι ελεύθεροι χώροι και οι χώροι πρασίνου που απαιτούνται για την

ολοκληρωμένη αξιοποίηση της περιοχής.

Για τη σύσταση, οργάνωση και λειτουργία των Περιφερειακών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης έχουν αναλογη εφαρμογή οι διατάξεις του ν. 4458/1965 "περί Βιομηχανικών Περιοχών", όπως τροποποιήθηκε με το ν. 742/1977 και ισχύει. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης όπου αναφέρεται στους εν λόγω νόμους ο Υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, νοείται ο Υπουργός Τουρισμού και όπου αναφέρεται Ε.Τ.Β.Α. νοείται ο Ε.Ο.Τ.:

γ. Η προβλεπόμενη στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν.1262/1982 προθεσμία παρατείνεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1999.

4. Το άρθρο 4 του ν. 1892/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 4

Περιεχόμενο της επιχορήγησης

1. Σε επιχειρήσεις του άρθρου 2 που πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις του άρθρου 1 και υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 7, παρέχεται επιχορήγηση ύψους τριών (3) δισεκατομμυρίων δραχμών κατ' ανώτατο όριο, που συνίσταται σε δωρεάν κεφαλαιακή ενίσχυση εκ μέρους του Δημοσίου, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν επιχορηγηθεί από άλλη πηγή για την ίδια επένδυση.

Η επιχορήγηση αυτή παρέχεται μόνο για παραγωγικές επενδύσεις ή τμήμα τους ύψους μέχρι πέντε (5) δισεκατομμύρια δραχμές όλων των κατηγοριών επιχειρήσεων εκτός των μεταποιητικών για τις οποίες η επιχορήγηση παρέχεται για παραγωγικές επενδύσεις συνολικού ύψους μέχρι είκοσι πέντε (25) δισεκατομμυρίων δραχμών. Προκειμένου για παραγωγικές επενδύσεις συνολικού ύψους άνω των είκοσι πέντε (25) δισεκατομμυρίων δραχμών εφαρμόζεται αποκλειστικά η παράγραφος 3 του παρόντος άρθρου.

2. Για τον προσδιορισμό του ορίου της επιχορήγησης των τριών (3) δισεκατομμυρίων δραχμών υπολογίζονται αθροιστικά όλες οι παραγωγικές επενδύσεις που αφορούν την ίδια παραγωγική διαδικασία και υποβάλλονται από τον ίδιο επενδυτή, για υπαγωγή τους στις διατάξεις αυτού του νόμου, μέσα σε διάστημα πέντε (5) ετών από την ολοκλήρωση της πρώτης επένδυσης, που έχει ήδη υπαχθεί στις διατάξεις αυτού του νόμου.

3. Προκειμένου για βιομηχανικές και τουριστικές επενδύσεις ιδιαίτερης σημαντικής για την εθνική οικονομία, ύψους τουλάχιστον είκοσι πέντε (25) δισεκατομμυρίων δραχμών με σημαντική επίπτωση στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας, στην απασχόληση με τη δημιουργία τουλάχιστον τριακοσίων (300) θέσεων μόνιμης απασχόλησης και στη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, είναι δυνατόν να επιτρέπεται παρέκκλιση από το όριο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, καθώς και των συναρμόδιων υπουργών, που εκδίδονται κατά περίπτωση. Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζονται για τις επενδύσεις της παραγράφου αυτής, οι αναγκαίες παρεκκλίσεις από τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου, που αφορούν στην ίδια συμμετοχή, στη διαδικασία παροχής των επιχορηγήσεων, στο ύψος της επιχορήγησης, στη σύνθεση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής, στην επιδότηση επιτοκίου, στις προϋποθέσεις μεταβίβασης της επιχείρησης, καθώς και στη δυνατότητα συμμετοχής στην επένδυση δημόσιων επιχειρήσεων.

Με τις ίδιες αποφάσεις μπορούν να παρέχονται στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις της παραγράφου αυτής, οι διευκολύνσεις και τα προνόμια που προέβλεπαν οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 3 του καταργηθέντος ν. 4171/1961 "περί λήψεως γενικών μέτρων για την υποβοήθηση της αναπτύξεως της οικονομίας της χώρας" και της παραγράφου 6 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου.

Οι ως άνω κοινές υπουργικές αποφάσεις, με τις οποίες υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου οι επενδύσεις της παραγράφου αυτής, τελούν υπό την προϋπόθεση της προηγούμενης κύρωσής τους από τη Βουλή των Ελλήνων.

5. α. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν.1892/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στις επιχορηγούμενες παραγωγικές επενδύσεις ή τμήμα τους συνολικού ύψους μέχρι πέντε (5) δισεκατομμυρίων δραχμών δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 40% του συνολικού κόστους της παραγωγικής επένδυσης στις περιοχές Β' και Γ', 30% στην περιοχή Δ' και 20% στη Θράκη. Στην περιοχή Α' και μόνο για τις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 9, το κατώτερο ποσοστό ίδιας συμμετοχής είναι 40%. Προκειμένου για παραγωγικές επενδύσεις συνολικού ύψους άνω των πέντε (5) δισεκατομμυρίων δραχμών και μέχρι είκοσι πέντε (25) δισεκατομμύρια δραχμές κατ' ανώτατο όριο, το ποσοστό της ελάχιστης ίδιας συμμετοχής, που αφορά το πέραν των πέντε (5) δισεκατομμυρίων δραχμών τμήμα της παραγωγικής επένδυσης, ορίζεται σε 33%. Το ποσοστό αυτό ισχύει για όλες τις περιοχές της επικράτειας συμπεριλαμβανομένης και της περιοχής Α'.

β. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ν.1892/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Η ίδια συμμετοχή του επενδυτή αποτελεί ίδιο κεφάλαιο για τις ατομικές επιχειρήσεις με ύψος επένδυσης μέχρι εξήντα (60) εκατομμύρια δραχμές και εταιρικό κεφάλαιο για τις λοιπές πλην συνεταιρισμών, επιχειρήσεις. Προκειμένου περί συνεταιρισμών, ως ίδια συμμετοχή νοείται για μεν τους νεοϊδρυθόμενους το καταβεβλημένο κεφάλαιό τους, για δε τους υφιστάμενους το ποσό της αύξησης του συνεταιρικού τους κεφαλαίου ή ο σχηματισμός ειδικού αποθεματικού ή, κατά περίπτωση, η χρησιμοποίηση αποθεματικών εκτός του τακτικού. Για τις λοιπές περιπτώσεις, ως ίδια συμμετοχή του επενδυτή νοείται για μεν νεοϊδρυθόμενες επιχειρήσεις το καταβεβλημένο κεφάλαιό τους, για δε υφιστάμενες επιχειρήσεις το ποσό της αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου τους που προκύπτει από νέες εισφορές των εταιρών ή, κατά περίπτωση τα φορολογηθέντα αποθεματικά, όπως αυτά προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, εκτός του τακτικού, χωρίς να απαιτείται αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου και υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά αυτά δεν θα μπορούν να διανεμηθούν πριν την παρέλευση δεκαετίας από την ολοκλήρωση της επένδυσης. Τα αποθεματικά αυτά εμφανίζονται σε ξεχωριστό λογαριασμό στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης. Σε περίπτωση διανομής τους πριν την παρέλευση της δεκαετίας επιβάλλονται ανάλογα οι κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο αυτή. Για να αποτελέσουν ίδια συμμετοχή στην επένδυση τα φορολογηθέντα (έκτακτα) αποθεματικά επιχείρησης, πρέπει να ελέγχεται κατά το στάδιο αξιολόγησης της επένδυσης η επάρκεια της ρευστότητας της επιχείρησης μετά την αφαίρεση των ποσών των

διαθεσίμων της που πρόκειται να αποτελέσουν την ίδια συμμετοχή. Ατομικές επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν επενδύσεις μέχρι εξήντα (60) εκατομμύρια δραχμές και έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου αυτού, μπορεί να διατηρούν τη μορφή τους".

γ. Η παράγραφος 3 του άρθρου 5 του ν.1892/1990, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Η έναρξη εκταμίευσης της επιχορήγησης του Δημοσίου για την επένδυση γίνεται, αφού προηγουμένως με βάση την έκθεση των κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 8 οργάνων ελέγχου, έχει αποδεδειγμένα καταβληθεί και δαπανηθεί για την πραγματοποίηση της επένδυσης η ελάχιστη κατά περιοχή ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50% και το 25% της τυχόν συμμετοχής της χρηματοδοτούσας τράπεζας. Στην περίπτωση που για την πραγματοποίηση της επένδυσης δεν έχει χρησιμοποιηθεί δανεισμός, η εκταμίευση της επιχορήγησης του Δημοσίου γίνεται σύμφωνα με τα παραπάνω, αφού θα έχει καταβληθεί και δαπανηθεί στα επενδυτικά έργα η ελάχιστη κατά περιοχή ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50% και το 25% του υπολοίπου, πέραν της ελάχιστης κατά περιοχή ίδιας συμμετοχής, ποσού.

Ειδικότερα:

α. Η επιχορήγηση για επενδύσεις ύψους μέχρι πεντακοσίων (500) εκατομμυρίων δραχμών ή ανεξαρτήτως ποσού για επενδύσεις που πραγματοποιούνται στη Θράκη, καταβάλλεται σε τρεις φάσεις ως εξής: (1) τμήμα της ίσο με το 60% καταβάλλεται κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης σε δόσεις που καθορίζονται με την εγκριτική απόφαση και με τρόπο ώστε να δαπανηθεί παράλληλα το υπόλοιπο της ίδιας συμμετοχής και του δανείου, (2) τμήμα της ίσο με το 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση ολοκλήρωσης της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης ολοκλήρωσής της και (3) το υπολοίπο 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης έναρξης της παραγωγικής της λειτουργίας.

Σε περίπτωση που η έναρξη παραγωγικής λειτουργίας δεν πιστοποιείται ταυτόχρονα με την ολοκλήρωση της επένδυσης, η έναρξη παραγωγικής λειτουργίας επιτρέπεται να γίνει το αργότερο εντός έτους από την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης. Το χρονικό αυτό διάστημα δεν είναι δυνατόν να παραταθεί, μετά δε την εκπνοή του η εγκριτική απόφαση ανακαλείται αυτοδικαίως και επιστρέφεται η καταβληθείσα επιχορήγηση. Η έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας πιστοποιείται, μετά από επιτόπιο έλεγχο των οργάνων ελέγχου του άρθρου 8, εφόσον έχουν δημιουργηθεί οι μισές τουλάχιστον από τις μόνιμες θέσεις απασχόλησης που προβλέπονται στην εγκριτική απόφαση και έχουν πραγματοποιηθεί αγορές πρώτων υλών και πωλήσεις προϊόντων ή υπηρεσιών σε βαθμό που να τεκμηριώνουν τη λειτουργία της μονάδας.

β. Η επιχορήγηση για επενδύσεις ύψους άνω των πεντακοσίων (500) εκατομμυρίων δραχμών καταβάλλεται σε τρεις φάσεις, ως εξής:

(1) τμήμα της ίσο με το 40% καταβάλλεται κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης σε δόσεις που καθορίζονται με την εγκριτική απόφαση και με τρόπο ώστε να δαπανηθεί παράλληλα το υπόλοιπο της ίδιας συμμετοχής και του δανείου, (2) τμήμα της ίσο με το 40% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση ολοκλήρωσης της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης

ολοκλήρωσής της και (3) το υπολοίπο 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης έναρξης της παραγωγικής της λειτουργίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο δεύτερο εδάφιο της ως άνω περιπτώσεως α'.

Η διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών για την επένδυση ορίζεται στην εγκριτική απόφαση. Είναι δυνατή η καταβολή καθέμιας από τις δόσεις της επιχορήγησης, εκτός από την πρώτη και την τελευταία δόση, εφόσον προσκομίζεται στην Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενδύσεων ή στην αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία εγγυητική επιτόλη αναγνωρισμένης τράπεζας. Το περιεχόμενο της εγγυητικής επιστολής καθορίζεται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας".

δ. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 6, προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

"Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας στον επενδυτή και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η εκχώρηση της επιχορήγησης σε τράπεζες για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανεισμού ισόποσου της εκχωρούμενης επιχορήγησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης".

ε. Στο άρθρο 11 του ν.1892/1990 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

"5. Επιχειρήσεις, που τυγχάνουν έγκρισης επιχορήγησης επενδύσεων με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και δεν κάνουν χρήση της μέγιστης επιτρεπόμενης, βάσει της εγκριτικής απόφασης, δανεισδότησης, δικαιούνται ποσό ισοδύναμο με την επιδότηση επιτοκίου του μέρους του δανείου που αποποιούνται. Η διαδικασία και ο τρόπος χορήγησης της επιδότησης καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας".

6. α. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6α του άρθρου 6 του ν.1892/1990, αντικαθίσταται ως εξής:

"6.α. Οι αιτήσεις επιχειρήσεων για υπαγωγή επενδύσεών τους στον παρόντα νόμο, πλην των περιπτώσεων των άρθρων 23 και 23β του παρόντος, υποβάλλονται στις κατά περίπτωση αρμόδιες Υπηρεσίες Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, στον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. και την Α.Τ.Ε. εις διπλούν, σε δύο περιόδους για κάθε έτος ως εξής: από την 1η Μαΐου έως την 15η Ιουνίου για την πρώτη περίοδο και από την 1η Νοεμβρίου έως την 15η Δεκεμβρίου για τη δεύτερη περίοδο. Η διαδικασία εξέτασης και υπαγωγής των αιτήσεων ολοκληρώνεται μέχρι την 30η Νοεμβρίου και μέχρι την 31η Μαΐου αντίστοιχα".

β. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 6 του ν.1892/1990, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"Παραγωγικές επενδύσεις ύψους μέχρι τριακοσίων (300) εκατομμυρίων δραχμών, που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις των περιπτώσεων β', στ' και θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2, εξετάζονται απευθείας από την Α.Τ.Ε. και υπάγονται στις διατάξεις του νόμου αυτού με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, μετά από γνωμοδότηση της αρμόδιας επιτροπής του άρθρου 8. Το όριο των τριακοσίων (300) εκατομμυρίων δραχμών είναι δυνατόν να αναπροσαρμόζεται με όμοια απόφαση. Κατά την υποβολή των αιτήσεων υπαγωγής προς την Α.Τ.Ε. και τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της περιπτώσεως β' της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου. Παραγωγικές επενδύσεις ύψους μέχρι πεντακοσίων (500) εκατομμυρίων δραχμών, που πραγματοποιούνται μέσα στα όρια των περιφερειών της χώρας, εξετάζονται απευθείας από

τις διευθύνσεις ή τα γραφεία περιφερειακής ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και υπάγονται στις διατάξεις του νόμου αυτού με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, μετά από γνωμοδότηση της αρμόδιας Περιφερειακής Γνωμοδοτικής Επιτροπής του άρθρου 8. Το όριο αυτό των πεντακοσίων (500) εκατομμυρίων δραχμών είναι δυνατόν να αναπροσαρμόζεται με όμοια απόφαση.

7. α. Οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του ν. 1892/1990 αντικαθίστανται ως εξής:

α. Για παραγωγικές επενδύσεις όλων των κατηγοριών μέχρι πέντε (5) δισεκατομμύρια δραχμές, πλην εκείνων που αναφέρονται στην επόμενη περίπτωση β':

ΠΕΡΙΟΧΗ	Ποσοστό επιχορήγησης επί της παραγωγικής επένδυσης
Β'	15%
Γ'	25%
Δ'	35%
Θράκη	50%

Για την περιοχή Α' και με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 3 και της παραγράφου 2 του άρθρου 9, δεν παρέχεται επιχορήγηση.

Στις επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν επενδύσεις όλων των κατηγοριών στα διοικητικά όρια των νομών Δωδεκανήσου, Σάμου, Χίου και Λέσβου, που υπάγονται στη Δ' περιοχή, στη νήσο Σαμοθράκη, στις ακριτικές περιοχές των διαφόρων νομών της ηπειρωτικής χώρας σε απόσταση 20 χιλιομέτρων από τα σύνορα, καθώς και στους δήμους ή τις κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη των 20 χιλιομέτρων, παρέχεται επιχορήγηση 40 ποσοστιαίων μονάδων.

Για τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται στη ζώνη των 20 χιλιομέτρων των νομών της Θράκης, παρέχεται το ποσοστό επιχορήγησης της περιοχής αυτής.

β. Για επενδύσεις ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που αφορούν ανέγερση ή επέκταση ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων:

ΠΕΡΙΟΧΗ	Ποσοστό επιχορήγησης επί της παραγωγικής επένδυσης
Β'	10%
Γ'	15%
Δ'	25%
Θράκη	35%

Για την περιοχή Α' και με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 9 δεν παρέχεται επιχορήγηση.

Στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν επενδύσεις ανέγερσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων στα διοικητικά όρια των νομών Δωδεκανήσου, Σάμου, Χίου και Λέσβου, που υπάγονται στη Δ' περιοχή, στη νήσο Σαμοθράκη, στις ακριτικές περιοχές των διαφόρων νομών της ηπειρωτικής χώρας σε απόσταση 20 χιλιομέτρων από τα σύνορα, καθώς και στους δήμους ή τις κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη των 20 χιλιομέτρων, παρέχεται επιχορήγηση 30 ποσοστιαίων μονάδων.

Για τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται στη ζώνη των 20 χιλιομέτρων των νομών της Θράκης, παρέχεται το ποσοστό επιχορήγησης της περιοχής αυτής.

β. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 7 του ν. 1892/1990, όπως ισχύει, προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής:

ε. Για τις παραγωγικές επενδύσεις μεταποιητικών επιχειρήσεων άνω των πέντε (5) δισεκατομμύρια δραχμών και μέχρι είκοσι πέντε (25) δισεκατομμυρίων δραχμών, το ποσοστό επιχορήγησης ορίζεται αποκλειστικά σε 30% για τις περιοχές Β', Γ' και Δ' και 40% για τη Θράκη. Για το μέχρι πέντε (5) δισεκατομμύρια δραχμές τμήμα των επενδύσεων αυτών, εάν βάσει των λοιπών διατάξεων του παρόντος νόμου προκύπτει ποσοστό επιχορήγησης υψηλότερο του 30% ή 40% κατά περίπτωση, εφαρμόζεται το ευνοϊκότερο αυτό ποσοστό.

γ. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του ν. 1892/1990 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

Η αξιολόγηση κάθε επένδυσης μεταποιητικής επιχείρησης ύψους άνω των πέντε (5) δισεκατομμυρίων δραχμών δύναται να ανατίθεται σε δύο ανεξάρτητους μεταξύ τους ειδικούς εξωτερικούς μελετητές αναγνωρισμένου κύρους. Ο κάθε μελετητής υποβάλλει ολοκληρωμένη μελέτη αξιολόγησης στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, η οποία εισηγείται στην Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 8.

Με τις αποφάσεις της επόμενης παραγράφου καθορίζονται και οι διαδικασίες ανάθεσης, ο ανώτατος αριθμός επενδυτικών σχεδίων, που μπορεί να ανατίθενται κατ' έτος ανά μελετητή, οι προθεσμίες παράδοσης της μελέτης αξιολόγησης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος εδαφίου.

δ. Στο άρθρο 7 του ν. 1892/1990 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

5. Προκειμένου για επενδύσεις μεταποιητικών επιχειρήσεων ύψους από πέντε (5) δισεκατομμύρια δραχμές έως είκοσι πέντε (25) δισεκατομμύρια δραχμές, για θέματα που αφορούν την υποβολή αιτήσεων και τις διαδικασίες εξέτασης, αξιολόγησης και υπαγωγής τους στο νόμο, όπου στον παρόντα νόμο προβλέπεται απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, νοείται κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας.

8. α. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 8 του ν. 1892/1990 προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής:

ε. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας συνιστάται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί για την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος νόμου των υποβαλλόμενων επενδυτικών σχεδίων μεταποιητικών επιχειρήσεων ύψους άνω των πέντε (5) δισεκατομμυρίων δραχμών και έως τα είκοσι πέντε (25) δισεκατομμύρια δραχμές. Μέλη της Επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας Επενδύσεων και Ανάπτυξης, ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, ο Προϊστάμενος της καθ' ύλην αρμόδιας Γενικής Δ/νσης ή Δ/νσης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, ο Προϊστάμενος της καθ' ύλην αρμόδιας Γενικής Δ/νσης ή Δ/νσης της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, δύο (2) εμπειρογνώμονες αναγνωρισμένου κύρους σε θέματα βιομηχανικών επενδύσεων, ένας (1) εκπρόσωπος του Σ.Ε.Β., ένας (1) εκπρόσωπος της Γ.Σ.Ε.Ε. και ένας (1) εκπρόσωπος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και οι αναπληρωτές των μελών της Επιτροπής.

Δεν μπορεί να είναι μέλη της Ειδικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής σύμβουλοι, εταίροι ή μέτοχοι ή μετέχοντες

στη διοίκηση επιχειρήσεων, που έχουν υποβάλει αίτηση για να υπαχθούν στις διατάξεις του άρθρου αυτού ή πρόσωπα που έχουν συμμετάσχει στην κατάρτιση ή την αξιολόγηση επιχειρηματικών σχεδίων του παρόντος άρθρου κατά την τελευταία πενταετία.

β. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 8 του ν.1892/1990 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

“Προκειμένου για επενδύσεις άνω των πέντε (5) δισεκατομμυρίων δραχμών και έως είκοσι πέντε (25) δισεκατομμύρια δραχμές, συνιστώνται, με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, ειδικά όργανα για τον έλεγχο της προόδου υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις του νόμου και της σχετικής εγκριτικής απόφασης. Τα όργανα αυτά αποτελούνται από έναν (1) ανώτερο υπάλληλο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, έναν (1) ανώτερο υπάλληλο της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας και έναν (1) εξωτερικό εκτιμητή”.

γ. Στο άρθρο 8 του ν.1892/1990 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

“6. Στα μέλη και στους εισηγητές των γνωμοδοτικών επιτροπών και στα μέλη των οργάνων ελέγχου, που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, καθώς και στα επιφορτισμένα με την εκταμίευση των ενισχύσεων όργανα, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 6 και επόμενα περί υποβολής δήλωσης περιουσιακής τους κατάστασης του ν.1738/1987”.

9. α. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν.1892/1990, όπως ισχύει, προστίθεται η ακόλουθη φράση:

“που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις του άρθρου 2”.

β. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν.1892/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

“δ. παραγωγής νέων προϊόντων με την επιφύλαξη εφαρμογής της διάταξης της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 238. Ως νέα προϊόντα θεωρούνται αυτά που δεν παράγονται κατά την υποβολή της αίτησης από άλλες παραγωγικές μονάδες της χώρας αυτούσια ή παραλλαγμένα.

- παραγωγής προϊόντων και παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

- για αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας για την παραγωγή προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών.

Για το χαρακτηρισμό, αντίστοιχα, των προϊόντων ως νέων, των προϊόντων ή υπηρεσιών ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, καθώς και του εξοπλισμού ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, των ως άνω κατηγοριών επενδύσεων, γνωμοδοτεί, με βάση το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο, Ειδική Επιτροπή Εμπειρογνομώνων, που λειτουργεί στη Γ.Γ.Ε.Τ. του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, μέσα σε δύο (2) μήνες από την ημερομηνία κατάθεσης του φακέλου της επένδυσης στην αρμόδια υπηρεσία της Γ.Γ.Ε.Τ.. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας γίνεται η σύσταση και η συγκρότηση της ως άνω Ειδικής Επιτροπής. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι διαδικασίες και τα κριτήρια εξέτασης των ως άνω κατηγοριών επενδύσεων από τη Γ.Γ.Ε.Τ..

Είναι δυνατή η κατάθεση φακέλου επένδυσης της περίπτωσης αυτής στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας απευθείας από τον επενδυτή και πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής της επένδυσης στις

διατάξεις του παρόντος νόμου, υπό την προϋπόθεση ότι ο φάκελος συνοδεύεται από βεβαίωση της κατά περίπτωση αρμόδιας υπηρεσίας του νόμου αυτού σχετικά με την πληρότητα των στοιχείων του”.

γ. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του ν.1892/1990, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

“Στην περιοχή Α' παρέχεται επιχορήγηση 40 ποσοστιαίων μονάδων στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις των περιπτώσεων α', β', γ', δ', ε' και στ' της προηγούμενης παραγράφου συνολικού ύψους μέχρι πέντε (5) δισεκατομμύρια δραχμές. Για τις ίδιες επενδύσεις μεταποιητικών επιχειρήσεων ύψους άνω των πέντε (5) δισεκατομμυρίων δραχμών και μέχρι είκοσι πέντε (25) δισεκατομμύρια δραχμές, παρέχεται επιχορήγηση 30 ποσοστιαίων μονάδων για το πέραν των πέντε (5) δισεκατομμυρίων δραχμών τμήμα τους”.

δ. Στο πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του ν.1892/1990 προστίθενται τα εξής:

“Στις επενδύσεις αυτής της κατηγορίας που πραγματοποιούνται στις περιοχές Β', Γ' και Δ' παρέχεται επιχορήγηση 30 ποσοστιαίων μονάδων, πλην εκείνων που πραγματοποιούνται στη Θράκη, για τις οποίες παρέχεται το ποσοστό επιχορήγησης της περιοχής αυτής”.

ε. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 9 του ν.1892/1990 προστίθενται εδάφια ως εξής:

“Στα κέντρα τεχνικής βοήθειας και κοινής επιχειρηματικής δράσης της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2, που δημιουργούνται στις περιοχές Α', Β' και Γ', παρέχεται η επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου που ισχύει για την περιοχή Γ'. Στα κέντρα αυτά, που δημιουργούνται στη Δ' περιοχή, καθώς και στη Θράκη, παρέχεται η επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου των περιοχών αυτών. Για δαπάνες των ως άνω κέντρων που πραγματοποιούνται στο εξωτερικό, παρέχεται η επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου που ισχύει για την περιοχή Γ'.

Επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις, που αποσκοπούν στην εκμετάλλευση και εν γένει αξιοποίηση περλίτη, μπετονίτη, καολίνης, ποζουλάνης, βολαστονίτη, βερμικουλίτη, ζεολίθων, λευκών μαρμάρων και γρανιτών υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης που ισχύουν για την περιοχή Δ', ανεξάρτητα από την περιοχή στην οποία ευρίσκονται, εξαιρουμένης της Α”.

στ. Από την πρώτη σειρά της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του ν.1892/1990 διαγράφεται η περίπτωση ιε'.

ζ. Τα δύο πρώτα εδάφια της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του ν.1892/1990 αντικαθίστανται ως εξής:

“α. Στις επιχειρήσεις, που μετεγκαθίστανται από την περιοχή Α' (περιλαμβανομένων της ζώνης Λαυρεωπικής της επαρχίας Λαγκαδά και του τμήματος δυτικά του ποταμού Αξιού) στις ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α. της Β' και Γ' περιοχής ή στην περιοχή Δ', καθώς και στη Θράκη ή στις ειδικές ζώνες του άρθρου 3 του νόμου αυτού, στις οποίες δίνονται τα κίνητρα της Δ' περιοχής, παρέχεται ποσοστό επιχορήγησης ίσο με το κατά περίπτωση εφαρμοζόμενο ποσοστό επιχορήγησης, αυξανόμενο κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες για τις ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α. Β' και Γ' περιοχής, την περιοχή Δ' και τις ειδικές ζώνες με κίνητρα Δ' περιοχής και κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες για τη Θράκη.

Σε περίπτωση ταυτόχρονης με τη μετεγκατάσταση πραγματοποίησης από την μετεγκαθιστώμενη επιχείρη-

ση επένδυσης στη νέα θέση, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, παρέχεται στο κατά περίπτωση εφαρμοζόμενο ποσοστό επιχορήγησης επιπλέον επιχορήγηση 6 ποσοσטיών μονάδων για τις νέες αυτές επενδυτικές δαπάνες σε όλες τις περιπτώσεις, πλην της Θράκης για την οποία παρέχονται 10 επιπλέον μονάδες*.

η. Το τρίτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του ν.1892/1990 καταργείται.

θ. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 9 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

"Η ισχύς της άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας της μετεγκαθιστώμενης δραστηριότητας λήγει οριστικά από τη δημοσίευσή της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης μετεγκατάστασης και δεν είναι δυνατή η έκδοση ίδιας ή παρεμφερούς άδειας στον εγκαταλειφθέντα χώρο*.

ι. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του ν.1892/1990 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

"Επίσης, στις μεταποιητικές επιχειρήσεις ιδιαίτερα ρυπογόνων κλάδων, που μετεγκαθίστανται από την περιοχή Α' σε ειδικές περιοχές με κατάλληλη υποδομή σε όλη την Επικράτεια, που θα ορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, παρέχεται ποσοστό 50% επί των δαπανών μετεγκατάστασης, συμπεριλαμβανομένης και της δαπάνης ανέγερσης των κτιριακών εγκαταστάσεων στη νέα θέση. Με τις ίδιες αυτές αποφάσεις καθορίζονται και οι ανωτέρω κλάδοι που μετεγκαθίστανται*.

ια. Η διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 8 του άρθρου 9 του ν.1892/1990 αντικαθίσταται ως ακολούθως και η περίπτωση β' καταργείται:

"Στις επιχειρήσεις της περίπτωσης κα' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 και στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις των περιπτώσεων ιε', ιστ', και ιζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 σε οποιαδήποτε περιοχή συμπεριλαμβανομένης της Α', παρέχεται επιχορήγηση 25 ποσοσטיών μονάδων στην περιοχή Α' και 35 ποσοσטיών μονάδων στις λοιπές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της Θράκης. Τα ίδια ποσοστά επιχορήγησης παρέχονται και για τις επιχειρήσεις της περίπτωσης ιδ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2, που πραγματοποιούν επενδύσεις σε οποιαδήποτε περιοχή, συμπεριλαμβανομένης και της Α'".

ιβ. Στο άρθρο 9 του ν.1892/1990 προστίθενται παράγραφοι 12 και 13 ως εξής:

"12. Στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και τις λοιπές επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών του τουριστικού τομέα, που εγκαθίστανται και πραγματοποιούν επενδύσεις μέσα στις Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.), όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 3 του παρόντος, παρέχεται η προβλεπόμενη στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 7 επιχορήγηση, προκειμένου για την ανέγερση και επέκταση ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων, καθώς και εγκαταστάσεων παροχής υπηρεσιών στήριξης του τουριστικού τομέα. Προκειμένου για επενδύσεις, που προβλέπονται στην περίπτωση α' της παραγράφου 8 του άρθρου 9 του παρόντος, παρέχεται η προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή επιχορήγηση.

13. Στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν επενδύσεις εκσυγχρονισμού, σύμφωνα με την περίπτωση λβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2, πα-

ρέχεται επιχορήγηση 25 ποσοσטיών μονάδων σε όλες τις περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της Α'".

ιγ. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 9 του ν.1892/1990, όπως ισχύει, προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

"δ. Στις επιχειρήσεις, που μετεγκαθίστανται από τις περιοχές Β', Γ', Δ' και τη Θράκη στην ίδια ή ευνοικότερη από άποψη κινήτρων περιοχή, παρέχεται για τις δαπάνες μετεγκατάστασης της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 το ποσοστό επιχορήγησης που ισχύει για την περιοχή στην οποία μετεγκαθίστανται.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται με την προϋπόθεση ότι η μετεγκατάσταση της μονάδας επιβάλλεται για περιβαλλοντικούς λόγους βάσει της κείμενης νομοθεσίας και εφόσον έχει εκδοθεί σχετική απόφαση του αρμόδιου οργάνου, η οποία συνοδεύει την αίτηση υπαγωγής*.

10. α. Η δεύτερη φράση της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του ν. 1892/1990, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"Το ποσοστό αυτό της επιδότησης είναι ίσο προς το ποσοστό επιχορήγησης που εγκρίθηκε και παρέχεται από την ανάληψη δόσεων του δανείου και μέχρι τέσσερα (4) έτη κατ' ανώτατο όριο, εκτός από τις επενδύσεις της περιοχής Δ', που πραγματοποιούνται στις ειδικές ζώνες του άρθρου 3 παρ. 3 και τις επενδύσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 9, που πραγματοποιούνται στις περιοχές Α', Β', Γ' και Δ', για τις οποίες η επιδότηση επιτοκίου παρέχεται μέχρι έξι (6) έτη κατ' ανώτατο όριο. Σε περίπτωση κεφαλαιοποιήσεως τόκων της περιόδου χάριτος η επιδότηση καταβάλλεται στη δανειοδοτούσα τράπεζα για μείωση του δανείου που προήλθε από την κεφαλαιοποίηση*.

β. Η παράγραφος 2 του άρθρου 11 του ν.1892/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Για να πραγματοποιηθεί η καταβολή επιδότησης επιτοκίου πρέπει να έχουν εκδοθεί τόσο η απόφαση ολοκλήρωσης της επένδυσης, όσο και η απόφαση έναρξης της παραγωγικής της λειτουργίας, καθώς και να έχουν τηρηθεί οι όροι της εγκριτικής απόφασης*.

γ. Στο άρθρο 11 του ν. 1892/1990 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

"6. Τα επιτόκια του υπολοίπου των δανείων των ναυτιλιακών εταιρειών λαϊκής βάσης επιδοτούνται μέχρι 8 ποσοστιαίες μονάδες και για διάστημα τεσσάρων (4) ετών, εφόσον έχουν προβεί σε αγορά και μετασκευή πλοίου για να αντικαταστήσουν άλλο που απώλεστηκε λόγω ναυαγίου και δεν έχουν υπαχθεί στο παρελθόν για καμία επένδυσή τους σε αναπτυξιακό νόμο.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας ορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος καταβολής της επιδότησης*.

11. α. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 12 του ν. 1892/1990 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

"Για τις επενδύσεις, που πραγματοποιούνται στις ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α. των περιοχών Β', Γ' και Δ', σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 3, παρέχεται το εμμεγέθημα των αφορολόγητων εκπώσεων, που ισχύει για τις επενδύσεις των περιοχών Γ', Δ' και της Θράκης αντίστοιχα*.

β. Η παράγραφος 6 του άρθρου 12 του ν. 1892/1990 καταργείται και στη θέση της τίθεται νέα παράγραφος 6 ως εξής:

"6. Για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 2, που είναι εγκατεστημένες στην περιοχή Α' και πραγματοποιούν επενδύσεις εκσυγχρονισμού του εξοπλισμού παραγωγής

τους, παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων της περιοχής Β', υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Οι επενδύσεις να αφορούν αποκλειστικά στον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού παραγωγής της μονάδας τηρουμένων των διατάξεων του π.δ/τος 84/1984 ή άλλων περιοριστικών διατάξεων που αφορούν την ίδρυση - επέκταση κ.λπ. βιομηχανιών και βιοτεχνιών στην περιοχή Α'.

β. Ο εγκαθιστώμενος εξοπλισμός να είναι σύγχρονος τεχνολογίας.

γ. Με την επένδυση να μην προκαλείται πρόσθετη σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση, επιβάρυνση του περιβάλλοντος.

δ. Υπαγωγή μιας επιχείρησης στα κίνητρα των αφορολόγητων εκπτώσεων μπορεί να γίνει μόνο μετά την παρέλευση τριετίας από την ολοκλήρωση προηγούμενης επένδυσης εκσυγχρονισμού για την ίδια παραγωγική μονάδα, που έχει τύχει του κινήτρου αυτού ή κινήτρου επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου.

Η συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων ελέγχεται από Επιτροπή, που λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας, η οποία εκδίδει και τη σχετική βεβαίωση. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας καθορίζονται τα δικαιολογητικά και τα στοιχεία που πρέπει να υποβάλλονται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας για την εφαρμογή αυτής της ρύθμισης.

12. Η παράγραφος 1 του άρθρου 18 του ν. 1892/1990 όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

1. Επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στο νόμο αυτό και οι οποίες, από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης υπαγωγής και πριν παρέλθει δεκαετία από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης, θα παύσουν να λειτουργούν ή χωρίς προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας θα μεταβιβάσουν ή θα μεταβάλουν τη νομική μορφή της εταιρείας μειώνοντας το εταιρικό της κεφάλαιο ή θα μειώσουν το εταιρικό της κεφάλαιο χωρίς η μείωση να επιβάλλεται από την κείμενη νομοθεσία ή θα μεταβιβάσουν πάγια περιουσιακά στοιχεία, που είχαν συμπεριληφθεί στην επένδυση, χωρίς να τα αντικαταστήσουν σε έξι (6) μήνες, υποχρεούνται σε μερική ή ολική επιστροφή της επιχορήγησης και επιδότησης, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που εκδίδεται μετά γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής του νόμου αυτού.

Την ίδια υποχρέωση επιστροφής έχουν και οι επιχειρήσεις που μέσα στην παραπάνω προθεσμία μεταβιβάζουν μετοχές ή εταιρικά μερίδια πέραν ενός ποσοστού, που θα καθοριστεί με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται και οι ειδικότεροι όροι που πρέπει να τίθενται στις αποφάσεις υπαγωγής των επενδύσεων στις διατάξεις του παρόντος νόμου σχετικά με το αμεταβίβαστο χωρίς προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας είτε του συνόλου των μετοχών ή εταιρικών μεριδίων είτε αυτών που αντιστοιχούν στο ποσό της ίδιας συμμετοχής του επενδυτή στην επένδυση, ανάλογα με την πολυμετοχική ή μη σύνθεση του κεφαλαίου της εταιρείας φορέα της επένδυσης και τη σχέση του ποσού της ίδιας συμμετοχής στην επένδυση προς το κεφάλαιο της εταιρείας. Οι ρυθμίσεις του εδαφίου αυτού δεν έχουν εφαρμογή για τις επιχειρήσεις που είναι εισηγμένες ή εισάγονται στο Χρηματιστήριο από της εισαγωγής των τίτλων τους σε

αυτό και για όσο διάστημα είναι εισηγμένοι.

Επιχειρήσεις που μέσα σε μία δεκαετία από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης ολοκλήρωσης, εκμισθώσουν επένδυσή που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος νόμου, υποχρεούνται σε μερική ή ολική επιστροφή της επιχορήγησης, μετά γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής του νόμου αυτού.

13. Η οικονομοτεχνική προμελέτη, η οποία συνοδεύει την αίτηση υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις του ν. 1892/1990, προκειμένου για επενδύσεις συνολικού κόστους άνω των ογδόντα εκατομμυρίων (80.000.000) δραχμών, υπογράφεται από οικονομολόγο μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος (Ο.Ε.Ε.) ή αντίστοιχου οργανισμού Κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αιτήσεις υπαγωγής που δεν πληρούν την προϋπόθεση αυτή, δεν εξετάζονται.

14. Η προθεσμία ολοκλήρωσης επενδύσεων, που έχουν υπαχθεί στα Μ.Ο.Π. και δεν έχουν ολοκληρωθεί μέχρι 31 Ιουλίου 1994, μπορεί να παραταθεί μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1995 υπό την προϋπόθεση ότι μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχει καταβληθεί για τις επενδύσεις αυτές μέρος της εγκεκριμένης επιχορήγησης. Οι σχετικές αιτήσεις υποβάλλονται στην Κεντρική Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας μέχρι 31 Οκτωβρίου 1994. Μέσα στην ίδια αποκλειστική προθεσμία μπορούν να υποβληθούν και αιτήματα τροποποίησης των εγκριτικών αποφάσεων που αφορούν μόνο μεταβολές ως προς τους φορείς της επένδυσης, ιδίως δια της εισόδου νέων μετόχων ή της μεταβιβάσεως εν όλω ή εν μέρει των μετοχών ή των σχετικών επιχειρήσεων. Τα αιτήματα αυτά εγκρίνονται, εφόσον οι ως άνω μεταβολές διασφαλίζουν την ολοκλήρωση της επένδυσης και την ομοιολή λειτουργία της μονάδας.

Επιχορηγούμενες δαπάνες για τις εν λόγω επενδύσεις είναι μόνο εκείνες που έχουν εγκριθεί και πραγματοποιηθεί μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1993, σύμφωνα με τις αποφάσεις υπαγωγής ή τις τυχόν τροποποιήσεις τους. Τα αναλογούντα στις ως άνω επενδυτικές δαπάνες ποσά επιχορήγησης θα καταβληθούν μετά την εμπρόθεσμη ολοκλήρωση των επενδύσεων, σύμφωνα με τους όρους του ν. 1892/1990 όπως ισχύει μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

Οι αποφάσεις υπαγωγής στα Μ.Ο.Π. επενδύσεων για τις οποίες δεν θα υποβληθούν αιτήσεις παράτασης της προθεσμίας ολοκλήρωσης μέχρι 31 Οκτωβρίου 1994 ή για τις οποίες δεν θα εγκριθούν τα σχετικά αιτήματα, καθώς και οι αποφάσεις υπαγωγής στα Μ.Ο.Π. επενδύσεων που δεν έχουν εκταμιεύσει μέρος της εγκεκριμένης επιχορήγησης μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, θεωρούνται αυτοδικαίως άκυρες από την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης και η τυχόν καταβληθείσα επιχορήγηση αναζητείται σύμφωνα με τις διατάξεις του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του ν. 1892/1990, όπως ισχύει.

15. Οι επενδύσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 23 του ν. 1892/1990, που κρίθηκαν βιώσιμες από τις αρμόδιες γνωμοδοτικές επιτροπές και δεν υπήχθησαν στο νόμο αυτό, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ή υπήχθησαν χωρίς όμως να συμπεριληφθεί στο επιχορηγούμενο κόστος τους το τμήμα της επένδυσης, που είχε πραγματοποιηθεί κατά το διάστημα από την υποβολή της αρχικής αίτησης υπαγωγής και μέχρι την εγκριθείσα αίτηση, εγκρίνονται

για υπαγωγή τους στις διατάξεις του ν.1892/1990 καθ' υπέρβαση των κονδυλίων που είχαν καθοριστεί για αυτή την κατηγορία επενδύσεων με τις αποφάσεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 6 του ν.1892/1990. Για τις περιπτώσεις επενδύσεων που έχουν εν τώ μεταξύ υπαχθεί στις διατάξεις του ν.1892/1990, σύμφωνα με τα παραπάνω, η έγκριση αφορά μόνο στο τμήμα της επένδυσης που δεν είχε συμπεριληφθεί στην εγκριθείσα.

Για την εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου αυτής, οι επενδυτές των παραπάνω κατηγοριών, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, υποβάλλουν στις αρμόδιες υπηρεσίες δήλωση ότι αποδέχονται την υπαγωγή της επένδυσής τους στις διατάξεις του ν.1892/1990 και ότι αυτή δεν έχει ήδη υπαχθεί στις διατάξεις του ίδιου νόμου ή ότι έχει υπαχθεί χωρίς να συμπεριληφθεί στο επιχορηγούμενο κόστος το παραπάνω αναφερόμενο τμήμα της επένδυσης.

16. Επίσπευση πλειστηριασμού ή κάθε μορφής εκκαθάριση επιχείρησης, που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του ν.1262/1982 ή του ν.1892/1990 πριν από τη συμπλήρωση της δεκαετίας από της ολοκλήρωσής της επένδυσης ή οποτεδήποτε πριν την ολοκλήρωσή της, είναι άκυρη, αν η σχετική πράξη κατασχέσεως και το πρόγραμμα πλειστηριασμού ή η πράξη διορισμού εκκαθαριστού δεν έχουν κοινοποιηθεί εντός είκοσι (20) ημερών από της συντάξεώς τους στην Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας. Η παρούσα διάταξη καταλαμβάνει πράξεις των παραπάνω κατηγοριών που θα εκδοθούν μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Για την παρακολούθηση και την έγκαιρη αναγγελία του Δημοσίου στις ανωτέρω περιπτώσεις συνιστάται στην Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενδύσεων ειδικό νομικό γραφείο.

17. Στους νομούς όπου λειτουργούν ΒΙ.ΠΕ., οριοθετημένες με το ν. 4458/1965, όπως τροποποιήθηκε με το ν.742/1977, η εγκατάσταση εντός αυτών νέων βιομηχανικών επιχειρήσεων, που θα υπαχθούν στον παρόντα νόμο, είναι υποχρεωτική, εκτός αν η κατά περίπτωση αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή αποφανθεί αιτιολογημένα ότι είναι αναγκαία ή σκόπιμη η εγκατάσταση εκτός ΒΙ.ΠΕ..

Άρθρο 2

Στο ν.1892/1990 μετά το άρθρο 23 προστίθενται άρθρα 23α και 23β ως εξής:

Άρθρο 23α Επιχειρηματικά σχέδια

1. Υφιστάμενες μεταποιητικές βιομηχανικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις λογισμικού (software), που έχουν συνεχή λειτουργία τουλάχιστον για μία πενταετία μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, μπορούν να υποβάλουν ένα ολοκληρωμένο πολυετές (2-5 έτη) επιχειρηματικό σχέδιο (business plan), που θα περιλαμβάνει, στο πλαίσιο της αναπτυξιακής τους στρατηγικής, τον τεχνολογικό, διοικητικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικής τους θέσης στη διεθνή

αγορά. Το επιχειρηματικό σχέδιο είναι ελάχιστου συνολικού κόστους ενός (1) δισεκατομμυρίου δραχμών, εφόσον πρόκειται για μεταποιητικές βιομηχανικές επιχειρήσεις και πεντακοσίων (500) εκατομμυρίων δραχμών, εφόσον πρόκειται για επιχειρήσεις λογισμικού. Το επιχειρηματικό σχέδιο μπορεί να περιλαμβάνει και τις ενέργειες κατάρτισης των εργαζομένων που είναι απαραίτητες για την υλοποίησή του.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας καθορίζονται οι κατηγορίες των επιχορηγούμενων δαπανών για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

2. Οι αιτήσεις των επιχειρήσεων για υπαγωγή των επιχειρηματικών τους σχεδίων στις διατάξεις του παρόντος άρθρου υποβάλλονται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, κατά το πρώτο δίμηνο εκάστου έτους, μετά από σχετική πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος, που γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, τουλάχιστον πέντε (5) μήνες προ της έναρξης της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων και λαμβάνει ευρεία δημοσιότητα στον οικονομικό τύπο. Οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής των υποβαλλόμενων αιτήσεων ολοκληρώνονται μέχρι το τέλος Ιουλίου κάθε έτους. Κατ' εξαίρεση, κατά την πρώτη εφαρμογή της διάταξης αυτής, η πρόσκληση για την εκδήλωση ενδιαφέροντος γίνεται μέχρι την 31η Οκτωβρίου 1994.

3. Η υπαγωγή των επιχειρηματικών σχεδίων στα κίνητρα του παρόντος άρθρου γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, μετά από γνωμοδότηση της Ειδικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, με βάση τα κριτήρια του άρθρου 7 του παρόντος νόμου εφαρμοζόμενα αναλόγως, καθώς και εκείνα που θα καθοριστούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, με στόχο τη βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

4. Η αξιολόγηση του κάθε υποβαλλόμενου επιχειρηματικού σχεδίου δύναται να ανατίθεται σε δύο (2) ανεξάρτητους μεταξύ τους ειδικούς εξωτερικούς μελετητές αναγνωρισμένου κύρους. Ο κάθε μελετητής υποβάλλει ολοκληρωμένη μελέτη αξιολόγησης στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, η οποία εισηγείται στην Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου. Με αποφάσεις του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας καθορίζονται οι διαδικασίες ανάθεσης, ο ανώτατος αριθμός επιχειρηματικών σχεδίων, που μπορεί να ανατίθενται κατ' έτος ανά μελετητή, οι προθεσμίες παράδοσης της μελέτης αξιολόγησης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Το τμήμα των επιχειρηματικών σχεδίων που αφορά κατάρτιση προσωπικού, υποβάλλεται προς αξιολόγηση και στο Υπουργείο Εργασίας που υποβάλλει, στη συνέχεια, τη σχετική αξιολογητική του έκθεση στην αρμόδια Υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας. Κατά τα λοιπά, ακολουθούνται οι προβλεπόμενες από αυτό το άρθρο διαδικασίες.

5. Για τα επιχειρηματικά σχέδια, που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, παρέχεται μόνο επιχορήγηση 35 ποσοστιαίων μονάδων επί του συνολικού ύψους των δαπανών του επιχειρηματικού σχεδίου, για όλες τις περιοχές της Επικράτειας, συμπεριλαμβανο-

μένης και της περιοχής Α', εφόσον τηρούνται οι διατάξεις του π.δ/τος 84/1984 ή άλλες περιοριστικές διατάξεις που αφορούν την ίδρυση - επέκταση βιομηχανιών και βιοτεχνιών στην περιοχή Α'. Η επιχορήγηση παρέχεται για επιχειρηματικά σχέδια ή τμήμα τους συνολικού ύψους δαπανών μέχρι πέντε (5) δισεκατομμύρια δραχμές, εφόσον πρόκειται για βιομηχανικές μεταποιητικές επιχειρήσεις και μέχρι δύο (2) δισεκατομμύρια δραχμές, εφόσον πρόκειται για επιχειρήσεις λογισμικού.

Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής του φορέα στο επιχειρηματικό σχέδιο δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 33% του συνολικού ύψους των δαπανών του σχεδίου.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας συνιστάται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί, με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης της παραπάνω παραγράφου 3, για την υπαγωγή των υποβαλλόμενων επιχειρηματικών σχεδίων στις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Μέλη της Επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, ο Προϊστάμενος της καθ' ύλην αρμόδιας Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, ο Προϊστάμενος της καθ' ύλην αρμόδιας Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, δύο (2) εμπειρογνώμονες αναγνωρισμένου κύρους σε θέματα βιομηχανικών επενδύσεων, ένας (1) εκπρόσωπος του Σ.Ε.Β., ένας (1) εκπρόσωπος της Γ.Σ.Ε.Ε. και ένας (1) εκπρόσωπος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και οι αναπληρωτές των μελών της Επιτροπής.

Δεν μπορεί να είναι μέλη της Ειδικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής σύμβουλοι, εταίροι ή μέτοχοι ή μετέχοντες στη διοίκηση επιχειρήσεων που έχουν υποβάλει αίτηση για να υπαχθούν στις διατάξεις του άρθρου αυτού ή πρόσωπα που έχουν συμμετάσχει στην κατάρτιση ή την αξιολόγηση επιχειρηματικών σχεδίων του παρόντος άρθρου κατά την τελευταία πενταετία.

7. Με αποφάσεις του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας συνιστώνται ειδικά όργανα για τον έλεγχο της προόδου υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου με βάση τις προϋποθέσεις του νόμου και της σχετικής εγκριτικής απόφασης. Τα όργανα αυτά αποτελούνται από έναν (1) ανώτερο υπάλληλο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, έναν (1) ανώτερο υπάλληλο της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας και έναν (1) ειδικό εξωτερικό εκτιμητή αναγνωρισμένου κύρους.

Τα μέλη του ειδικού οργάνου ελέγχου ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας.

8. Το ποσό της επιχορήγησης καταβάλλεται με βάση τις ετήσιες δαπάνες, που προβλέπει ο χρηματοδοτικός πίνακας του επιχειρηματικού σχεδίου. Το ογδόντα τοις εκατό (80%) της επιχορήγησης καταβάλλεται κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου και το είκοσι τοις εκατό (20%) μετά την έκδοση της σχετικής απόφασης ολοκλήρωσης. Οι όροι τμηματικής καταβολής της επιχορήγησης καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας. Η διαδικασία καταβολής της επιχορήγησης και τα αναγκαία δικαιολογητικά ορίζονται

με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

9. Για θέματα που ρυθμίζονται από το παρόν άρθρο, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά 'σε αυτό, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου. Όπου στις διατάξεις αυτές προβλέπονται αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, εκδίδονται κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας.

Άρθρο 23β.

Ειδικές επενδύσεις βιομηχανικών μεταποιητικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ποιότητας

1. Σε βιομηχανικές μεταποιητικές επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ποιότητας, που πραγματοποιούν τις παρακάτω παραγωγικές επενδύσεις, παρέχεται μόνο επιχορήγηση υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν επιχορηγηθεί από άλλη πηγή για την ίδια επένδυση και εφόσον οι παραγωγικές αυτές επενδύσεις αφορούν:

α) Τις δαπάνες μελέτης, εξοπλισμού, εγκατάστασης και λειτουργίας των απαραίτητων υποδομών και διαδικασιών, καθώς και τα έξοδα πιστοποίησης έτσι, ώστε να πιστοποιούνται τα προϊόντα και οι διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας σύμφωνα με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά πρότυπα από οργανισμούς διαπιστευμένους από τον αρμόδιο εθνικό φορέα.

β) Τις δαπάνες για μετατροπή βιομηχανικών μονάδων, ώστε να γίνουν πιο ευέλικτες.

γ) Την εισαγωγή και προσαρμογή περιβαλλοντικά φιλικής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία.

δ) Την παραγωγή καινοτομικών προϊόντων, καθώς και την εισαγωγή καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία. Την κατασκευή του πρωτότυπου εφεύρεσης που παρουσιάζει δυνατότητες παραγωγικής εκμετάλλευσης και που έχει κατατεθεί και έχει λάβει θετική έκθεση έρευνας από τον Ο.Β.Ι.. Επίσης, τις δαπάνες τελών που καταβάλλονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα για τη διαδικασία διεθνούς κατοχύρωσης της εφεύρεσής τους, καθώς και δαπάνες τελών για την ετήσια ανανέωση της διεθνούς κατοχύρωσης της εφεύρεσής τους για μία πενταετία, υπό την προϋπόθεση ότι έχει αρχίσει να πραγματοποιείται επένδυση για τη βιομηχανική εκμετάλλευση της εφεύρεσης ύψους τουλάχιστον δεκαπλάσιου εκείνου του ύψους των τελών.

ε) Την ίδρυση και επέκταση εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών ποιότητας.

στ) Την ίδρυση βιομηχανικών μονάδων για την οικολογική αποσυναρμολόγηση/διάλυση και ενδεχομένως αξιοποίηση προϊόντων που έχουν καταναλωθεί στην Ελλάδα.

Από τις παραπάνω επενδύσεις για τις αναφερόμενες στις περιπτώσεις α', β' και γ' παρέχεται επιχορήγηση σε υφιστάμενες επιχειρήσεις, ενώ για τις αναφερόμενες στις περιπτώσεις δ', ε' και στ' επενδύσεις η επιχορήγηση παρέχεται και σε νέες επιχειρήσεις.

2. Το ελάχιστο ύψος παραγωγικής επένδυσης για την υπαγωγή στις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος είναι:

α) Για τις επενδύσεις των εδαφίων α' έως δ', καθώς και για τις δαπάνες επέκτασης εργαστηρίων, σύμφωνα με το εδάφιο ε' της παραγράφου 1 του παρόντος

άρθρου πενήντα (50.000.000) εκατομμύρια δραχμές.

β) Για τις λοιπές επενδύσεις του εδαφίου ε', καθώς και για επενδύσεις του εδαφίου στ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, διακόσια πενήντα εκατομμύρια (250.000.000) δραχμές.

3. Η υπαγωγή των επενδύσεων στα κίνητρα του παρόντος άρθρου γίνεται με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, που εκδίδεται μετά από γνώμη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου. Η επιτροπή γνωμοδοτεί βάσει των κριτηρίων του άρθρου 7 του παρόντος, εφαρμοζόμενων αναλόγως, καθώς και βάσει ειδικών κριτηρίων που θα καθορισθούν με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας. Στην ίδια απόφαση καθορίζεται η λειτουργία, η βαθμολόγηση και ο τρόπος εφαρμογής των ανωτέρω κριτηρίων, καθώς και κάθε συναφής λεπτομέρεια, με στόχο τη βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

4. α) Οι αιτήσεις επιχειρήσεων για την υπαγωγή τους στις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου υποβάλλονται εις διπλούν στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας κατά τους πρώτους δύο (2) μήνες κάθε έτους. Μαζί υποβάλλεται και προμελέτη με αναλυτική παρουσίαση των επενδύσεων, που θα πραγματοποιηθούν και του κόστους τους. Οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής των αιτήσεων ολοκληρώνονται μέχρι το τέλος Ιουλίου του ίδιου έτους.

β) Η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας δύναται να αναθέτει την αξιολόγηση της προμελέτης σε δύο (2) ανεξάρτητους μεταξύ τους ειδικούς εξωτερικούς μελετητές αναγνωρισμένου κύρους. Με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας καθορίζονται οι διαδικασίες ανάθεσης, ο ανώτατος αριθμός προμελετών, που κατ' έτος μπορούν να ανατίθενται ανά μελετητή, οι προθεσμίες κατάθεσης των αξιολογήσεων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

γ) Δράσεις που αφορούν κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού, σχετικά με την υλοποίηση επενδύσεων, που υπάγονται στο άρθρο αυτό, υποβάλλονται προς αξιολόγηση και στο Υπουργείο Εργασίας, κατά τα λοιπά ακολουθούμενων των από το άρθρο αυτό προβλεπόμενων διαδικασιών.

5. α) Στις επενδύσεις που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου παρέχεται μόνο επιχορήγηση 40 ποσοστιαίων μονάδων επί του συνολικού ύψους της επένδυσης.

β) Οι επενδύσεις των εδαφίων α', β', γ', δ' και ε' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ενισχύονται και στην περιοχή Α', τηρουμένων των διατάξεων του π.δ/τος 84/1984 ή άλλων περιοριστικών διατάξεων που αφορούν την ίδρυση και την επέκταση βιομηχανιών στην περιοχή Α'. Οι επενδύσεις του εδαφίου στ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ενισχύονται μόνον εάν υλοποιούνται εκτός της περιοχής Α'. Για το ύψος της επιδότησης των επενδύσεων της παραγράφου 1 δεν ισχύουν οι λοιποί γεωγραφικοί διαχωρισμοί της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 1262/1982.

γ) Το ελάχιστο ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στις επιχορηγούμενες επενδύσεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου είναι σαράντα τοις εκατό (40%).

6. α) Με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας συνιστάται Γνωμοδοτική Επιτροπή στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας. Η Επιτροπή γνωμοδοτεί στον Υπουργό Βιομηχανίας, Ενέργειας και

Τεχνολογίας για την υπαγωγή ή μη στις διατάξεις του παρόντος άρθρου των υποβαλλόμενων επενδυτικών σχεδίων και για κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Η Γνωμοδοτική Επιτροπή αποτελείται από το Γενικό Γραμματέα Βιομηχανίας ως πρόεδρο, δύο (2) προϊστάμενους Γενικής Διεύθυνσης ή καθ' ύλην αρμόδιων διευθύνσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, δύο (2) εμπειρογνώμονες αναγνωρισμένου κύρους σε ζητήματα βιομηχανικών επενδύσεων, έναν (1) εκπρόσωπο του Σ.Ε.Β. και έναν (1) της Γ.Σ.Ε.Ε.. Ειδικά, ως προς επενδύσεις του εδαφίου δ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, στην επιτροπή συμμετέχουν και ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας και ένας (1) προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης ή καθ' ύλην αρμόδιας διεύθυνσης της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και οι αναπληρωτές των μελών της Επιτροπής.

Η διάταξη του εδαφίου β' της παραγράφου 6 του άρθρου 23α εφαρμόζεται αναλόγως.

β) Με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας συνιστώνται όργανα ελέγχου, τα οποία ελέγχουν την πρόοδο υλοποίησης των κατά την παράγραφο 1 επενδύσεων και την τήρηση των υποχρεώσεων του επενδυτή, όπως προσδιορίζονται στην εγκριτική απόφαση και στις κείμενες διατάξεις. Μέλη των οργάνων ελέγχου είναι δύο (2) ανώτεροι υπάλληλοι της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας και ένας (1) εξωτερικός εκτιμητής. Ως προς τις επενδύσεις του εδαφίου δ) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, στα όργανα ελέγχου συμμετέχουν δύο (2) ανώτεροι υπάλληλοι της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας.

γ) Με αποφάσεις του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας συγκροτείται η Γνωμοδοτική Επιτροπή και ορίζονται οι γραμματείς και οι αναπληρωτές τους, καθορίζονται οι αποζημιώσεις των προέδρων και των μελών τους, των εισηγτών, των γροματέων και των αναπληρωτών τους, ακόμη και κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διατάξεως και ρυθμίζεται κάθε άλλη συναφής λεπτομέρεια. Για τις συνεδριάσεις, την απαρτία και γενικά τη λειτουργία της γνωμοδοτικής επιτροπής και της επιτροπής ελέγχου ισχύουν ανάλογα οι σχετικές διατάξεις του οργανισμού της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας. Όλες οι παραπάνω δαπάνες βαρύνουν τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας.

7. Στις επενδύσεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου το ποσό της επιχορήγησης καταβάλλεται σε δύο (2) ισόποσες δόσεις με αντίστοιχες αποφάσεις του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, μετά από αιτήσεις του επενδυτή. Η πρώτη δόση καταβάλλεται, εφόσον το όργανο ελέγχου πιστοποιήσει ότι ο επενδυτής συμμορφώθηκε με τις προϋποθέσεις της εγκριτικής πράξης και έχει δαπανήσει για να πραγματοποιηθεί η επένδυση το εξήντα τοις εκατό (60%) της ίδιας συμμετοχής και το εξήντα τοις εκατό (60%) της τυχόν συμμετοχής της χρηματοδοτούσας τράπεζας. Η δεύτερη δόση καταβάλλεται, εφόσον το όργανο ελέγχου πιστοποιήσει ότι ο επενδυτής συμμορφώθηκε με τις προϋποθέσεις της εγκριτικής πράξης.

Οι πιστοποιήσεις των οργάνων ελέγχου ολοκληρώνονται εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης και το ποσό της επιδότησης καταβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών μετά την ολοκλήρωση της πιστοποίησης.

Η διαδικασία καταβολής της επιχορήγησης και τα αναγκαία δικαιολογητικά ορίζονται με κοινές αποφάσεις

των Υπουργών Οικονομικών και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

8. Για θέματα, που ρυθμίζονται από το παρόν άρθρο, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά σε αυτό, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου. Όπου στις διατάξεις αυτές προβλέπονται αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, εκδίδονται αποφάσεις του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας.

9. Στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας συνιστώνται οι ακόλουθες Διευθύνσεις:

α. Διεύθυνση Βιομηχανικής Χωροθεσίας και Περιβάλλοντος με αρμοδιότητα την περιβαλλοντική βιομηχανική πολιτική, τον καθορισμό χρήσεων γης, την εφαρμογή πολεοδομικών προδιαγραφών σύγχρονης βιομηχανικής υποδομής και την πολιτική αντιμετώπισης βιομηχανικών ατυχημάτων.

β. Διεύθυνση Βιομηχανικών Επενδύσεων με αρμοδιότητα τον καθορισμό, την αξιολόγηση κατ' εφαρμογή προϋποθέσεων και κριτηρίων των επένδυτικών και επιχειρηματικών σχεδίων και προγραμμάτων βιομηχανίας, σε αντικατάσταση της καταργούμενης Δ/σης Βιομηχανικής Ανάπτυξης.

γ. Διεύθυνση Πολιτικής Ποιότητας, που είναι αρμόδια για την πολιτική ποιότητας της βιομηχανικής παραγωγής, την τυποποίηση, τη διαπίστευση και τη μετρολογία.

10. Συνιστώνται 35 συνολικά θέσεις από τις οποίες 20 θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, 12 θέσεις κατηγορίας ΠΕ και 3 θέσεις κατηγορίας ΔΕ. Η διάρθρωση των υπηρεσιακών μονάδων της παραγράφου 9 και η ειδικότερη κατανομή των θέσεων προσωπικού σε κλάδους ή ειδικότητες καθορίζεται με το προεδρικό διάταγμα του Οργανισμού Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας.

Άρθρο 3

Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου έχουν εφαρμογή για τις αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων στις διατάξεις του ν. 1892/1990 που θα υποβληθούν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

2. Αιτήσεις επενδύσεων, που υποβλήθηκαν για υπαγωγή τους στο ν. 1892/1990 μέχρι 31 Μαΐου 1994, διέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, όπως ισχύει μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κατ' εξαίρεση, η προθεσμία ολοκλήρωσης των διαδικασιών εξέτασης και υπαγωγής των αιτήσεων αυτών, σύμφωνα με την παράγραφο 6α του άρθρου 6, παρατείνεται για δύο (2) μήνες, δηλαδή μέχρι 30 Νοεμβρίου 1994.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, κωδικοποιούνται σε ενιαίο κείμενο οι κείμενες διατάξεις που ισχύουν και που αφορούν την παροχή επένδυτικών κινήτρων. Στην παραπάνω κωδικοποίηση επιτρέπεται η μεταβολή της σειράς των άρθρων, των παραγράφων και των εδαφίων, η σύμπτυξη και κάθε αναγκαία φραστική μεταβολή, χωρίς να αλλοιώνεται η έννοια των διατάξεων που ισχύουν, καθώς και η απόλειψη των μεταβατικών διατάξεων που δεν ισχύουν.

Άρθρο 4

Το άρθρο 25 του ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77 Α'), όπως αντι-

καταστάθηκε με το άρθρο 28 του ν. 814/1978 (ΦΕΚ 144 Α') και τροποποιήθηκε με το άρθρο 77 παρ. 5 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

Άρθρο 25

Εγκατάσταση στην Ελλάδα γραφείων ή υποκαταστημάτων αλλοδαπών ναυτιλιακών επιχειρήσεων

1. Γραφεία ή υποκαταστήματα αλλοδαπών επιχειρήσεων οποιουδήποτε τύπου ή μορφής, ασχολούμενα αποκλειστικά με τη διαχείριση, εκμετάλλευση, ναύλωση, ασφάλιση, διακανονισμό αβαριών, μεσιτεία αγοραπωλησιών ή ναυπηγήσεων ή ναυλώσεων ή ασφαλίσεων πλοίων με ελληνική ή ξένη σημαία, πάνω από πεντακόσιους (500) κόρους ολικής χωρητικότητας, εξαιρουμένων των επιβατηγών ακτοπλοϊκών πλοίων και των εμπορικών πλοίων που εκτελούν εσωτερικούς πλόες, καθώς και με την αντιπροσώπευση πλοιοκτητριών εταιρειών, ως και επιχειρήσεων που έχουν σαν αντικείμενο εργασιών τις ίδιες με τις παραπάνω αναφερόμενες δραστηριότητες, δύνανται, υποβάλλοντας σχετική αίτηση στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, να εγκαθίστανται στην Ελλάδα κατόπιν άδειας που χορηγείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εμπορικής Ναυτιλίας και η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η ανωτέρω δυνατότητα παρέχεται κατ' εξαίρεση και σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις, πλοιοκτήτριες ή διαχειρίστριες, ναυαγοσωστικών ή ρυμουλκών πλοίων υπό ξένη σημαία οποιασδήποτε χωρητικότητας.

Τα παραπάνω γραφεία ή υποκαταστήματα απολαμβάνουν των αναφερόμενων στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου διευκολύνσεων και απαλλαγών, εφόσον καλύπτουν με εισαγωγή συναλλάγματος μη υποχρεωτικά εκχωρητέου:

α. Τις ετήσιες δαπάνες λειτουργίας τους στην Ελλάδα με ισόποσο τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) δολλαρίων Η.Π.Α. και

β. Όλες γενικά τις πληρωμές στην Ελλάδα για λογαριασμό τους ή για λογαριασμό τρίτων.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες της εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου αυτής.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται να αυξάνεται το προβλεπόμενο στην προηγούμενη παράγραφο κατώτατο όριο εισαγωγής συναλλάγματος για κάλυψη δαπανών λειτουργίας γραφείων ή υποκαταστημάτων, τα οποία εγκαθίστανται μετά την έναρξη της ισχύος της απόφασης αυτής.

3. Οι απαλλαγές και διευκολύνσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού είναι:

α. Απαλλαγή από παντός φόρου, τέλους, εισφοράς ή κρατήσεως υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου για το εισόδημα αυτών, που αποκτάται από εργασίες ή παροχή υπηρεσιών περί των η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού. Επίσης, παρέχεται απαλλαγή από τον ειδικό φόρο τραπεζικών εργασιών Φ.Κ.Ε. και από κάθε τέλος χαρτοσήμου αντικειμενικώς ή οποιασδήποτε κράτησης ή τέλους υπέρ τρίτου, πλην των ανταποδοτικών, των συμβάσεων, των εισπράξεων και πληρωμών και γενικώς οποιωνδήποτε πράξεων που διενεργούνται υπό

τα ως άνω γραφεία ή υποκαταστήματα ή για λογαριασμό των αντιπροσωπευόμενων από αυτά επιχειρήσεων για τις οποίες η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού.

Για την καταβολή φόρου προστιθέμενης αξίας εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του ν.1642/1986.

β. Χορηγείται στο πάσης φύσεως αλλοδαπό προσωπικό των επιχειρήσεων τούτων άδεια εργασίας στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) ετών. Η άδεια αυτή δύναται να παρατείνεται ανά διετία απεριορίστως και εφόσον ισχύει η υπαγωγή των επιχειρήσεων τούτων στις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Η αίτηση για την παροχή άδειας εργασίας και παραμονής ή παρατάσεως της ήδη χορηγηθείσης τιαούτης άδειας, πρέπει να συνοδεύεται και από υπεύθυνη δήλωση του εκπροσώπου της επιχείρησης ότι ο αιτών αλλοδαπός ανήκει στο προσωπικό αυτής και εργάζεται αποκλειστικά δι' αυτήν. -

γ. Επιτρέπεται η ταχυδρόμηση συστημένων επιστολών στο εξωτερικό, χωρίς να προσκομίζονται στο Ταχυδρομείο για έλεγχο, εφόσον στο φάκελο αναγράφεται η επωνυμία του αποστολέα, έχει τεθεί η σφραγίδα της επιχείρησης και η μονογραφή του εκπροσώπου του εγκατασταθέντος γραφείου ή υποκαταστήματος.

4. Στην κοινή απόφαση, που παρέχεται άδεια εγκαταστάσεως, καθορίζονται το είδος των εργασιών ή υπηρεσιών, τις οποίες παρέχει το γραφείο ή υποκατάστημα και γενικά οι όροι λειτουργίας του. Το ποσό της εγγύησης προς το Δημόσιο για τη συμμόρφωση του γραφείου ή υποκαταστήματος προς τους όρους της κοινής απόφασης, καθώς και η προβλεπόμενη διαδικασία για την κατάπτωση ή την επιστροφή της, καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Εμπορικών και Ναυτιλίας, το ποσό δε της εγγύησης δεν δύναται να είναι κατώτερο των πέντε χιλιάδων (5.000) δολλαρίων Η.Π.Α..

Η εγγύηση κατατίθεται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και η κατάπτωση ή η επιστροφή της πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας κατόπιν εισηγήσεως της αρμόδιας Διευθύνσεως του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Η εκδούσα την εγγύηση υποχρεούται εντός δέκα (10) ημερών από της κοινοποιήσεως της σχετικής αποφάσεως καταπτώσεως του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, να καταθέσει το προϊόν της εγγυήσεως στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) Εσόδων Αθηνών.

5. Η με κοινή απόφαση παρεχόμενη άδεια εγκατάστασης έχει πενταετή ισχύ και δεν δύναται να ανακληθεί προ της παρόδου του χρόνου τούτου αρχομένου από της δημοσιεύσεώς της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Κατά το χρονικό αυτό διάστημα δεν δύναται να μεταβληθούν οι όροι με τους οποίους χορηγήθηκε άδεια εγκαταστάσεως, χωρίς τη συναίνεση της επιχείρησης.

Η ανωτέρω κοινή απόφαση μετά τη λήξη της πενταετίας ανανεώνεται αυτοδίκαια, για ίσο χρονικό διάστημα, χωρίς να απαιτείται έκδοση νέας κοινής υπουργικής απόφασης, εφόσον κατά το χρόνο λήξης της εξακολουθούν να ισχύουν οι γενικοί και ειδικοί όροι που ισχύουν κατά το χρόνο έκδοσης της αρχικής άδειας εγκατάστασης.

Σε περίπτωση παραβάσεως κάποιου όρου της άδειας εγκαταστάσεως των α.ν. 89/1967 'περί εγκαταστάσεως εν Ελλάδι αλλοδαπών Εμποροβιομηχανικών Εταιρειών' και 378/1968 'περί συμπληρώσεως του α.ν. 89/1967 'περί εγκαταστάσεως εν Ελλάδι αλλοδαπών Εμποροβιομηχανικών Εταιρειών' ή των διατάξεων του παρόντος

άρθρου εκ μέρους της επιχείρησης στην οποία χορηγήθηκε η άδεια, δύναται αυτή να ανακαλείται με κοινή απόφαση των υπουργών που την έχουν εκδώσει. Οι απαλλαγές που προβλέπονται στην περίπτωση α' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου αφρονται από το χρόνο που έγινε η παράβαση.

6. Κάθε διαφορά που ανακύπτει μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της αλλοδαπής επιχείρησης, αναγόμενη στην ερμηνεία ή σε κενά της αποφάσεως εγκαταστάσεως ή την ανάκληση της άδειας εγκαταστάσεως, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, λύεται αποκλειστικά με διαιτησία ενώπιον δύο διαιτητών, από τους οποίους ο ένας ορίζεται από το Ελληνικό Δημόσιο, ο δε άλλος από την αλλοδαπή επιχείρηση.

Σαν διαιτητής του Ελληνικού Δημοσίου ορίζεται από την Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Σύμβουλος ή Πάρεδρος αυτού. Σε περίπτωση που ένα από τα δύο μέρη, αν και προσκλήθηκε από τον επισπεύδοντα τη διενέργεια της διαιτησίας, καθυστερήσει πέραν των τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης της αιτήσεως περί διαιτησίας να προβεί στο διορισμό διαιτητού, αυτός, μετά από αίτηση του επισπεύδοντος, διορίζεται από το Ναυτικό Επιμητήριο Ελλάδος. Η προς το Δημόσιο πρόσκληση για διαιτησία υποβάλλεται στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και δεν απαιτείται κοινοποίηση σε άλλο υπουργείο.

Σε περίπτωση διαφωνίας των διαιτητών, ορίζεται από αυτούς επιδιαιτητής και σε περίπτωση διαφωνίας των διαιτητών για το πρόσωπο του επιδιαιτητή, αυτό ορίζεται μετά από αίτηση οποιουδήποτε από τα ενδιαφερόμενα μέρη, από τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, από τα μέλη του Δικαστηρίου αυτού. Η απόφαση της διαιτησίας είναι αμετάκλητη και εκτελεστή.

Εκτελείται δε χωρίς να είναι ανάγκη να περιαφθεί τον τύπο της εκτέλεσης. Καμιά αναστολή ή αναβολή εκτελέσεως της διαιτητικής αποφάσεως ή της λοιπής διαδικασίας επιτρέπεται.

Τα έξοδα της διαιτησίας προκαταβάλλονται από τον αιτούντα, βαρύνουν όμως τελικά το διάδικο που θα ηττηθεί.

7. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται ανάλογα με τις ίδιες προϋποθέσεις και στις ημεδαπές επιχειρήσεις που έχουν σαν αντικείμενο εργασιών αποκλειστικά τις αναφερόμενες στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου εργασίες ή υπηρεσίες. Η διανομή κερδών στους εταίρους ημεδαπών εταιρειών περιορισμένης ευθύνης του ν.3190/1955, που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, καθώς και όσες έχουν ήδη υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 27/1975, απαλλάσσεται από παντός φόρου εισοδήματος.

8. Επιχειρήσεις, που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 8 του παρόντος άρθρου, οι οποίες διαχειρίζονται πλοία με ελληνική σημαία, δύναται κατ' εξαίρεση να συμμετέχουν σε διαγωνισμούς που διενεργούνται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και να εισπράττουν το ναύλο σε δραχμές. Ο εισπραττόμενος για τις ανωτέρω μεταφορές ναύλος, εφόσον δεν είναι σε συνάλλαγμα, δύναται κατ' εξαίρεση να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη λοιπών δαπανών εκτός των ετήσιων δαπανών λειτουργίας του γραφείου στην Ελλάδα.

9. Οι διατάξεις του ν. 791/1978 (ΦΕΚ 109 Α') έχουν εφαρμογή και επί των αλλοδαπών εταιρειών πλοιοκτητριών πλοίων με ξένη σημαία, εφόσον τα πλοία τους διαχειρίζονται ή διεχειρίζονταν γραφεία ή υποκαταστήματα εταιρειών του παρόντος άρθρου'.

Άρθρο 5

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων αυτού του νόμου, εφόσον από αυτές δεν ορίζεται διαφορετικά, αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 31 Αυγούστου 1994

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΝΑΣΤ. ΠΕΠΟΝΗΣ	Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ	Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
Δ. ΛΙΒΑΝΟΣ	Γ. ΚΑΤΣΙΦΑΡΑΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ	Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 31 Αυγούστου 1994

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Γ. ΚΟΥΒΕΛΑΚΗΣ